

KazTransOil

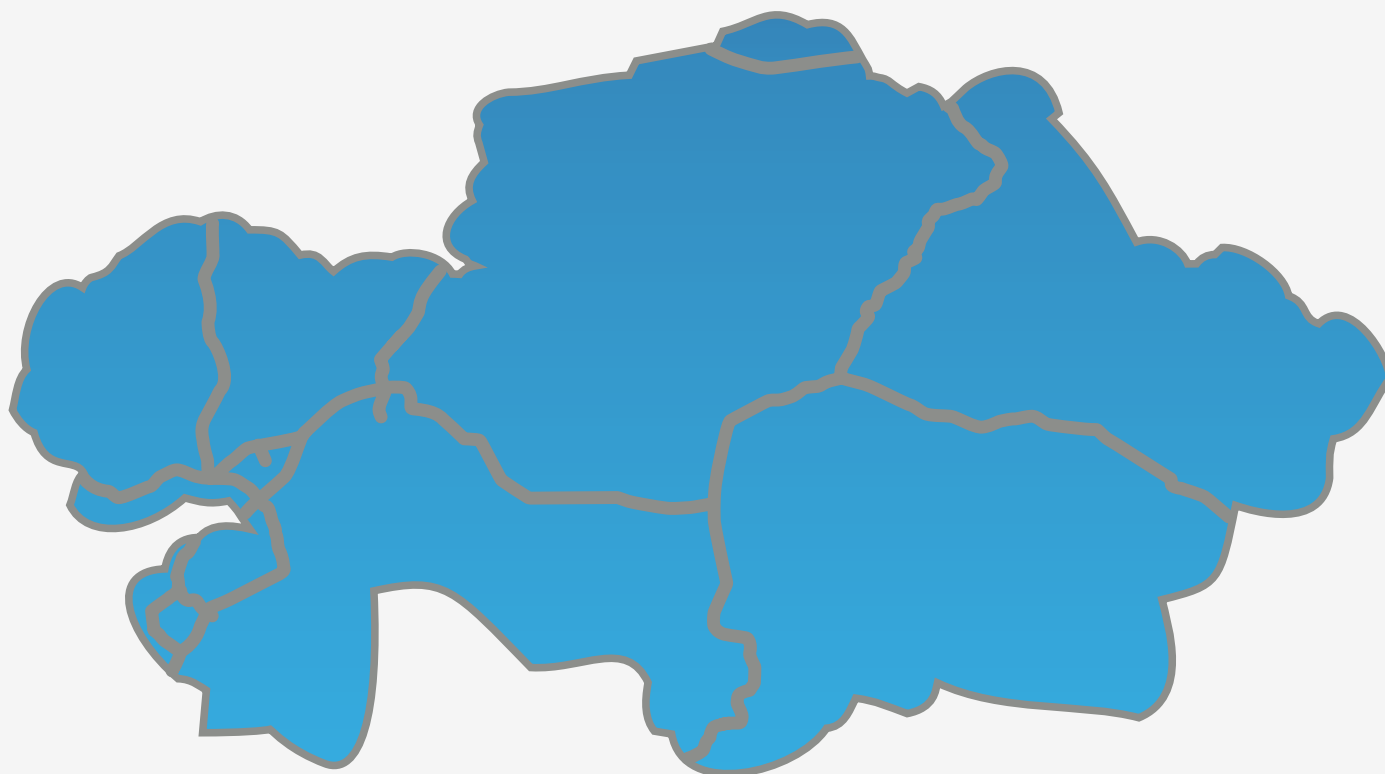

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

2013

KazTransOil

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

2013

МАЗМҰНЫ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	4
БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	6
2013 ЖЫЛҒЫ БАСТЫ ОҚИҒАЛАР	8
ҚЫЗМЕТТІҢ ТҮЙІНДІ КӨРСЕТКІШТЕРІ	9
«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ МАГИСТРАЛЬДЫҚ ҚҰБЫРЛАРЫНЫҢ СҰЛБАЛЫҚ СХЕМАСЫ	10
1. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ	13
1.1 «ҚазТрансОйл» АҚ құрылу тарихы	14
1.2 Дамудың басты сатылары	15
1.3 «ҚазТрансОйл» АҚ Бизнес-үлгісі	16
1.4 «ҚазТрансОйл» АҚ ұйымдық құрылымы, еншілес, бірлескен-бақылаудағы және өзге де ұйымдар	17
1.5 «ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік активтерінің құрылымы	19
1.6 Нарық беталыстары және талдау	20
2. ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ	23
2.1 «ҚазТрансОйл» АҚ міндеті, пайымы және стратегиялық мақсаты	24
2.2 Дамудың негізгі бағыттары	25
3. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӘРЕКЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ	27
3.1 Мұнай тасымалы және су беру	28
3.2 Сырт ұйымдарға тиесілі магистральдық мұнай құбырларына техникалық қызмет көрсету және пайдалану бойынша қызмет	30
3.3 Инвестициялық жобалар	30
3.4 Жаңартпалық-технологиялық даму	32
3.5 Тауарлар, жұмыстар және қызметтер сатып алулардағы жергілікті қамту бойынша ақпарат	32
4. БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ	33
4.1 Топтық басқару	34
4.1.1 Акционерлердің жалпы жиналысы	35
4.1.2 2013 жылға Директорлар кеңесінің қызметі туралы есеп	36
4.1.3 2013 жылға Басқарма қызметі туралы есеп	49

4.1.4	Топтық әдеп	60
4.1.5	Топтық дауларды және мүдделік дауларды реттеу	60
4.1.6	2013 жылы жасалуында «ҚазТрансОйл» АҚ мүдделігі бар «ҚазТрансОйл» АҚ жасалған мәмілелер тізімі	61
4.2	Тәуекелді басқару	64
4.2.1	Тәуекелдерді басқарудың топтық жүйесі және ішкі бақылау жүйесі	64
4.2.2	Тәуекелдерді басқару топтық жүйесінің құрылымы	65
4.2.3	Негізгі тәуекелдер және оларды барынша азайту бойынша шаралар	66
4.3	Сапаны басқару	67
4.3.1	Менеджмент ықпалдасқан жүйесі	67
4.3.2	Ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесі	68
5.	ТҰРАҚТЫ ДАМУ	69
5.1	Қоршаған ортаны қорғау, өндірістік қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласында тұрақты дамуды басқару	72
5.2	Мүдделі тараптармен ара-қатынас	73
5.3	Қоршаған ортаны қорғау	74
5.4	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік	78
5.5	Қызметкер	80
5.6	Әлеуметтік саясат	82
5.7	Компанияның аймақтардағы өрекеті	83
5.8	Қайырымдылық қызметі	84
6.	ҚАРЖЫ-ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚ ЕСЕБІ	85
7.	ҚОСЫМШАЛАР	95
7.1	Есеп туралы	96
7.2	Байланысу ақпараты	97
7.3	GRI стандарты элементтер кестесі	98
7.4	Шоғырландырылған қаржылық есептілік	104
7.5	Сөздік	180

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті «ҚазТрансОйл» АҚ акционерлері мен қызметкерлері!

Мен Сіздермен Халықаралық ықпалдастырылған есептілік стандартының ұсыныстарына және Басшылықтың GRI есептілігі бойынша ғаламдық бастаманы тұрақты дамыту саласындағы есептілік бойынша талаптарына сәйкес алғаш рет дайындалған 2013 жылға «ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамының ықпалдастырылған жылдық есебінің беттерінде жүздесіп отырғанымға қуаныштымын.

Бүгінгі таңда «ҚазТрансОйл» АҚ – магистралдық құбыр бойынша Қазақстанның ұлттық операторы және Қазақстанның 80-ге жуық мұнай өндіруші компанияларына мұнай тасымалдау қызметтерін көрсететін Қазақстан Республикасының аса ірі мұнай тасымалдау компаниясы.

Компания Қазақстан Республикасында өндірілетін мұнайдың жалпы көлемінің шамамен 57%-ын тасымалдауды қамтамасыз ететін магистралдық мұнай құбырларының тарамдалған желісіне ие.

Компания акциялары біздің ел азаматтарының салымдарын сақтау мен көбейтудің сенімді және келешектік құралы ретіндегі өз беделін қуаттайды. Есепті кезең ішінде акция табысы 165 теңгені құрады, бұл 2012 жылдың осындай көрсеткішінен 70% артық. 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ бір жай акциясының бағасы орналастыру бағасымен салыстырғанда 25% және жыл басындағы бағамен салыстырғанда 9,7% өсті. Дивидендтік табыстылық акцияның жыл басындағы бағасынан 9%-ды құрады. Нәтижесінде 2013 жылы акциялардың жиынтық табыстылығы 18,7%-ды құрады.

Осылайша Компанияның капиталдандыруды (нарықтық құнын) арттыру болып табылатын стратегиялық мақсатқа қол жеткізуі қамтамасыз етіледі.

Компанияның негізгі міндеттері мұнай тасымалдау және су жеткізу көлемдерін ұлғайту, қызмет тиімділігін арттыру және шығындарды оңтайландыру, инвестициялардың тиімділігін арттыру, топтық басқарудың жоғары стандарттары мен орнықты даму қағидаттарын ұстану болып табылады.

Жоғарыда аталған негізгі міндеттердің үдесінен шығу үшін Компания 2013 жылы соларды іске асыру бойынша елеулі жұмыстар атқарды.

- **Мұнай тасымалдау мен су жеткізу көлемдерін ұлғайту.** 2013 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ және «Роснефть» ҰК» ААҚ арасында ресей мұнайының ҚХР-ға транзиті бойынша қызметтер көрсету шарты жасалды, оған сәйкес 2014-2018 жылдар аралығында ресейлік тарап ҚХР-ға жыл сайын 7 млн. тонна мұнай тасымалдауды жоспарлап отыр.

Қазақстан мұнайын ҚХР-ға тұрақты жеткізуді қамтамасыз ету мақсатында Қытай Ұлттық Мұнай-газ Корпорациясы мен «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы арасында Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту және пайдалану бойынша ынтымақтастықтың негізгі қағидаттары туралы келісімге қол қойылды.

Есепті кезеңде Компания Астрахань – Маңғыстау суағызғысымен 23 390 мың текше м. суды үздіксіз жеткізуді қамтамасыз етті, бұл Қазақстанның батыс өңірі тұтынушыларының шаруашылық және тұрмыстық қажеттіліктерін қамтамасыз етеді.

- **Қызмет тиімділігін арттыру және шығындарды оңтайландыру.** «ҚазТрансОйл» АҚ қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында Компанияның Директорлар кеңесі BINL тобының құрамына кіретін сегіз компанияның төртеуін таратуды бастау жолымен оны қайта құру туралы шешім қабылдады. Осы қайта құру нәтижесінде «ҚазТрансОйл» АҚ «PetrotransLimited» компаниясын, Батуми мұнай терминалын және Батуми мұнай кемежайын тікелей иелену мен басқаруды жүзеге асыратын «Batumi Terminals Limited» компаниясының 100% меншік иесі болды.

2013 жылдың қорытындысы бойынша Компания негізінен, мұнайды тасымалдау көлемдерін, жүк айналымын ұлғайту және мұнай тасымалдау тарифтерін көтеру есебінен 2012 жылғы нәтижелермен салыстырғанда жиынтық пайданың 90%-ға артуына және еңбек өнімділігі көрсеткішінің 35%-ға артуына қол жеткізді.

- **Инвестициялар тиімділігін арттыру.** 2013 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ-тың өндірістік қуаттарды жаңғырту және барларын кеңейтуге жұмсаған инвестицияларының көлемі 34,2 млрд. теңгені құрады, оның ішінде Қазақстан-Қытай мұнай құбыры жүйесінің өткізу қабілетін кеңейту жобасына 4,8 млрд. теңге инвестицияланды және Қаламқас – Қаражамбас - Ақтау өрісі Өзен – Жетібай – Ақтау мұнай құбырларының өткізу қабілетін арттыру жобасына 10,3 млрд. теңге инвестицияланды. Жоғарыда аталған жобаларды сәтті іске асыру Компанияның өндірістік және қаржылық көрсеткіштерін ұлғайтуға қол жеткізеді және ішкі нарыққа мұнай жеткізу шеңберінде елдің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

- **Топтық басқарудың жоғары стандарттары мен орнықты даму қағидаттарын қолдау.** Өткізілген диагностика нәтижелері бойынша Компанияның топтық басқару рейтингі 2013 жылы 63,7% құрады. Компания топтық басқарудың үздік стандарттары мен практикасына сәйкес келуге қол жеткізу үшін тәуелсіз консультанттардың ұсыныстарын есепке алып, топтық басқару жүйесін жетілдіру бойынша жұмысты жалғастырады.

Компанияның орнықты даму қағидаттарын ұстануын растайтын негізгі оқиғалар Компания қызметінің ISO 14001 – Экологиялық Менеджмент Жүйесі сериялы халықаралық стандарт талаптарына сәйкестілігі жөнінде растама алуы, сондай-ақ есепті кезең ішінде қалдықтар түзілу көлемінің алдыңғы есепті кезеңмен салыстырғанда 91% төмендеуі болып табылады.

Мен «ҚазТрансОйл» АҚ-тың құрылған кезінен бастап осы жылдар бойындағы және 2013 жылғы жетістіктерін мақтан тұтамын. Сонымен бірге Компанияның бұл жетістіктермен тоқтап қалмай, стратегиялық қиындықтарды жеңіп, өзінің орнықты дамуын одан әрі жалғастыратынын атап өту қажет. Таңдалған стратегияны ұстанып және алға қойылған міндеттерге жете отырып, біз болашаққа сеніммен қараймыз, алдымызға жаңа мақсаттар қоямыз.

Біздің акционерлер Директорлар кеңесінің бекітілген Дивидендтік саясатты басшылыққа алып, Компанияның өріс қарай дамуы мен құнының артуына қолдау жасалуын, барлық акционерлердің құқықтары мен мүдделерінің қорғалуын қамтамасыз ететініне сенімді болады.

Директорлар кеңесі атынан мен «ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлеріне 2013 жылы алға қойылған мақсаттарға жетуге қосқан үлестері үшін үлкен алғысымды білдіргім келеді.

Құрметпен,

Нұртас Шманов

«ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті акционерлер, серіктестер мен әріптестер!

2013 жыл біз үшін елеулі нәтижелерге қол жеткізген жыл болды. Компанияның негізгі қызметінен шоғырландырылған табыс 190 млрд. теңгені құрады, бұл 2012 жылдың көрсеткішінен 33% жоғары. «ҚазТрансОйл» АҚ-ның шоғырландырылған таза табысы 63 млрд. теңгені құрады, бұл өткен есепті кезең нәтижесінен 90% жоғары.

Өткен жылғы Компания қызметінің мықты қаржылық нәтижелері, ең алдымен мына факторлардың артуымен қамтамасыз етілді:

- Мұнай тасымалдаудың шоғырландырылған көлемінің өткен кезеңмен салыстырғанда 2% артуы және 67 220 мың тоннаны құрауы.
- Мұнайдың шоғырландырылған жүк айналымының өткен кезеңмен салыстырғанда 8%-ға артуы және 45 493 млн. тонна-шақырымды құрауы.
- Мұнайды экспортқа және ішкі нарыққа тасымалдауға арналған тарифтің сәйкес 42% және 50% артуы мен сәйкес 4 732,6 және 1 954,5 теңге/1000 тонна шақырым құрауы.

Компания дамуының тиынақтылығы мен қарқындылығын Fitch пен Moody's сияқты халықаралық рейтингтік агенттіктер растайды. 2013 жылы Fitch Компания рейтингін «BBB-» деңгейінен «BBB» деңгейіне дейін көтерді («Тұрақты»), Moody's Компания рейтингін «Baa3» деңгейінде растап, рейтинг болжамын «Тұрақтыдан» «Оңға» дейін арттырды.

Рейтингтердің жақсаруы Компанияның операциялық қызметі мен несие жабуға икемділігінің жоғары көрсеткіштеріне, сондай-ақ «ҚазТрансОйл» АҚ Қазақстан Республикасының экономикасы үшін стратегиялық мәнділігіне негізделген.

Өткен жылы компания акционерлері 2012 жылдың қорытындысы бойынша бір акцияға 75 теңге көлемінде дивидендтер алды, ол кезде 2012 жылғы қорытынды бойынша табыс бір акцияға 87 теңгені құрады. 2013 жылдың қорытындысы бойынша бір акцияға есептегенде 165 теңге көлемінде табыс алынды. Табыстың осылай өсу қарқыны компания акциясының біздің ел тұрғындарының инвестицияларын сақтау мен көбейтудің сенімді құралы ретіндегі атын ақтайтынына салмақты дәлел болып табылады.

Сондай-ақ 2013 жыл «ҚазТрансОйл» АҚ Тобының мұнай тасымалдау жүйесін кеңейту бөлігіндегі жетістіктерімен аталып өтілді. Атасу-Алашанкоу мұнай құбырының МҚС-8 және МҚС-10 пайдалануға енгізілді, ол мұнай құбырының жылына 20 млн тоннаға дейін өткізу қабілетіне қол жеткізуге мүмкіндік берді. Мақсаты жылына 4 млн. тоннаға дейін көлемде Атырау-Кеңқияқ бағыты бойынша жеңіл мұнайды тасымалдаудың техникалық мүмкіндігін қамтамасыз ету болып табылатын Т. Қасымов атындағы мұнай айдау стансасын қайта құрылымдау аяқталды. Қаламқас – Қаражамбас – Ақтау және Өзен – Жетібай – Ақтау мұнай құбырларының өткізу қабілетін кеңейту жобасы бойынша жұмыстар басталды.

Қаржылай жетістіктер мен өндірістік тиімділіктің жоғары көрсеткіштерімен қатар, біз, әлеуметтік жауапты Компания ретінде орнықты даму қағидаттарына ерекше назар аударамыз.

Біз үшін экологиялық заңнама мен еңбек қауіпсіздігі және еңбек қорғау талаптарын сақтау, өз қызметкерлеріміздің денсаулығын сақтау мен нығайту, Компанияның кадрлар әлеуетін дамыту сөзсіз басымдылық болып қалады. Біз осы салада қол жеткізген елеулі жетістіктерімізді мақтанышпен айта аламыз.

Компания тұрақты негізде қоршаған ортаға әсер етуді бағалау мен экологиялық аудитті жүргізіп тұрады. 2013 жылы Компания Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес өзірленген «ҚазТрансОйл» АҚ еңбек қорғау және қауіпсіздікті басқарудың бірыңғай жүйесі» АҚ СТ жаңа стандартына көшті.

Жергілікті қамтуды дамыту бойынша мемлекеттік саясатты іске асыру шеңберінде Компания отандық тауар өндірушілерді қолдауды жүзеге асырады, 2013 жылы жергілікті өндірушілермен 2 млрд. теңге сомасына қысқа мерзімді шарттар мен жалпы сомасы 4 млрд. теңгеден астам ұзақ мерзімді шарттар бекітілді.

Жоғарыда аталған «ҚазТрансОйл» АҚ акционерлерінің мүдделеріне бағытталған нәтижелерге қол жеткізу біздің қызметкерлеріміздің ұйымдастырылған командалық жұмысының арқасында мүмкін болды, солардың әрқайсысы талмай еңбектену мен нәтиже көздеу арқылы ортақ іске өз үлестерін қоса білді.

Алдағы жылы Компания алдында жаңа мақсаттар мен міндеттер қойылып отыр. Біз акциялардың құнын әрі қарай өсіру, табысты ұлғайту және Қазақстан Республикасындағы көшбасшы қалпымызды сақтау үшін барлық қажетті қорлар мен жеткілікті әлеуетке иеміз.

Құрметпен,

Қайыргелді Қабылдин

«ҚазТрансОйл» АҚ Бас директоры (Басқарма төрағасы)

2013 ЖЫЛҒЫ БАСТЫ ОҚИҒАЛАР

СӘУІР

«ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы және Қытай Ұлттық Мұнайгаз Корпорациясы арасында Қазақстан-Қытай мұнай құбырын пайдалану және кеңейту бойынша ынтымақтастықтың негізгі қағидаттары туралы Келісімге қол қойылды.

МАМЫР

«ҚазТрансОйл» АҚ акционерлерінің 2012 жылға жылдық қаржылық есептілікті және шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілікті бекіту, 2012 жылға «ҚазТрансОйл» АҚ жай акциялары бойынша дивидендтер мөлшерін бекіту және Компанияның таза табысын бөлу мәселелеріне арналған жылдық жалпы жиналысы өтті.

ШІЛЛЕ

2012 жылға «ҚазТрансОйл» АҚ жай акциялары бойынша Компанияның әрбір жай акциясына 75 теңге есебінен дивидендтер төлемі жүзеге асырылды. Төлем сомасы 28,8 млрд. теңгені құрады.

Standard & Poor's (одан әрі – «S&P») Халықаралық рейтингтік агенттігі «ҚазТрансОйл» АҚ несиелік рейтингін «BBB-» деңгейінде растады, рейтинг бойынша божамы «Тұрақты».

ТАМЫЗ

Fitch Халықаралық рейтингтік агенттігі «ҚазТрансОйл» АҚ рейтингін «BBB-» деңгейінен «BBB» дейін жоғарылатты, рейтинг бойынша болжамы – «Тұрақты». Moody's Халықаралық рейтингтік агенттігі «ҚазТрансОйл» АҚ рейтингін «Вaa3» деңгейінде растады, рейтинг бойынша болжамы – «Оң».

КАРАША

Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Қытай Халық Республикасы Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қытай мұнай құбырын пайдалану және дамыту барысындағы кейбір ынтымақтастық мәселелер туралы 2012 жылы 8 желтоқсанда қол қойылған Келісім күшіне енді.

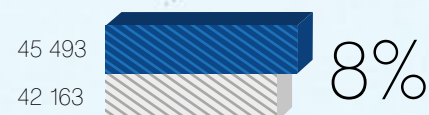
ҚЫЗМЕТТІҢ ТҮЙІНДІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАУ ЖӘНЕ СУ БЕРУ

Мұнай тасымалдау көлемі,
мың тонна

Мұнай жүк айналымы,
млн. тонна шақырым

Су беру,
мың текше м.

ҚАРЖЫ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Түсім, млн. теңге

EBITDA, млн. теңге

Сатудың өзіндік құны, млн. теңге

Есептік жылдағы пайда, млн. теңге

Жылдың аяғына ақша қаражаты мен оның баламалары, млн. теңге

ҚЫЗМЕТТІҢ ҚАРЖЫЛАЙ ЕМЕС КӨРСЕТКІШТЕРІ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

Қызметкерлер саны

Қызметкерлердің қызығушылық индексі, %

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК

Жазатайым оқиғалар жиілігі коэффициенті

ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

Әлеуметтік салық және әлеуметтік аударымдар, млн. теңге

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Ластаушы заттар лақтырындылары, мың тонна

Қалдықтар түзілуі, мың тонна

Табиғат қорғау іс-шараларына арналған шығындар,
млн. теңге

Экологиялық төлемдер,
млн. теңге

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ МАГИСТРАЛЬДЫҚ ҚҰБЫРЛАРЫНЫҢ СҰЛБАЛЫҚ СХЕМАСЫ

ШАРТТЫ БЕЛГІЛЕР

- Әкімшілік орталықтар
- БМАС (бас мұнай айдау стансасы)
- МАС (мұнай айдау стансасы)
- Қотару-қю аспақұярлықтары
- ССС (су-сорпа стансалары)
- СТҚ (су тазалау құрылыстары)
- БТҚ (бас тазалау құрылыстары)
- Басқалары (МҚС, ҚТП және т.б.)

МАГИСТРАЛЬДЫҚ ҚҰБЫРЛАР

- Қолданыстағы магистральдық суағызғылар
- Қолданыстағы магистральдық мұнай құбырлары
- Қолданыстағы екі және одан көп жіптен тұратын магистральдық мұнай құбырлары
- Сақтауға қойылған магистральдық мұнай құбырлары

ЖЕЛТОКСАН

Қазақстан республикасы Үкіметі мен Ресей федерациясы Үкіметі ресей мұнайын Қазақстан Республикасының территориясы арқылы Қытай Халық Республикасына (одан әрі —«ҚХР») тасымалдау саласындағы ынтымақтастық жөніндегі келісімге қол қойды, соған сәйкес, тараптар ресей мұнайын ҚХР бағытында ұзақ мерзімді тасымалдау жағдайын жылына 7 млн. тонна, әрі қарай 10 млн. тоннаға дейін ұлғайтуға мүмкіншілік туғызатындай етіп қамтамасыз етеді.

Т. Қасымов атындағы мұнай айдау станциясын қайта құру аяқталды, оның мақсаты Атырау-Кеңкияқ бағыты бойынша жылына 4 млн. тоннаға дейінгі көлемде жеңіл мұнай тасымалдаудың техникалық мүмкіндігін қамтамасыз ету болып табылады.

«Batumi Industrial Holdings Limited», «Batumi Capital Partners Limited» және «Batumi Services Limited» компанияларын «Batumi Terminals Limited» компаниясына (одан әрі — «BTL») қосу арқылы қайта құру үрдісі аяқталды. Сондай-ақ, «Батуми мұнай базасы» ЖШҚ-ны «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ-ға қосу үрдісі аяқталды. Қайта құру нәтижесінде «ҚазТрансОйл» АҚ «Batumi Terminals Limited» компаниясының 100% акциясының меншік иесі болды, сол арқылы «Petrotrans Limited» компаниясын, Батуми мұнай терминалын және Батум теңіз ке-межайын тікелей иелену мен басқаруды жүзеге асырады.

Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту бойынша инвестициялық жобаны жүзеге асыру шеңберінде МАС-8 және МАС-10 пайдалануға енгізілді, ол Атасу - Алашанкоу магистральдық мұнай құбырының өткізу қабілетін жылына 20 млн тоннаға дейін арттыруға мүмкіндік береді.

Компанияның мына реттелетін қызметтеріне жаңа тарифтер бекітілді:

- «ҚазТрансОйл» АҚ магистральдық мұнай құбырлары жүйесімен мұнай айдау қызметі үшін тарифтер 2014 жылдың 1 қаңтарынан қолданысқа енгізілді: экспортқа - ҚҚС-ты есепке алмағанда, 1 тонна 1 000 шақырым үшін 4 850,6 теңге, ішкі нарыққа - ҚҚС-ты есепке алмағанда, 1 тонна 1 000 шақырым үшін 2 931,8 теңге;
- Прииртышск-Атасу жеріндегі магистральдық мұнай құбыры жүйесімен транзиттік мұнай айдау қызметі үшін тариф 1 тоннаға 117,31 теңге көлемінде болып, 2014 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданысқа енгізілді.

Қазақстан Республикасы Табиғи монополияларды реттеу агенттігінде (одан әрі — «ТМРА») «ҚазТрансОйл» АҚ мұнай ауыстыру қызметін келісті.

KazTransOil

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

- «ҚазТрансОйл» АҚ құрылу тарихы
- Дамудың басты сатылары
- «ҚазТрансОйл» АҚ Бизнес-үлгісі
- «ҚазТрансОйл» АҚ ұйымдық құрылымы, еншілес, бірлескен-бақылаудағы және өзге де ұйымдар
- «ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік активтерінің құрылымы
- Нарық беталыстары және талдау

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

1.1 «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ҚҰРЫЛУ ТАРИХЫ

Мұнайды тасымалдау, мұнай және мұнай өнімдерінің экспорты және импорты мәселелерінде Қазақстан Республикасының мүддесін сақтау мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылдың 2 сәуірдегі №461 қаулысымен мемлекет жарғылық қорына 100 пайыз қатысатын «ҚазТрансОйл» мұнай тасымалдау жөніндегі ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамы («ҚазТрансОйл» МТҰК ЖАҚ) құрылды.

2001 жылы «ҚазТрансОйл» МТҰК» ЖАҚ («ҚазТрансОйл» ЖАҚ болып қайта аталды) акцияларының мемлекеттік пакеті Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 2 мамырдағы №591 қаулысына сәйкес құрылған «Мұнай және Газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамының жарғылық қорына берілді.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы №811 Жарлығымен «Қазақойл» ұлттық мұнай-газ компаниясы» мен «Мұнай және Газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамдарының қосылу жолымен қайта құрылуы негізінде «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамы құрылды, ол «ҚазТрансОйл» ЖАҚ-тың бірден-бір акционері болды.

2004 жылғы 31 мамырда «ҚазТрансОйл» ЖАҚ «ҚазТрансОйл» АҚ (бұдан әрі - «ҚазТрансОйл» АҚ немесе «Компания») болып қайта аталды.

2012 жылғы 21 желтоқсанда «Халықтық IPO» бағдарламасының шеңберінде «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларын орналастыру нәтижесінде бірден бір акционер «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Компания акцияларының 90 пайыз үлесін иеленетін ірі акционер болды.

1.2 ДАМУДЫҢ БАСТЫ САТЫЛАРЫ

Құрылған сәттен бастап бүгінгі күнге дейін «ҚазТрансОйл» АҚ негізгі басымдылықтары - Қазақстанның магистральдық мұнай құбырлары жүйесін біріктіру мен дамыту, мұнай тасымалдау мен ауыстырып құю бойынша қуаттардың қазіргі барының сенімділігін арттыру және жаңасын салу, қызметтердің бәсекеге қабілеттілігін арттыру, сондай-ақ транзиттік мемлекеттер аумақтары бойынша мұнай тасымалын қамтамасыз ету үшін қажетті келісімдік базаны құру болып табылады.

«ҚазТрансОйл» АҚ даму кезеңінде Компания жүйесінің 1 000 шарқырымнан аса магистральдық мұнай құбырлары ауыстырылды; 60% сұйыққоймалар паркі жаңартылды; мұнайды қотару/құюға арналған 4 темір жол эстакадалары салынды, қайта құрылды және Ақтау портының мұнай терминалының қуаттылығы ұлғайтылды; Әлібекмола-Кеңқияқ және Батыс Бозашы және Қаражанбас мұнай құбырлары қолданысқа берілді; Өзен – Атырау – Самара магистральдық мұнай құбырының Атырау-Самара жерінің өткізу қабілеттілігі арттырылды; жаңа мұнай айдау стансалары қайта құрылды, салынды; Тұймазы – Омбы – Новосибирск-2 магистральдық мұнай құбырының қазақстан жеріне меншіктік құқығы тіркелді. «ҚазТрансОйл» АҚ нысандарында SCADA автоматты басқару жүйесі енгізілді.

2003 жылы Кеңқияқ – Атырау («МұнайТас» АҚ СБҚК) мұнай құбыры пайдалануға берілді, 2006 жылы Қазақстан-Қытай мұнай құбырлары жүйесінің учаскелері болып табылатын – Атасу – Алашанқоу мұнай құбыры («Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС), ал 2009 жылы – Кеңқияқ - Құмкөл мұнай құбыры («Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС) пайдалануға берілді.

2008 жылы Компания «Batumi Industrial Holdings Limited» компаниясының акциялар пакетін 100% алу бойынша мәмілені аяқтап, Батуми мұнай терминалы мен Батуми теңіз кемежайының 100% иегері болды.

2011 жылы Ақтау пластмасса зауыты базасындағы битум зауытына ұзындығы 11,3 шақырым және диаметрі 720 мм. болатын мұнай құбыры пайдалануға берілді.

2012 жылдың қазанында Қазақстан Республикасы Үкіметі «ҚазТрансОйл» АҚ магистральдық мұнай құбыры бойынша ұлттық оператор болып танылғаны туралы қаулы қабылдады.

2012 жылдың 25 желтоқсанында Қазақстандық қор биржасында «Халықтық IPO» бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларын қайталама сату басталды.

Компанияның қызмет ету барысында қазақстандық мұнай транзитін жүзеге асыратын Ресей, Украина, Белорусия және Әзірбайжан мұнай тасымалдаушы компанияларымен берік серіктестік қарым-қатынастар орнатылды, тұрақты тапсырыскер базасымен және мұнай компанияларымен (жүк жолдаушылармен) сенімді келісімдік қарым-қатынастар құрылды; мұнай тасымалы саласындағы заңнамалық база және мемлекеттік реттеу жаңаруда әрі дамуда.

«ҚазТрансОйл» АҚ ірі халықаралық рейтингтік агенттіктерімен несиелік рейтингтері берілген: FitchRatings «BBB» («Тұрақты»), Moody's «Baa3» («Оң»), Standard&Poor's «BBB» («Тұрақты»).

БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 384 635 599 (үш жүз сексен төрт миллион алты жүз отыз бес мың бес жүз тоқсан тоғыз) жай акция орналастырылған және төленген, соның ішінде:

- 346 172 040 (үш жүз қырық алты миллион жүз жетпіс екі мың қырық) жай акция, немесе шығарылған және орналастырылған акциялардың жалпы санынан 90%-ы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тиесілі;

- 38 463 559 (отыз сегіз миллион төрт жүз алпыс үш мың бес жүз елу тоғыз) жай акция, немесе 10% минус бір акция Қазақстандық қорлық биржасына жазылу әдісімен орналастырылған.

1 (бір) жай акция орналастырылмаған.

2013 жылғы 28 мамырда IPO-дан кейін «ҚазТрансОйл» АҚ бірінші жылдық Акционерлер жалпы жиналысы өткізілді, онда, соның ішінде «ҚазТрансОйл» АҚ бір жай акциясына 75 теңге есебінде дивидендтер төлеу туралы шешім қабылданды. 29 млрд. теңге көлеміндегі дивидендтер төлемі 2013 жылдың 4 шілдесінде жүзеге асырылды.

1.3 «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БИЗНЕС-ҮЛГІСІ

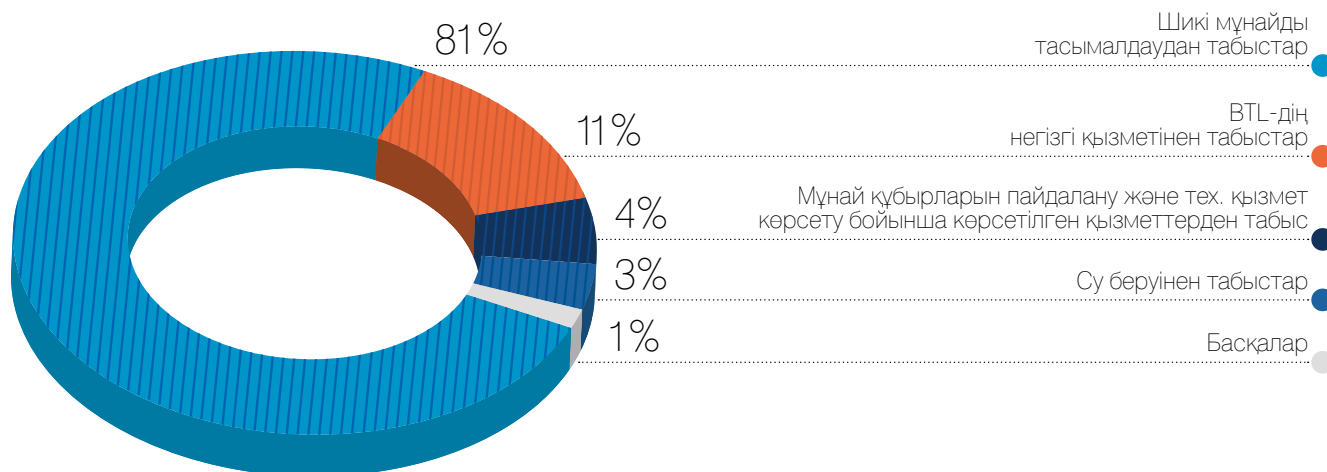
КОМПАНИЯНЫҢ ТАРИФТІК САЯСАТЫ

Қазақстан Республикасының «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» Заңына сәйкес, Компания ТМРА 2005 жылғы 24 қаңтардағы № 16-ОД бұйрығымен бекітілген, табиғи монополиялар субъектілерінің Мемлекеттік тіркелімінің Республикалық бөліміне енгізілген, және келесі қызметтерді көрсетеді:

- магистральдық құбырлармен мұнай тасымалдау бойынша;
- магистральдық құбырмен су беру бойынша;
- электр энергиясын беру және тарату бойынша;
- жылу энергиясын өндіру, тарату және беру бойынша.

Негізгі серіктестер	Негізгі ресурстар	Негізгі үрдістер	Өнімді жайғастыру	Тұтынушылар
• Қазақстандық және шетелдік серіктестер • Қажетті қызметтермен материалдарды жеткізушілер (электр энергиясы, отын, диагностикалық жұмыстар, авиа тору, жүргізе - реттейтін жұмыстар, жөндеу-реттеу жұмыстары, күзет, байланыс, техникалық қызмет көрсету) • Еңбек нарығы	• Компанияның өндірістік қуаттылықтары • 8 000 аса қызметкер • Шикізат пен материалдар	• Басқа мемлекеттердің құбырөткізгіштік жүйелері бойынша жүк жолдаушылардың мұнай тасымалдауын ұйымдастыру • Сырт ұйымдарға тиесілі магистральдық мұнай құбырларын пайдалану және техникалық күтім көрсету бойынша қызметтерді жүзеге асыру • Магистральдық құбырмен су беру бойынша қызметтер көрсету • Бөлу желілері бойынша су беру, ағынды суларды бұру қызметтерін көрсету, және де жылу энергиясын өндіру, беру және бөлу, электр энергиясын беру және бөлу қызметтерін көрсету • Батуми мұнай терминалы арқылы көмір-сутектерді сақтау және Батуми теңіз кемежайында құрғақ жүктерді ауыстыру бойынша қызметтер	• Магистральдық мұнай құбырлары жүйесімен мұнай тасымалы бойынша сапалы, уақытылы, тиімді және бөсекеге қабілетті, тұтынушылардың тең қол жетімді жағдайын қамтамасыз ететін қызметтерді ұсыну	• Жүкжолдаушылар (өндіретін компаниялар) • Сырт ұйымдар - магистральдық мұнай құбырларының иегерлері • Су, жылу энергиясын, электр энергиясын тұтынушылар (мұнай-газ өндіретін компаниялар, өнеркәсіптік компаниялар, ауыл шаруашылық тауар өндірушілер, коммуналдық кәсіпорындар, тұрғындармен бюджеттік ұйымдар)

2013 жылға «ҚазТрансОйл» АҚ негізгі қызметтен шоғырландырған табыстары

Қазақстан Республикасының «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» Заңы табиғи монополиялар субъектілерінің реттелетін қызметтеріне сай келетін қызметтерді көрсетуге қажетті шығын құнынан төмен емес тарифтер тағайындайды және субъектінің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ететін пайда алу мүмкіндігін ескереді. Реттелетін қызметтердің тарифтерін ТМПА уәкілетті органы бекітеді.

Магистральдық құбырлар бойынша мұнай тасымалдау қызметтер үшін тарифтер есептеу әдістемесі ТМПА-ның 2007 жылғы 27 шілдедегі № 202-ОД бұйрығымен бекітілген. Осы әдістемеге сәйкес учаскелер бойынша мұнай айдауға арналған тарифтер меншікті тариф, яғни 1 тонна мұнайды 1 000 шақырымға айдауға арналған тариф негізінде есептеледі. Бұдан басқа, ТМПА-ның 2004 жылғы 5 шілдедегі №304-ОД бұйрығымен Магистральдық құбырлар арқылы мұнай тасымалдау қызметтерін көрсетуші табиғи монополиялар субъектілерінің іске қосылған активтерінің реттелетін базасына пайда мөлшерлемесін есептеу жөніндегі нұсқаулық бекітілді.

1.4 «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ, ЕНШІЛЕС, БІРЛЕСКЕН-БАҚЫЛАУДАҒЫ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҰЙЫМДАР

Компания құрамына төрт филиал кіреді: Батыс филиал (Атырау қаласы), Шығыс филиал (Павлодар қаласы), Ұжымдық пайдалану есептеу орталығы (Астана қаласы), Ғылыми-Техникалық Орталық (Алматы қаласы). Компанияның Ресей Федерациясында (одан өрі — «РФ») Мәскеу, Самара, Омбы қалаларында үш өкілдігі және Украинада Киев қаласында бір өкілдігі бар.

«ҚазТрансОйл» АҚ

- Батыс филиал
- Шығыс филиал
- Ұжымдық пайдалану есептеу орталығы
- Ғылыми-Техникалық Орталық
- Мәскеу қаласындағы өкілдік (РФ)
- Самара қаласындағы өкілдік (РФ)
- Омбы қаласындағы өкілдік (РФ)
- Киев қаласындағы өкілдік (Украина)

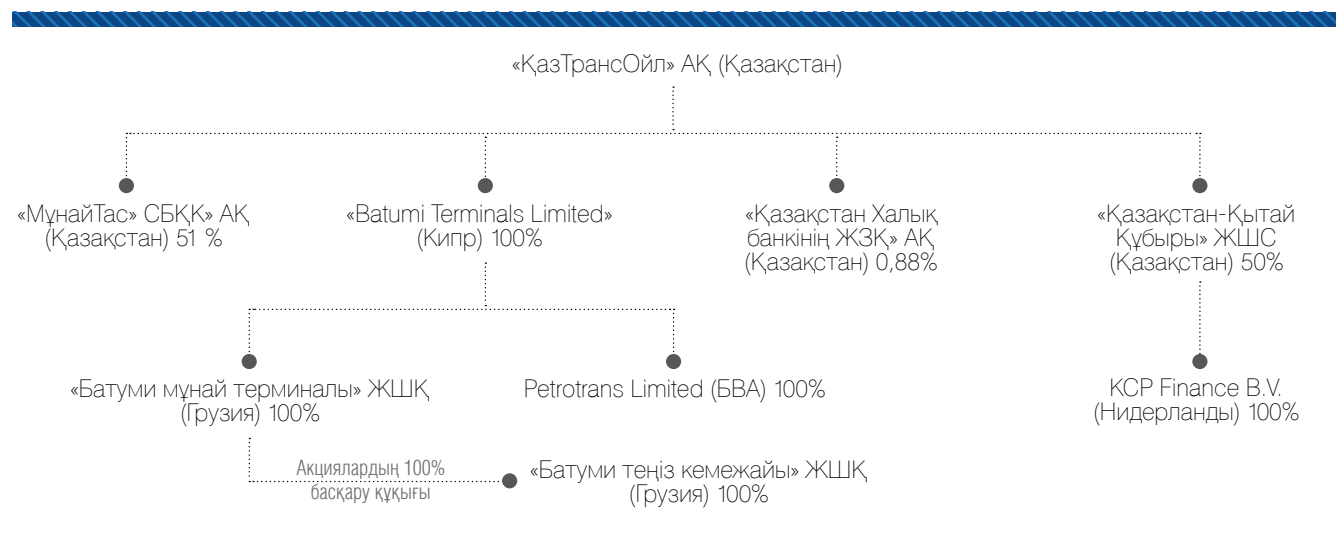
«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ 2013 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ ЖАЙ-КҮЙІ БОЙЫНША ЕНШІЛЕС, БІРЛЕСКЕН-БАҚЫЛАУДАҒЫ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҰЙЫМДАРЫ

Топтық басқарудың тиімді механизмдеріне негізделген «ҚазТрансОйл» АҚ негізгі бизнесінде «ҚазТрансОйл» АҚ еншілес және бірлескен-бақылаудағы ұйымдарды (одан өрі - «ЕББҰ», одан өрі бірлесе «Топ» деп аталатын) үйлестіріле дамытуға тырысады.

«ҚазТрансОйл» АҚ келесі ұйымдардың акционерлері және қатысушылары болып табылады:

- **«МұнайТас» СБҚК» АҚ (әрі қарай - «МұнайТас»)** — Кеңкияқ - Атырау мұнай құбырын жобалау, қаржыландыру, ұйымдастыру және пайдалану бойынша жобаны жүзеге асыру мақсатында құрылған бірлескен өнеркәсіп. МұнайТас — шетелдің қатысуымен құрылған заңды тұлға, «ҚазТрансОйл» АҚ (акциялардың 51%) және CNPC Exploration and Development Company Ltd (акциялардың 49%) оның акционерлері болып табылады.

- **«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС (әрі қарай - «ҚҚҚ»)** — Ата-су - Алашанкоу мұнай құбырын жобалау, құру және пайдалану мақсатында құрылған. ҚҚҚ — шетелдің қатысуымен құрылған заңды тұлға, оның қатысушылары болып «ҚазТрансОйл» АҚ (қатысу үлесі — 50%) және China National Oil and Gas Exploration and Development Corporation (CNODC) компаниялары (қатысу үлесі — 50%) табылады.
- **«Batumi Terminals Limited» компаниясы (акцияның 100%)** — «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ мен «Petrotrans Limited» компаниясын иеленеді және басқарады. «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ, «Батуми теңіз кемежайы» ЖШҚ 100% акциясына қатысты басқаруға айрықша құқығы бар.
- **«Қазақстан Халық банкінің жинақтау зейнетақы қоры» АҚ (акцияның 0,88%)** — нарықта бағалы қағаздарды инвестициялау және зейнетақылық төлемдерді жүзеге асыру, зейнетақылық жарналарды тарту бойынша қызметті жүзеге асырады. Компания «Қазақстан Халық Банкінің ЖЗҚ» АҚ өзінің акциялар пакетін иеліктен шығаруды жоспарлауда.

1.5 «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ӨНДІРІСТІК АКТИВТЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2013 жылдың 31 желтоқсанандағы жай-күйі бойынша Компанияның теңгерімінде келесі өндірістік активтер болды

Магистральдық
құбырлар, ш.

7 651,097

мұнай құбырлары
5 502,997

суағызғылар
2 148,100

Мұнай айдау
стансалары, дана

37

Бас тазарту
құрылыстары, дана

1

Мұнай қыздыру
стансалары, дана

7

Су сорғы
стансалары, дана

4

Сұйыққойма парктері,
мың шаршы м.

1 414,2

мұнайға арналған
1 259,0

суға арналған
155,2

Қыздыру пештері,
дана

64

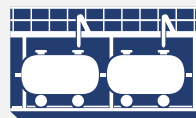
Су тазартқыш
құрылыстары, дана

1

Қотару-қю
аспақұярылықтары,
дана

4

2013 жылдың 31 желтоқсанандағы жай-күйі бойынша ҚҚҚ теңгерімінде келесі өндірістік активтер болды:

Магистральдық құбырлар

Магистральдық мұнай құбырларының
ұзындығы, ш.

1 759,25

Мұнай айдау стансалары, дана

4

2013 жылдың 31 желтоқсанандағы жай-күйі бойынша МұнайТас теңгерімінде келесі өндірістік активтер болды:

Магистральдық құбырлар

Магистральдық мұнай құбырларының
ұзындығы, ш.

448,85

Сұйыққойма парктері, мың шаршы м.

40

Сұйыққойма (Т. Қасымов атындағы МҚС)*, мың
шаршы м.

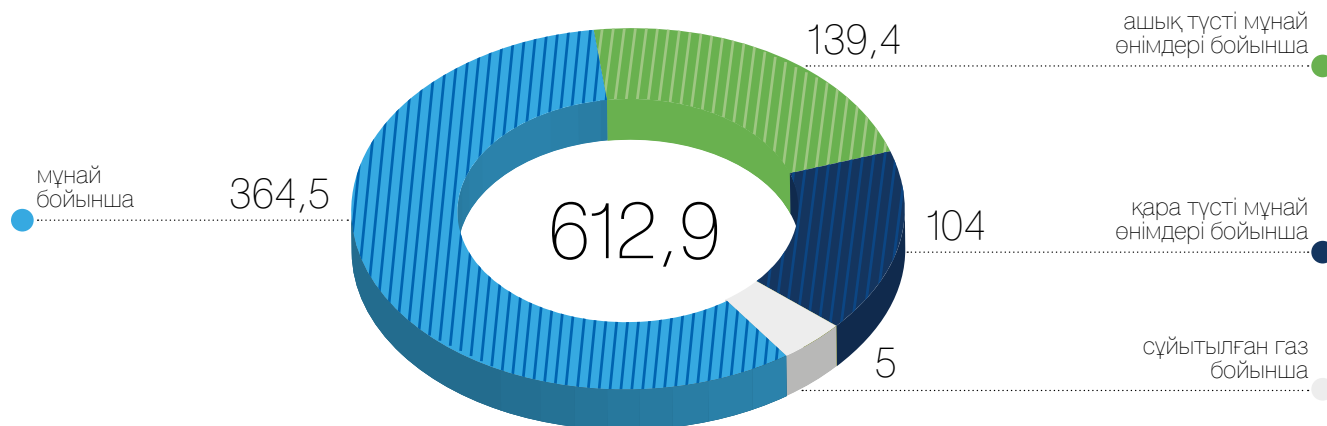
1

* апаттық жағдайларда мұнайды төгу үшін арналған

2013 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша BTL компаниясының тобына кіретін Батуми мұнай терминалының теңгерімінде

келесі сұйыққоймалық қуаттылықтар болған (қақпандық сұйыққоймаларды қоса алғанда):

Терминалдың сұйыққоймалық қуаттылықтары, мың шаршы м.

1.6 НАРЫҚ БЕТАЛЫСТАРЫ ЖӘНЕ ТАЛДАУ

Каспий аймағы көмірсутектік шикізаттың бай ресурстарына толы және энергия ресурстарының дүниежүзілік нарығында жеткізуші ұстанымдарын тұрақты нығайтуда.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы каспий аймағында ең ірі мұнай өндіруші және экспорттаушы болып табылады, Еуропа мен Қытайға мұнай тасымалдау үшін стратегиялық тиімді орналасқан, келесі орындарға:

- ТМД елдері арасында екінші орынға және мұнайды шығару көлемі бойынша дүние жүзінде он жетінші орынға;
- дәлелденген мұнай қорының көлемі бойынша дүние жүзінде он екінші орынға ие (Қазақстанда үш кен орны (Қашаған, Теңіз және Қарашығанақ) дүние жүзіндегі ең ірі кен орындарының санатына кіреді).

Ақпараттың бастауы: BP Statistical Review of World Energy June 2013
<http://www.bp.com/statisticalreview>

НАРЫҚТЫҢ НЕГІЗГІ ҚАТЫСУШЫЛАРЫ

Қазақстан Республикасында мұнай тасымалы бойынша қызметтерді толығымен мына қатысушылар көрсетеді:

«КазТрансОйл» АҚ – Қазақстанның 80-ге жуық мұнай игеретін компанияларына мұнайды тасымалдау қызметтерін көрсететін магистральдық мұнай құбыры бойынша Қазақстанның ұлттық операторы және Қазақстан Республикасының ірі мұнай құбыры компаниясы.

Компания Қазақстан Республикасындағы игерілген мұнайдың жалпы көлемінен 57% тасымалдауды қамтамасыз ететін магистральдық мұнай құбырларының тармақталған желісіне ие.

Компания қазақ мұнайын Қазақстанның мұнай өңдеу зауыттарына тасымалдауды және мына бағыттар бойынша экспортқа шығаруды қамтамасыз етеді:

- Европа және Қара мен Балтық теңіздері порттарының бағыттарына, Атырау – Самара мұнай құбырымен әрі қарай «Транснефть» АҚ» ОАО жүйесі бойынша;
- одан әрі ҚХР-ға экспортқа шығару үшін Атасу-Алашанькоу мұнай құбырына ауыстырып тиеу;
- Ақтау портында мұнайды ауыстырып тиеу;
- Каспий Мұнай құбыры Консорциумы (одан әрі – «КМК») жүйесінде ауыстырып тиеу;
- әрі қарай темір жол көлігімен экспортқа шығару үшін темір жол цистерналарына құю.

КҚК – Қазақстан, Ресей, сондай-ақ, Chevron, Shell, ExxonMobil, Eni, British Gas, Роснефть и Лукойл сияқты алдыңғы қатарлы дүниежүзілік өндіруші компаниялардың қатысуымен құрылған халықаралық мұнай тасымалы жобасы, КҚК құбыры негізінен мұнайды Теңіз және Қарашығанақ кен орындарынан Новороссийск кемежайына жақын су терминалына дейін тасымалдайды.

МұнайТас – Кеңқияқ-Атырау магистральдық мұнай құбырының иесі.

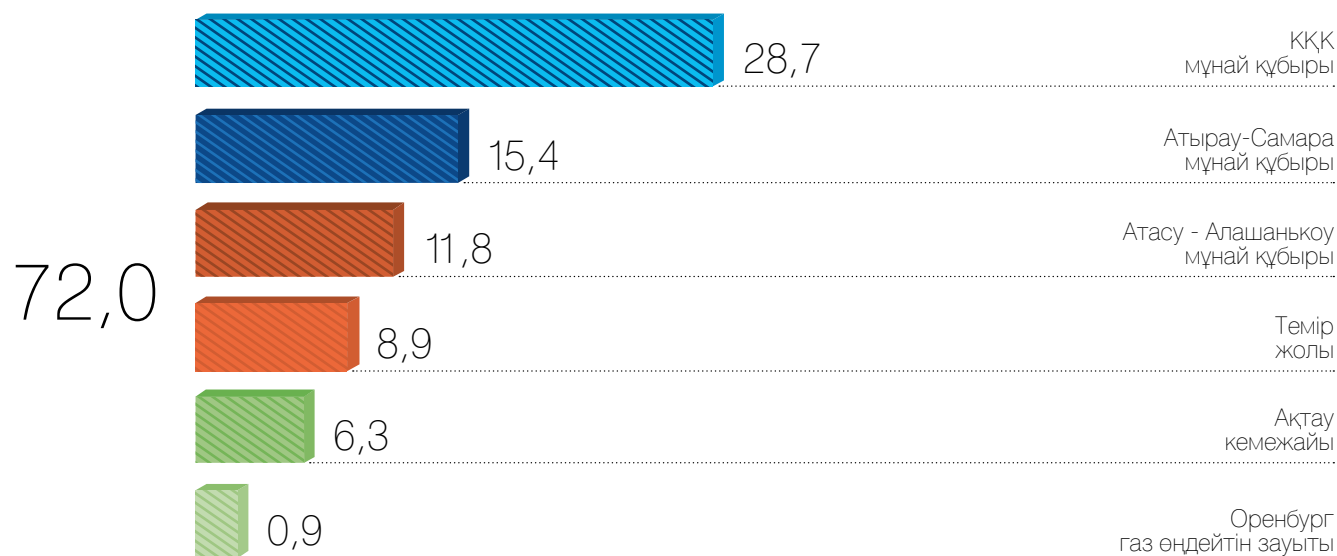
КҚК – Атасу-Алашанькоу және Кеңқияқ-Құмкөл магистральдық мұнай құбырларының иесі.

Экспортқа мұнай тасымалы сондай-ақ Ақтау кемежайы арқылы танкерлермен және теміржол көлігімен жүзеге асырады.

ТАСЫМАЛДАУ БАҒЫТТАРЫ

Жалпы 2013 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстанда 81,8 млн. тонна мұнай және газ конденсаты өндірілген, олардың 72 млн. тоннадайы экспортталған.

2013 жылы қазақстандық мұнай мен газдық конденсатты тасымалдаудың экспорттық маршруттары, млн. тонна

Ақпараттың бастауы: «Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығы» АҚ

Қазақстандық жүк жолдаушылар үшін дәстүрлі нарық — еуропалық нарықтар болып табылады, олар орташа мерзімді келешектегі тұрақты қолдану деңгейінің арқасында қазақстан мұнайы экспортының тартымды бағыттары болып табылады.

Қытай нарығы салыстырмалы түрде жаңа және келешегі бар болып табылады - қазақстандық энергия ресурстарын жеткізу үшін негізгі мақсатты нарықтардың бірі осы.

Қазіргі таңда темір жол көлігінен басқа, экспорттық мұнай көліктерінің қуаттылығы шамамен жылына 77 млн. тоннаны құрайды. Осылайша, бүгінгі күнде экспорттық мұнай көліктері қуаттылығының қажеттілігі толығымен қанағаттандырылған.

НАРЫҚ КЕЛЕШЕГІ

Жақын келешекте негізінен Теңіз кен орнында өндіруді ұлғайту және Қашаған кен орнында жоспарланған өндіріс басымен байланысты мұнайды өндіру көлемінің ұлғаюы болжанады.

Осыған байланысты, қосымша экспорттық қуаттылықтарды құруда қажеттіліктерді қанағаттандыру және Қазақстан Республикасының мұнай өңдейтін зауыттарын жүктеуді қамтамасыз ету мақсатында қазіргі уақытта мұнайкөліктік салада екі ірі жоба жүзеге асырылуда:

- КҚК мұнай құбырының өткізу қабілеттілігін жылына 67 млн. тоннаға дейін ұлғайту, сонымен қатар қазақстандық аумағының өткізу қабілеттілігін 2015 жылы жылына 52,5 млн. тоннаға дейін ұлғайту;
- Қазақстан-Қытай (Атырау - Кеңқияқ - Құмкөл - Атасу - Алашан-коу) мұнай құбырының өткізу қабілеттілігін 2017 – 2019 жылдарға қарай, ресурстық базаны ескере отырып жылына 20 млн.тоннаға дейін ұлғайту.

Экспорттық потенциалды дамытумен қатар, республиканың ішкі нарығын мұнай өнімдерімен қамтамасыз ету шеңберінде ішкі мұнай құбырлары жүйесін де дамыту маңызды міндет болып табылады. Осыған байланысты, Қазақстан-Қытай мұнай құбыры жүйесінің барлық аумақтарын кеңейтуі отандық мұнай өңдейтін зауыттардың жүктемесін ескере отырып жүзеге асырылады.

Осы жобаларды ұтымды жүзеге асыру қазақстан мұнайының сенімді, тұрақты және экономикалық тиімді экспортты қамтамасыз етеді, Қазақстанның экспорттық және транзиттік күш-қуатын дамытуға мүмкіндік береді және еліміздің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

Сонымен бірге, КҚК мұнай құбырының өткізу қабілеттілігінің өсуін ескере отырып, қазақстандық мұнай тасу көлеміндегі Топ үлесінің 50% дейін төмендеуі болжанады. Мұнымен қоса, Топтың тасу көлемінің деңгейінде елеулі өзгерістер болжанбайды, себебі, дәстүрлі жүк жолдаушылар Компания және оның ЕББҰ жүйелері бойынша мұнай тасуды жалғастырады, ал КМК мұнай құбыры бойынша жүк жолдаушылары болып Теңіз, Қарашыған және Қашаған кен орындарынан мұнай алатын компаниялар саналады.

Бұдан басқа, ең жақын болашақта Топ үшін Батыс Қазақстаннан мұнайды ҚХР жеткізумен байланысты жүк айналымының ұлғаюы болжанады.

«ҚазТрансОйл» АҚ отандық мұнай өңдеуші зауыттарға мұнайды тасымалдау бойынша қызметтерді көрсетеді.

ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ

- «ҚазТрансОйл» АҚ міндеті, пайымы және стратегиялық мақсаты
- Дамудың негізгі бағыттары

ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ

2.1 «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ МІНДЕТІ, ПАЙЫМЫ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТЫ

МІНДЕТ

«Реттелетін қызметтеріне тұтынушылар қол жеткізуінің тең жағдайын қамтамасыз ете отырып, магистральдық мұнай құбырлары жүйесімен мұнай тасымалдау бойынша сапалы, уақтылы, тиімді және бөсекеге қабілетті қызметтер көрсету арқылы Қазақстан Республикасы үшін мейлінше пайданы қамтамасыз ету.

ПАЙЫМЫ

«ҚазТрансОйлы АҚ — өндірістік қызмет қауіпсіздігін және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету саласында аса үздік тәжірибеге сәйкес келетін замануи, өртараптандырылған мұнай құбыры жүйесімен мұнай тасымалдау бойынша қызметтердің кең ауқымын көрсететін жария, бөсекеге қабілетті және серпінді дамып отырған компания.

«ҚазТрансОйлы» АҚ магистральдық мұнай құбыры бойынша ұлттық оператор болғандықтан, Қазақстан Республикасында және одан тысқары басқа да ірі мұнай көліктері жобаларына қатыса отырып, осы саладағы үздік орындарды ұстап тұруға тырысады.

Компанияның сөзсіз басымдықтары: Компания жұмысшыларының денсаулығы мен өмірінің қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау болып табылады.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ

Стратегиялық мақсат — «ҚазТрансОйл» АҚ нарықтық құнын (қор жинауын) ұлғайту және келесі міндеттерді жүзеге асыру арқылы магистральдық мұнай құбыры бойынша мұнайды тасымалдау аумағында мемлекеттің стратегиялық мүддесін сақтау:

- мұнай тасымалы мен жүк айналымы көлемін ұлғайту, су беру және бәсекеге қабілетті, сенімді және қауіпсіз қызметтерді көрсету;
- қызмет тиімділігінің тұрақты өсуі және Топтың шығындарын оңтайландыру;
- тиімді инвестициялық саясат және ірі көліктік жобаларға қатысу;
- тұрақты ақшалай ағындарды сақтауға бағытталған ойластырылған қаржылық стратегия;
- топтық басқарудың жоғарғы стандарттарын сақтау, тәуекелді, адам ресурстарын басқару, сонымен қатар, еңбек қорғау және қауіпсіздік, өндірістік және өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау салаларын басқару.

2.2 ДАМУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

Компанияның Міндеті, Пайымы және Стратегиялық мақсаттын даму-дың мынадай стратегиялық міндеттері белгіленеді:

«Мұнай тасымалы» секторында:

- тасымалдау және мұнай жүк айналымының көлемін ұлғайту үшін өз қызметтеріне жаңа жүк жолдаушыларды тарту;
- игеру көлемдерін ұзақ мерзімді болжамдарды талдау арқылы есепке ала отырып, мұнай көліктері жүйесін дамыту және жаңалау бойынша жұмыстар жүргізу;
- ірі халықаралық мұнай көліктері жобаларына қатысу;
- магистральдық құбырларды пайдалану бойынша көрсетілетін қызметтердің бәсекеге қабілеттілігін жақсарту бойынша тұрақты жұмыс жүргізу;
- магистральдық мұнай құбырларының біріктірілген жүйесін ескеріп, барлық экспорттық бағыттарға рұқсатты қамтамасыз ету;

«Су беру» секторында:

- Компания қатысатын аймақтарда тұтынушыларды техникалық және ауыз сумен қамтамасыз ету саласында мемлекетке жәрдемдесу;
- су беру бойынша жүйелерді дамыту және жаңалау бойынша экономикалық тиімді жобаларға қатысу;

басқару тиімділігін жоғарылату саласында:

- Компания қызметінің экономикалық тиімділігін жоғарылата алатын активтердің тиімді және айқын құрылымын құру;
- дүниежүзілік топтық басқарудың ең жақсы тәжірибесіне сәйкес топтық басқару жүйесін дамыту;
- шетел активтерінің жүктемесін және кірістілік деңгейін жоғарылату, экономикалық тиімділігі бар болған жағдайда, оларды дамыту;
- шығындарды оңтайландыру және бақылау, еңбек өндірістілігін жоғарылату және өндірістік үрдістердің сенімділігі мен қауіпсіздігін жоғарылату;
- заманауи технологиялар мен жабдықтарды алу-дан тұратын жаңартпа-технологиялық бағдарламаларды жүзеге асыру, техникалық базаны құру және қызметкерлік өлеуетті нығайту;
- ішкі бақылау жүйесін және тәуекелдерді басқарудың топтық жүйесін дамыту, Компанияның ішкі бақылауының мәдениеті мен тәуекел-мәдениетін жоғарылатуды қоса алғанда, тәуекелді басқару және ішкі бақылау бойынша әдістемелік базаны өзірлеу және дамыту;
- халықаралық стандарттар негізінде еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау, экологиялық менеджмент жүйелерінің әрекет етуін қамтамасыз ету және нәтижелілігін жоғарылату;
- қызметкерлерден жоғары біліктілікті талап ететін өндірістік және басқармалық үрдістерді автоматтандыру деңгейін жоғарылату бойынша заманауи технологияларды енгізу, сондай-ақ, еңбекке ақы төлеу және қызметкерлердің уәждеме жүйелерін жетілдіру.

KazTransOil

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӨРЕКЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ

- Мұнай тасымалы және су беру
- Сырт ұйымдарға тиесілі магистральдық мұнай құбырларына техникалық қызмет көрсету және пайдалану бойынша қызмет
- Инвестициялық жобалар
- Жаңартпалық-технологиялық даму
- Тауарлар, жұмыстар және қызметтер сатып алулардағы жергілікті қамту бойынша ақпарат

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

3. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӨРЕКЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӘРЕКЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ

3.1 МҰНАЙ ТАСЫМАЛЫ ЖӘНЕ СУ БЕРУ

Магистральдық мұнай құбырлармен мұнай тасымалдау және су беру «ҚазТрансОйл» АҚ қызметінің басты бағыты болып табылады.

2013 жылы мұнай тасымалының шоғырландырылған көлемі 67 220 мың тоннаны құрады. Тасымалдау көлемі өткен жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 2% артты – 65 795 мың тонна.

2013 жылы мұнайдың шоғырландырылған жүк айналымы 45 493 млн. тонна шақырымды құрады. Жүк айналымы өткен жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 8% артты – 42 163 млн. тонна шақырым.

Бағыттар бойынша мұнай тасымалының көлемі, мың тонна

Бағыт	2013	2012
«Атырау МӨЗ» ЖШС	4 333	4 318
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС	4 711	4 560
«Павлодар МХЗ» ЖШС	5 047	5 102
Атырау - Самара мұнай құбыры	15 376	15 433
Атасу – Алашанкоу мұнай құбырына ауыстырып тиеу	11 828	10 401
КМК мұнай құбырына ауыстырып тиеу	3 625	3 969
«Ақтау» БМАС арқылы танкерлерге тиеудің барлық көлемі	5 995	6 525
Мұнай құятын эстакадаларындағы т/ж цистерналарына тиеудің барлық көлемі	3 276	3 651

Су беру,
мың текше м.

3%

23 390*

22 799**

* — 2013 жыл

** — 2012 жыл

Мұнай тасымалдау көлемі,
мың тонна

67 220*

65 795**

2%

Мұнай жүк айналымы,
млн. тонна шақырым

45 493*

42 163**

8%

Суағызғы бойынша су беру көлемі, мың текше м.

Бағыт	2013	2012
Астрахань – Маңғышлақ суағызғысы	23 390	22 799

2013 жылы Компаниямен мұнай тасымалдау қызметтерін көрсетуге 80 келісімшарт және магистральдық құбырмен су беру қызметтерін көрсетуге 143 келісімшарт жасалды.

Мұнай тасымалы қызметтерін көрсетуге және магистральдық құбырмен су беру қызметтерін көрсетуге келісімшарттарды «ҚазТрансОйл» АҚ тұтынушылармен Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 28 қарашадағы №1194 қаулысымен бекітілген үлгілік нысан бойынша тараптардың келісімімен жыл сайынғы негізде де, ұзақ мерзімді негізде де жасайды.

3.2 СЫРТ ҰЙЫМДАРҒА ТИЕСІЛІ МАГИСТРАЛЬДЫҚ МҰНАЙ ҚҰБЫРЛАРЫНА ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТ

Компания сырт ұйымдарға тиесілі магистральдық мұнай құбырларына техникалық қызмет көрсету және пайдалану бойынша қызмет шеңберінде жалпы ұзындығы 2 857,9 км мұнай құбырына қызмет көрсетеді.

2013 жылы, аталған қызметтер шеңберінде ҚҚС-ты есепке алмағанда 6 876 406 мың теңге сомаға мына ұйымдарға қызмет көрсетілді:

- МұнайТас: Кеңқияқ-Атырау магистральдық мұнай құбырының ұзындығы – 448,9 км;
- ҚҚҚ: Атасу-Алашанкоу магистральдық мұнай құбырының ұзындығы – 965,1 км, Кеңқияқ-Құмкөл магистральдық мұнай құбырының ұзындығы – 794,1 км;
- «Торғай-Петролеум» АҚ: мұнай құбырының ұзындығы – 14,5 км;
- «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» АҚ: Ақсай-Үлкен Шаған-Атырау магистральдық мұнай құбырының ұзындығы – 635,3 км.

Сырт ұйымдарға тиесілі магистральдық мұнай құбырларына техникалық қызмет көрсету және пайдалану қызметтерін жүзеге асыруға 2013 жылы Компанияның 925 адамы қатысты.

2013 жылы Атасу – Алашанкоу магистральдық мұнай құбырының МАС-8 және МАС-10 пайдалануға енгізілуіне орай штат саны 124 бірлікке ұлғайды.

3.3 ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАР

«ҚазТрансОйл» АҚ магистральдық мұнай құбырларын жаңалау және мұнай жеткізу бағыттарын өртаптаңдыру бойынша қарқынды жұмыс жүргізуде. Компанияның инвестициялық жобаларын жүзеге асыру икемді және сенімді құбыр жүргізу системасын құруында келесі мақсаттарға бағытталған:

- Қазақстан Республикасында энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- мұнай көлігі жүйесі нысандарының қауіпсіздігі мен сенімділігін арттыру;
- мұнай өндіруші және мұнай өңдеуші салалардың мұнай көлігі құаттарына қажеттіліктерін қанағаттандыру;
- экспорт бағыттарын өртаптаңдыру;
- жүк жолдаушылар үшін экономикалық тартымды бағыттар құру.

Суағызғылар жүйесін дамыту Атырау және Маңғыстау облыстары халқының, өнеркәсібі мен ауыл шаруашылығының тұщы суға деген өсіп отырған қажеттіліктерін қамтамасыз етуге бағытталған.

«ҚазТрансОйл» АҚ инвестициялық жобаларын қаржыландыру бюджеттік (мемлекеттік) қаржыны пайдаланбай, жеке қаражат есебінен және қарызды қаржыландыру арқылы жүзеге асырылады.

Компанияның барлық жобалары топтық іс-өрекеттерге сәйкес дайындалады және экологиялық қауіпсіздік, техникалық шешім және жұмыс құны бойынша қолданыстағы заңнамаға сәйкес сараптамадан өтеді.

2013 ЖЫЛҒА КОМПАНИЯНЫҢ КҮРДЕЛІ ҚАРЖЫ САЛУ БАҒДАРЛАМАСЫ

2013 жылы Компанияның күрделі қаржыларының бағдарламасы магистральдық мұнай құбырларының меншік жүйесін жүкжолдаушылар қажеттілігіне сәйкес жаңалауға, сенімді күйде ұстауға және дамытуға бағытталған. Топ бойынша күрделі қаржыларды игеру 34,2 млрд. теңгені құрады, соның ішінде жеке Компания бойынша 28,9 млрд. теңге.

ҚАЗАҚСТАН - ҚЫТАЙ МҰНАЙ ҚҰБЫРЫН САЛУДЫҢ ЕКІНШІ КЕЗЕҢІ

«ҚазТрансОйл» АҚ Қазақстан-Қытай мұнай құбырының өрі қарай дамытылуын қарастырады. Жоба тиісті кепілді қор базасы болған жағдайда Қазақстан-Қытай мұнай құбыры жүйесінің өткізу қабілетін жылына 20 млн. тоннаға дейін сатылап кеңейтуді ұйғарады. Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Қытай Халық Республикасы Үкіметі арасында 2013 жылдың 19 қарашасында күшіне енген 2012 жылғы 8 желтоқсандағы Қазақстан-Қытай мұнай құбырын дамыту және пайдалану кезіндегі ынтымақтастықтың кейбір мәселелері туралы келісім ережелерін жүзеге асыру шеңберінде «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ және Қытай Ұлттық Мұнайгаз Корпорациясының арасында 2013 жылдың 6 сәуірі күні Қазақстан-Қытай мұнай құбырын пайдалану және кеңейту бойынша ынтымақтастықтың негізгі принциптері туралы келісімге қол қойылды. Осы жобаны жүзеге асыру мерзімдері:

- бірінші кезектегі нысандар үшін – 2013-2015 жылдар;
- екінші кезектегі нысандар үшін – 2015-2018 жылдар.

Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту бойынша іс-шаралар шеңберінде 2013 жылдың желтоқсанында ҚКК Атасу-Алашанқоу мұнай құбырының МАС-8 мен МАС-10 құрылысын аяқталды. Мемлекеттік қабылдау комиссиясының актісі негізінде МАС-8 және МАС-10 технологиялық стансалары тиісінше 2013 жылғы 12 және 13 желтоқсанда пайдалануға тапсырылды.

ШЕТЕЛДІК АКТИВТЕРДІҢ ДАМУЫ

Компанияның шетелдік активтерінің дамуы шеңберінде 2012 жылы «Batumi Industrial Holdings Limited» компаниясы тобымен жылына 2,5 млн. тоннаға дейін басты жүктерді ауыстырып тиеу бойынша Батуми теңіз кемежайының өткізу қабілеттілігін ұлғайту бойынша жобасын жүзеге асыру басталған. Жобаға бекітілген күрделі қаржыландыру сомасы ҚҚС—ты есепке алмағанда 2 654 млн. теңгені құрайды. Жобаны қаржыландыру BTL жеке қаржысы есебінен жүргізіледі. 2013 жылдың 21 желтоқсандағы жай-күй бойынша осы жоба бойынша шамамен 2 099 млн. теңге игерілген.

ҚАЛАМҚАС-ҚАРАЖАНБАС-АҚТАУ (ҚАРАЖАНБАС-АҚТАУ ЖЕРІ) ЖӘНЕ ӨЗЕН-ЖЕТІБАЙ-АҚТАУ МАГИСТРАЛЬДЫҚ МҰНАЙ ҚҰБЫРЛАРЫН ҚАЙТА ҚҰРУ

Бозашы кен орындарында өндірілетін мұнай көлемінің ұлғаюына байланысты және де «Өзен» БМАС бағытындағы барлық өндірілетін бозашы мұнайын жоспарланған тасымалдауды қайта бағдарлауға байланысты, «Қаражанбас» МАС - «Жетібай» МАС мен «Жетібай» МАС - «Өзен» БМАС учаскелерінде магистральдық мұнай құбырларының өткізу қабілетін ұлғайту жоспарлануда. Жобаның жүзеге асырудың бірінші кезеңінде 2013 – 2014 жылдар кезеңінде тиісті құбырлардың ішкі диагностика нәтижелері негізінде мұнай құбырларының беріктігі мен қауіпсіздігін ұлғайту мақсатында құбырларды ауыстыру жоспарлануда. Бірінші сатының күрделі қаржыландыру сомасы ҚҚС—ты есепке алмағанда 14,4 млрд. теңгені құрайды.

3.4 ЖАҢАРТПАЛЫҚ-ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ДАМУ

Алдыңғы қатарлы мұнай тасымалдаушы компаниялардың технологиялық даму деңгейіне жету үшін «ҚазТрансОйл» АҚ 2012-2020 жылдарға Жаңартпалық-технологиялық даму бағдарламасы өзірленіп, бекітілген. Бағдарламаның негізгі мақсаты энергия және ресурстық шығындарын азайту, өндірістік және экологиялық қауіпсіздік пен сенімділіктің жоғары деңгейін қамтамасыз ететін заманауи энергия үнемдейтін алдыңғы қатарлы салалық технологияларды қолдану болып табылады.

Бағдарламада осы міндеттерді шешу үшін Компания қызметінің бірқатар алдыңғы қатарлы бағыттары белгіленген:

- Өндірісті басқару стратегиясына ауысу: «Өндірістік тәуекелдерді бағалауға негізделген пайдалану».
- Құбырлардың желілік бөлігі техникалық жай-күйінің мониторингі.
- Мұнай айдайтын стансалар жұмысының мониторингі.
- Өндірістің энергия тиімділігі.
- Технологиялық және өндірістік үрдістерді басқару жүйесі.

Болжанатын нәтиже:

- Магистральдық мұнай құбырлары жүйелерінің сенімділігін арттыру, өндірістік шығындарды оңтайландыру.
- Өткізу қабілетін ұлғайту және экономикалық нәтижеге жету үшін пайдаланушылық сипаттамаларды жақсарту.
- Өндірістік нысандардың экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздігін арттыру.
- Энергия мен ресурстарды үнемдейтін технологияларды енгізу.
- Нысандар қауіпсіздігі және автоматтандыру жүйелеріне жаңарту жүргізумен аз адамдық технологияларға көшу.

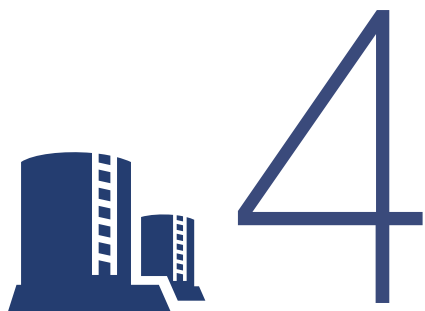
Қазіргі уақытта осы Бағдарламаны сатылы жүзеге асыруы жүргізілуде, онда ақпараттық-талдау жұмыстары, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-сындарлы өзірлемелер сияқты, сонымен қатар тәжірибелік-өндірістік сынақтар қарастырылған.

3.5 ТАУАРЛАР, ЖҰМЫСТАР ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТЕР САТЫП АЛУЛАРДАҒЫ ЖЕРГІЛІКТІ ҚАМТУ БОЙЫНША АҚПАРАТ

«ҚазТрансОйл» АҚ жергілікті қамтуды дамыту бойынша мемлекеттік саясатты жүзеге асыру мақсатында, тікелей отандық тауар өндірушілер арасында жүргізілетін жыл сайын ашық тендерлер санын ұлғайтады, осылайша, қазақстандық өндірушілерден сатып алу көлемін кеңейтуде.

Тендерлер қорытындысы бойынша 2012-2014 жылдарға қазақстандық тауар өндірушілермен жалпы сомасы 4 млрд. теңгеден асатын ұзақ мерзімді келісімшарттар бекітілген. Қосымша 2013 жылы отандық тауар өндірушілермен 2 млрд. теңге сомасына 1 жылдық мерзімге келісімшарттар бекітілген. Отандық тауар өндірушілермен жасалған барлық келісімшарттар, соның ішінде ұзақ мерзімді келісімшарттардың 2013 жылға тиесілі бөлігі де 100% орындалған.

2013 жылға «ҚазТрансОйл» АҚ сатып алулардағы қазақстандық қамту үлесі 67% құрайды (соның ішінде тауар бойынша – 50%, жұмыстар және қызметтер бойынша – 73%) және 2012 жылдың көрсеткішімен салыстырғанда 58% өсті.

БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

- Топтық басқару
- Тәуекелді басқару
- Сапаны басқару

БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

4.1 ТОПТЫҚ БАСҚАРУ

«ҚазТрансОйл» АҚ топтық басқаруының негізгі қағидаттары мыналар болып табылады:

- акционерлер мүддесі мен құқықтарын қорғау қағидаты;
- Директорлар кеңесі мен Басқарманың Компанияны тиімді басқару қағидаты;
- Компанияның дербес қызметінің қағидаты;
- Компания қызметі туралы ақпаратты ашудың ашықтық және өділдік қағидаты;
- заңдылық және өдептілік қағидасы;
- тиімді дивидендтік саясат қағидасы;
- тиімді қызметкерлік және өлеуметтік саясат қағидаты;
- қоршаған ортаны қорғау қағидаты;
- топтық дауларды және мүдделер қақтығысын реттеу саясаты;
- жауапкершілік қағидаты.

«ҚазТрансОйл» АҚ топтық басқару органдарының жүйесі мыналардан тұрады:

- Жоғарғы орган – Акционерлердің жалпы жиналысы;
- Басқару органы – Директорлар кеңесі;
- Орындаушы орган – Басқарма;
- Компанияның қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды, ішкі бақылау саласындағы бағалауды, тәуекелді басқаруды, топтық басқару саласында құжаттарды өзірлеу және Компания қызметін дамыту мақсатында кеңес беруді жүзеге асыратын орган – Ішкі аудит қызметі.

Органдардың құзіреттілігін шектейтін құжаттар Компанияның Ғаламтор-сайтында «Топтық басқару» бөлігінде орналастырылған.

4.1.1 АКЦИОНЕРЛЕРДІҢ ЖАЛПЫ ЖИНАЛЫСЫ

Акционерлердің жалпы жиналысы Компанияның жоғарғы органы болып табылады.

- 2012 жылғы атқарылған жұмыс туралы Директорлар кеңесінің жылдық есебін бекіту туралы;
- 2012 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ және оның лауазымдық тұлғаларының әрекетіне акционерлердің өтініштерін қарастыру және оларды қарастыру қорытындылары туралы;
- Директорлар кеңесі мүшесі уәкілеттілігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы;
- Директорлар кеңесінің мүшесін сайлау туралы.

4.1.2 2013 ЖЫЛҒА ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕСЕП

4.1.2.1 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі Компанияның басқару органы болып табылады және өз міндеттерін Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына, Топтық басқару кодексіне, Жарғысына, Директорлар кеңесінің ережесіне және Компанияның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына сәйкес директорлар кеңесі мүшелерінің саны үш адамнан кем болмауы керек. Қоғамның директорлар кеңесі құрамының кемінде отыз пайызы тәуелсіз директорлар болуы керек.

Компанияның Директорлар кеңесіне 2 тәуелсіз директор сайланған – Дэниел Михалик пен Мұстафа Хабиб.

Басқарманы басқаратын бас директор Қайыргелді Қабылдин де Компанияның Директорлар кеңесінің мүшесі және Директорлар кеңесінде Компанияның орындаушы органының жалғыз өкілі болып табылады.

Директорлар кеңесінің басқа мүшелері, Директорлар кеңесінің төрағасы Нұртас Шмановты қосқанда, ірі акционердің өкілдері болып табылады.

4.1.2.2 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ

2013 жылы уақыттың әр кезеңінде Директорлар кеңесіне екі тәуелсізді директорды қосқанда алты директор кірген.

Аты-жөні	Лауазымы
Нұртас Шманов	Директорлар кеңесінің төрағасы
Ардақ Қасымбек	Директорлар кеңесінің мүшесі
Арман Дарбаев	Директорлар кеңесінің мүшесі (20.03.13 дейін)
Қуаныш Жылқышиев	Директорлар кеңесінің мүшесі (24.12.13 дейін)
Дэниел Михалик	Тәуелсіз директор
Мұстафа Хабиб	Тәуелсіз директор
Қайыргелді Қабылдин	Директорлар кеңесінің мүшесі

Директорлар кеңесінің құрамындағы өзгерістер:

- Компанияның Жалғыз акционерінің шешімі бойынша 2011 жылдың 8 қыркүйегінде Компания Директорлар кеңесі өкілеттілігінің үш жылдық мерзімі белгіленген және оның құрамына бес адам сайланған;
- Компанияның Жалғыз акционерінің 2012 жылдың 19 қазандағы шешімімен Директорлар кеңесінің құрамы 6 адам санымен белгіленген. Дәл осы шешіммен Директорлар кеңесінің құрамына «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өкілі ретінде Ардақ Қасымбек жалпы Компания Директорларының кеңесі үшін белгіленген өкілеттілік мерзіміне сайланған;
- 2013 жылдың 20 наурызында Директорлар кеңесінің мүшесі Арман Дарбаевтың өкілеттілігі жеке бастамасы бойынша Директорлар кеңесін жазбаша хабардар ету арқылы мерзімінен бұрын тоқтатылған;
- 2013 жылдың 28 мамырында Акционерлердің жылдық жалпы жиналысында Қуаныш Жылқышиев «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өкілі Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде Компания Директорларының кеңесі үшін белгіленген өкілеттілік мерзіміне сайланған;
- 2013 жылдың 24 желтоқсанында Қуаныш Жылқышиев Компания Директорлары кеңесінің мүшесі ретіндегі өкілеттілігін өз еркімен мерзімінен бұрын тоқтатты.

НҰРТАС ШМАНОВ

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ТӨРАҒАСЫ,
«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ ӨКІЛІ

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1979 – 1994 жылдары Балықшы РМБ мен Ақтөбе РМБ темір ұста-сы, диспетчер, бас инженер, салынып жатқан Теңіз-Гурьев-Грозный мұнай құбырында бөлімше бастығы болып қызметтерді атқарған.

1994 – 2006 жылдары «Каспий құбыр консорциум – Ресей», «ШевронНефтеГаз», «ШевронМұнайГаз», «Шеврон Оверсиз Петролеум Инк» компанияларында жауапты лауазымдарды атқарған.

2006 – 2007 жылдары «Каспий Құбыр Консорциумы – Р» ЖАҚ бас директорының жалпы мәселелер бойынша орынбасары болды.

2007 – 2008 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры (Басқар-ма төрағасы) лауазымын атқарған.

2009 – 2012 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мұнай тасымалдау жөніндегі басқарушы директор болып қызмет атқарған.

2012 – 2013 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ көлік инфрақұрылы-мы бойынша Басқарма төрағасының орынбасары лауазымын атқарған.

2013 жылдың қарашасынан «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының сервистік жобалар бойынша орынбасары лауазымын атқаруда.

1956 жылы 24 желтоқсанда туған. 1979 жылы Уфа мұнай ин-ститутын «Мұнай-газ құбырларын, газ сақтау қоймаларын және мұнай базаларын жобалау және пайдалану» мамандығы бой-ынша, Қазақ мемлекеттік академиясының жанындағы Нарық институтын «Қаржы және несие» мамандығы бойынша аяқта-ды. 1994 жылы Массачусет университетін (Бостон, АҚШ) аяқта-ды және Массачусет университетін (АҚШ, Бостон) бітірген.

- 2009 жылдың 16 қыркүйегінен бастап «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы.
- Ағымдағы сайлау күні: 2011 жылдың 8 қыркүйегі.
- «ҚазТрансГаз» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы, «Ка-спий Құбыр Консорциумы – Р» ЖАҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып табылады.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компанияның орналастырылған акциялары жалпы санының 9 655 дана мөлшерінде немесе 0,0025% акциясының иегері.
- Компания ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

1977 жылы 29 қыркүйекте туған. 1998 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ Мемлекеттік Ұлттық Университетті «Халықаралық экономикалық қатынастар» мамандығы бойынша аяқтаған (бакалавриат пен магистратура), экономист атағы берілген. 2001 жылы Business School of City University of London (Лондон, Ұлыбритания) «Банк ісі және халықаралық қаржылар» мамандығы бойынша аяқтаған, қаржыгер атағы берілген.

- 2012 жылдың 19 қазанынан бері «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып келеді.
- «КТК-К» АҚ және «КТК-Р» ЖАҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып табылады.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компания және оның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

АРДАҚ ҚАСЫМБЕК

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ,
«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ ӨКІЛІ

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1998 – 2000 жылдары Мансабын «Қазақстанның халық банкі» ААҚ құрылымдық қаржыландыру департаментінде жетекші банкир мамандығынан бастаған.

2001 – 2002 жылдары «Қазахойл» ҰМК» ЖАҚ инвестицияларды басқару департаментінде менеджер болып жұмыс атқарған.

2002 – 2004 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ топтық қаржыландыру департаментінің менеджері, бас менеджері болып жұмыс атқарған.

2004 – 2005 жылдары «АМӨЗ» ЖШС салынып жатқан кәсіпорны Дирекциясының қаржы директоры болды.

2005 – 2006 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ топтық қаржыландыру департаменті директорының орынбасары болып жұмыс атқарған.

2006 – 2007 жылдары «ҚазМұнайТеңіз» ХМК» АҚ бас директорының экономика және қаржы бойынша орынбасары лауазымын атқарған.

2007 – 2008 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ атқарушы директоры болған.

2008 – 2009 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ басқарушы директор лауазымын атқарған.

2009 – 2010 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративті даму мен активтерді басқару бойынша басшы менеджері лауазымын атқарған.

2010 – 2012 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративті қаржыландыру мен активтерді басқару бойынша басшы менеджер лауазымын атқарған.

2012 – 2013 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративті қаржыландыру мен активтерді басқару бойынша директор лауазымын атқарған.

2013 жылдың қарашасынан «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ экономика мен қаржы бойынша басқарушы директор лауазымын атқаруда.

ҚУАНЫШ ЖЫЛҚЫШИЕВ**«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ****«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ӨКІЛІ****Еңбек қызметі туралы мәліметтер:**

1998 – 2003 жылдары Еңбек жолын «Телеканал «ЮТР» ЖШС бас менеджері болып бастаған, «Петроказакстан Ойл Продакшн» ААҚ-та өр алуан лауазымдар атқарған.

2003 – 2011 жылдары «КазТрансГаз» АҚ ішкі және сыртқы нарықта газды тасымалдау мен өткізу жөніндегі департамент директорының орынбасары, директоры болды.

2011 – 2012 жылдары «КазМұнайГаз» ҰК» АҚ газ маркетингі бойынша бас менеджері болды.

2012 – 2013 жылдары «КазМунайГаз» ҰК» АҚ мұнай мен газды тасымалдау департаментінің директоры болды.

2013 жылдың желтоқсанынан «КазМұнайГаз» ҰК» АҚ газ тасымалдау және маркетинг дирекциясының директоры болып табылады.

1980 жылы 21 қарашада туған. 2001 жылы Оңтүстік-Қазақстан техникалық университетінде «Халықаралық экономикалық қатынастар» мамандығы бойынша тәмамдады. 2005 жылы М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетін «газ-мұнай құбырларын және газ-мұнай қоймаларын жобалау, салу және пайдалану» мамандығы бойынша бітірген.

- 2013 жылдың 28 мамыры мен 24 желтоқсаны аралығында «КазТрансОйл» АҚ директорлар кеңесінің мүшесі, «КазМұнайГаз» ҰК» АҚ өкілі болды.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компания ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

ДЭНИЕЛ МИХАЛИК

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОРЫ

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1976 – 1997 жылдары Мансабын биохимиялық өндірісте инженер-құрастырушыдан бастаған, «FLUOR» (Хьюстон, АҚШ) компаниясында инженер-құрастырушы болып жұмыс атқарған, «Getty» және «Texaco Research and Engineering» (Хьюстон, АҚШ) компанияларында аға инженер-зерттеуші болған, «Gaviota Terminal Co.» (Санта-Барбара, АҚШ) компаниясында менеджер болып істеген.

1982 – 2001 жылдары «Texaco Pipeline International» (Лондон, Ұлыбритания) аймақтық вице-президент лауазымында болған.

2001 – 2006 жылдары «Kazakhstan North Caspian Partners» (Лондон, Ұлыбритания) компаниясында кеңесші болған.

2006 – 2008 жылдары Мұнай құбыры Ассоциациясында (Вашингтон, АҚШ) бас кеңесші лауазымында болған.

2008 жылдан Мұнай және газ саласында тәуелсіз кеңесші болып табылады.

1953 жылы 30 шілдеде туған. 1976 жылы Мичиган Университетін аяқтаған – мұнайхимиялық технологиялар ғылымының магистры. 1982 жылы Хьюстон Университетін аяқтаған, іскерлік басқару магистрі. 1991 жылы Оңтүстік-Техас заң колледжін аяқтаған, заң ғылымының докторы.

- 2008 жылдың 19 тамызынан бастап «ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры болып табылады.
- Ағымдағы сайланған күні: 2011 жылдың 8 қыркүйегі.
- Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.
- АҚШ азаматы.
- Компанияның және оның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

МҰСТАФА ХАБИБ**«ҚАЗТРАНСОЙЛ АҚ ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОРЫ****Еңбек қызметі туралы мәліметтер:**

1970 – 1983 жылдары Мансабын «Shell Manufacturing» компаниясында бастаған, жаңа мұнай кен орындарын өзірлеу және зерттеу, жабдықтау және сатып алу бөлімшелерінде түрлі лауазымдарды атқарған.

1983 – 2002 жылдары «Chevron» компаниясында жұмс істеген; Африка; Еуропа, АҚШ пен Қазақстанда орналасқан бөлімшелерінде түрлі лауазымдарды атқарған; Теңізде демеркапанизация бойынша зауытының құрылысы мен дайындауына, темір жол бойынша шикі мұнайды альтернативті жол бағыттарымен тасымалдау мен маркетингіне ат салысқан. Лондондағы Еуразиялық бөлімшенің мұнай тасымалы бойынша бас менеджері болған.

2002 – 2005 жылдары «Nelson Resources» (Қазақстан) компаниясында кеңесшісі болған.

2005 – 2007 жылдары «Nobel Oil Azerbaijan» компаниясында кеңесші лауазымында болған.

2007 – 2008 жылдары «AGIP KCO» Қашаған жобасында кеңесші болған.

1944 жылы 10 желтоқсанда туған. 1966 жылы Франция Каен қ. Университетті «Инженер-электротехник және мұнайхимик» мамандығы бойынша аяқтаған, физика магистры болып табылады.

- 2008 жылдың 24 қарашасынан бастап «ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры болып табылады.
- Ағымдағы сайланған күні: 2011 жылдың 8 қыркүйегі.
- Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.
- Франция азаматы.
- Компанияның және оның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

1953 жылы 1 қаңтарда туған. 1975 жылы В.И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтты «Электронды есептеу машиналары» мамандығы бойынша аяқтаған, біліктілігі - инженер-электрик.

- 2011 жылдың 10 қазанынан бастап «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып табылады.
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының мұнай тасымалы бойынша орынбасары болып табылады.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компанияның 14 496 дана немесе жалпы орналастырылған акциялар көлемінің 0,00377%-ының иегері.
- Компанияның және оның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

ҚАЙЫРГЕЛДІ ҚАБЫЛДИН

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ,
«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРЫ (БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ)

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1977 – 2002 жылдары Еңбек жолын КСРО Мұнай өндірісі министрлігінде инженер-бапкер болудан бастаған. Қазақстан Республикасының Энергетика және отын ресурстары министрлігінде, Мұнай және газ өнеркәсібі министрлігінде, «Қазақстан және Орта Азия магистральдық мұнай құбырлары» ӨБ, «ҚазТрансОйл» ҰМТК» ЖАҚ, «Мұнай және Газ тасымалы» ҰК ЖАҚ-та жауапты лауазымдарда жұмыс атқарған.

2002 – 2007 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ алдымен көліктік инфрақұрылым және сервистік жобалар бойынша басқарушы директор лауазымын, кейін вице-президент лауазымын атқарды.

2007 – 2008 жылдары «Самрұқ» мемлекеттік активтерді басқару бойынша Қазақстандық холдинг» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары болған.

2008 – 2011 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы болды.

2011 жылдың қазанынан «ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры (Басқарма төрағасы) болып табылады.

4.1.2.3 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІН
ІРІКТЕУ ШАРАЛАРЫ

Директорлар кеңесі мүшелерін, оның ішінде тәуелсіз директорларды іріктеу шарттары «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен, Компанияның Жарғысымен және Топтық басқару кодексімен белгіленген.

Топтық басқару кодексіне сәйкес Директорлар кеңесі директорлардың тәуелсіздік фактісін белгіледі және Мұстафа Хабиб пен Дэниел Михалик шешім қабылдау сипаты бойынша тәуелсіз болып табылады деп есептейді. Директорлар кеңесі осы директорлардың тәуелсіз шешімдеріне елеулі әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін қандай да бір қатынастардың немесе жағдайлардың болмайтынын белгіледі.

4.1.2.4 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰЗІРЕТІ

Директорлар кеңесі стратегиялық мақсаттарды, дамудың басым бағыттарын айқындайды және Компания қызметінің ұзақ мерзімді келешекке басым бағыттарын белгілейді, алға қойған мақсаттарды жүзеге асыру үшін қажетті қаржылық және адам ресурстарының болуын қамтамасыз етеді әрі өзге де маңызды мәселелерді қарайды.

Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жататын мәселелер Компания Басқармасына шешу үшін беріле алмайды.

2013 жылы Директорлар кеңесі отырысына қатысуы

Директорлар кеңесінің мүшесі	Отырысқа қатысуы	Есеп беру кезеңінде Директорлар кеңесі құрамында болу кезеңі
Нұртас Шманов	16-ның 16-да	100% 01.01.2013 – 31.12.2013
Ардақ Қасымбек	16-ның 13-де	81% 01.01.2013 – 31.12.2013
Арман Дарбаев	3-тің 1-де	33% 01.01.2013 – 20.03.2013
Қуаныш Жылқышиев	8-дің 8-де	100% 28.05.2013 – 24.12.2013
Дэниел Михалик	16-ның 16-да	100% 01.01.2013 – 31.12.2013
Мұстафа Хабиб	16-ның 16-да	100% 01.01.2013 – 31.12.2013
Қайыргелді Қабылдин	16-ның 15-де	94% 01.01.2013 – 31.12.2013

Директорлар кеңесі Компания Жарғысына сәйкес Компания Басқармасының құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдерді қабылдауға, сондай-ақ Акционерлер жалпы жиналысының шешімдеріне қайшы келетін шешімдерді қабылдауға құқылы емес.

4.1.2.5 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Директорлар кеңесі, Басқарма және бас директор (Басқарма төрағасы) арасында өкілеттік бөлу Компания Жарғысының 11 және 12 баптарын да айқындалады.

Директорлар кеңесі шешім қабылдаудың бекітілген жүйесіне сәйкес Компания қызметін тиімді басқару және тиісінше бақылау үшін Акционерлер жалпы жиналысының алдында жауапты болады.

Директорлар кеңесі Басқарма қызметін бақылауды жүзеге асырады.

4.1.2.6 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ОТЫРЫСТАРЫ
ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

2013 жылы Директорлар кеңесі бас қосқан тәртіпте өткізілген 15 отырысты және сырттай дауыс беру жолымен 1 отырысты қосқанда, 16 отырыс өткізіп, шамамен 125 мәселені қарады.

4.1.2.7 2013 ЖЫЛЫ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ҚАРАҒАН АСА МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕЛЕР

Жыл ішінде Директорлар кеңесі бұдан да басқа, мына мәселелерді қарастырды:

- Акционерлердің жылдық жалпы жиналысын шақыру туралы;
- 2012 жылға «ҚазТрансОйл» АҚ жылдық қаржылық есептілігі мен шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігін алдын ала мақұлдау;
- Акционерлердің жалпы жиналысына Компанияның 2012 жылғы таза табысын бөлу тәртібі және 2012 жылға Компанияның бір жай акциясына шаққандағы дивиденд мөлшерін ұсыну;
- 2014-2018 жылдарға негізгі құралдарды қайта бағалау және тарихи құны бойынша Бизнес-жоспарды бекіту;
- Директорлар кеңесі Комитеттерінің мүшелерін сайлау;
- 2013 жылға Компанияның басқарушы жұмысшыларының қызметтерінің уәжделімді басты көрсеткіштерін және олардың мақсатты мағынасын бекіту;
- Компанияның іске асыруға мүдделі компаниямен қатарынан 33 мәміле жасауы;
- Компанияның ЕББҰ акционерлері мен қатысушыларының жалпы жиналысының күзіретіне жататын мәселелер;
- 2012 жылы атқарылған жұмыс туралы Директорлар кеңесі және Басқарманың жылдық есебі;
- 2012 жылға Компанияның жылдық есебі;
- 2013 жылдың бірінші жартыжылдығына Компанияның аралық (жартыжылдық) жеке және шоғырландырылған қаржылық есептілігін бекіту;
- Компанияның бас директорына (Басқарма төрағасына) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының мұнай тасымалы жөніндегі орынбасары лауазымын атқаруға келісім беру.

2013 жылы Директорлар кеңесі мына құжаттарды бекітті:

- Компания Басқармасы туралы ереже;
- Инсайдерлік ақпаратқа иелік ету және пайдалануды ішкі бақылау ережесі;
- Директорлар кеңесінің келісімі бойынша тағайындалатын лауазымдар тізімі;

- жаңа жазбадағы Компанияның жеке филиалдары туралы ережелер;
- жаңа жазбадағы Мәскеу, Самара, Омбы және Киев қалаларындағы Компанияның өкілдіктері туралы ережелер;
- аудиторлық ұйымдар қызметін тарту облысындағы саясат;
- Директорлар кеңесімен бекітілетін Компанияның ішкі қызметін реттейтін құжаттар тізімі;
- компаниялар тобының есеп саясаты.

Есеп беру кезеңінде топтық басқарудың жүйелерін одан әрі дамытуға бағытталған маңызды шешімдер қабылданды.

Директорлар кеңесімен «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС тәуелсіз кеңесшісімен жүзеге асырылған Компанияның топтық басқару жүйесі диагностикасының нәтижесі бойынша топтық басқару деңгейінің ең жақсы дүниежүзілік тәжірибеге сәйкестігі туралы есеп қарастырылды.

Анықталған сәйкессіздіктерді жою және Компанияның топтық басқару жүйесін әрі қарай дамыту бойынша ұсыныстарды қарастыру қорытындысы бойынша Директорлар кеңесі топтық басқару жүйесін дамыту бойынша іс-шаралар жоспарын бекітті.

Ішкі бақылау және аудит мәселелері бойынша мына сұрақтарға байланысты шешімдер қабылданды:

- Ішкі аудит қызметінің уәкілеттілігі мерзімін анықтау, оның басшысын және басқа қызметкерлерін тағайындау, еңбек төлемі мен сыйақы беру жағдайы мен мөлшерін анықтау туралы;
- 2013-2014 жылдарға Ішкі аудит қызметінің жылдық аудиторлық жоспарын бекіту туралы;
- 2014-2016 жылдарға «ҚазТрансОйл» АҚ ішкі аудит қызметінің Стратегиялық жоспарын бекіту туралы;
- Ішкі аудитті ұйымдастыру бойынша басшылықты бекіту туралы;
- Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау әдістемесін бекіту туралы.

Тәуекелдерді басқару бойынша жүргізілетін жұмыстар шеңберінде мына құжаттар бекітілді:

- Тәуекелдерді басқарудың топтық жүйесінің тиімділігін бағалау әдістемесі;
- Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау әдістемесі;
- 2013-2015 жылдарға Тәуекелдерді басқару бағдарламасы;
- Басты тәуекел көрсеткіштерін өзірлеу әдістемесі;

Әр тоқсандық негізде Директорлар кеңесі тәуекелдер динамикасына және Компанияның тәуекелдерін басқару бойынша іс-шаралар жоспарының орындалуына талдау жүргізді. Директорлар кеңесі Компания қызметіндегі басты өзгерістер мен басқармалық есептілікті ай сайын қарастырды.

2013 жылғы Директорлар кеңесінің шешімдері туралы қосымша ақпарат Компанияның Ғаламтор-сайтында берілген .

4.1.2.8 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ КОМИТЕТТЕРІНІҢ ЖҰМЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

Стратегиялық жоспарлау комитеті

Комитет Директорлар кеңесінің комитеттегі жұмысқа арналған қажетті кәсіби білімдері бар мүшелерінен тұрады. Бұл орайда Комитет төрағасы тәуелсіз директор болуы тиіс.

Осы Комитеттің құрамына 2013 жылы Мұстафа Хабиб (комитет төрағасы), Дэниель Михалик, Арман Дарбаев (2013 жылдың 20 наурызына дейін), Қуаныш Жылқышиев (2013 жылдың 8 тамызынан бастап) және Қайыргелді Қабылдин кіреді.

Стратегиялық жоспарлау комитеті мүшелерінің өкілеттік мерзімі олардың Компания Директорлар кеңесі мүшелері ретінде өкілеттік мерзімімен сәйкес келеді, алайда, жыл сайын Компания Директорлары кеңесі қайта қарауы мүмкін.

Комитет Компанияның Даму стратегияларының мәселелерін, соның ішінде қызметтің басым бағыттарын анықтау бойынша Директорлар кеңесіне ұсыныстар дайындау және алдын ала қарау арқылы Компания Директорлар кеңесінің сапалы жұмысы және тиімділігін арттыру мақсатында құрылған.

2013 жылы жоғарыда айтылған мәселелер Команияның Директорлар кеңесі тікелей қарағандықтан, есепті кезеңде Комитет отырыс өткізген жоқ.

Ішкі аудит комитеті

Ішкі аудит комитеті қызметі Компания Директорлар кеңесіне ішкі және сыртқы аудит, қаржылық есеп, ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару, Қазақстан Республикасының заңдылығын сақтау мәселелері бойынша, сондай-ақ, Компания Директорлар кеңесінің басқа да мәселелері бойынша көмек көрсетуге бағытталған.

Комитет құрамына кірген Директорлар кеңесінің көптеген мүшелері, соның ішінде Комитет төрағасы тәуелсіз директорлар болып табылған.

2013 жылы аталған Комитет құрамына Дэниел Михалик (Комитет төрағасы), Мұстафа Хабиб және Ардақ Қасымбек кірген.

Ішкі аудит комитеті мүшелерінің өкілділік мерзімі олардың Компания Директорлар кеңесі мүшелері ретінде өкілдігі мерзімімен сәйкес келеді, алайда, жыл сайын Компания Директорлары кеңесімен қарастырылуы мүмкін.

Есепті кезеңде Ішкі аудит комитеті бас қосқан тәртіпте 8 отырысы өткізді. Комитет отырысын жүргізу мерзімі мен кезеңділігі туралы шешім Комитет төрағасымен қабылданады. Отырыстар саны Комитет міндеттерін орындауға байланысты талаптарға сәйкес анықталады, алайда тоқсанына кем дегенде бір рет өткізілуі тиіс.

2013 жылы Ішкі аудит комитеті отырыстарына қатысу

Отырыстарға қатысу		
Комитет мүшесі		%
Дэниел Михалик	8 -дің 8-не	100%
Мұстафа Хабиб	8 -дің 8-не	100%
Ардақ Қасымбек	8 -дің 8-не	100%

Есеп беру кезеңінде Комитет мына мәселелерді қарастырды:

- 2013-2015 жылдарға аудиторлық ұйымды және аудиторлық қызметтер төлемінің өлшемін анықтау;
- 2012 жылға Компанияның шоғырландырылған жылдық қаржылық есебі мен жылдық қаржылық есебін алдын ала құптау туралы;
- 2013 жылға аралық (жартыжылдық) жеке және шоғырландырылған қаржылық есебін алдын ала құптау туралы;
- Ішкі аудит қызметінің уәкілеттілігі мерзімін анықтау, оның басшысын және басқа жұмысшыларын тағайындау, еңбек төлемі мен сыйақы беру жағдайы мен мөлшерін қарастыру туралы;
- Ішкі аудит қызметінің 2013-2014 жылдарға аудиторлық жоспарларын алдын ала құптау туралы;
- Ішкі аудит қызметінің жұмысын ұйымдастыру бойынша басшылықты алдын ала құптау туралы;
- Тәуекелді басқарудың топтық жүйесінің тиімділігін бағалау әдістемесін алдын ала құптау туралы;
- 2013 жылдың 9 айына арналған Компанияның басты тәуекелдер динамикасы туралы және басты тәуекелдерді басқару бойынша іс-шаралар жоспарының орындалу барысы жайлы есепті қарастыру туралы.

Кадрлар және сыйақылар комитеті

Комитеттің негізгі мақсаты Директорлар кеңесі мүшелерін, бас директорды (Басқарма төрағасын) және Басқарма мүшелерін, Топтық хатшыны тағайындау (сайлау), бағалау және сыйақылауға байланысты оның өкілдігін жүзеге асыру барысында Директорлар кеңесіне көмек көрсету болып табылады.

Комитет құрамына кірген Директорлар кеңесінің көптеген мүшелері, соның ішінде Комитет төрағасы тәуелсіз директорлар болып табылған. Компанияның Директорлар кеңесінің төрағасы мен бас директор (Басқарма төрағасы) Комитет мүшелері болмауы тиіс.

2013 жылы аталған Комитет құрамына Дэниел Михалик (Комитет төрағасы), Мұстафа Хабиб және Ардақ Қасымбек кірген.

Комитет мүшелерінің өкілеттік мерзімі олардың Компания Директорлар кеңесі мүшелері ретінде өкілеттік мерзімімен сәйкес келеді, алайда, жыл сайын Компания Директорлары кеңесімен қайта қаралуы мүмкін.

Комитет отырыстары қажеттілікке байланысты, алайда жылына кем дегенде екі рет өткізіледі.

2013 жылы Кадрлар және сыйақылар комитеті 6 отырыс өткізді.

2013 жылы Кадрлар және сыйақылар комитеті отырыстарына қатысу

Комитет мүшесі	Отырысқа қатысуы	%
Дэниел Михалик	6 -ның 6-на	100%
Мұстафа Хабиб	6 -ның 6-на	100%
Ардақ Қасымбек	6 -ның 6-на	100%

Есеп беру кезеңінде Комитет мына мәселелерді қарастырды:

- 2012 жылғы Компания Директорлары Кеңесінің қызметін бағалауды өткізу;
- Компания Директорлары кеңесінің құрамына үміткерге қатысты ұсыныстарды дайындау;
- Компания Басқармасы мүшелері үшін қызметтің уәжделік басты көрсеткіштерін және олардың мақсаттық мәнін қарастыру;
- 2013 жылғы Компанияның басқарушы қызметкерлері қызметінің түзетілген уәжделік басты көрсеткіштерін және олардың мақсаттық мәні бекіту;
- 2012 жылдың жұмыс қорытындылары бойынша Компанияның басқарушы қызметкерлеріне сыйақы төлеу;
- Компания Басқармасының мүшесі Азиз Илеуовтың өкілдігін мерзімінен бұрын тоқтату және Компания Басқармасының мүшесі ретінде Әсем Нүсіпованы сайлау бойынша ұсыныстар жөнінде;
- жылдық жұмыс қорытындысы бойынша Компания қызметкерлеріне сыйақы төлеу ережелерін қарастыру;
- Компания Директорлары кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу саясатының тиімділігі.

4.1.2.9 КОМПАНИЯНЫҢ ҰСТАНЫМЫН ЖӘНЕ ДАМУ КЕЛЕШЕГІН БАҒАЛАУ

Компания Қазақстан Республикасының магистральдық мұнай құбыры бойынша ұлттық операторы және ірі мұнай құбыры ұйымы болып табылады.

Қазіргі уақытта Компания Қазақстан Республикасында игерілетін шикі мұнайдың 57% тасымалдауды қамтамасыз ететін магистральдық мұнай құбырларының тармақталған желісіне ие. 2013 жылы мұнай тасымалдаудың шоғырландырылған көлемі тұтасымен 67 220 мың. тоннаны, мұнайдың жүк айналымы – 45 493 млн. тонна шақырымды құрады.

Бекітілген 2012-2022 жылдарға арналған даму стратегиясына сәйкес, сондай-ақ елде өндірілген мұнайдың сыртқы, сол сияқты ішкі нарықта қауіпсіз және сенімді түрде тасымалдауды қамтамасыз ететін Компанияның стратегиялық мақсаты келесі міндеттерді іске асыру жолымен мемлекеттің мұнай тасымалдау саласындағы стратегиялық мүдделерін сақтауды есепке алып, нарықтық құнды ұлғайту (капиталдандыру) болып табылады:

- мұнай тасымалдау және жүк айналымы көлемін ұлғайту, су беру және бәсекеге қабілетті, сенімді өрі қауіпсіз қызметтер көрсету ;
- Компанияның шығындарын оңтайландыру және тиімділіктің тұрақты өсуі;
- тиімді инвестициялық саясат және жоспарлау, сондай-ақ мұнай тасымалдауда елдің сұранымын қанағаттандыруға бағытталған ірі тасымалдау жобаларына қатысу;
- тұрлаулы ақша ағынын қамтамасыз етуге бағытталған, айқын құрылған қаржылық стратегия;
- топтық басқарудың жоғарғы стандарттарын сақтау, төуекелді, адам ресурстарын басқару, сонымен қатар, еңбек қорғау және қауіпсіздік, өндірістік және өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау салаларын басқару.

Компания қызметтерін бағалаудың қорытынды көрсеткіштері таза пайданы ұлғайту түріндегі экономикалық кіріс өсері, акционерлік құнды барынша көбейту және мұнай тасымалдауда сенімді, жоғары сапалы, өрі бәсекеге қабілетті қызметтер көрсету болып табылады.

Ұзақ мерзімді жоспарларды іске асыру табысы едәуір дәрежеде топтық басқарудың тиімділігіне және Компанияның алдына қойған міндеттерді орындауға бел байлауына байланысты болады.

4.1.2.10 АКЦИОНЕРЛЕРМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС

Топтық басқарудың сапасы мен қызметінің айқындығын жоғарылату – Компанияның инвестициялық тартылымдығын ұлғайту және миноритарлық акционерлер мүдделерімен санасудың кепілі болуға қажетті жағдай болып табылады.

Компания қызметінің басты міндеттерінің бірі акционерлермен барынша ашық және тиімді қарым-қатынас жасау болып табылады.

Директорлар кеңесі барлық акционерлерге тең көзқарасты кепілдейді және оларға Акционерлердің жалпы жиналысы арқылы Компанияны басқаруға қатысуға, сонымен қатар, Компания қызметі туралы ақпарат және дивидендтер алу жөнінен өз құқығын жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Компания үнемі инвестициялық қоғаммен тиімді және ұзақ мерзімді қарым-қатынас құру бойынша іс-шаралар кешенін жүзеге асырады.

Соңғы уақытта акционерлер мен инвесторлар үшін ақпаратты ашу деңгейі елеулі өсті. Листингтік талаптарға және Ақпаратты ашу туралы ережелерге сәйкес, Компания уақытылы және тұрақты түрде акционерлері мен инвесторларының мүддесіне қатысты Компания қызметі туралы мәнді ақпарат алуды қамтамасыз етеді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-пен өзара қарым-қатынас

2012 жылдың қазанында Қазақстан қор биржасында листингке байланысты Компания және оның ірі акционері – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ арасында Өзара қатынас туралы келісім жасалды.

Келісім Компания мен оның ірі акционері арасындағы өзара әрекет қағидатын айқындайды және Компанияның нарықтық жағдайда барлық акционер мүддесінде өзбетінше қызметін қамтамасыз етуге бағытталған.

Келісімнің толық нұсқасы Компанияның Ғаламтор-сайтында «Акционерлерге және инвесторларға» бөлігінде жарияланған.

4.1.2.11 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНЕ СЫЙАҚЫ

Тәуелсіз директорларға сыйақы төлеу және шығыстарын өтеу тәртібі «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тәуелсіз директорларына сыйақы төлеу және шығыстарын өтеу ережесімен белгіленген.

Тәуелсіз директорларға келесі сыйақылар төленеді:

- кесімді сыйақы;
- Директорлар кеңесінің жанындағы бас қосқан отырыстарына қатысқаны үшін қосымша сыйақы.

Тәуелсіз директорларға Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің тәуелсіз директорлардың тұрақты тұру орнынан тыс жерлерде өткізілетін отырыстарына баруға байланысты шығыстарын (жол жүру, қонақ үйде тұру, тәуліктік) Компания өтейді.

Тәуелсіз директорлардың кесімді сыйақысының көлемі жылына 80 000 (сексен мың) АҚШ долларын құрайды, Директорлар кеңесі комитетінің әрбір отырысында қатысқаны үшін қосымша сыйақының көлемі – 1 000 (бір мың) АҚШ долларын құрайды.

Тәуелсіз директорларға сыйақы төлеу мына ережелерді орындаған жағдайда жүзеге асырылады:

- Директорлар кеңесі мүшесінің өкілеттігін Компанияның мүдделерін мейлінше жоғары дәрежеде көрсететін тәсілдерді пайдаланып, адал орындау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасымен және Компания Жарғысымен шешім қабылдау кезіндегі басшылық;
- Сырқаттануды, демалысты, іссапарларды және Компания Директорлар кеңесінің барлық сырттай отырыстарына қатысуды қоспағанда бас қосқан отырыстарға қатысу.

2013 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға тәуелсіз директорларға есептелген сыйақылар сомасы, теңге

Тәуелсіз директор	Жылдық сыйақы	Комитеттердің бас қосқан отырыстарына қатысқаны үшін	Салықтарды шегергенде, барлығы	Салықтарды қоса, барлығы
Даниел Михалик	12 151 600	1 986 480	14 138 080	15 708 978
Мұстафа Хабиб	12 151 600	1 986 480	14 138 080	15 708 978
Барлығы	24 303 200	3 972 960	28 276 160	31 417 956

Директорлар кеңесінің қалған мүшелері Директорлар кеңесінің мүшелері ретінде осы органдағы жұмысы үшін сыйақы алмайды.

4.1.2.12 ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ҚЫЗМЕТІН БАҒАЛАУ

Директорлар кеңесі жыл сайын өз қызметтеріне, комитеттер жұмысына, әр директорға ресми және жан-жақты баға береді, мұның нәтижелері директорлар Кеңесінің отырысында талқыланады. Директорлардың бірде біреуі де өз қызметін бағалау үрдісіне араласпауы керек.

Осы жылы Директорлар Кеңесі 2013 жылғы өз қызметінің бағалауды сыртқы кеңесшіні тарту арқылы жүргізудің бастамашысы болды.

Жүргізілген бағалау қорытындысы бойынша 2013 жылы директорлар Кеңесінің белсенді жұмысы белгіленген. Директорлар Кеңесінің барлық мүшелерінің жұмысы, Компания Басқармасының төрағасы мен тәуелсіз директорлар, топтық хатшыны қосқанда, бәрі оң бағаланған.

Бағалау нәтижелерінен директорлар Кеңесі қызметтерінің көптеген қырлары топтық басқарманың жаңа стандарттарына сай келетінін көрсетті. Мұнымен қоса, директорлар Кеңесінің өз жұмысын жақсарту және дамытуға арналған бағыттары бар.

Бұл топтық басқарманың жақсы тәжірибешілдерін енгізу, ұзақ мерзімді даму және стратегия жұмысы, комитеттер жұмысын дамыту, Компания акционерлерімен сындарлы қатынастарды құру.

Жүргізілген бағаға сай директорлар Кеңесі топтық басқарманың жоғарғы халықаралық стандарттарына сәйкес болу үшін жоғарыда аталған даму бағыттары бойынша барлық қажетті әрекеттерді қабылдайды.

4.1.3 2013 ЖЫЛҒА БАСҚАРМА ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕСЕП

4.1.3.1 БАСҚАРМА

Компанияның ағымдағы қызметін басқаруды алқалық орындаушы орган Басқарма жүзеге асырады.

Басқарма қызметінің негізгі қағидаттары шыншылдық, әділдік, саналылық, қырағылық, тәртіптілік, сондай-ақ, Компания акционерлерінің мүдделері мен құқықтарын барынша сақтау және Акционерлердің жалпы жиналысы мен Директорлар кеңесі шешімдеріне есеп беру міндеті болып табылады.

Басқарма өз міндеттерін Компания Жарғысы, Басқарма туралы ережесі және Компанияның басқа да ішкі құжаттарының негізінде жүзеге асырады.

Басқарма Қазақстан Республикасының заңдылығы және Компанияның Жарғысымен басқа органдар мен лауазымдық тұлғаларының ерекше құзіретініне жатпайтын Компания қызметінің барлық сұрақтары бойынша шешім қабылдауға құқылы.

4.1.3.2 БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ МЕН МҮШЕЛЕРІН ТАҒАЙЫНДАУ

Компания Басқармасының сандық құрамын өкілеттілігін мерзімін анықтау, бас директорды (Басқарма төрағасын) және Басқарма мүшелерін сайлау, сондай-ақ олардың өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату - Директорлар кеңесінің айрықша құзіретіне жатады.

4.1.3.3 БАСҚАРМАНЫҢ ЖӘНЕ БАС ДИРЕКТОРДЫҢ (БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ) ҚҰЗІРЕТІ

Компания Басқармасын бас директор (Басқарма төрағасы) басқарады.

Компанияның Басқармасы және бас директоры (Басқарма төрағасы) арасындағы өкілеттікті бөлу Жарғының 12-бабы және Басқарма туралы ереженің 4-тарауында белгіленген.

Басқарма құзіретіне жататын басты мәселелердің ішінен мыналарды атап айту керек:

- Директорлар кеңесі бекіткен Компания орталық аппараты қызметкерлерінің штат санын және құрылымын, Топтық хатшы қызметінің штат санын ескере отырып, Компания орталық аппаратының штат кестесін және құрылымын бекіту, сондай-ақ Компания филиалдары мен өкілдіктері қызметкерлерінің штат санын, штат кестесін және құрылымын бекіту;
- Компания филиалдары, өкілдіктері және ЕББҰ-ның жұмысын үйлестіру және бағыттау;
- спонсорлық (қайырымдылық) көмек көрсету туралы шешім қабылдау;
- Компанияның Бизнес-жоспарын және Даму стратегиясын жүзеге асыру, Директорлар кеңесіне жыл сайын Компанияның Даму стратегиясын және Бизнес-жоспарын жүзеге асыру туралы есепті ұсыну.

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры (Басқарма төрағасы):

- Басқарманы басқарады;
- Басқарма отырысын шақырады және күн тәртібіндегі сұрақтар бойынша қажетті материалдарды Басқарма мүшелеріне ұсынуды ұйымдастырады;

- Директорлар кеңесі мен Акционерлердің жалпы жиналысының шешімдерін орындауды ұйымдастырады;
- мүліктік емес сипаттағы мәмілелерді және нәтижесінде құны Компания активтері құнының жалпы мөлшерінің екі пайызынан кемін құрайтын мүлікті сатып алатын немесе иеліктен шығаратын мәмілелерді жасайды;
- Компания міндеттемелерін оның меншік капиталы мөлшерінің бес пайызына дейінгі сомаға көбейту туралы шешім қабылдайды;
- Компанияның міндеттерін орындау үшін қажетті және Акционерлердің жалпы жиналысының және Директорлар кеңесінің айрықша құзіретіне, сондай-ақ Басқарманың құзыретіне жатпайтын Компанияның ағымдағы қызметіне қатысты барлық мәселе бойынша шешімдер қабылдайды.

4.1.3.4 БАСҚАРМА ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Басқарма Директорлар кеңесі мен Акционерлердің жалпы жиналысы қойған мақсаттарды жүзеге асыру үшін қаржылық және адам ресурстарын бөлуге жауапты болады.

Басқарма Компанияның мақсаттарына жету бойынша атқарылған жұмыстың жай-күйі туралы Директорлар кеңесінің алдында есеп береді.

4.1.3.5 БАСҚАРМА ҚҰРАМЫ

2013 жылы Басқарма құрамы уақыттың өр кезеңінде жеті мүшеден тұрды.

Аты-жөні	Лауазымы
Қайыргелді Қабылдин	Бас директор (Басқарма төрағасы)
Сисенғали Өтеғалиев	Бас директордың өндіріс жөніндегі бірінші орынбасары
Болат Отаров	Бас директордың тасымалдау жөніндегі орынбасары
Болат Зәкіров	Бас директордың даму жөніндегі орынбасары
Руслан Местоев	Бас директордың бизнесті қолдау жөніндегі орынбасары
Әсем Нүсіпова	Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары (20.09.2013 бастап)
Азиз Илеуов	Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары (20.09.2013 дейін)
Жайдарман Исақов	Заң департаментінің директоры

Басқарма құрамындағы өзгерістер:

Компания Директорлар кеңесінің 2013 жылғы 20 қыркүйектегі шешімімен (№12/2013 хаттама) Басқарма мүшесі Азиз Илеуовтің өкілетігі мерзімінен бұрын тоқтатылды және Басқарма мүшесі ретінде Компанияның Басқарма құрамы үшін анықталған өкілеттік мерзіміне Әсем Нүсіпова сайланды.

1950 жылы 9 маусымда туған. 1972 жылы Тюмень индустриалды институтының геологиялық барлау факультетін «Геология және мұнай және газ кен орындарын барлау» мамандығы бойынша аяқтаған, біліктілігі - тау инженері-геолог.

- 2012 жылдың 16 наурызынан «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі болып табылады.
- Ағымдағы сайлау күні: 2012 жылдың 23 мамыры.
- Басқа ұйымдардың басқарма органдарының құрамына кірмейді.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компанияның жалпы орналастырылған акциялары санының 4 650 дана мөлшерінде немесе 0,0012%-на иелік етеді.
- Компанияның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

СИСЕНҒАЛИ ӨТЕҒАЛИЕВ

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРЫНЫҢ
ӨНДІРІС ЖӨНІНДЕГІ БІРІНШІ ОРЫНБАСАРЫ

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1972 – 1984 жылдары Мұнай және газды өндіру бойынша оператор болған, «Маңғыстаумұнай» ӨБ Маңғыстау газ өндіру басқармасында әртүрлі басшылық инженерлік-техникалық лауазымдарында жұмыс атқарған.

1984 – 1995 жылдары «Маңғышлақмұнай» ӨБ, «Жетібаймұнай» МГӨБ бас инженері-бірінші орынбасары, мұнай кәсіпшілігінің бастығы болған.

1995 – 1997 жылдары Қазақстан Республикасының мұнай және газ өнеркәсібі министрлігінде өндірісті дамыту бас басқармасының бастығы лауазымын атқарған.

1997 – 2002 жылдары «Қазақойл» ҰМК» ЖАҚ техникалық саясат департаментінің бас менеджері лауазымынан жобалар өндірісін басқару департаментінің директорына дейінгі лауазымдарда болған.

2002 – 2004 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өзірлеу және өндіру департаментінің директоры, мұнай және газ өндіру департаментінің директоры болған.

2004 – 2007 жылдары «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ бас директорының өндіріс жөніндегі орынбасары лауазымын атқарған.

2007 – 2009 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ басшылық директоры лауазымында болған.

2009 – 2012 жылдары «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өндіру жобалары бойынша басшы менеджері лауазымын атқарған.

2012 жылдың наурызынан «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының өндіріс жөніндегі бірінші орынбасары болды.

РУСЛАН МЕСТОЕВ

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРДЫҢ
БИЗНЕСТІ ҚОЛДАУ ЖӨНІНДЕГІ ОРЫНБАСАРЫ

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1990 – 2011 жылдары Мансабын Қазақстан Республикасының сыртқы экономикалық байланыстар Министрлігінде «Казахинторг» Мемлекеттік сыртқы саудалық компанияның ЭЕМ операторынан бастады. «Внешинвест» корпорациясындағы GlencoreInternational AG, «Ұлар» Ашық Жинақтаушы Зейнетақы қоры» ЖАҚ жауапты лауазымдарда болған, Атырау облысы Әкімінің кеңесшісі болған, «Қазақстанның халық банкі» ААҚ Атырау облысының филиалын басқарған, Қазақстан Республикасы көлік және коммуникация Министрлігінің автоэлектрөкілеткі дамыту және көлік қызметтері нарығының бөлім бастығы болған.

«Мұнай және Газ тасымалы» АҚ Бас директорының кеңесшісі, Мәскеу қаласындағы «ҚазТрансОйл» АҚ уәкілдігінің басшысы, «Қазақстан Темір жолы» ҰК» АҚ мемлекеттік сатып алулар бойынша басқарушы директоры болған.

Shell Development Kashagan (Нидерланды) және Батыс каспийлік Операциялық Компанияда жұмыс атқарған.

2011 – 2012 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ бизнесті қолдау жөніндегі басқарушы директоры лауазымында болған, «ҚазТрансОйл» АҚ аппарат басшысы болған, «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының тасымалдау жөніндегі орынбасары лауазымын атқарған.

2012 жылдың қыркүйегінен «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының бизнесті қолдау жөніндегі орынбасары болып табылады.

1973 жылы 21 тамызда туған. 2002 жылы Абай атындағы Алматы мемлекеттік университетін «Информатика және компьютерлеу бойынша менеджер» мамандығы бойынша аяқтаған.

- 2011 жылдың 9 желтоқсанынан «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі болып табылады.
- Ағымдағы сайлау күні: 2012 жылдың 23 мамыры.
- Басқа ұйымдардың басқарма органдарының құрамына кірмейді.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компания және оның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

БОЛАТ ОТАРОВ

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРДЫҢ
ТАСЫМАЛДАУ ЖӨНІНДЕГІ ОРЫНБАСАРЫ

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1988 – 1998 жылдары Тәжірибелік-эксперименталды «Қаражанбас-термұнай» МГӨБ, «Комсомольскмұнай» МГӨБ, «ҚаламқасМұнайГаз» МГӨБ, «Южнефтепровод» ӨБ жұмыс атқарған.

1998 – 1999 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалы директорының тасымалдау жөніндегі орынбасары, тауар-көлік бөлімінің бастығы болған.

1999 – 2003 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ тасымалдау департаментінің директоры лауазымында болған.

2003 – 2006 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ тауар-көлік операциялары жөніндегі атқарушы директор лауазымын атқарған.

2006 – 2007 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ тасымалдау жөніндегі орындаушы директор болған.

2007 жылдың мамырынан «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының тасымалдау жөніндегі орынбасары болып табылады.

1966 жылы 23 ақпанда туған. 1988 жылы В.И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтын «Машина құрылысы технологиясы, металл кескіш құрылғылар мен құралдар» мамандығы бойынша аяқтаған және инженер-механик біліктілігін алды.

- 2008 жылдың 20 ақпанынан «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.
- Ағымдағы сайлау күні: 2012 жылдың 23 мамыры.
- «Batumi Industrial Holdings Limited» компаниясы Директорлар кеңесінің мүшесі болған.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компанияның 135 дана немесе жалпы орналастырылған акциялар көлемінің 0,000035% иегері.
- Компания ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

БОЛАТ ЗӘКІРОВ**«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРДЫҢ
ДАМУ ЖӨНІНДЕГІ ОРЫНБАСАРЫ****Еңбек қызметі туралы мәліметтер:**

1999 – 2001 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ стратегиялық жоспарлау департаментінің маманы, бас маманы, жоба үйлестірушісі болған, «ҚазТрансОйл» АҚ жобаларды басқару департаментінің менеджері лауазымын атқарған.

2001 – 2006 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ көлік логистикасы департаментінің бас менеджері, директорының орынбасары, директоры болып жұмыс атқарған.

«ҚазТрансОйл» АҚ келешек даму департаментінің директоры лауазымында болған.

2006 – 2009 жылдары «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының даму жөніндегі орынбасары лауазымын атқарған.

2009 – 2010 жылдары «КМГ-Транскаспий» ЖШС бас директорының орынбасары болған.

2010 – 2011 жылдары «КМГ-Транскаспий» ЖШС бас директоры лауазымын атқарған.

2012 жылдың қаңтарынан сәуіріне дейін «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының кеңесшісі, кейін «ҚазТрансОйл» АҚ басқарушы директоры болған.

2012 жылдың мамырынан «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының даму жөніндегі орынбасары.

1976 жылы 16 шілдеде туған. 1997 жылы Қазақ Мемлекеттік Басқару Академиясын «Халықаралық экономикалық қатынас» мамандығы бойынша аяқтаған, біліктілігі - халықаралық экономист. Энергетикалық салалар облысында ғылым магистрі атағын (MSc in Energy Studies) Данди қ. (Ұлыбритания) Университетінде алған, мамандығы - мұнай және газ экономикасы.

- 2012 жылдың 16 наурызынан «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі болып табылады.
- Ағымдағы сайлау күні: 2012 жылдың 23 мамыры.
- «МұнайТас» СБТК» АҚ және «Batumi Terminals Limited» компаниясының Директорлар кеңесінің мүшесі, «Batumi Industrial Holdings Limited» компаниясының Директорлар кеңесінің мүшесі болған.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компанияның 1 520 дана немесе жалпы орналастырылған акциялар көлемінің 0,0004% иегері.
- Компанияның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

ӘСЕМ НҮСІПОВА

**«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРДЫҢ
ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ ҚАРЖЫ ЖӨНІНДЕГІ ОРЫНБАСАРЫ**

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

1998 – 2008 жылдары Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінде «Менеджмент» кафедрасында оқытушы, «NPV» консалтингтік фирмада сарапшы-аналитик, Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінде бас сарапшы, Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің сектор меңгерушісі, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің кеңесшісі, Премьер-Министрдің кеңесшісі, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Кеңсесінің еркін талдау бөлімінің меңгерушісі, Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау вице-министрі болған.

2008 жылдың желтоқсанынан «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының экономика және қаржы жөніндегі орынбасары лауазымын атқарады.

1975 жылы 1 мамырда туған. 1996 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетін «Экономика және менеджмент» мамандығы бойынша аяқтаған, біліктілігі-экономист, менеджмент саласының маманы. 1998 жылы осы университетте «Экономика» мамандығы бойынша «Экономика және менеджмент» мамандығымен магистратураны аяқтаған, экономика магистрі атағы берілген.

- 2009 жылдың 12 ақпанынан «ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының мүшесі болып табылады.
- Ағымдағы сайлау күні: 2013 жылдың 20 қыркүйегі.
- Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компания және оның ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

ЖАЙДАРМАН ИСАҚОВ**«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ
ЗАҢ ДЕПАРТАМЕНТІНІҢ ДИРЕКТОРЫ****Еңбек қызметі туралы мәліметтер:**

1989 – 2000 жылдары Еңбек жолын КСРО Қорғаныс министрлігі Сауда басқармасы №456 сауда-дайындау базасының заң кеңесшісі болып бастады, кейін заң компанияларында, «Богас» корпорациясында заң бөлімінің бастығы, «Тұранбанк» Қазақстан акционерлік банкінде Мәскеу бөлімінде – жетекші заң кеңесшісі, бас маман-заң кеңесшісі, Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінде бас маманнан бастап заң қызметі департаментінің директорына дейінгі лауазымдарда болды.

2000 – 2001 жылдары «ҚазТрансГаз» ЖАҚ заң департаменті директорының орынбасары лауазымын атқарды.

2001 – 2002 жылдары «Мұнай және газ көлігі» ҰК ЖАҚ заң департаментінің бас заң кеңесшісі болды.

2002 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК ЖАҚ құқықтық қамтамасыз ету департаментінің бас заң кеңесшісі лауазымында болды.

2002 жылғы қазаннан «ҚазТрансОйл» АҚ заң департаментінің директоры болып істейді.

1965 жылы 29 қазанда туған. 1989 жылы С. М. Киров атындағы Қазақ Мемлекеттік университетін «Құқықтану» мамандығы бойынша аяқтаған, біліктілігі - заңгер. 2003 жылы Ресей Федерациясы Үкіметінің жанындағы Халық шаруашылығы академиясында оқыды, мамандандыру тақырыбы «Мұнай-газ саласының заңгері».

- 2003 жылғы 12 мамырдан «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі болып табылады.
- Ағымдағы сайлау күні: 2012 жылдың 23 мамыры.
- Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.
- Қазақстан Республикасының азаматы.
- Компания ЕББҰ акцияларына иелік етпейді.

4.1.3.6 2013 ЖЫЛҒЫ БАСҚАРМА ОТЫРЫСТАРЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

2013 жылдың ішінде Басқарма бас қосқан тәртіпте 32 отырыс өткізді, онда 220 қарастырылған мәселелер бойынша шешімдер қабылданды.

2013 жылы Басқарма отырыстарына қатысу

Басқарма мүшесі	Отырысқа қатысу	%	Есеп беру кезеңінде Басқарма құрамында болу кезеңі
Қайыргелді Қабылдин	32-нің 32-і	100%	01.01.2013 – 31.12.2013
Сисенғали Өтеғалиев	32-нің 22-і	69%	01.01.2013 – 31.12.2013
Болат Отаров	32-нің 29-ы	91%	01.01.2013 – 31.12.2013
Болат Зәкіров	32-нің 27-і	84%	01.01.2013 – 31.12.2013
Руслан Местоев	32-нің 30-ы	94%	01.01.2013 – 31.12.2013
Әсем Нүсіпова	7-дің 7-і	100%	20.09.2013 – 31.12.2013
Азиз Илеуов	25-тің 18-і	72%	01.01.2013 – 20.09.2013
Жайдарман Исақов	32-нің 29-ы	91%	01.01.2013 – 31.12.2013

Жыл ішінде Басқарма бұдан басқа:

- нәтижесінде Компаниямен құны Компания активтер құнының жалпы мөлшерінен 2% артық, бірақ 25% кем мүлік алу және/немесе айыру жайында мәміле жасау туралы шешім қабылданды;
- ЕББҰ қызметінің мәселесі бойынша 20-дан артық шешім қабылданды;
- демеушілік (қайырымдылық) көмек көрсету бойынша 9-дан артық шешім қабылданды.

2013 жылы Басқарма Компанияның келесі ішкі құжаттарын бекітті:

- «ҚазТрансОйл» АҚ ақпараттық технологияларды дамыту стратегиясы және 2013 – 2017 жылдарға «ҚазТрансОйл» АҚ ақпараттық технологияларды дамыту бағдарламасы;
- «ҚазТрансОйл» АҚ және оның еншілес және бірлескен-бақыланатын ұйымдарының инвестициялық жоспарлау және инвестициялық жобалар мониторингінің ережелері;

- «ҚазТрансОйл» АҚ Инвестициялық комитеті туралы ереже;
- «ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік бағдарламасын құру ережесі;
- «ҚазТрансОйл» АҚ нысандарын салу, техникалық қайта жарақтандыру және қайта құру бойынша жұмыстард жоспарлау және ұйымдастыру ережесі;
- «ҚазТрансОйл» АҚ магистральдық мұнай құбырлары және су-тартқы нысандарын күрделі жөндеуді жоспарлау мен ұйымдастыру бойынша ереже;
- «ҚазТрансОйл» АҚ жобалық-іздеу жұмыстарын ұйымдастыру бойынша ережелер;
- жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың жарғылық капиталдарында (акциялар пакеті) қатысу үлестерін сатып алу, «ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамымен және/немесе оның еншілес және бірлескен-бақыланатын ұйымдарының жаңа заңды тұлғаларды құру ережелері;
- «ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлерін оқыту және дамыту ережелері;
- 2013 – 2016 жылдарға «ҚазТрансОйл» АҚ шығындарын басқару бағдарламасы;

- «ҚазТрансОйл» АҚ трансферттік баға белгілеуді ішкі бақылау ережелері;
- «ҚазТрансОйл» АҚ құжаттау және құжатаманы басқару ережелері;
- «Қазақстан – Қытай» мұнай құбырының өткізгіштік қабілеттілігін арттыру жобасының шеңберінде қарастырылған нысандарды жобалауды, қайта құруды жүзеге асыру үшін қажетті тауарлар, қызметтер мен жұмыстарды сатып алу тәртібі;
- «ҚазТрансОйл» АҚ қаржылық кезеңді жабу және жеке қаржылық есебін дайындау ережелері;
- «ҚазТрансОйл» АҚ ақпараттық қауіпсіздігін басқару саласындағы ережелер.

4.1.3.7 БАСҚАРМА ҚҰРАМЫНДАҒЫ КОМИТЕТТЕР ЖҰМЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

Тәуекелдер комитеті

Тәуекелдерді басқару мәселелерін алдын ала қарастыру және олар бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасына ұсыныстар дайындау Мақсатында Басқарма құрамында Тәуекелдер комитеті жұмыс атқарады. Комитет – кеңесші-сабағаттық орган ретінде «ҚазТрансОйл» АҚ Тәуекелдер комитеті туралы ережеге және ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саласында Компанияның басқа ішкі құжаттарына сәйкес өз қызметін жүзеге асырады.

Тәуекелдер комитеті 2009 жылы құрылған.

Тәуекелдер комитеті Басқармаға келесі мәселелер бойынша ұсыныстар даярлайды:

- тәуекелдерді басқару;
- Компания тәуекелдерін басқарудың тиімді топтық жүйесін ұйымдастыру және қолдау;
- Компания тәуекелдерін анықтауға, өлшеуге, қадағалауға және басқаруға бейімдеу үрдістерін дамыту;
- Компания тәуекелдерін басқару бойынша жұмыс үйлесімділігін бақылау.

2013 жылы Тәуекелдер комитеті бас қосқан тәртіпте өткізілген 6 отырысты және сырттай дауыс беру жолымен 1 отырысты қосқанда 7 отырыс өткізіп, Компанияның тәуекелдерді басқарудың топтық жүйесі (ТБТЖ) және ішкі бақылау жүйелерін (ІБЖ) дамыту және ары қарай енгізуге бағытталған мәселелер бойынша, келесі компоненттер шеңберінде:

- әдістемелік базаны дамыту;
- ішкі ортаны дайындау;
- тәуекелді басқару және ішкі бақылау;
- мониторинг.

«Әдістемелік базаны дамыту» компоненті шеңберінде Тәуекел комитеті ІБЖ реттейтін келесі ішкі құжаттар қарастырылған және келісілген:

- «ҚазТрансОйл» АҚ ІБЖ Саясат жобасы.
- «ҚазТрансОйл» АҚ ІБЖ Тәртібінің жобасы.

«Ішкі ортаны дайындау» компоненті шеңберінде Тәуекелдерді басқару комитеті мен «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС сыртқы кеңесшілерімен бірге «ҚазТрансОйл» АҚ тәуекел-мәдениеттілігін арттыру және тәуекелдерді басқару саласында Компания қызметкерлерімен қағидаттар мен амалдарды жоғарылату бойынша тұсаукесер жүргізілді, сондай-ақ, Компанияның орталық аппаратының қызметкерлеріне ІБЖ және ТБТЖ дамыту бойынша тәжірибені беру Мақсатында тренинг жүргізілді.

«Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау» компоненті шеңберінде Тәуекелдер комитеті 2013 – 2015 жылдарға «ҚазТрансОйл» АҚ тәуекелдерін басқару бағдарламасының жобасын қарастырған және келісілген, оған кіретіндер:

- 2013 жылға өзіндік ұстау қабілеттілігі және тәуекелдер шегі;
- «ҚазТрансОйл» АҚ тәуекелдер картасы және тәуекелдер тізілімі;
- басты тәуекелдерге төзімділік деңгейі;
- басты тәуекелдік көрсеткіштер;
- «ҚазТрансОйл» АҚ бас тәуекелдерін басқару бойынша іс-шаралар жоспары.

«Мониторинг» компоненті шеңберінде Тәуекелдер комитеті келесі мәселелерді қарастырды:

- Компания тәуекелдерінің қозғалысы туралы есеп;
- Компанияның бас тәуекелдерін басқару бойынша іс-шаралар жоспарын орындау туралы есеп;
- Компанияның тәуекелдер картасы;
- басты тәуекелдік көрсеткіштердің ағымдағы күйі туралы есеп;
- ІБЖ тиімділігін тәуелсіз бағалау жүргізудің қорытындысы және ІБЖ дамыту жоспары бойынша есеп.

4.1.4 ТОПТЫҚ ӘДЕП

«ҚазТрансОйл» АҚ қызметтері қалыптастырылатын негіз қалаушы құндылықтар төртіптілік, сенімділік, қызметкерлердің кәсіби біліктілігі, олардың еңбектерінің тиімділігі, өзара көмек, бір-біріне, мүдделі тараптарға және бүтіндей қоғамға құрмет болып табылады.

Компания топтық әдептің жоғары стандарттарына қарай өз қызметтерін былай жүзеге асыруда:

- Қазақстан Республикасы заңдылықтары, акционерлердің жалпы жиналысы және мемлекеттік органдар кесімі, Компания қызметіне қатысты басқа құжаттардың нормаларын сақтайды;
- адам құқығын құрметтеу мен сақтауды қамтамасыз ету;
- әділ және адал әрекет етеді, пара алуға және сол сияқты өдепсіз істерге жол бермейді, сондай-ақ, іскерлік тәжірибеде қабылданғандардан басқа, сыйлықтар беру және алу тәжірибелерін болдырмайды;
- лауазымдық тұлғаларға және қызметкерлерге әділ, құрметпен және әдеп нормаларын сақтап қарайды;
- мүдделі тараптармен барлық қатынастар өзара пайдалы болуы үшін тырысады;
- қоршаған ортаға құрметпен қарайды және ұқыптылық танытады.

Компанияда бұзушылық фактілерінің алдын алу және кесуге бағытталған барлық мүмкін шаралар қабылданады. Компанияның осы бағыттағы барлық әрекеттері құжаттар қатарымен реттелген, олардың негізгісі – 2012 жылы қабылданған «ҚазТрансОйл» АҚ бұзушылық туындау тәуекелдерін басқару саясаты.

Бұл саясат бұзушылық ұғымдарын және олардың түрлерін анықтайды, сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағытталған рәсімдерге қоса, «ҚазТрансОйл» АҚ бұзушылықтарды сәйкесінше, анықтау және зерттеу, алдын алу рәсімдерін қамтамасыз ету үшін бұзушылықтар туындаған тәуекелдерді басқару үрдісіне қатысушылардың жауапкершілігі мен уәкілеттілігін анықтайды.

2013 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлері осы Саясатпен танысты және сонда белгіленген қағидаттар мен жосықтарды өз қызметтерінде ұстанады.

4.1.5 ТОПТЫҚ ДАУЛАРДЫ ЖӘНЕ МҮДДЕЛІК ДАУЛАРДЫ РЕТТЕУ

Директорлар Кеңесінің мүшелері және Басқарма мүшелері Компания жұмысшылары сияқты өз кәсіби міндеттерін топтық даулар мен мүдделік даулардан аулақ, Компания және акционерлер мүддесіне қажетті қамқорлықпен және қырағылықпен орындайды.

Топтық даулар болған және туындаған жағдайда Компанияның лауазымды тұлғалары Топтық хатшыға сондай даулардың туындағаны және болғаны туралы уақтылы хабарлайды.

Мүдделік даулардың алдын алу бойынша рәсімдер, сондай-ақ, Компания органдарының қызметі мүдделік дауларды реттеу бойынша іс-шаралар шеңберінде топтық басқару Кодексі және «ҚазТрансОйл» АҚ топтық әдеп Кодексімен реттеледі.

Компанияның лауазымды тұлғалары топтық даулар мен мүдделік дауларды болдырмау және алдын алу мақсатында:

- Қазақстан Республикасының заңдары, Компанияның топтық басқару Кодексі, Жарғысы және басқа ішкі құжаттарына сәйкес акционерлердің құқығын сақтайды;
- Компания туралы құпия ақпаратты жарияламайды және жеке мүддесіне немесе үшінші жақ тұлғалардың мүддесіне қолданбайды;
- Компанияға өзінің үлестес тұлғалары және олардың үлестіліктері туындағаны туралы негіздемелер туралы ақпаратты үнемі және уақтылы хабарлайды;
- Компания мен акционерлер арасында топтық даулар мен мүдделік даулардың туындауына әкелетін әрекеттер және жағдайларға жол бермеуге тырысады.

Топтық дау деңгейін бағалаудың шынайылығын қамтамасыз ету және оны тиімді реттеу үшін жағдай жасауға дау мүддесіне тиетін немесе тиюі мүмкін тұлғалар оны реттеуде қатыспайды.

Басқару төрағасы Компания атынан барлық мәселелер бойынша топтық дауларды реттеуді жүзеге асырады, директорлар Кеңесінің құзыретіне кірмейтіндер бойынша шешім қабылдайды.

Директорлар Кеңесі оның құзыретіне кіретін барлық мәселелер бойынша топтық дауларды реттеуді жүзеге асырады. Топтық хатшы топтық дау мәнісі туралы директорлар Кеңесін барынша хабардар етуді қамтамасыз етеді.

4.1.6 2013 ЖЫЛЫ ЖАСАЛУЫНДА «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ МҮДДЕЛІГІ БАР «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР ТІЗІМІ

№	Ұйым және мәміле атауы	«ҚазТрансОйл» АҚ органының шешімі
«Қазақойл-Ақтобе» ЖШС		
1.	- «ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының «Әлібекмола» БМАС Ақтөбе мұнай құбыры басқармасының Құмжарған – «Мұнайшы» вахталық кентін сутартқы бойынша сумен қамсыздандыру бойынша қызметтерді көрсетуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
2.	- «ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының Ақтөбе мұнай құбыры басқармасы қазандықтары үшін мұнай жеткізуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
3.	- 2012 жылғы 24 желтоқсандағы №EX 01/2013//18CSL1Yk12 көлік экспедициясының шартына №1 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ		
4.	- ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының Маңғыстау мұнай құбыры басқармасы «Қаламқас» БМАС және «Қаражанбас» МАС қажеттіліктері үшін су жіберуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
5.	- «ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының Маңғыстау мұнай құбыры басқармасы «Қаламқас» БМАС және «Қаражанбас» МАС қажеттіліктері үшін су жіберуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
6.	- «ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының Маңғыстау мұнай құбыры басқармасына «Қаламқас» БМАС ыстық суда жылу энергиясын жіберуге (тұтынуға) шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 28 наурыздағы шешімі (хаттама №4/2013)
7.	- «ҚазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының Маңғыстау мұнай құбыры басқармасы «Қаражанбас» МАС қажеттіліктері үшін табиғи газды қабылдау және жіберуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 28 наурыздағы шешімі (хаттама №4/2013)
8.	- көлік экспедициясына шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Теңізшевройл» ЖШС		
9.	- өнімді сатып алу және сату шарты («франко-тасымалдаушы» шартында құбыры бойынша құрғақ газды)	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
10.	- 2012 жылдың 9 қыркүйегіндегі №EX 06/2012 көлік экспедициясының шартына №2 түзету	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)

№	Ұйым және мәміле атауы	«ҚазТрансОйл» АҚ органының шешімі
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС		
11.	- «ҚазТрансОйл» АҚ Шығыс филиалының Шымкенттік мұнай құбыры басқармасына «Шымкент» ҚТП сумен қамсыздандыру (су беру) және су ағынын бұру (қабылдау) бойынша қызметтерді ұсынуға шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ		
12.	- көлік экспедициясына шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Bioengineering» («Биоинжиниринг») ЖШС		
13.	- 2012 жылғы 14 желтоқсандағы № US 524/2012 шартты бұзу туралы келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 28 қазанындағы шешімі (хаттама №13/2013)
14.	- Павлодар-Шымкент магистральдық мұнай құбырының 1319,15 км рұқсатсыз кесекіру нәтижесінде қоршаған ортаны апаттық ластану салдарын жою бойынша қызмет көрсету туралы шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 28 қазанындағы шешімі (хаттама №13/2013)
«Қазақстан-Қытай құбыры» ЖШС		
15.	- Атасу - Алашанкоу мұнай құбырын пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 17 мамырындағы шешімі (хаттама №6/2013)
16.	- Кеңияқ-Құмкөл мұнай құбырын пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 17 мамырындағы шешімі (хаттама №6/2013)
17.	- Атасу - Алашанкоу магистральдық мұнай құбыры MAC-8 және MAC-10 пайдалануға шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы шешімі (хаттама №16/2013)
18.	- Атасу - Алашанкоу магистральдық мұнай құбырының операторы туралы шарт (тапсырма шарты)	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 27 желтоқсандағы шешімі (хаттама №16/2013)
«ИНПЕКС НОРТ КАСПИАН СИ, ЛТД.» компаниясы		
19.	- 2012 жылғы 10 тамыздағы № EX 38/2012 көлік экспедициясы шартына №2 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«ЭксонМобил Қазақстан Инк.» корпорациясы		
20.	- 2012 жылғы 7 тамыздағы № EX 40/2012 көлік экспедициясы шартына №2 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Total E & P Kazakhstan»/«Тоталь Э энд П Қазақстан» компаниясы		
21.	- 2012 жылғы 11 маусымындағы № EX 37/2012 көлік экспедициясы шартына №2 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Shell Kazakhstan Development BV» - «Шелл Қазақстан Девелопмент БВ» фирмасы		
22.	- 2012 жылғы 10 желтоқсанындағы № EX 09/2013 көлік экспедициясы шартына №1 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)

№	Ұйым және мәміле атауы	«ҚазТрансОйл» АҚ органының шешімі
«Аджип Каспиан Си Б.В.» жауапкершілігі шектеулі компания		
23.	- 2012 жылғы 24 қаңтардағы № EX 32/2012 көлік экспедициясы шартына №2 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б.В.» ЖТАҚ		
24.	- 2012 жылғы 24 желтоқсандағы № EX 30/2012 көлік экспедициясы шартына №2 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 18 маусымындағы шешімі (хаттама №9/2013)
25.	- 2012 жылғы 24 желтоқсандағы № EX 30/2012 көлік экспедициясы шартына №3 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Қаражанбасмұнай» АҚ		
26.	- көлік экспедициясының шарты	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Казкоммерц Секьюритиз» АҚ («Казкоммерцбанк» АҚ еншілес ұйымы)		
27.	- «ҚазТрансОйл» АҚ бағалы қағаздары бойынша маркет-мейкер қызметін көрсетуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
«Самрұқ-Қазына» топтық университеті» жеке мекемесі		
28.	- оқу бағдарламаларын ұйымдастыру және жүргізу бойынша қызметтерді сатып алуға шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 12 наурыздағы шешімі (хаттама №3/2013)
29.	- «ҚазТрансОйл» АҚ HR–консалтингі бойынша қызмет көрсетуге шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 13 желтоқсандағы шешімі (хаттама №15/2013)
Қабылдин Құрбан Мақсұтұлы		
30.	- тұрғын үйді сату-сатып алу шарты	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 8 тамыздағы шешімі (хаттама №11/2013)
Шманова Нұрбике Нұрибекқызы		
31.	- тұрғын үйді өтемсіз беру туралы шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 8 тамыздағы шешімі (хаттама №11/2013)
«ҚазМұнайГаз – Сервис» ЖШС		
32.	- «ҚазТрансОйл» АҚ орталық аппараттың қажеттілігі үшін өкілдік қызметтерді көрсету туралы шарт	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 29 қаңтарындағы шешімі (хаттама №3)
«КМГ Кашаган Б.В.» жауапкершілігі шектеулі жеке компания		
33.	- көлік экспедициясының шарты	«ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесінің 2013 жылғы 25 сәуіріндегі шешімі (хаттама №12)
34.	- 2013 жылғы 9 шілдедегі № EX 10/2013 көлік экспедициясының шартына №1 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 19 қарашадағы шешімі (хаттама №28)

№	Ұйым және мәміле атауы	«ҚазТрансОйл» АҚ органының шешімі
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ		
35.	- 2002 жылғы 20 желтоқсандағы № РА 13/02/178 сеніп тапсырылған мүлкті басқару шартын бұзу туралы келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 2 шілдесіндегі шешімі (хаттама №20)
36.	- Жасалуына «ҚазТрансОйл» АҚ мүдделі «НК «Роснефть» ААҚ, «ҚазМұнай-Газ» ҰК» АҚ және «ҚазТрансОйл» АҚ арасында жасалған мәміле – Қазақстан Республикасы аумағы арқылы мұнай тасымалдау алдына ала шартымен келісу	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 19 қарашадағы шешімі (хаттама №28)
«Өзенмұнайгаз» АҚ		
37.	- көлік экспедициясының шарты	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 19 қарашадағы шешімі (хаттама №28)
«Ембімұнайгаз» АҚ		
38.	- көлік экспедициясының шарты	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 19 қарашадағы шешімі (хаттама №28)
«ҚазМұнайТеңіз» Теңіз Мұнай Компаниясы» АҚ		
39.	- көлік экспедициясының шарты	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 19 қарашадағы шешімі (хаттама №28)
«ҚАЗАҚТҮРІКМҰНАЙ» ЖШС		
40.	- 2011 жылғы 12 желтоқсандағы № EX 03/2012 көлік экспедициясы шартына №2 қосымша келісім	«ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2013 жылғы 19 қарашадағы шешімі (хаттама №28)

4.2 ТӘУЕКЕЛДІ БАСҚАРУ

4.2.1 ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ ТОПТЫҚ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ

2012 – 2022 жылдарға «ҚазТрансОйл» АҚ даму Стратегиясында қарастырылған, басқару тиімділігін арттыру саласында стратегиялық бағыттардың бірі – ТБТЖ және ІБЖ дамыту болып табылады.

ТБТЖ шеңберінде төуекелдерді басқару Компанияны басқарудың жалпы үрдісіне кіріктірілме төуекелдер мен мониторингтер бойынша қызметті жобалау және тиімділікті бақылау, төуекелдерді елеу, бағалау, теңестіруден тұратын басқарушылық шешімдерді орындау және қабылдаудың үздіксіз циклдік үрдісі сияқты анықталады.

«ҚазТрансОйл» АҚ қазақстандық қор биржасында өз акцияларын орналастыруымен байланысты ТБТЖ және ІБЖ дамыту бойынша жобаны жүзеге асырады. Осы жоба барысында келесі іс-шаралар кешені жүзеге асырылған:

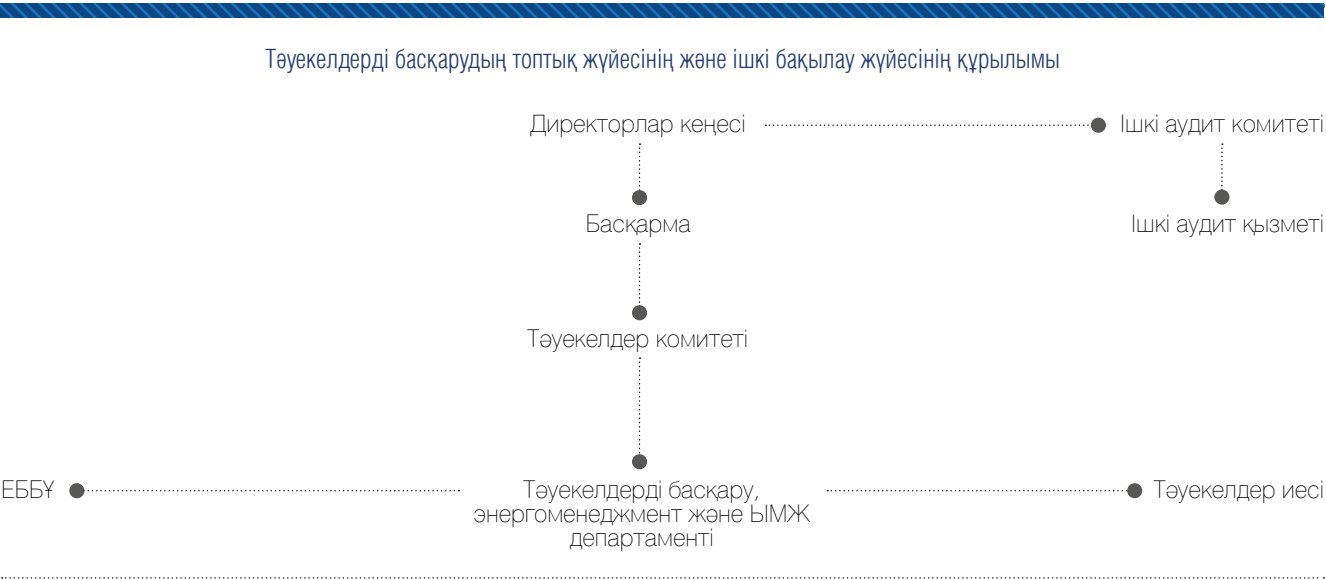
- «ҚазТрансОйл» АҚ төуекел-мәдениетін жоғарылату мақсатында Компания және ЕББҰ қызметкерлеріне топтық оқыту тренингтері жүргізілген;
- Компанияның қолда бар төуекелдер тізбесі, төуекелдер картасы жаңартылған, төуекелдерді басқару бойынша іс-шаралар дайындалған;
- төуекелдер картасын автоматты құруға мүмкіндік беретін төуекелдерді басқару бойынша операциялық үлгі өзірленген;

- Басты тәуекелдік көрсеткіштерді өзірлеу әдістемесі дайындалған, сонымен қатар, Компанияның негізгі тәуекелдеріне басты тәуекелдік көрсеткіштер;
- Компанияда ТБТЖ және ІБЖ тиімділігін тәуелсіз бағалау жүргізілген, оның нәтижесі бойынша ТБТЖ және ІБЖ арықарай дамыту бойынша жоспарлар құрастырылған;
- операциялық өрекет, қаржылық есепті дайындау бизнес-үрдістер бойынша, заңдық және нормативтік талаптарға сәйкес, сондай-ақ, топтық деңгей үрдісі бойынша бөлік-сызбалар және бақылаулар мен тәуекелдер көрсеткіші құрастырылған.

Осылайша, ТБТЖ және ІБЖ топтық басқарудың басты компоненттері және «ҚазТрансОйл» АҚ тиімді қызметінің маңызды қыры болып табылатынын ескере отырып, осы іс-шаралар мүмкіндік береді:

- тәуекелдерді елеу бойынша сәйкес шаралар қабылдау, бағалау және анықтау;
- мүмкін болатын қаржылық шығастардың алдын алу немесе барынша азайту;
- барлық ішкі саясаттар мен рәсімдер, сондай-ақ, заңдық актілер мен талаптар белгіленген тәртіпте сақталатынында қажетті сенімділікте болу;
- «ҚазТрансОйл» АҚ топтық басқару деңгейін жоғарылату;
- өлеуетті инвесторлар, акционерлер мен қор биржалары жағынан сенім несиесін жоғарылату.

4.2.2 ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ТОПТЫҚ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

4.2.3 НЕГІЗГІ ТӘУЕКЕЛДЕР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ БАРЫНША АЗАЙТУ БОЙЫНША ШАРАЛАР

«ҚазТрансОйл» АҚ қызметі тәуекелдердің түрлі спектрлерінің әсеріне ұшыраған.

«ҚазТрансОйл» АҚ тәуекелдерді басқару саласында әдістемеге сәйкес Компанияның барлық теңестірілген тәуекелдері төрт негізгі санаттарға бөлінеді: стратегиялық, қаржылық, операциялық және құқықтық.

Компанияда жыл сайын тәуекелдер тізбесі мен тәуекелдер картасы бекітіледі, онда Компания қызметіне қатысты тәуекелдер анықталған. Басты тәуекелдердің әрбірі бойынша тәуекелдер иесі анықталған, сондай-ақ тәуекелдерді жүзеге асыру себептерін жоюға және де тәуекелдік жағдайлар жүзеге асқан жағдайда зардабын барынша азайтуға бағытталған іс-шаралар жоспары бекітілген.

Тәуекелдерді басқаруға бағытталған әрбір іс-шара бойынша олардың орындалуына жауапты тұлғалар белгіленген. Тәуекелдер бойынша есептілікті тоқсан сайын «ҚазТрансОйл» АҚ директорлар Кеңесіне жолдау арқылы тәуекелдерді басқару бойынша іс-шаралардың орындалуына тұрақты бақылау және мониторинг жүргізіледі.

Тәуекелдер тізбесі тәуекелдерді басқару және оларды басқару бойынша жүргізілетін мәліметтерді қоса, мерзім сайын міндетті қайта қарау және жаңартылудан өтеді.

Бүгінгі таңда «ҚазТрансОйл» АҚ алға қойылған стратегиялық және операциялық мақсаттарға жету үшін тәуекелдерді тиімді басқарады.

Стратегиялық тәуекелдер

Компания үшін басты стратегиялық тәуекел – мұнай тасымалы және жүк айналымы көлемін азайту болып табылады. Мұнай тасымалы және жүк айналымы көлемін азайтуға әсер ететін негізгі себептер немесе тәуекел-факторлары болып табылатындар:

- бөсекелестер пайда болуына байланысты бөсекелік көзқарастың нашарлауы, КМК жүйесін кеңейту жобасын жүзеге асыру арқасында нарық үлесінің азаюы;

- Қазақстан Республикасының мұнай өңдейтін зауыттарына Ресей мұнайын жеткізуді тоқтату немесе азайту;
- Қазақстан Республикасында болжанатын мұнай өңдеудің көлемінің белгісіздігі.

Мұнай тасымалы және жүк айналымы көлемінің төмендеуі тәуекелін барынша азайту Мақсатында Компаниямен жүк жолдаушылармен ұзақ мерзімді шарттар жасау бойынша іс-шаралар, сонымен қатар, Теңіз, Қарашығанақ, Қашаған кен орындары және Каспий аймағындағы басқа да қайраңдық кен орындарынан мұнай көлемін тарту бойынша жұмыстар орындалуда.

Қаржылық тәуекелдер

Компания қызметі ұшырайтын негізгі қаржылық тәуекелдер ақшалай қаражаттар және олардың эквиваленттері, депозиттермен байланысты. Бірақ, ақшалай қаражаттар және олардың эквиваленттері және депозиттермен байланысты тәуекелдер басқарылады, осыған байланысты контрагенттер халықаралық рейтингтік агенттіктер беретін жоғары несиелік рейтингті банктер ұсынған. Бұдан басқа, «Самұрұқ-Қазына» АҚ келесі ішкі құжаттарының талаптары орындалуда:

- контрагент-банктерге теңгерімдік және теңгерімнен тыс міндеттемелер бойынша лимиттер орнату ережелері;
- елдік лимит орнату ережелері;
- Қазынашылық операциялар бойынша Топтық стандарт.

Операциялық тәуекелдер

«ҚазТрансОйл» АҚ операциялық қызметіне байланысты басты тәуекелдерге мыналар жатады:

- мұнайды рұқсатсыз алу және кесекіру тәуекелі;
- технологиялық тәуекелдер, табиғи және техногенді тәуекелдерді қоса, сыртқы жағдайлар әсерінен негізгі өндірістік жабдықтан бас тарту сияқты;
- экология тәуекелдер, апат нәтижесінде қоршаған ортаға зиян келтіру тәуекелі сияқтылар.

Компанияның мұнай тасымалы бойынша қызметтерді көрсетуге әрекеті әлеуетті қауіпті болып табылады.

Осы тәуекелдердің жағымсыз әсерін барынша азайту және басқару Мақсатында Компанияда келесі іс-шаралар жүргізіледі:

- жыл сайын қызметтері үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты нысандар иегерлерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыруға шарт, Қазақстан Республикасының «Өндірістік қауіпсіздігі туралы» Заңы және Қазақстан Республикасының Экология Кодексіне сәйкес міндетті экология сақтандыру шарттары, сондай-ақ, Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексіне сәйкес еңбек міндеттерін орындау барысында жазымды оқиғалардан қызметкерлерді міндетті сақтандыру шарттары жасалады;
- «Самұқ-Қазына» АҚ тура немесе жанама тиесілі дауыс беретін акциялар (қатысу үлесі) елу пайыздан артық басқа заңды тұлғалар және ұлттық компаниялар, дамудың ұлттық институттары мен «Самұқ-Қазына» АҚ сақтандыруды қорғауды ұйымдастыру бойынша Саясатына сәйкес мүлікті залалдан ерікті сақтандыруға шарттар жасалады;
- тұрақты түрде алдыңғы қатарлы технологияларды қолдана негізгі құралдар жұмысының диагностикасы, барлық өндірістік жабдықтың жоспарлы алдын алу жұмыстары жүргізіледі;
- жөндеу материалдарының апаттық қорлары құрылады және нормативтік-техникалық құжаттардың талаптарына сәйкес тұрақты техникалық дайындықта арнайы апаттық техника сақталады;
- тұрақты түрде жұмысшы және инженер-техникалық қызметкерлердің аттестациясы жүргізіледі, олардың біліктіліктерін арттыру шеңберінде техникалық мамандарды оқыту жүргізіледі;
- өндірістік қауіпсіздік саласында іс-шаралар, әрбір негізгі жабдыққа және құбыр жүйесінің нысандарына мүмкін болатын апаттарды жою жоспарлары өзірленеді;
- өртке қарсы жабдық кешені үнемі техникалық дайындықта сақталады және қолданылады.

Құқықтық тәуекелдер

Компанияның негізгі құқықтық тәуекелі – Қазақстан Республикасы заңдылығының талаптарын сақтамау кесірінен ысыраптар туындау тәуекелі болып табылады.

Құқықтық тәуекелдерді басқару үшін «ҚазТрансОйл» АҚ келесі бағыттағы іс-шараларды орындайды:

- Компания үшін жағымсыз әсерін тигізетін талаптарды соттық тәртіпте қарауға жеткізетін жағдайларды уақтылы шешу;
- өтінілген кінәрат-талаптарын уақтылы қарау;
- Компанияның өз шартты міндеттерін тиісті орындауы;
- Компания жұмыскерлерінің құқықтық хабардар болуын қамтамасыз ету Мақсатында Қазақстан Республикасының заңдары саласынан оқыту семинарларын жүргізу.

4.3 САПАНЫ БАСҚАРУ

4.3.1 МЕНЕДЖМЕНТ ЫҚПАЛДАСҚАН ЖҮЙЕСІ

«ҚазТрансОйл» АҚ қауіпсіздік, денсаулық, экология және сапа менеджментінің ықпалдасқан жүйесін ұстану және жақсарту Мақсатында ISO 9001, ISO 14001 және OHSAS 18001 (одан әрі – «ЫМЖ») халықаралық талаптарының стандарттарына сәйкес келесі іс-шаралар жүргізілген:

- Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде ЫМЖ ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкестігіне кезеңдік бақылау аудиті жүргізілген. Det Norske Veritas (DNV) сертификациялау бойынша халықаралық органымен осы аудиттің нәтижесі бойынша ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 халықаралық стандарттарының талаптарына ЫМЖ сәйкестігіне халықаралық үлгідегі сертификаттардың өрекеті расталды;
- Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 халықаралық стандарттарына сәйкестігіне ішкі аудиттер жүргізілген, олардың нәтижелері бойынша түзету және алдын алу әрекеттерінің жоспары дайындалған;
- Компания қызметтерін тұтынушыларға (мұнай тасымалдау, су жіберу және операторлық қызметтер бойынша) жоспарлы сауалнама жүргізілген. Талдау нәтижесі бойынша (қанағаттану дәрежесін анықтау бойынша қайта өзірленген әдістеме бойынша) анықталды, іс жүзінде 100% сұралған тұтынушылар көрсетілетін қызмет сапасына қанағаттанады;

- Компанияның 180 қызметкері үшін ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 халықаралық стандарттарының талаптарын оқыту ұйымдастырылды және жүргізілді, олардың 97-сі өндірістік филиалдардың қызметкерлері;
- Компанияның құрылымдық бөлімшелері өзірлеген – бизнес-үрдістерінің иегерлерімен ҰМЖ талаптарына сәйкестілігіне «ҚазТрансОйл» АҚ 25 ішкі құжат жобаларына сараптама жүргізілген;
- оларды әрі қарай автоматтандыру Мақсатында «ҚазТрансОйл» АҚ 10 бизнес-үрдісін оңтайландыру бойынша жоба жүзеге асырылған. Аталған жоба 2013 – 2017 жылдарға «ҚазТрансОйл» АҚ ақпараттық технологияларын дамыту Стратегиясын жүзеге асыруға, оңтайландырылған бизнес-үрдістердің жариялылығы мен тиімділігін арттыруға бағытталған.

4.3.2 АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

«ҚазТрансОйл» АҚ ақпараттық жүйелері қиындығының өсуі және даму шамасы бойынша ақпараттық қауіпсіздікті басқару Жүйесін жоспарлы және үнемі жаңалау мен дамыту қажеттілігі өсуде.

2013 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ жыл сайынғы инспекциялық аудитті жүргізу барысында ақпараттық қауіпсіздікті басқару Жүйесінің нәтижелілігін, жұмыс қабілеттілігін және ISO/IEC 27001:2005 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестілігін сәтті растады.

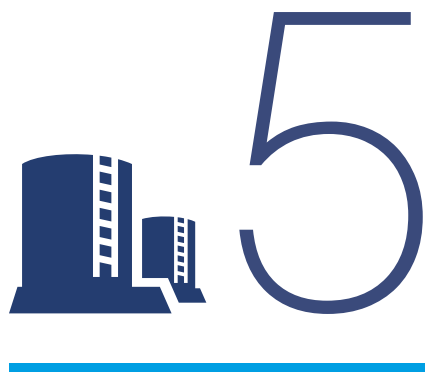
«ҚазТрансОйл» АҚ есеп беру кезеңінде «ҚазМұнайТеңіз» ТМҚ АҚ, «ҚазТрансГаз» АҚ сияқты компанияларға ISO/IEC 27001:2005 халықаралық стандартын енгізу бойынша алдыңғы тәжірибені оқу бөлігінде тәжірибелік көмек көрсеткен.

Ақпараттық қауіпсіздікті басқару Жүйесін дамытудың сатылы жоспары шеңберінде «ҚазТрансОйл» АҚ 2012 – 2013 жылдарға ISO/IEC 27001:2005 халықаралық стандарты талаптарына ақпараттарды қорғау тәсілдері мен құралдары, қолда бар ақпараттық жүйелердің ағымдағы күйін байқау және талдау, тексеру бойынша жұмыстар жүргізілді.

Адам факторымен байланысты ақпараттық қауіпсіздік төуекелдерін төмендету Мақсатында, сондай-ақ, Компания қызметкерлерінің ақпараттық қауіпсіздік саласында хабардар болуы және қажетті құзыреттілік деңгейін қамтамасыз етуде бірқатар жаңа ережелер, рәсімдер мен нұсқаулар өзірленіп, бекітілген.

Сонымен қатар, «ҚазТрансОйл» АҚ «Халықтық IPO» ауқымды мемлекеттік жобасына бірінші болып қатысқан компания екендігін ескере отырып, ақпараттың тұтастылығы, түпнұсқалылығы және қол жетімділігін бақылау күшейтілген, себебі ақпаратты рұқсатсыз пайдалану, ұрлау және жою «ҚазТрансОйл» АҚ қаржылық тұрақтылығы және акционерлердің сеніміне, беделіне жағымсыз әсер етеді.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ

- Қоршаған ортаны қорғау, өндірістік қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласында тұрақты дамуды басқару
- Мүдделі тараптармен ара-қатынас
- Қоршаған ортаны қорғау
- Еңбекті қорғау және қауіпсіздік
- Қызметкер
- Өлеуметтік саясат
- Компанияның аймақтардағы өрекеті
- Қайырымдылық қызметі

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

5. ТҰРАҚТЫ ДАМУ

ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Тұрақты даму «ҚазТрансОйл» АҚ жұмысының басымдығы болып табылады. Осы саладағы Компания қызметі жүйелі сипатта және жағымды еңбек жағдайын құруға, жұмыс орындарында қауіпсіздікті қамтамасыз ету, қоршаған ортаны қорғау, сондай-ақ, қатысушы аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуын қолдаудан тұрады. Компанияның тұрақты дамуын қамтамасыз етудің маңызды жағдайы мүдделі тараптармен тиімді ара-қатынас болып табылады. Компания мүдделі тараптардың құқықтар мен мүдделіліктерін сақтауға ерекше көңіл бөледі және жүйелі түрде мүдделі тараптардың болжалы мен ойларын толығымен ескеруге тырысады.

Компания тұрақты даму және мүдделі тараптармен ара-қатынастар саласындағы қызметін жүзеге асыру барысында Біріккен Ұлттар Ұйымының Ғаламдық келісімінде бекітілген келесі қағидаттарды басшылыққа алады:

Қоғаммен ара-қатынас саласында:

- жалпы қоғам мүддесін ескере отырып стратегияны құру;
- қатысу аймақтарында жаңа жұмыс орындарын құруға көмек көрсету;
- Қазақстан Республикасы экономикасының бәсекеге қабілеттілігін және ұзақ мерзімді экономикалық тұрақтылығын нығайтуға көмек көрсету;
- жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды, әділ бәсекелестік қағидаттарын сақтауға ұмтылу.

Адам құқығын сақтау саласында:

- халықаралық қоғамдастық жариялаған адам құқығын сақтауды құрметтеу және қолдау көрсету;
- адам құқығының бұзылуына қатысы жоқтығын қамтамасыз ету.

Әлеуметтік қолдау және қайырымдылық саласында:

- әлеуметтік қорғалмаған халық топтарын қолдауға бағытталған түрлі іс-шаралар жүргізу;
- жеке тұлғаларға және саудалық емес ұйымдарға орнатылған тәртіпте демеушілік (қайырымдылық) көмек көрсету;
- Компанияның жұмыс істемейтін зейнеткерлері мен жарымжан жандарына әлеуметтік қолдау көрсету;
- еңбек ұжымдары мен жұмыс беруші уәкілдері арасында ұжымдық шарттардың әрекеті шеңберінде жеңілдіктер мен өтемақы ұсыну.

Мемлекет алдындағы жауапкершілік саласында:

- Қазақстан Республикасы заңдылығы талаптарын сақтау;
- экономикалық, әлеуметтік және мәдени даму саласында бастаманы қолдау, еліміздің әлеуметтік-экономикалық саясаты мақсаттарын жүзеге асыру үшін ағымдық жоспарлар мен стратегиялық дамуда мемлекеттік мүдденің айқындамасын көрсету;
- Қазақстан Республикасының заңдылығы және Компанияның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жемқорлыққа қарсы шараларды жүзеге асыру және Компания қызметкерлері және басшылығының жемқорлық әрекеттерінің алдын алу;
- мемлекеттік бюджетке Компанияның салықтар және басқа да төлемдерді төлеуі бойынша міндеттерін уақтылы орындауы, заңсыз жолмен алынған табыстарды заңдастыруға қарсылық көрсету.

Мүдделі тараптармен ара-қатынас, айқындық саласында

- мүдделі тараптармен жасалған шарттардың барлық шарттарын сақтау;
- Компанияның даму жоспарлары мен қызметінің нәтижелері туралы ақпаратты дұрыс және сапалы ашу;
- Компанияның мүдделі тараптарының шешіміне өсер ете алатын елеулі жағдайлар туралы ақпаратты уақтылы ашу;
- үлкен айқындық пен ашықтықты білдіретін мүдделі тараптармен сенімділік қатынастарын құру;
- инсайдерлік ақпаратты пайдалануға тыйымды сақтау.

Еңбек қатынастары саласында:

- еңбек және жұмыспен қамтылу саласында мәжбүрлі еңбек, бала еңбегі, кемсітушіліктің барлық түрлерін жоюға қатысу;
- қызметкерлерді әлеуметтік қолдау және сауықтыру бағдарламаларын жүргізу, қызметкерлер еңбегінің қауіпсіздік жағдайын қамтамасыз ету;
- қызметкерлер біліктілігін арттыру, ынталандыруды қамтамасыз ету;
- мансаптық даму жоспарлары, қызметкерлік қордың болуын қамтамасыз ету.

Қоршаған ортаны қорғау саласында:

- қоршаған орта күйіне жағымсыз әсерлердің алдын алуға себептесу;
- қоршаған ортаға барынша аялы және ұтымды қатынас қағидаттарын ұстануға тырысу және қоршаған ортаны қорғау бойынша бастаманы қалай да қолдау.

«ҚазТрансОйл» АҚ әлеуметтік жауапкершілігі Кодексінің басты қағидаттары айқындық, бастамашылдық және Компанияның экономикалық тиімділігі болып табылады.

«ҚазТрансОйл» АҚ әлеуметтік жауапкершілік Кодексі

Компанияның тұрақты даму саласындағы қызметі топтық басқару Кодексінің ережелерімен реттеледі, сондай-ақ, саясаттар қатарымен, солардың арасында: Кадр саясаты; өндірістік қауіпсіздік, қоршаған ортаны қорғау және еңбекті қорғау саласындағы саясат; демеушілік көмек көрсету Ережесі; сондай-ақ, Компанияның әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарын анықтайтын әлеуметтік жауапкершілік Кодексі.

Компанияның тұрақты даму саласындағы жоғарыда аталған саясаттар, сондай-ақ, топтық басқару Кодексі мен топтық өдеп Кодексі Компанияның Ғаламтор сайтында көпшілік көруге орналастырылған.

Тұрақты даму саласындағы қызметтің негізгі бағыттары болып табылатындар мыналар:

- заң талаптарын сөзсіз сақтау;
- мемлекеттік әлеуметтік бағдарламаларға қатысу;
- мүдделі тараптардың болжалы мен ойларын ескеру, олармен өзара тиімді және адал қарым-қатынасты құруға жүйелі амал;
- демеушілік (қайырымдылық) көмек көрсету;
- қоршаған ортаны қорғау, еңбекті қорғау және қауіпсіздікті қамтамасыз ету;
- қызметкерлер қажеттілігін қанағаттандыру үшін жағдайлар жасау;
- қызметкерлердің денсаулығын жақсарту және сақтау үшін жағдайлар құру;
- қызметкерлік әлеуетті дамыту;
- Компанияның өз мүддесі және қоғам мүддесінде бөсекеге қабілеттілігін арттыруға бағытталған өндірісті дамытуға тиімді инвестициялар.

Компания тұрақты даму қағидаттарын сақтау барысында келесі іс-шараларды орындайды:

- мүдделі тараптар (стейкхолдерлер) үшін, Компания қызметкерлерін, тұтынушылар, серіктестер, жеткізушілер мен мердігерлер, жергілікті қоғамдар мен басқа мүдделі тараптарды қоса, бизнесті жүргізудің жағымсыз әсерлерін қысқарту;
- халықаралық стандарттарға негізделген тиімді ықпалдасқан басқару жүйесін құру;
- Компанияның біруақыттағы қызметінің тұрақты дамудың төрт бағыты бойынша үйлестігі: экономика, экология, әлеуметтік саясат және бизнес әдептілігі;
- Компания қызметінің барлық қыры туралы мүдделі тараптардың ақпараттың арттыру және оларға ұсынылатын ақпараттың жеделдігі, мазмұндылығы және шынайылығын қамтамасыз ету;
- қаржылық емес есептілікті дайындауға, ақпаратты арықарай Компанияның топтық Ғаламтор сайтында жариялаумен;
- Компанияның қаржылық емес есептілігінде көрінетін өзінің әлеуметтік жауапкершілігінің барлық бағыттары бойынша барлық мүдделі тараптардың (стейкхолдерлер) болжалдары мен сыни ескертулерге, бағаларға мән беру.

5.1 ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ, ӨНДІРІСТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДА ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

Тұрақты дамудың басым бағыты Компания бас директорының (Басқарма төрағасы) Еңбекті қорғау және өндірістік бақылау департаменті арқылы жүзеге асыратын қоршаған ортаны қорғау, өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қауіпсіздік саласындағы қызметті басқару болып табылады. Аталған департамент Компанияның барлық құрылымдық бөлімшелерінде әрекет ететін, тұрақты кешенді және Мақсатты тексерулермен қатар, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік және өрт қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қауіпсіздік қызметтерінің жұмысын жалпы үйлестіру өрі бақылау, әдістемелік қолдау жұмыстарын жүргізеді.

2012 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік қауіпсіздік, қоршаған ортаны және еңбекті қорғау саласындағы Саясатты бекіткен, оны Компанияның барлық құрылымдық бөлімшелері қолдануға міндетті болып табылады. Сондай-ақ, ЕББҰ деңгейінде, Компанияның басты деңгейінде қабылданған саясаттарға ұқсас және келісілген қолайлы саясаттар қабылданған.

Даму Стратегиясына сәйкес «ҚазТрансОйл» АҚ сөзсіз басымдығы Компания қызметкерлерінің денсаулығы және өмірінің қауіпсіздігі, және қоршаған ортаны қорғау болып табылады. Өндірістік қауіпсіздік, қоршаған ортаны және еңбекті қорғау саясаты Компанияның басқа саясаттарына сәйкес келеді және оның басқару жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады. Компания басшылығы қоршаған ортаны және еңбекті қорғау, өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйелерінің шарттары мен қажетті ресурстармен қамтамасыз ету және талдауға жауапкершілікті алады.

«ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік қауіпсіздік, қоршаған ортаны және еңбекті қорғау саласындағы Саясаты

5.2 МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН АРА-ҚАТЫНАС

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН АРА-ҚАТЫНАС АМАЛЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ мүдделі тараптармен (стейкхолдерлермен) ара-қатынасты тұрақты дамудың маңызды шарты және топтық әлеуметтік жауапкершілік жүйесін құрудың басты факторы деп қарастырады. Компания мүдделі тараптардың кең шеңберде ықпал етерлік әсер ету дәрежесін және олардың алдындағы өз жауапкершілігін түсінеді. Компания қызметінде стейкхолдерлердің қатысуы және олардың ұзақ мерзімді басымдылықтарын анықтау, сондай-ақ, барлық мүдделік тудырған тараптардың мүдделерін ескеру Компанияның тұрақты дамуы және оның стратегиялық БАҚсаттарын жүзеге асыру үшін қажетті шарт болып табылады. Ең жақсы дүниежүзілік тәжірибеге бейімделіп, «ҚазТрансОйл» АҚ барлық мүдделі тараптармен өзара пайдалы қатынастарды құруға және бірлесуге, сындарлы диалог өткізуге тырысады.

Компанияның барлық мүдделі тұлғалармен ара-қатынасы Қазақстан Республикасының заңдылығы, Компанияның ішкі құжаттары және Жарғысына сәйкес құрылады.

Мүдделі тараптармен ара-қатынастың негізгі қағидаттары мен басымдықтары Компанияның даму Стратегиясы, топтық басқару Кодексі және топтық өдеп Кодексі сияқты топтық құжаттарда белгіленген. Мүдделі тараптар Компанияға қоятын жоғары талаптарды ескере отырып, «ҚазТрансОйл» АҚ акционерлер мүддесі мен құқықтары қорғалуын қамтамасыз етуге, сондай-ақ, топтық басқару жосықтары мен теткітерін үнемі дамыта отырып, барлық стейкхолдерлердің мүдделерін ескеруге тырысады.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН АРА-ҚАТЫНАСТЫҢ НЕГІЗГІ НЫСАНДАРЫ

- Компания қызметі туралы ақпаратты келесіні пайдалана ашу: Компанияның топтық Ғаламтор сайты, Қазақстандық қор биржасының сайты, баспасөз хабарламаларын тарату, баспасөз конференциялары мен брифингтер жүргізу, жұртшылық өкілдерімен кездесу, БАҚ материалдарды жариялау;

- мемлекеттік органдарға ақпарат пен есептілікті ұсыну;
- қоғамдық бірлестіктер мен салалық комиссиялар жұмысына қатысу;
- мүдделі тараптармен кездесулер, кеңестер, келіссөздер жүргізу;
- Компания қызметкерлері және акционерлері және инвесторлары үшін кері байланыс каналдары («шұғыл желі») (топтық сайт арқылы кері байланыс)
- түрлі жұрт алдындағы іс-шараларды ұйымдастыру және қатысу.

Мүдделі тараптармен ара-қатынастың қолда бар нысандары кері байланысты қамтамасыз етеді, ықтимал тәуекелдер мен қатерлерді уақтылы, сондай-ақ, Компания қызметінің тиімділігін арттыру үшін жаңа мүмкіндіктерді анықтауға мүмкіндік береді.

Қаржылық емес есептерді жариялау, конференциялар, дөңгелек үстелдер, таныстыру және басқа іс-шаралар Компанияның тұрақты дамуға үлесі туралы мүдделі тараптардың ақпараттануының негізгі құралдары болып табылады. Компания сонымен қатар, бұқаралық ақпарат құралдары қызметтерімен белсенді араласады және топтық Ғаламтор сайты жұмысын қолдайды.

Компания қызметіне бұқаралық ақпарат құралдары жағынан мүдделі және ақпаратты ашу, айқындылықтың жоғары деңгейінің арқасында мүдделі тұлғалар Компаниядағы маңызды оқиғалар, жоспарлар мен өзгертулер, қызметінің нәтижелері туралы және басқа да қажет мәселелерді уақтылы білуге мүмкіндік алады.

5.3 ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Компанияның табиғатты қорғау қызметі қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органдармен келісілген іс-шаралар мен бекітілген жоспарларға сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Экология Кодексінің талаптарына және Компанияның және Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

«ҚазТрансОйл» АҚ Компания қызметі үшін ресурстарды пайдалану мониторингі, қоршаған ортаға әсерін бағалау, экологиялық аудитті жүргізу, зміндеттарды нормалау бойынша іс-шаралар кешенін жүзеге асырады. Мониторинг және бағалау Компаниямен, сол сияқты сырт тәуелсіз мамандандырылған ұйымдармен жасалған шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.

Осы іс-шаралар Компанияның өндірістік нысандарының қоршаған ортаға әсерін бағалауға, осылайша, осы нысандардың тікелей қасында өмір сүретін адамдардың өмір сүруіне және қоршаған ортаға жағымсыз әсерінің деңгейін төмендетуге мүмкіндік береді.

Компания табиғатты қорғау қызметін ISO 14001 сериялы халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкес жүзеге асырады, бұл салада Компания 2004 жылдан бері сертификатталған. 2013 жылы Компания қызметінің осы сертификатқа сәйкестігі дәлелденген. Жыл сайын Компанияның елеулі экологиялық қырларының Тізімдемесі қайта жасалып, қайта бекітіледі.

РЕСУРСТАРДЫ ҚОЛДАНУ

Өндірістік қызметін жүзеге асыру үшін Компания экологиялық қауіпсіз және экономикалық тиімді болып табылатын табиғи газды қоса жанар май және энергоресурстардың бірнеше түрін қолданады. 2013 жылы Компания бойынша табиғи газды қолдану үлесі табиғи бірліктерде энергия ресурстарды жалпы қолданудың 50% құрады.

Табиғи газдан басқа, Компания электрмен қамсыздандыратын электрді жіберу желілері бойынша алынатын электр энергиясының елеулі мөлшері пайдаланады. 2013 жылы электр энергиясын қолдану үлесі энергия ресурстарды жалпы қолданудың 44% құрады.

Өз қызметін жүзеге асыру үшін Компания пайдаланады:

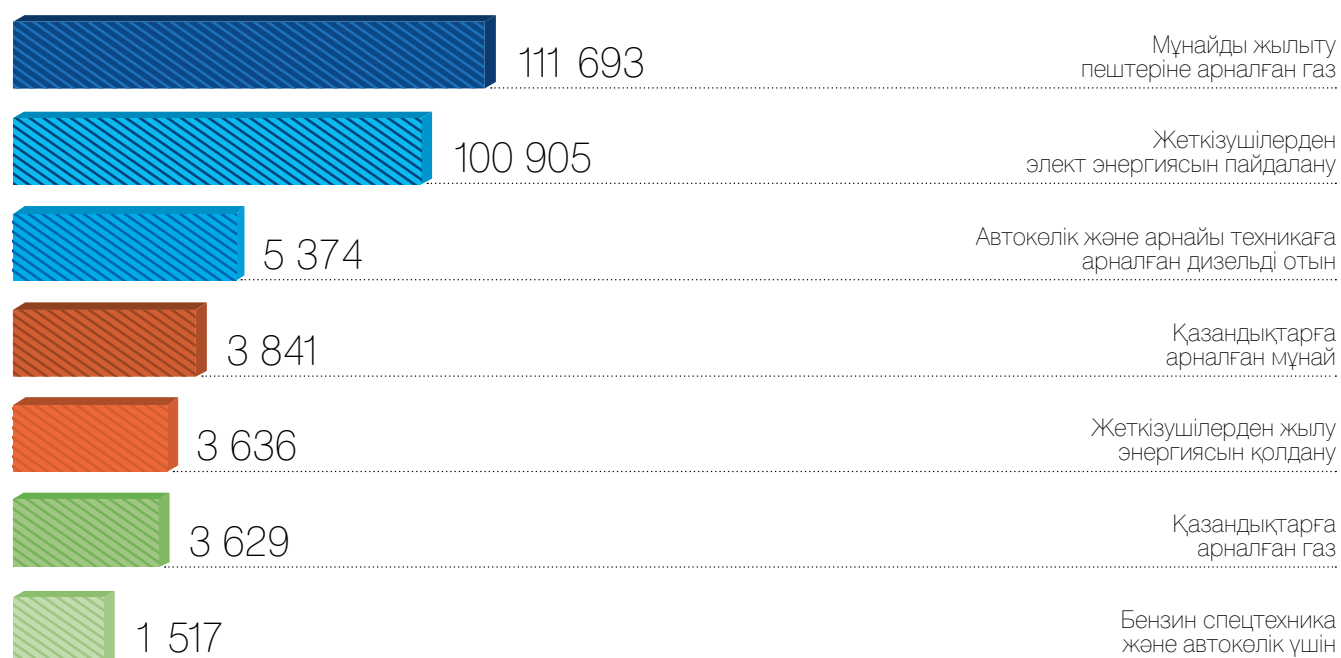
- 37 мұнайды қайта айдау станциялары;
- 7 мұнайды жылыту станциялары;
- 64 жылыту пештері;
- 4 төгу-құю эстакадалары;
- 1 бас тазалау құрылғысы;
- 4 су сорғы станциялары;
- 1 су тазартқыш құрылғы.

Магистральдық құбырлардың ұзындығы 7 651 км құрайды, мұнай және суға арналған қоймалық парктердің жалпы көлемі 1 414,2 мың текше м.

2013 жылы энергияның бастапқы көздерін пайдалану (тонна мұнай баламасына), %

2013 жылға Компанияның өндірісінің энергияны жұмсауы, тонна мұнай баламасына

АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРЫЛУЛАР

Магистральдық мұнай құбырлары бойынша мұнай тасымалы көлемінің өсуі барысында Компания қоршаған орта көрсеткіштері сапасын жақсарту және тұрақтандыру бойынша жұмыстар жүргізеді. Ластаушы заттардың шығарылуының 2012 жылмен салыстырғанда аз ғана ұлғаюы мұнай мен су тасымалы көлемінің артуымен байланысты.

Компания тұрақты түрде қалдықтарды орналастыру және шығарулар, төгінділер көлеміне рұқсат алу мақсатында табиғатты қорғау құжаттарын өзірлейді, солардың негізінде Компания толық сұраған көлемінде шектер алады. Буланатын газдардың айналымын реттейтін заңдылыққа өзгерістер енгізілуіне байланысты 2013 жылы Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысымен буланатын газдардың шығындыларына үлестеме таратудың Ұлттық жоспары бекітілген. Үкімет Қаулысымен белгіленген мерзімде Компания Ұлттық жоспарға енген нысандарға сәйкесінше сертификаттар алған.

Қоршаған ортаға жағымсыз әсер мөлшерін азайту мақсатында Компания технологияларды жаңартады және келесі іс-шараларды жүргізеді:

- қоймалық парктарда газ деңгейін реттеу жүйелері жаңарту;
- мұнайды сақтау қоймаларында қалқымалар енгізу;
- мұнайды жылыту пештерін, булық және су жылытатын қазандарды пайдаланудың режимдік-реттеу жұмыстарын жүргізу;
- және басқа технологиялық дамытулар.

Көрсеткіштер	2013	2012	2011
Ластаушы заттардың шығарылуы, мың тонна	27 924	27 227	25 597
Ағынды су төгінділерінің көлемі, мың текше м.	999	966	589
Қалдықтардың түзілуі, мың тонна	6 114	67 121	15 038

ЖЕР РЕСУРСТАРЫ ЖӘНЕ БИОТҮРЛІЛІК

«ҚазТрансОйл» АҚ қызметі үшін жерлерді пайдалану қатаң түрде Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүргізіледі.

Компанияның басқаруындағы, жалдауындағы және меншігіндегі жерлердің жалпы ауданы 71 055,712 га. құрайды.

Қоршаған орта сапасын және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін, қолданыстағы аумақтардың биотүрлілігі мен экологиялық жүйені сақтауда рұқсат етілген әсерді реттеу мақсатында Компания пайдалану және өндіріс қалдықтарын орналастыру, ластаушы заттардың төгінділері мен шығаруларының шекті рұқсат етілген нормативтерін дайындады. Бұдан басқа, шеттегі тәуелсіз акредиттелген ұйымдарды тартып топырақ мониторингі тұрақты жүргізіледі.

СУ РЕСУРСТАРЫ

Заңдылыққа сәйкес Компания судың зертханалық зерттеулерін жүргізіп, жер асты, жер беті және ағынды сулардың мониторингін, сондай-ақ төгінділерді тазалау деңгейінің мониторингі жүзеге асырады.

Астрахань - Маңғыстау су таратқышы бойынша тұтынушыларға әрі қарай тасымалдау үшін Компания Еділ өзенінің атырауындағы Қиғаш өзенінен су алуды жүзеге асырады. 2013 жылы жер беті суларынан және ұңғымалардан су алудың барлығы 27 084 226 текше м. құрады, соның ішінде Қиғаш өзенінен – 26 844 950 текше м. су алынды.

Ағынды су төгінділері көрсеткішінің соңғы бірнеше жылда ұлғаюы «Қиғаш» ЖӨДС сусорғысымен алу жүйелерінің шаю мөлшерінің артуына байланысты және Компанияның Атырау мен Қарағанды мұнай құбырлары басқармаларының су қолдану және суды бұрып жіберу көлемі ұлғаюына байланысты. Осы ретте, төгінділердің жалпы мөлшері рұқсат етілген көлем шегінде қалды.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ КӘДЕГЕ ЖАРАТУ ЖӘНЕ БАҚЫЛАУ

Компания экологиялық және санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтайды, қалдықтармен қауіпсіз айналысу және кәдеге жарату бойынша талап етілетін іс-шаралардың бүкіл кешенін орындайды. «ҚазТрансОйл» АҚ жыл сайын ағынды суларды тазалау және тартып шығару, пайдалану және өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату және төгуге шарттар жасайды.

Тұрмыстық және өндірістік қалдықтар Компанияның аумағында аз уақыт сақталады, кейін мердігерлік ұйымдар кәдеге жарату үшін жинап алып кетеді.

Есеп беру кезеңінде қалдықтардың жиналу көлемі алдыңғы есептік кезеңмен салыстырғанда 91% азайды, үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттерінен мұнай құбырына рұқсатсыз кесекірулер саны азаюының нәтижесінде мұнайдың апаттық жоғалуының төмендеуімен байланысты.

Көрсеткіштер, млн. теңге	2013	2012	2011
Қалдықтарды орналастыру және қайта өңдеуге шығындар	383 436	323 282	761 323
Компанияның табиғатты қорғау іс-шараларына шығындары	536 129	755 674	873 195
Экологиялық төлемдер	71 836	57 786	75 265

ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ ІС-ШАРАЛАРЫНЫҢ ШЫҒЫНДАРЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ жыл сайын өндірістік экология бақылау, атмосфералық ауа және топырақ, жер асты, жер беті және ағынды сулардың мониторингі, қалдықтар айналымы бойынша әрекетінен тұратын табиғатты қорғау іс-шараларының кешеніне қаржы бөледі.

Компания 20 ғасырдың 60 – 80 жылдары туындаған мұнаймен «тарихи ластанған» жер телімдері құнарлығын қалпына келтіру үшін қаражат бөледі.

Есеп беру жылында тарихи ластаушыларды жоюға 290 млн. теңге бөлінген. 2010 жылдан бастап 2013 жылдары Батыс Қазақстан және Маңғыстау облыстарында жалпы ауданы 4,8 га. ластанған жер құнарлылығы қалпына келтірілген.

ЭНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТ

Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Компания энергияны көп қажет ететін кәсіпорын ретінде ISO 50001 энергоменеджменті бойынша халықаралық стандарт талаптарына сәйкес (өрі қарай – «СэнМ») энергоменеджмент жүйесін енгізуге кірісті.

ЭнМС Тұғырнамасына сәйкес Компания энергияны үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру үрдісіне қатыстырылған, ол мыналардан тұрады:

- қайта айдау режимдерін оңтайландыру арқасында энергоресурстарын пайдалану тиімділігін жоғарылату және жоғалтуды барынша азайту;
- жаңа энергия үнемдеуші технологияларды енгізу;
- ескі жабдықтарды жаңа және экологиялыққа ауыстыру;
- от жағатын маусым уақытында нысандарды жылулық жағынан бақылау;
- жылытуды автоматты басқаруды енгізу, жылыту, жарықтандыру құрылғылары, салқындатқыштарды қосу және өшіру уақытын бақылау;
- өндірістік-тұрмыстық ғимараттардың бар жылуын оқшаулау, жылу жүйелері, құдықтар, ілмекті темір арқауының жылуын оқшаулау және жөндеу;
- автокөлік құралдары мониторингі жүйесін қолдануға байланысты дизельді жанар май мен бензиннің шығынын төмендету;
- энергоаудитті жүргізу, нысандарда энергоресурстарды үнемдеу тиімділігін бағалау;
- энергия үнемдейтін электр шамдарды қолданумен жарықтандыру жүйесін жаңарту.

5.4 ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК

«ҚазТрансОйл» АҚ еңбекті қорғау және қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы жұмысы Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексінің талаптарына, сонымен қатар, осы саладағы басқа нормативтік-техникалық құжаттарға қатаң сәйкестік түрінде жүргізіледі.

2013 жылдан бастап Компания 2012 жылғы 18 қазандағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ еңбекті қорғауды басқару ортақ жүйесі» және еңбекті қорғау және қауіпсіздік саласындағы халықаралық стандарттарға сәйкес өзірленген «ҚазТрансОйл» АҚ еңбекті қорғау және қауіпсіздігін басқарудың ортақ жүйесі» АҚ СТ жаңа стандарты бойынша жұмыс істейді.

2012 – 2016 жылдарға «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ еңбекті қорғау және қауіпсіздік саласындағы Кешенді бағдарламаны жүзеге асыру шеңберінде Компаниямен 2013 – 2016 жылдарға өндірістік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, өрт қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қауіпсіздік саласында белгіленген тәртіпте Кешенді бағдарлама өзірленіп бекітілген.

Компанияның Кешенді бағдарламасына сәйкес еңбекті қорғау және қауіпсіздік бағыты бойынша келесі іс-шаралар жүзеге асырылды:

- «ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлері үшін арнайы киім мен жеке қорғаныс құралдарына талаптар» ұйымдастыру стандартының жобасы өзірленген;
- Компанияның еңбек қорғау және қауіпсіздік бойынша үнемі қолданыстағы комиссиясы құрылған;
- Шығыс филиалы Қарағанды мұнай құбыры басқармасы және «Петерфельд» ЖӨДС бойынша еңбек шарттарымен өндірістік нысандардың кезеңдік аттестациясы жүргізілген;
- бас директордың (Басқарма төрағасының), Бас директордың өндіріс жөніндегі бірінші орынбасарының, «ҚазТрансОйл» АҚ филиалдарының және ЕББҰ басшылары мен мамандары қатысуымен экология, еңбек қорғау және қауіпсіздік мәселелері бойынша тұрақты түрде селекторлық кеңестер жүргізіледі;
- жоғары қауіптілікпен байланысты жұмыстарда істейтін, соның ішінде вахталық әдіспен жұмыс істейтін және елді мекендерден алыс орналасқан нысандардағы қызметкерлер ауысым кезінде міндетті медициналық тексеруден өтеді.

Еңбекті қорғау жүйесінің көрсеткіштер қозғалысы

Көрсеткіштер	2013	2012	2011
Жазатайым оқиғалардың жалпы саны (өндіріспен байланысты)	1	3	0
Жазатайым оқиғалар жиілігінің коэффициенті	0,13	0,38	0

Компанияда нұсқаулықтардың барлық түрлері жүргізіледі және бөлімшелер еңбекті қорғау бөлмелерімен қамтамасыз етілген. Нормативтерге сәйкес, барлық нысандарда санитарлық-тұрмыстық бөлмелер (іқабылдау, шомылу, киім ауыстыру бөлмелер, гигиеналық бөлмелер) бар. Компанияның қызметкерлері арнайы киім және аяқ киім, басқа жеке қорғаныс құралдарымен, сондай-ақ сүтпен қамтамасыз етілген.

Ішкі бақылау жүйесінің шеңберінде «ҚазТрансОйл» АҚ өндіріспен байланысты барлық жазатайым оқиғалар есебін жүргізеді, қызметкерлердің жарақаттану жазатайым жағдайларының фактісі бойынша тергеулер жүргізіледі, сондай-ақ осындай жағдайлардың туындауына себепкер факторларды азайту бойынша шаралар қолданылад. **2013 жылы Компанияда өндіріспен байланысты бір жазатайым жағдай болды. Компания жарақаттану болмау жетістігіне жетуге тырысады.**

ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

2013 жылы Компанияның нысандарында өрт тіркелген жоқ. Нысандарды өрттен қорғау саласындағы іс-шаралар Қазақстан Республикасының заңдылығы, Компанияның жұмыс жоспарлары мен стандарттарына сәйкес жүргізілді.

Компанияның өндірістік нысандардағы жұмыскерлерін өрт қауіпсіздігі шараларына оқыту мақсатында нұсқаулықтар бағдарламасы өзірленген және бекітілген. 35 779 сабақ жүргізілген, 8 966 жұмысшы өрт-техникалық минимумынан, оқуынан өтті, ерікті өртке қарсы құрамдардың 1 136 мүшесі үйретілді.

Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігінің кесімдеріне сәйкес мүмкін болатын өрттер туындаған жағдайда практикалық және теориялық дағдылар алу үшін 27 өрт-тактикалық үйрету, 939 өрт-тактикалық сабақтар, 152 көбік жіберумен көбіктік өрт сөндірудің стационарлық құрылғыларының жұмыс қабілеттілігін және суландыру сақинасына су жіберумен салқындатуды тексеру, 972 өрт дабылының техникалық күйін тексеру, 1 401 сыртқы өртке қарсы сумен қамтуды тексеру, 960 су жіберумен ішкі өрт бұрамаларының жұмыс қабілеттілігін тексеру жүргізілді.

Өрт қауіпсіздігінің шаралары туралы 19 нұсқаулық дайындалған немесе қайта қаралған.

ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК

«Қауіпті өндірістік нысандардағы өнеркәсіптік қауіпсіздік туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және 2010 жылғы 12 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Төтенше жағдайларды және өнеркәсіптік қауіпсіздікті мемлекеттік бақылау комитетінің бұйрығымен келісілген, қауіпті өндірістік нысанда өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарын сақтауды өндірістік бақылауды жүзеге асыру және ұйымдастыру бойынша Әдістемелік ұсыныстарына сәйкес 2012 жылы орталық аппаратта және Компанияның Батыс және Шығыс филиалдарының басқару аппараттарында, осы филиалдардың мұнай құбыры басқармаларында өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында өндірістік бақылауды жүзеге асыратын бөлімшелер құрылған.

«ҚазТрансОйл» АҚ қауіпті өндірістік нысандарында өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарын сақтауды өндірістік бақылау туралы Ережеге сәйкес, 2013 жылы Компанияның филиалдарының және ЕББҰ өндірістік бөлімшелерінің қауіпті өндірістік нысандарында талаптардың сақталуын өндірістік бақылаудың бесінші деңгейін жүзеге асыру және ұйымдастыру бойынша жұмыстар жүргізілді.

5.5 ҚЫЗМЕТКЕР

КОМПАНИЯНЫҢ ҚЫЗМЕТКЕР САЛАСЫНДАҒЫ СТРАТЕГИЯСЫ

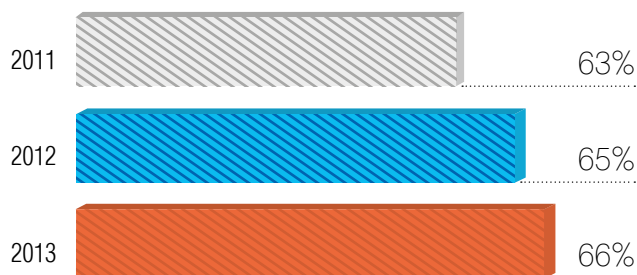
Компания адам капиталы ұзақ мерзімді даму және бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін негіз болып табылатынын түсінеді және ұжымды тұрақтылыққа бағыттауға, қызметкерлердің ықтимал қорғалу жағдайларын құруға, жұмыс тиімділігін арттыруға, ықтимал жауапкершілікті өсіруге тырысады.

«ҚазТрансОйл» АҚ Компания қызметкерлерін сапалы дамыту және оны оңтайлы қолдану, жоспарлау жағдайында бәсекелік қасиетін және жетекшілік қырын қамтамасыз етуге қабілетті адам ресурсы ретінде қарастырады. Осыған байланысты қызметкерлерді дамытуға жұмсалған шығындар компанияның өсуіндегі ұзақ мерзімді инвестициялар болып табылады.

«ҚазТрансОйл» АҚ 2010 – 2014 жылдарға кадр саясаты 2010 жылғы 10 наурызда Компания Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген келесі басымдылықтарды белгіледі:

- жоғары кәсіби қызметкерлерді ұстап тұру, тарту және дамыту;
- Компанияның қызметкерлерін басқарудың алдыңғы қатарлы тәсілдерін енгізу;
- Компания қызметкерлері арасынан қызметкерлік қорды дамыту;
- Компаниядағы өзгертулер мен жаңартпаларды қолдау;
- Компания қызметкерлерінің жүріс-тұрысын реттейтін ортақ бағамдарды, әлеуметтік нормаларды, құрылғыларды құру және дайындау.

Қызметкерлерді еліктіру индексі, %

Компания жыл сайын қызметкерлердің Компанияға адалдығын, Компания міндеттері мен топтық мақсаттарды жұмысшылардың түсінуі мен хабардар болуын, қызметкерлердің басшылыққа сенімділігін, қызметкерлердің қанағаттануына көбіне әсер ететін материалдық және психологиялық ынталарды анықтау мақсатында еліктендіру дәрежелерін зерттеу бойынша жұмыстар жүргізеді. 2013 жылы Компания қызметкерлерін еліктендіру индексі 66% құрады (2012 жылы – 65%, 2011 жылы – 63%).

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР ҚҰРАМЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ 2013 жылдың соңына барлық бөлімшелері бойынша қызметкерлердің нақты саны 8 291 адамды құрады. Барлығы Компанияда 8 135 штаттық және 156 штаттан тыс ұызметкер жұмыс атқарады. 2013 жылы қызметкерлер ағымдылығының көрсеткіші 2.09% құрады.

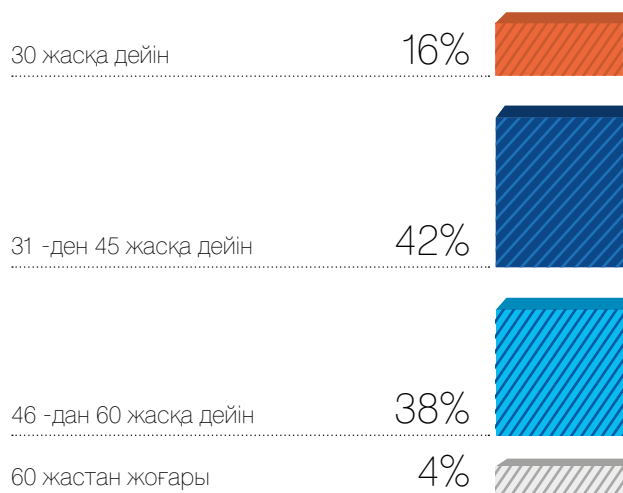
Компания жұмысының өзіндік ерекшелігіне байланысты өндірістік қызметкерлердің көбін ер адамдар – 75% құрайды. Компания қызметкерлерінің үлкен бөлігін (58%) 45 жасқа дейінгі қызметкерлер құрайды.

Компания қызметкерлерді гендерлігіне қатысты кемсітпейді, нәтижесінде әйелдер мен ер адамдардың базалық жалақысы ортақ деңгейде. Компания қызметкерлерінің барлық санаты үшін базалық жалақының өсімі алдымыздағы есептік кезеңге қатынасы бойынша тұрақты болып қалуда.

ОҚЫТУ ЖӘНЕ БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ

«ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлерін оқыту және дамыту жүйесі Компанияның стратегиялық дамуының келешегі мен талаптарын есепке ала отырып, қызметкерлердің қажетті біліктілік деңгейін қалыптастыру мен қолдау мақсатында жүзеге асырылады. Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде шет елдер және еліміздің жоғары оқу орындарында, «ҚазТрансОйл» АҚ Оқу-курстық комбинатында (одан әрі – «ОКК») және кәсіби колледждерде мақсатты дайындалу және қайта дайындалудан өткен жүздеген жоғары білікті мамандар еңбектенуде.

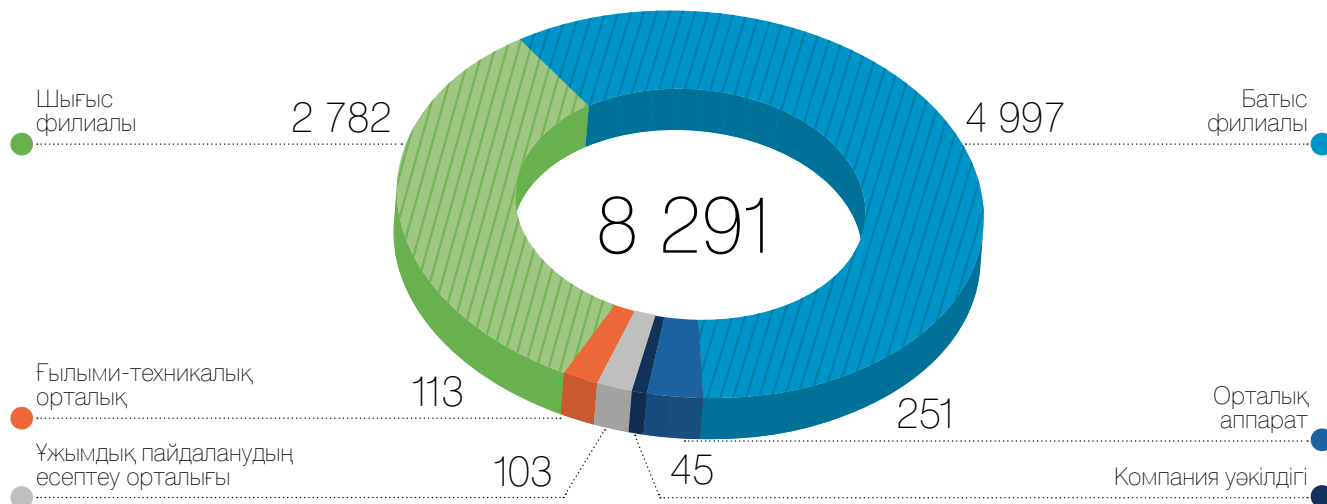
Қызметкерлер құрылымы жас санаты бойынша, %

2013 жылы оқыту бағдарламасы/қызметкерлерді дамыту бойынша 517 іс-шара жүргізілген, оған Компанияның 6 567 қызметкері қатысқан, соның ішінде: 3 126 жұмысшы өндірістік қызметкерлердің (жұмысшылар) және 3 441 Компанияның өкімшілік-басқарушылық қызметкерлері мен инженер-техник қызметкерлері. Соның ішінде Компанияның Батыс филиалының ОКК базасында 2 535 жұмысшы қайта дайындықтан өтті, оның 1 725 жұмысшы адамдар. Бұл оқу орны ең жақсы кәсіби мекемелердің бірі болып саналады, мұнайгаз секторының мамандарын дайындау және қайта дайындауды жүзеге асырады. Бүгінгі күнде ОКК материалдық базасы жылына екі жарым мыңдай мамандарды қабылдауға мүмкіндік береді.

2013 жылы Компания олардың қабілеттері Компанияны дамыту үшін қолдануға және дамытуға қажетті кәсіби салада, басқару саласында да жеке дамуға шамасы бар жақсы мамандарды анықтауға мақсатталған «Кадр қоры» бағдарламасын жүзеге асыруды жалғастырады. Бағдарлама қатысушылары үшін қордағылардың жеке дағдысын дамыту бойынша мансапты дамытудың жеке жоспарары әзірленген.

Компанияның құрылымдық бөлімшелері бойынша қызметкерлер саны, адам

«ҚазТрансОйл» АҚ және Компания қызметкерлері ұжымының арасында жасалған қолданыстағы ұжымдық шарттарға сәйкес Компанияда үш жылда бір рет қызметкерлер аттестациядан өтеді. Аттестация әрбір қызметкердің еңбек нәтижелілігін және қиындық деңгейін, сапасын анықтауға мүмкіндік береді.

2013 жылы желтоқсанда Компанияның барлық қызметкерлеріне аттестация жүргізілген.

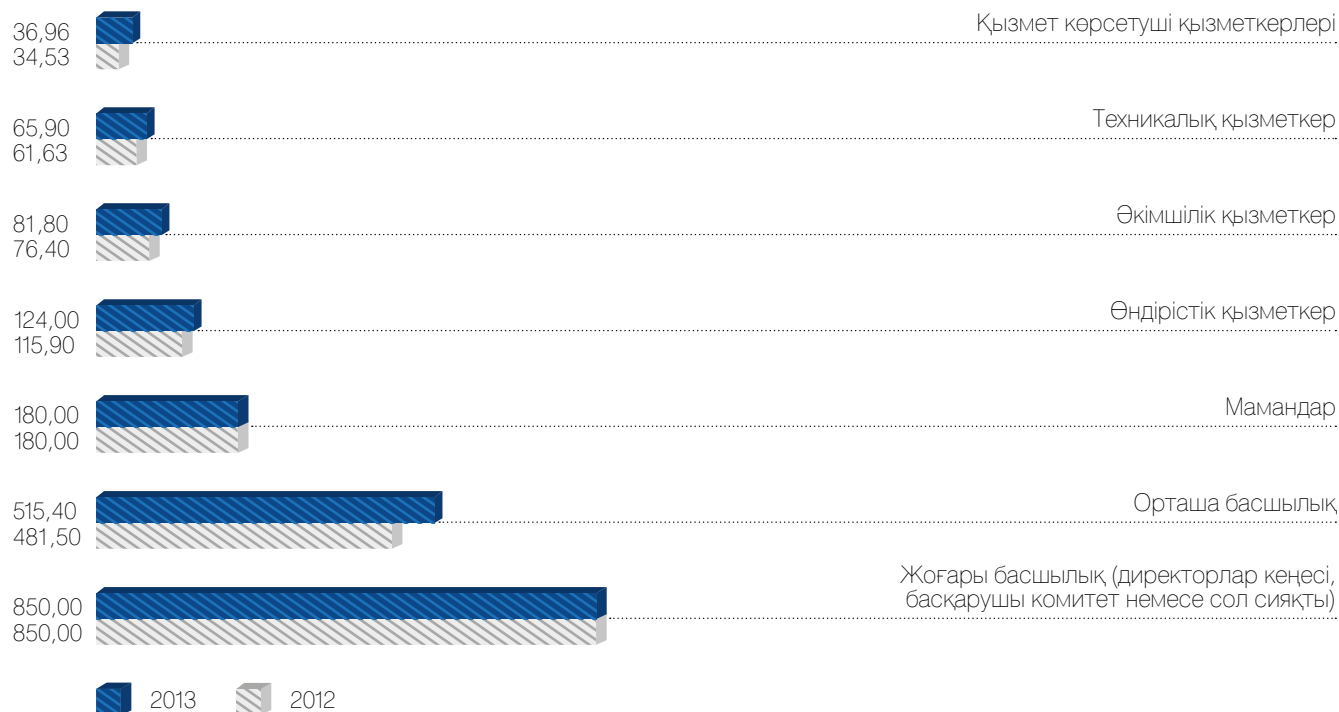
5.6 ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТ

Әлеуметтік жауапкершілік шеңберінде «ҚазТрансОйл» АҚ Қазақстан Республикасының халқына барынша пайданы қамтамасыз ету мақсатында өз қызметінен Компания қызметкерлерінің, оның қызмет ету аймағындағы елдің, жалпы қоғамның өміріне әлеуметтік жауапты қатысу бойынша ерікті міндеттемелер қабылдайды.

Компанияның әлеуметтік жауапкершілігі ішкі және сыртқы бағыттарының түрлі әлеуметтік бағдарламаларын жүргізуінде білінеді. Біріншісіне қызметкерді дамыту, денсаулықты сақтау және қызметкерлер еңбегінің қауіпсіз шараларын қолдау, Компанияның жұмыс істемейтін зейнеткерлерін және жарымжан жандарды қолдау, екіншісіне – қайырымдылық қызмет жатады.

Компанияда ұжымдық шарттар Компания, жұмыс беруші және қызметкерлер арасында жасалған, оларға сәйкес «ҚазТрансОйл» АҚ өз қызметкерлеріне әлеуметтік қызметтердің толық пакетін ұсынады, оған медициналық сақтандыру, материалдық көмек, соның ішінде еңбек демалысында қызметкерлердің сауықтыру және емделуіне, дене шынықтыруды және салауатты өмір салтын қолдау бойынша іс-шаралар және көптеген басқалар жатады.

Қызметкерлерді санаттар бойынша бөлудегі айлық базалық жалақының көлемі, мың теңге

5.7 КОМПАНИЯНЫҢ АЙМАҚТАРДАҒЫ ӘРЕКЕТІ

Компания өзі болған аймақтардың әлеуметтік-экономикалық өсуіне үлесін тигізеді және түрлі ел топтарына әлеуметтік көмек көрсетеді.

Көп жылдар бойы Компания Қазақстанның Маңғыстау, Қарағанды және Атырау облыстарында әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруда. Барлық әлеуметтік жобаларға Компания өз қаржысының есебінен демеушілік етеді.

Сусыз аудандарға тұщы су беру Компания тарпынан жасалатын әлеуметтік көмектің басты бағыттарының бірі болып табылады. Компания қызметінің 22 жылында Астрахань – Маңғыстау су таратқышы бойынша 400 млн. текше м. артық су берілген. Күн сайын су таратқыш бойынша сусыз аймақтарға шамамен 50 – 60 мың текше м. су жеткізіледі, олар Маңғыстау облысының жер өңдеушілеріне осы жердің құрғақ жерлерінде бау-бақша және көкөніс дақылдарын өсіруге мүмкіндік береді.

5.8 ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

Компания қоғам өміріне белсенді қатысады және «ҚазТрансОйл» АҚ демеушілік көмек көрсету Ережелеріне сәйкес қайырымдылық қызметін жүзеге асырады.

Компанияның қайырымдылық қызметінің басым бағытары — қоғамның мәдени саласын дамыту және қолдау, сұрапыл апаттарда залал

шеккендерге көмек, кедейшілікпен күрес, ана мен балалықты қорғау, білім, денсаулық сақтау, спорт және дене шынықтыру, сондай-ақ мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру мақсатында қоғамдық елеулі іс-шараларды жүргізу.

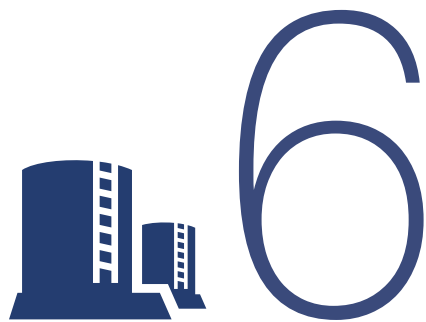
2013 жылы қайырымдылық және демеушілік қызметіне Компаниямен 126,5 млн. теңге бөлінген, олар келесі аймақтардағы ұйымдарға жолданған:

Аймақ	Ұйым
Ақмола облысы	«Нұрлы Астана» топтық қоры «Арқа» қоғамдық қоры «Мұнайшы» қоғамдық қоры «Республикалық диагностикалық орталығы» АҚ
Павлодар облысы	«САМАЛ» оңалту орталығы» жарымжан жандардың қоғамдық одағы
Маңғыстау облысы	- Маңғыстау облысы білім басқармасы «Облыстық балалар үйі» мемлекеттік мекемесі «Маңғыстау облысының жарымжан жандар қоғамы» қоғамдық одағы «Ақтау саңыраулар қоғамы» қоғамдық одағы
Батыс Қазақстан облысы	«Есту мен сөйлеу қабілеті нашар балаларға арналған облыстық арнайы мектеп-интернатының кешені» мемлекеттік мекемесі «Ардагерлер ұйымы» республикалық қоғамдық одақтың Орал қалалық филиалы
Ақтөбе облысы	«Белая трость» Ақтөбе облысының қоғамдық қайырымдылық қоры
Атырау облысы	«Жарымжан балаларға мейірімділік балалар ордені» қоғамдық одағы «Жарымжан балаларға арналған Атырау облыстық үй-интернаты» мемлекеттік мекемесі «Ана шуағы» жарымжан аналардың қоғамдық бірлестігі «Атырау облысының көмелетке толмағандардың бейімделу орталығы» мемлекеттік мекемесі
Оңтүстік Қазақстан облысы	- Оңтүстік Қазақстан облысы өкімшілігінің денсаулық сақтау басқармасы «Облыстық балалар емханасы» мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпорны «Оңтүстік Қазақстан облыстық жарымжан жандар қоғамы» қоғамдық одағы

2013 жылы Компания ақысыз келесі нысандарды берді:

- 170 орынды бала бақша — «Қарағанды облысы Жаңаарқа ауданының өкімшілік аппараты» мемлекеттік мекемесінің коммуналдық меншігіне;
- жер телімімен бірге өмбебап спорттық алаң — «Алматы облысы Қаржы басқармасы мемлекеттік мекемесінің коммуналдық меншігіне;

- Жер телімімен бірге профилактикалық тексеру блогы — Атырау облысы денсаулық сақтау басқармасы «Құрманғазы аудандық орталық емхана» шаруашылық жүргізу құқығындағы коммуналдық мемлекеттік мекемесінің коммуналдық меншігіне.

ҚАРЖЫ-ШАРУАШЫЛЫҚ
ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ
ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚ
ЕСЕБІ

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

6. ҚАРЖЫ-ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚ ЕСЕБІ

ҚАРЖЫ-ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚ ЕСЕБІ

Бұл бөлім «ҚазТрансОйл» АҚ қызметінің нәтижелері мен қаржылық жағдайының негізгі қалыптары мен елеулі өзгерістерін айқындап бағалауға мүмкіндік беретін талқылау мен талдаудан тұрады. Осы шолу «ҚазТрансОйл» АҚ ықпалдасқан жылдық қаржы есебіне негізделген және оны ықпалдасқан жылдық қаржы есебімен және ілесе ескертпелермен, сондай-ақ осы құжаттың басқа бөлімдерінде берілген өзге де ақпаратпен бірге оқу керек. Барлық қаржы деректері

мен оларды талқылау Халықаралық бухгалтерлік есеп стандарттары бойынша Кеңес қабылдаған Қаржы есебі халықаралық стандарттарына (бұдан әрі – «ҚЕХС») сәйкес дайындалған аудиттелген ықпалдасқан жылдық қаржы есебіне негізделеді. Сондай-ақ осы есепте «ҚазТрансОйл» АҚ-тың 2013 – 2017 жылдарға арналып бекітілген Бизнес-жоспарынан деректер келтірілген.

ТАРИФТЕР

1 тонн / 1 000 шақырымға теңге

Қызмет	31 желтоқсанмен аяқталған жылдар ішінде	
	2013	2012
«ҚазТрансОйл» АҚ		
Экспортқа тасымалдау	4 732,6**	3 331
Ішкі нарыққа тасымалдау	1 954,5**	1 303
«Қазақстан Қытай құбыры» ЖШС		
Атасу - Алашанкоу мұнай құбыры	4 444,56*	3 818
Кеңқияқ - Құмкөл мұнай құбыры	4 444,56*	4 365,5
«МұнайТас» СБҚК» АҚ		
Кеңқияқ-Атырау мұнай құбыры	5 912	5 912

* тариф 2013 жылға сәуірден бастап қолданысқа енгізілді (ТМРА 2012 жылғы 15 ақпандағы №50-НҚ бұйрығы).

** тариф 2012 жылғы 1 желтоқсаннан бастап қолданысқа енгізілді (ТМРА 2012 жылғы 3 қазандағы №251-НҚ бұйрығы).

КЕПІЛДІКТЕР

2004 жылғы шілде айында Еуропа қайта құрылымдау және даму банкі (бұдан әрі – «ЕҚДБ») МұнайТас үшін он жылдық мерзімге LIBOR (Лондон банк аралық ұсыныстар мөлшерлемесі) үш айлық мөлшерлемесіне тең мөлшерлеме қосу 2011 жылғы 29 шілдеден кейінгі әр жыл үшін 0,25%-ға қосымша ұлғайтылған 2,25% мөлшер-

леме бойынша пайыздарды тоқсан сайын төлеумен жалпы сомасы 81 600 000 АҚШ долларына несие желісін ашты. Компания ЕҚДБ несие шарты шеңберінде МұнайТас міндеттемесіне қатысты ЕҚДБ алдында кепілгер болды. 2013 жылғы наурыз айында МұнайТас осы несие келісімі бойынша ЕҚДБ алдында барлық міндеттемелерін мерзімінен бұрын өтеді және Компанияның Шарт бойынша кепілгерлік міндеттемесі тоқтатылды.

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ-ТЫҢ 2013 ЖӘНЕ 2012 ЖЫЛДАР ІШІНДЕ НЕГІЗГІ ЫҚПАЛДАСҚАН ҚАРЖЫ НӘТИЖЕЛЕРІ

Миллион теңгеде

Көрсеткіштер	2013 жыл	2013 жыл жоспары	2012 жыл	2013 жылы жоспарды орындау, %	2012 жылмен салыстырғанда 2013 ж өзгерісі, %
Табыс	190 022	175 939	143 061	8%	33%
Сатудың өзіндік құны	110 969	105 515	99 604	5%	11%
Жалпы және өкімшілік шығындар	11 028	11 038	10 978	0%	0%
Операциялық табыс	62 617	70 248	33 061	(11%)	89%
Бірлескен-бақыланатын кәсіпорындар- дан табыстар үлесі	11 847	7 923	8 108	49%	46%
Ұжымдық табыс салығы	13 847	16 112	8 550	(14%)	62%
Есептік жыл ішінде пайда	63 544	51 467	33 501	23%	90%
EBITDA	98 453	85 867	60 276	15%	63%
Жыл соңына ақша қаражаты және оның баламалары	25 645	20 575	18 954	25%	35%

«ҚазТрансОйл» АҚ 2013 жылы қол жеткізген қаржы нәтижелері 2012 жыл ішіндегі нәтижелерден елеулі жоғары. Осы қарқынға Топ қызметі түсетін ішкі және сыртқы факторлар өсер етті:

- мұнай мен газ айналымы тасымалдау көлемінің шамасы;
- су берілу көлемдерінің артуы;
- мұнай тасымалдауға тариф артуы.

Табыстар құрылымы, %

	2013	2012
Пайда	93,9%	97,5%
Өзге операциялық табыстар	3,9%	1,1%
Қаржы табыстары	2,1%	1,3%
Өзге табыстар	0,1%	0,1%

Топтың 2013 жыл ішінде жалпы табысы 202 260 млн. теңге құрады, ол 2012 жылғы жалпы табыс 146 980 млн. теңгеден 38%-ға жоғары.

2013 жылы Топтың жалпы табысының 93,9% түсім құрады, ол 190 022 млн. теңгеге сәйкеседі.

2013 жыл ішінде «ҚазТрансОйл» АҚ **түсімі** жоспардан 8% және 2012 жыл ішіндегі осындай көрсеткіш деңгейінен 33% артық. Осы көрсеткіштің артуына негізінен мыналар әсер етті:

- мұнай тасымалдауға тариф артуы: 2012 жылғы 1 желтоқсаннан бастап ТМРА бұйрығымен экспортқа мұнай тасымалдау тарифі 4 732,6 теңге/1 000 тонна шақырым және ішкі нарыққа мұнай тасымалдауға 1 954,5 теңге/1 000 тонна шақырым болып бекітілді (2012 жыл: экспортқа мұнайды тасымалдауға тариф 3 331 теңге/1 000 тонна шақырым және ішкі нарыққа мұнайды тасымалдауға 1 303 теңге/1 000 тонна шақырым құрады).
- Мұнай жүк айналымының 7%-ға артуы 34 530 млн.тонн/шақырымнан 36 994 млн.тонн/ шақырымға дейін;
- Мұнай өнімдерін қотару көлемінің 66%-ға артуы 2012 жылы 1 360 мың тоннадан 2013 жылы 2 260 мың тоннаға дейін;
- Өндірістік қажеттіктерді қамтамасыз ету үшін тұтынудың артуымен, сондай-ақ коммуналдық кәсіпорындардың су алуының артуымен байланысты мұнай-газ игеруші компанияларға су жеткізу көлемдерінің артуы;
- Құбырларды пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша қызметтерден келіп түсетін табыстың артуы, бұл негізінен қызметкерлерге шығындардың құнсыздану коэффициентіне шығындар артуы салдарынан құбырларды пайдалану мен техникалық қызмет көрсету бойынша Компания қызметтері құнының

Табыс құрылымы, миллион теңге

	2013	2012
Шикі мұнай тасымалдау	153 861	110 261
Мұнай мен мұнай өнімдерін қотару және темір жол бойымен тасымалдау	17 810	14 881
Құбырларды пайдалану және техникалық қызмет көрсету қызметтері	6 817	5 968
Суды тасымалдау	6 573	6 432
Өзгесі	4 961	5 519

артуымен, сондай-ақ жыл қорытындысы бойынша сыйақылар төлеумен байланысты болды. Бұдан басқа 2013 жылы Атасу – Алашанкоу магистральдық мұнай құбырында МҚС-8 және МҚС-10-ды пайдалануға енгізумен байланысты штат саны ұлғайтылды.

Есептік жыл ішінде 2012 жыл көрсеткіштерімен салыстырғанда өзге табыстардың 10%-ға кемуі байқалады. Топтың өзге табыстары көлік экспедициясы қызметтерін, мұнайды сақтау қызметтері мен BTL және «ҚазТрансОйл» АҚ көрсететін өзге қосымша қызметтерден келетін табыстан тұрады. Бұндай төмендеу мұнайды сақтау бойынша қызметтер көрсетумен, сондай-ақ клиенттер пайдаланатын бос шандардың қайтуы нәтижесінде BTL компаниясы көрсететін қызметтерден табыстың төмендеуімен негізделеді.

Топтың өзге операциялық табыстары 2013 жылы 7 937 млн. теңге құрады және 2012 жылмен салыстырғанда 4 есе артты. Осы көрсеткіштің артуы негізінен өткен есептік кезеңмен салыстырғанда 5 766 млн. теңгеге айыппұлдар мен өсімпұлдардан табыстың артуымен негізделген. Айыппұлдар мен өсімпұлдардан табыс тапсырыс беруші өтінген және бермеген «айда немесе төле» шартымен мұнай тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуге арналған шарттарға сәйкес мұнай көлемінің берілмеуіне айыппұлдар сомасымен берілген. 2013 жылы айыппұлдан табыстың артуы Қашаған кен орнында мұнайды коммерциялық игеру мерзімдерін ауыстырумен байланысты.

Шығындар құрылымы, %

	2013	2012
Сатудың өзіндік құны	81,2%	88,1%
Жалпы және өкімшілік шығындар	8,0%	9,7%
Өзге шығындар	0,5%	0,7%
Негізгі құралдар құнсыздануына резерв есептеу	9,3%	0,8%
Қаржылық шығындар	1,0%	0,7%

«ҚазТрансОйл» АҚ қаржы табыстары 2013 жылы 4 197 млн. теңге құрады және 2012 жылмен салыстырғанда 2 еседен артық асты. Өсу Компанияның операциялық қызметтен келіп түскен бос ақша қаражаттарын депозиттерде орналастырумен және 2013 жылы бойына 2 117 млн. теңгеге есептелген пайыздар көлемінің артуымен негізделген. 2013 жылғы 31 желтоқсанға арналған жағдай бойынша депозиттерде орналасқан ақша қаражаты 81 554 млн. теңге құрады, ол 2012 жылғы 31 желтоқсанға арналған балама көрсеткіштен 54%-ға жоғары.

Топтың жалпы шығындары 2013 жыл ішінде 136 716 млн. теңгені құрады, ол 2012 жыл ішіндегі 113 036 млн. теңге жалпы шығындардан 21% жоғары.

Топтың сатудағы өзіндік құны 2013 жыл ішінде 110 969 млн. теңгені құрайды, ол жоспардан 5%-ға және 2012 жыл ішіндегі осындай көрсеткіш деңгейінен 11%-ға артады.

Бұл жағдайда сатудың өзіндік құны 2013 жыл ішінде табыстың 58%-ын құрайды, ал 2012 жыл ішінде балама көрсеткіш 70%-ды құрады.

2012 жылмен салыстырғанда көрсеткіш артуына негізінен мыналар әсер етті:

- Амортизацияға кеткен шығындардың және мүлікке арналған салықтың артуы, бұл 2013 жылы өткізілген қайта бағалау нәтижесінде негізгі қаражат құнының артуына байланысты;

Сатудың өзіндік құнының құрылымы, %

	2013	2012
Персоналға шығындар	32%	29%
Тозу және амортизация	27%	27%
Теміржол қызметі	9%	9%
Отын және материалдар	6%	6%
Электр энергиясы	6%	5%
Ұжымдық табыс салығынан басқа салық	4%	4%
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	4%	5%
Күзет қызметі	3%	4%
Газға шығындар	2%	2%
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін жұмыскерлерге сыйақы шығындары	1%	1%
Өзгесі	6%	8%

- Электр энергиясына кеткен шығындардың 710 млн.теңгеге артуы, ол жүк айналымының артуына, сондай-ақ бірқатар өңірлерде тарифтің көтерілуіне байланысты;
- Өндірістік қызметкерлерге арналған шығындардың артуы, ол 2013 жыл қорытындысы бойынша сыйақы есептеумен, құнсыздану коэффициентіне еңбекақының артуымен, сондай-ақ өтелетін әлеуметтік төлемдер мен қызметкерлерге айлық есептелген көрсеткішке орайластырылуына қарай жеңілдіктердің артуына байланысты.
- Грузияда темір жол қызметтеріне кеткен шығындардың артуы, ол мұнай өнімдерін қотару көлемдерінің артуына және тарифтің 1 344 млн. теңгеге өсуіне байланысты.

Топтың жалпы және әкімшілік шығындары 2013 жылы 11 028 млн. теңгені құрады, ол жоспарға сәйкеседі және 2012 жыл көрсеткішімен бір деңгейде болып отыр. Сонымен бірге қызметкерлер жұмсалған шығындардың 20%-ға артуы байқалады, ол бірінші кезек-

те жыл қорытындысы бойынша сыйақылар есептеумен, сондай-ақ «ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлеріне әлеуметтік төлемдерді ұлғайтумен байланысты.

Жалпы және өкімшілік шығындар құрылымы, %

	2013	2012
Персоналға шығындар	59%	50%
Тозу және амортизация	7%	6%
Консультациялық қызметтер	4%	7%
Кеңсеге күтім	3%	1%
Әлеуметтік сала шығындары	3%	2%
Ұжымдық табыс салығынан басқа салықтар	2%	3%
Іссапарлық шығындар	2%	2%
Жөндеу және техқызмет көрсету	2%	2%
Өзгесі	18%	27%

Қаржы шығындары 1 374 млн. теңгені құрады, ол 2012 жыл ішінде көрсеткіштен 62%-ға жоғары. Осы көрсеткіш артуына активтерді пайдаланудан шығару және топырақты қайта құнарландыру бойынша міндеттемелер дисконтын амортизациялау бойынша шығындардың ұлғаюына өсер етті.

Топтың операциялық табысы 62 617 млн.теңгені құрады, ол жоспарланған деңгейден 11%-ға төмен және 2012 жыл көрсеткішінен 89%-ға жоғары. Жоспардан көрсеткіштің ауытқуы Компанияның жалпы шығындарының құрамында ақшалай емес шығындар үлесінің 50%-ға артуына негізделген.

2013 жылғы 31 шілдеге арналған жағдай бойынша Топта «ҚазТрансОйл» АҚ компания тобының есептік саясатына сәйкес негізгі құралдарды қайта бағалау өткізілді (жыл сайын 30 қыркүйекке қайта бағаланатын технологиялық мұнайды есепке алмағанда). Қайта бағалау нәтижелері бойынша 12 663 млн. теңге (2012: 766 млн.теңге) көлемінде негізгі құралдардың құнсыздануы есептелді. Құнсыздану жүктелудің төмен деңгейі салдарынан мұнай құбырларының кейбір

телімдеріне қоса құбырлар, ғимараттар мен құрылымдар, сондай-ақ машиналар мен жабдықтар сияқты негізгі құралдар топтарында есептелді. Негізгі құралдарды қайта бағалау 2012 жылмен салыстырғанда 2013 жылы 9%-ға есептелген тозу мен амортизацияның ұлғаюы өсер етті (2013: 30 203 млн. теңге, 2012: 27 663 млн. теңге).

БІРЛЕСКЕН-БАҚЫЛАНАТЫН ҰЙЫМДАРДА ТАБЫСТАР ҮЛЕСІ

Топтың бірлескен-бақыланатын ұйымдардағы табыстарының 2013 жыл ішіндегі үлесі 2012 жыл көрсеткішімен салыстырғанда 46%-ға артты және жоспардан 49%-ға жоғары. Бұл өсу 2013 жылы 10 649 млн. теңге көлемінде ҚҚҚ табысында үлесті танумен, сондай-ақ МұнайТас табысында 1 198 млн. теңге сомасында үлесті танумен байланысты.

ҚҚҚ табысынан үлестің артуы мұнай тасымалдауға арналған тарифтің негізгі артуымен, сондай-ақ 2012 жылғы 13 745 млн. тонна шақырымнан 2013 жылы 15 655 млн. тонна шақырымға дейін 14% ұлғаюымен негізделеді.

ТМРА 2012 жылғы 15 ақпандағы №50-НҚ бұйрығына сәйкес 2013 жылғы сәуірден бастап ҚҚС-ты есепке алмағанда 1 000 шақырымға 1 тонна үшін 4 444,56 теңге көлемінде серіктестің магистральдық құбыры жүйесі бойынша мұнайды айдау бойынша реттелетін қызметке арналған бірыңғай тариф енгізілді (2009 жылдан бері Атасу-Алашан-коу мұнай құбыры бойынша ҚҚС-ты есепке алмағанда 1 000 шақырымға 1 тоннаға 3 818 теңге, Кеңқияқ-Құмкөл мұнай құбыры бойынша – ҚҚС-ты есепке алмағанда 1 000 шақырымға тоннаға 4 365,52 теңге тариф болды).

Топтық табыс салығы бойынша шығындар 13 847 млн.теңгені құрады, ол 2012 жыл көрсеткішінен 62% -ға жоғары. Бұл жағдайда ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар 18 870 млн.теңге құрады, ол негізгі қаражаттар бойынша шегерілген салықтармен байланысты 5 023 млн. теңгеге шегерілген табыс салығы бойынша үнемдеуге кемітілді. 2013 жылы ағымдағы табыс салығының 2012 жыл көрсеткішімен салыстырғанда артуы негізгі қызметтен алатын табыстың артуымен негізделген, ол салық салынатын табысты ұлғайтуда көрсетілді.

Миллион теңгеде

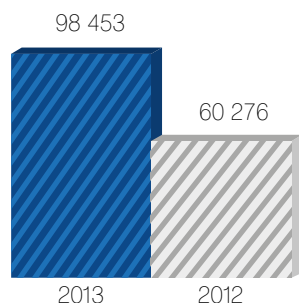
31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде		
	2013	2012
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар	18 870	8 172
(Үнемдеу) / шегерілген табыс салығы бойынша шығындар	(5 023)	378
Табыс салығы	13 847	8 550

Топтың есепті жыл ішіндегі табысы 63 544 млн. теңгені құрады, ол 2012 жыл көрсеткішінен 90%-ға және жоспардан 23%-ға жоғары.

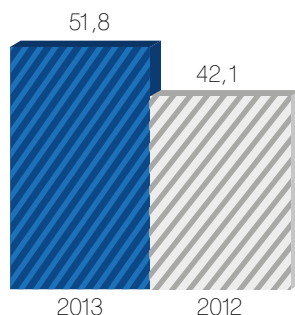
ТИІМДІЛІК КӨРСЕТКІШТЕРІ

2013 жылғы қызмет тиімділігінің барлық негізгі көрсеткіштері 2012 жыл қорытындысы бойынша қалыптасқан көрсеткіштермен салыстырғанда елеулі жоғары. Мұндай өсу басты үлгімен мұнай тасымалдауға арналған тарифтің көтерілуіне және сәйкес табыстың 33%-ға артуына байланысты.

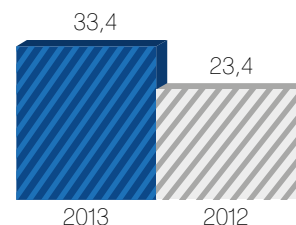
EBITDA, млн. теңге

Маржа EBITDA, %

Таза табыс нормасы, %

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде		
ҚЕХС қарастырылмаған көрсеткіштер	2013	2012
EBITDA ⁽¹⁾ (млн. теңге)	98 453	60 276
Маржа EBITDA ⁽²⁾ (%)	51,8	42,1
Жаппай табыс нормасы ⁽³⁾ (%)	41,6	30,4
Таза табыс нормасы ⁽⁴⁾ (%)	33,4	23,4
Таза қарыз ⁽⁵⁾ (млн. теңге)	-25 645	-18 954

⁽¹⁾ EBITDA жаппай табыс минус жалпы және өкімшілік шығындармен тозу мен амортизацияны қосу/(минус) күмәнді қарыз, салықтар мен ескірген тауарлық-материалдық құндылықтар бойынша резервтерді есептеу/(сторно) құрайды.

⁽²⁾ Маржа EBITDA табысқа бөлінген EBITDA білдіреді.

⁽³⁾ Жаппай табыс нормасы табысқа бөлінген жаппай табысты білдіреді.

⁽⁴⁾ Таза табыс нормасы табысқа бөлінген есептік жыл ішінде табысты білдіреді.

⁽⁵⁾ Таза қарыз ақша қаражаттары мен олардың баламаларын шегеру мен ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді қарыздарды білдіреді.

Төменде берілген кестеде есептік жыл ішінде табыс бойынша деректерден шығып түзетілген EBITDA құрамдауыш операциялық көрсеткіші туралы ақпарат берілген:

EBITDA көрсеткішін есептеу, миллион теңгеде	31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін	
	2013	2012
Есептік жыл ішінде табыс	63 544	33 501
қосу табыс салығы бойынша шығындар	13 847	8 550
Салық салғанға дейінгі табыс	77 391	42 051
қосу бағамдық айырмашылықтан шығын	(104)	220
қосу қаржы шығындары	1 374	848
қаржы табысын шегергенде	(4 197)	(1 950)
бірлескен-бақыланатын кәсіпорындар табысы/(шығындарында) үлесті шегергенде	(11 847)	(8 108)
Операциялық табыс	62 617	33 061
қосу тозу және амортизация	30 203	27 663
қосу өзге операциялық шығындар	682	621
еншілес ұйым сатуынан табыс	0	(310)
өзге операциялық табысты шегергенде	(7 937)	(1 658)
қосу негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы	12 663	766
күмәнді қарыз, салық және ескірген тауарлық-материалдық қорлар бойынша резерв есептеу /(сторно)	225	133
EBITDA	98 453	60 276

ӨТЕМДІЛІК ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ОРНЫҚТЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Топтың өтемділігі мен қаржылық орнықтылығының негізгі көздері негізгі қызмет нәтижесінде алынатын ақша қаражаттары болып табылады. Топ өтемділігі Топтың операциялық қызметтерін қаржыландыру және капитал салымдары үшін басым пайдаланылады.

ӨТЕМДІЛІКТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Өтемділік көрсеткіші Топтың өзінің ағымдағы активтерінен шығып өзінің қысқа мерзімді міндеттемелерін орындау қасиетін сипаттайды.

Жалпы (ағымдағы) өтемділік коэффициенті қай дәрежеде Топтың ағымдағы міндеттемелері Топтың ағымдағы активтерімен жабылатынын сипаттайды. Кестеден көрсетілгендей, ағымдағы міндеттемелердің орташа 1 теңгесі ағымдағы активтердің 2,49 теңгесімен жабылады.

Көрсеткіш	Нормативтік өлшемдер	2013	2012
Жалпы өтемділік коэффициенті	0,11	2,49	2,26
Жылдам өтемділік коэффициенті	0,11	2,44	2,19

Жылдам өтемділік коэффициенті топта бар ақша қаражаттарының есебінен ғана емес, көрсетілген қызметтер үшін болжанатын түсімдер есебінен өтеле алатын ағымдағы міндеттемелер бөлігін сипаттайды (ақша қаражаттары мен олардың баламалары мен қысқа мерзімді дебиторлық қарыз). Есептік кезең ішінде осы жылдам өтемділік коэффициенті ағымдағы міндеттемелердің 1 теңгесі жеңіл сатылатын активтердің 2,44 теңгесімен жабылатынын көрсетеді.

Миллион теңгеде

	31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде		
	2013	2012	Өзгеріс, %
Операциялық қызметтен алынған таза ақша ағындары	95 859	62 907	52%
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары	(60 320)	(33 096)	82%
Қаржы қызметінде пайдаланылған таза ақша ағындары	(28 848)	(32 710)	(12%)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларында таза өзгеріс	6 691	(2 898)	(331%)
Кезең басында ақша қаражаттары мен олардың баламалары	18 954	21 852	(13%)
Кезең соңында ақша қаражаттары мен олардың баламалары	25 645	18 954	35%

Топтың 2013 жылы операциялық қызметінен алған ақша қаражаттарының таза ағындары 95 859 млн.теңгені құрады, ол 2012 жыл ішіндегі көрсеткіштен 52% жоғары, онда 62 907 млн.теңгеге тең болған. Осы көрсеткіштің артуына өсер еткен басты фактор қызметті іске асырудан келетін түсімдердің көбеюі болып табылады, ол өз кезегінде мұнай тасымалдауға арналған тарифтің көтерілуіне және жоғарыда сипатталғандай, мұнай өнімдерінің жүк айналымы мен қотару көлемдерінің ұлғаюына байланысты.

Топтың 2013 жылы инвестициялық қызметте пайдаланған ақша қаражаттарының таза ағындары 60 320 млн.теңгені құрады, ол 2012 жылға арналған көрсеткіштен 82 % жоғары, ол онда 33 096 млн.теңгеге тең болған. Бұл ұлғаю ақша қаражаттарын банк салымдарына орналастыруға, күрделі жұмыстарды қаржыландыруға ақша жұмсалыуына және негізгі құралдарды сатып алуға байланысты.

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ МЕН ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Топтың 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары және олардың баламалары 25 645 млн. теңгені құрады, оның ішінде 22 980 млн. теңге 3 айлық мерзімге екінші деңгейдегі банктердегі мерзімді салымдарға орналастырылған.

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ АЙНАЛЫМ РЕТРОСПЕКТИВАСЫ

Топтың 2013 жылы қаржы қызметінде пайдаланған ақша қаражаттарының таза ағындары 28 848 млн. теңгені құрады, ол 2012 жыл көрсеткішінен 12% төмен, ол онда 32 710 млн. теңгеге тең болған. Елеулі өзгерістер 2013 жылы 28 848 млн. теңге көлемінде төленген дивидендтерге байланысты («ҚазТрансОйл» АҚ бір жай акциясына 75 теңге есебімен). 2012 жылы 27 886 млн.теңге көлемінде акциялар шығарудан түсімдер болды, ол 2011 жыл қорытындысы бойынша 60 002 млн. теңге көлемінде төленген дивидендтерді жартылай жапты («ҚазТрансОйл» АҚ бір жай акциясына 173,33 теңге есебімен).

Қарыздар. 2012 жылы Топ қарыздары өтелді және 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді қарыздары жоқ.

KazTransOil

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП
2013

ҚОСЫМШАЛАР

- Есеп туралы
- Байланысу ақпараты
- GRI стандарты элементтер кестесі
- Шоғырландырылған қаржылық есептілік
- Сөздік

ЕСЕП ТУРАЛЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ өзінің стратегиялық дамуының негізгі бағыттары бойынша қызмет нәтижелерін, соның ішінде мұнай тасымалдау қызметін көрсетуде монополист ретінде танылғанын ашық білдіреді. Осы есепте Компания үшін маңыздылығы кем емес ұжымдық басқару және қауіптерді басқару аспектілері, сапа менеджменті жүйелері және орнықты даму аспектілері де көрсетілген.

2007 жылдан бері Компания жыл сайынғы жылдық есептерін жариялайды, ол Компания сайтының ашық көзге түсер тұсында орналасады. 2013 жыл ішінде ықпалдасқан жылдық есеп (одан әрі — «Есеп») Ақпаратты ашу — жылдық есептер бөлімінде ұжымдық интернет сайтта көрінеді: http://www.kaztransoil.kz/ru/akcioneram_i_investoram/raskritie_informacii/godovie_otcheti/

Осы есептің қағаз көшірмелері өтінім бойынша мүдделі тараптарға беріле алады.

Есепте «ҚазТрансОйл» АҚ, сондай-ақ еншілес, бірлескен-бақыланытын және өзге де ұйымдардың 2013 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кезең ішінде қызмет көрсеткіштері берілген.

ЕСЕП ДАЙЫНДАУ СТАНДАРТТАРЫ

Есеп 2012 жылғықарашадағы Халықаралық ықпалдасқан есеп бойынша стандарты (ХБЕС) ұсыныстарына сәйкес дайындалды. Есепте бизнес-модельдерге, қаржы және қаржылық емес қызмет нәтижелеріне, басқару жүйесі, сондай-ақ стратегиялық жоспарға толық сипаттама жасалды, ол есептің келешекке бейімделуін қамтамасыз етеді.

Есеп GRI G3.1 есеп бойынша жаһандық бастаманы орнықты дамыту саласында есеп беру бойынша басшылық талаптарына сәйкес дайындалды (бұдан әрі — «GRI» жетекшілігі) және С қолданылу деңгейіне сәйкеседі. GRI жетекшілігіне сәйкесу «ҚазТрансОйл» АҚ есебін мұнай-газ саласындағы өзге де халықаралық компаниялар есептерімен салыстыруға келуін қамтамасыз етеді.

Нәтижелік көрсеткіштер тізілімі және оларды ашып көрсету дәрежесі есепке қосылған GRI стандартты элементтер кестесінде берілген.

«Қаржы-шаруашылық қызметі туралы есеп» бөлімі «Менеджмент пікірі» ҚЕХС жетекшілігі ұсыныстарына сәйкес дайындалды (IFRS Practice Statement «Management Commentary»).

ЕСЕП ШЕКАРАЛАРЫ МЕН ДЕРЕКТЕРДІҢ БЕРІЛУ НЫСАНЫ

Қаржы есебінің көрсеткіштері ҚЕХС бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ аудиттелген ықпалдасқан жылдық қаржы есебіне сәйкес теңгеде берілген. «ҚазТрансОйл» АҚ экономикалық көрсеткіштері мен қаржылай емес көрсеткіштері өзіне барлық ЕББҰ бойынша ақпаратты қамтиды.

ЕСЕП МАЗМҰНЫН АНЫҚТАУ ҮДЕРІСІ

Ақпаратты мүдделі тұлғаларға объективті беру мақсатында Компания оның негізгі және көмекші қызметін қамтитын ақпаратты ашады.

Есеп мазмұны GRI жетекшілігі ұсыныстарын көрсетеді, онда мыналар қамтылады:

- Компанияның мүдделі тараптарын анықтау және олармен өзара әрекет ету;
- Компанияның даму стратегиясына әсер ету тұрғысынан мәнді елеулі мәселелерді анықтау;
- Компания қызметінің экономикаға, қоғамға, қоршаған орта мен мүдделі тараптарға әсерін анықтау;
- Компанияның ұзақ мерзімді экономикалық өсуін, өнеркәсіптік қауіпсіздікті, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау, адам капиталын дамыту және өңірлік қатысуды дамытумен қоса, Компанияның басым бағыттарымен байланысты болып келетін бірқатар елеулі мәселелерді қамту.

РАСТАУ

«ҚазТрансОйл» АҚ осы есептің орнықты даму саласындағы көрсеткіштеріне тәуелсіз бағалау өткізген жоқ.

Алайда Компания осы көрсеткіштерді растау мүдделі тараптар тұрғысынан қосылған деректердің айқындылығы мен сенімділігін арттыруға мүмкіндік туғызатынын түсінеді.

Келешекте Компания орнықты даму саласындағы көрсеткіштерге тәуелсіз растау жүргізуді жоспарлайды.

БАЙЛАНЫСУ АҚПАРАТЫ

Компания мекенжайы:

«ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамы
Қабанбай батыр даңғылы 19, Б бөлігі
Астана, 010000
Қазақстан Республикасы

Мүдделі тараптардың орнықты даму саласындағы есепте ақпараттың толықтығы, шынайылығы және елеулі ашылуына қатысты пікірлері қаржылық емес үдерістерді дамытудың бөлінбес элементі болып табылады.

Осы есепке қатысты сауалдарыңызды, пікірлеріңіз бен ұсыныстарыңызды, сондай-ақ Есептің қағаз көшірмесін алу үшін өтінімдеріңізді мына мекенжайға жібере аласыздар:

ТАӘ:

Масалин Алмаз Маратұлы

Лауазымы:

«ҚазТрансОйл» АҚ инвесторлармен байланыс қызметінің жетекшісі

Мекенжайы:

010000, Қазақстан Республикасы,
Қабанбай батыр даңғылы, 19, Б бөлігі

E-mail:

masalin@kaztransoil.kz

Телефон:

+7-7172-55-50-49

GRI СТАНДАРТЫ ЭЛЕМЕНТТЕР КЕСТЕСІ

Көр-сет-кіш	Көрсеткіш сипаты	Есепте бөлім мен беті
СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ СИПАТТАМА		
1.1	Ұйымдастыруда шешім қабылдаған ең жоғары тұлғаның мәлімдемесі	«Директорлар кеңесі төрағасының үндеуі» бөлімі, бет 4-5 «Бас директор (Басқарма төрағасының) үндеуі» бөлімі, бет 6-7
1.2	Түйінді әсеретулер, тәуекелдер мен мүмкіндіктер сипаттамасы	«Директорлар кеңесі төрағасының үндеуі» бөлімі, бет 5 «Бас директор (Басқарма төрағасының) үндеуі» бөлімі, бет 7
ҰЙЫМ СИПАТТАМАСЫ		
2.1	Ұйым атауы	1.1 «ҚазТрансОйл» АҚ құрылу тарихы» бөлімі, бет 14
2.2	Басты белгілер, өнім және/қызметтер түрлері	1.3 «ҚазТрансОйл» АҚ Бизнес-үлгісі» бөлімі, бет 16
2.3	Негізгі бөлімшелерді, операциялық компанияларды, еншілес компаниялар мен бірлескен компанияларды қоса ұйымның атқарымдық құрылымы	1.4 «ҚазТрансОйл» АҚ құрылымы, еншілес, бірлескен- бақылаудағы және өзге де ұйымдар» бөлімі, бет 17-19
2.4	Ұйымның штаб-пәтерінің орналасуы	7.2 «Байланысу ақпараты» бөлімі, бет 97
2.5	Ұйым өз қызметін жүзеге асыратын елдер саны мен негізгі қызмет жүзеге асырылатын немесе есеппен қамтылған орнықты даму мәселелері тұрғысынан ерекше мәнді елдер атауы	1.4 «ҚазТрансОйл» АҚ құрылымы, еншілес, бірлескен-бақылаудағы және өзге де ұйымдар» бөлімі, бет 17-19
2.6	Меншік сипаты мен ұйымдастыру-құқықтық нысан	1.1 «ҚазТрансОйл» АҚ құрылу тарихы» бөлімі, бет 14
2.7	Ұйым жұмыс істейтін нарықтар (географиялық бөлінуін, қызмет көрсетілетін секторлар мен тұтынушылар және бенефициарлар санатын қоса)	1.6 «Нарық беталыстары және талдау» бөлімі, бет 20-22
2.8	Ұйым көлемі	«Қызметтің түйінді көрсеткіштері» бөлімі, бет 9
2.9	Есептік кезең ішінде болған көлемнің, құрылым немесе меншіктің елеулі өзгерістері	«2013 жылға басты оқиғалар» бөлімі, бет 8, 11

Көрсеткіш	Көрсеткіш сипаты	Есепте бөлім мен беті
ЕСЕП ӨЛШЕМДЕРІ		
3.1	Берілген ақпарат қатысты болатын есептік кезең (мысалы қаржылық/күнтізбелік жыл)	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.2	Алдындағы есептің соңы жариялаған күн (егер ондай жарияланса)	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.3	Есеп беру кезеңі (жылдық, екі жылдық және т.с.с.).	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.4	Есеп және оның мазмұнына қатысты сауалдар үшін байланысу ақпараты	7.2 «Байланысу ақпараты» бөлімі, бет 97
3.5	Есеп мазмұнын анықтау үдерісі	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.6	Есеп шекарасы	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.9	Көрсеткіштерді және есепке қосылған басқа ақпаратты дайындау үшін пайдаланылған болжамдар мен әдістемелерді қоса деректер мен есептеулерді өлшеу әдістері	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.11	Есепте қолданылған қамту саласы, шекаралары немесе өлшеу әдістерінде есептің алдындағы кезеңдеріне қатысты елеулі өзгерістер	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
3.12	Есепте GRI стандартты элементтердің орналасуын көрсететін кесте	7.3 «GRI стандартты элементтер кестесі» бөлімі, бет 98
3.13	Есепті сыртқы растауға қатысты саясат және қолданылатын практикалық тәсілдер	7.1 «Есеп туралы» бөлімі, бет 96
МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТЕТУ		
4.1	Жоғары басшы орган құрамында негізгі комитеттерді қоса ұйым басқармасының құрылымы, нақты міндеттерге, мысалы стратегияны өзірлеуге немесе ұйым қызметіне жалпы қадағалауға жауаптылар	4.1 «Топтық басқару» бөлімі, бет 34
4.2	Жоғары басқару органның төрағасы бірдей уақытта компанияның атқарушы менеджері бола алатынына қатысты көрсетіңіз	4.1.2 «2013 жылға Директорлар кеңесінің қызметі туралы есеп» бөлімі, бет 36 4.1.3 «2013 жылға Басқарма қызметі туралы есеп» бөлімі, бет 49
4.3	Біртұтас директорлар кеңесіне ие ұйым үшін жоғары басшы органның тәуелсіз мүшелерінің және/немесе компанияның атқарушы басшылығына жатпайтын мүшелерінің санын көрсетіңіз	4.1.2.2 «Директорлар кеңесі» бөлімі, бет 36
4.4	Оның көмегімен акционерлер немесе ұйым қызметкерлері жоғары басқарушы орган қызметін басқара немесе оған ұсыныс бере алатын тетіктер	4.1.1 «Акционерлердің жалпы жиналысы» бөлімі, бет 35
4.5	Жоғары басқарушы орган мүшелеріне, жоғары атқарушы басшылық өкілдеріне және жоғары басшыларға төлемдер (демалыс жәрдем ақысын қоса) мен ұйым қызметінің нәтижелері (өлеуметтік және экология нәтижелерді қоса) арасында байланыс	4.1.2.7 «Директорлар кеңесі мүшелеріне сыйақы» бөлімі, бет 48-49

Көр-сет-кіш	Көрсеткіш сипаты	Есепте бөлім мен беті
4.6	Мүдделер қақтығысын болдырмауға арналған жоғары басшы органда қолданылатын үдерістер	4.1.5 «Ұжымдық дауларды және мүдделер қақтығысын реттеу» бөлімі, бет 60-61
4.7	Ұйымның экономикалық, экология және әлеуметтік тақырыптар бойынша стратегиясын анықтау үшін жоғары басшы орган мүшелерінің біліктілігі мен құзыреттігін анықтау үдерістері [орнықты даму].	4.1.2.2 «Директорлар кеңесінің құзыреті» бөлімі, бет 43 4.1.2.5 «Директорлар кеңесінің жауапкершілігі» бөлімі, бет 43 4.1.3.3 «Басқарма мен бас директор құзыреті (Басқарма төрағасы)» бөлімі, бет 50 4.1.3.4 «Басқарма жауапкершілігі» бөлімі, бет 51
4.8	Ұйым ішінде өзірленген міндет немесе құндылықтар туралы мәлімдемелер, ұжымдық тәртіп кодекстері мен экономикалық, экология және әлеуметтік нәтижелік тұрғысынан мәнді қағидаттар, сондай-ақ олардың практикалық іске асырылу дәрежесі	2.1 «ҚазТрансОйл» АҚ міндеті, пайымы және стратегиялық мақсаты» бөлімі, бет 24-25 4.1 «Топтық басқару» бөлімі, бет 34
4.10	Жоғары басшы органның өзінің нәтижелігін, атап айтқанда ұйымның экономикалық, экологиялық және әлеуметтік қызмет нәтижелерімен байланысты бағалау үдерістері	4.1.2.12 «Директорлар кеңесі қызметін бағалау» бөлімі, бет 49 4.1.2.8 «Директорлар кеңесі комитетінің жұмысы туралы есеп» бөлімі, бет 45-46 4.1.3.7 «Басқарма жанында комитеттер жұмысы туралы есеп» бөлімі, бет 59
4.11	Ұйымның сақтық қағидатын қолданатынын және қай үлгімен қолдануын түсіндіру	4.2 «Тәуекелді басқару» бөлімі, бет 64-68
4.12	Сыртқы тараптар өзірлеген экономикалық, экологиялық және әлеуметтік хартиялар, қағидаттар немесе ұйым қосылатын немесе ұстанатын бастамалар	5 «Орнықты даму» бөлімі, бет 70
4.14	Ұйым өзара әрекет еткен мүдделі тараптар тізілімі	5.2 «Мүдделі тараптармен өзара әрекет» бөлімі, бет 73-74
4.15	Олармен әрі қарай өзара әрекет ету мақсатында мүдделі тараптарды айқындау және іріктеуге арналған негіздеме	5.2 «Мүдделі тараптармен өзара әрекет» бөлімі, бет 73-74
4.16	Нысандар мен мүдделі тараптар бойынша өзара әрекет ету жиілігін қоса мүдделі тараптармен өзара әрекет ету тәсілдері	5.2 «Мүдделі тараптармен өзара әрекет» бөлімі, бет 73-74

Көрсеткіш	Көрсеткіш өлшемі	Көрсеткіш сипаты	Есепте беті
ЭКОНОМИКАЛЫҚ НӘТИЖЕ			
EC1	Негізгі	Табыстар, операциялық шығындар, қызметкерлерге төлемдер, қайырымдылықтарды қоса құрылған және таратылған тікелей экономикалық құн мен қоғамда өзге де инвестициялар, таратылмаған табыс, жеткізушілерге және мемлекеттерге капитал төлеу	«Қызметтің түйінді көрсеткіштері» бөлімі, бет 9
EC3	Негізгі	Белгіленген міндетті төлемдер бойынша компания жоспарын сипаттау	5.6 «Әлеуметтік саясат» бөлімі, бет 82
EC5	Қосымша	Бастапқы деңгейдегі стандартты еңбекақы мен ұйым қызметінің елеулі өңірлерінде ең төменгі белгіленген еңбекақы қатынастарының ауқымы	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 80-82
EC6	Негізгі	Жергілікті жеткізушілерде саясат, сатып алуға практикалық тәсілдері және ұйым қызмет ететін елеулі өңірлерде осындай сатып алулар үлесі	3.5 «Тауарлар, жұмыстар мен қызметтерді сатып алуда жергілікті қамту бойынша ақпарат» бөлімі, бет 32
EC8	Негізгі	Инфрақұрылымға инвестициялардың дамуы мен әсері және коммерциялық, табиғи немесе қайырымдылық қатысу арқылы қоғам қажеті үшін бірінші кезекте берілетін қызметтерді дамыту	5.8. «Қайырымдылық қызметі» бөлімі, бет 84
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛІК			
Материалдар			
EN1	Негізгі	Массасы мен көлемін көрсетіп пайдаланылған материалдар	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 74-78
Энергия			
EN3	Негізгі	Бастапқы көздерді көрсетіп энергияны тікелей пайдалану	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 74-75
EN7	Қосымша	Жанама энергия тұтынуды төмендету бойынша бастама және қол жеткізілген төмендету	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 78
Су			
EN9	Қосымша	Ұйымның су алуы елеулі әсер ететін су көздері	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77-78
Биотүрлілік			
EN11	Негізгі	Меншікте, жалдауда, ұйым басқаруында болатын және қорғалатын табиғи аумақтар мен олардың шекарасынан тыс немесе осы аумақтарға жапсарлас биотүрліліктің жоғары құндылығымен аумақтарда орналасқан жер мекені мен алаңы	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77
EN13	Қосымша	Сақталған немесе қалпына келтірілген мекендеу орындары	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77
EN14	Дополнительный	Биотүрлілікке әсер етуді басқару бойынша стратегиялар, жүзеге асырылатын әрекеттер мен келешекке жоспарлар	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77

Көр-сет-кіш	Көр-сеткіш өлшемі	Көрсеткіш сипаты	Есепте беті
Лақтырындылар, қалдықтар мен шығарындылар			
EN16	Нерізгі	Массасын көрсетумен жылымық газдардың толық тіке және жанама лақтырындылары	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77
EN18	Қосымша	Жылымық газдар лақтырындысын төмендету бойынша бастамалар мен қол жеткізілген төмендету	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 78
EN21	Нерізгі	Сарқынды сулар сапасы мен қабылдайтын нысанды көрсетумен лақтырындылардың жалпы көлемі	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77
EN22	Нерізгі	Түрі мен айналдыру тәсілі бойынша бөлуде қалдықтардың жалпы массасы	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 76-77
Жалпы			
EN28	Нерізгі	Елеулі айыпұлдардың ақшалай мәні мен экологиялық заңнама мен нормативтік талаптарды сақтамағаны үшін салынған қаржылай емес санкциялардың жалпы саны	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77
EN30	Қосымша	Түрлері бойынша бөлумен қоршаған ортаны қорғауға арналған жалпы шығындар мен инвестициялар	5.3 «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі, бет 77
ӘЛЕУМЕТТІК КӨРСЕТКІШТЕР			
Жұмысбастылық			
LA1	Нерізгі	Жұмыспен қамтылу, жалға алу шарты және өңір бойынша бөлуде жұмыс күшінің жалпы саны	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 80-82
LA2	Нерізгі	Жас мөлшері, жынысы мен өңірі бойынша бөлгенде қызметкерлердің жалпы саны мен кадрлар кетуі	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 82
Қызметкерлер мен басшылықтың өзара қарым-қатынасы			
LA4	Нерізгі	Ұжымдық шартпен қамтылған қызметкерлер үлесі	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 82
Денсаулық және жұмыс орнында қауіпсіздік			
LA7	Нерізгі	Өңірлер бойынша бөлгенде өндірістік жарақат алу деңгейі, кәсіби аурулар деңгейі, жоғалтылған күндер коэффициенті мен жұмыс орнында болмау коэффициенті, сондай-ақ жұмыспен байланысты қаза болудың жалпы саны	5.4 «Қауіпсіздік және еңбекті қорғау» бөлімі, бет 78-80
LA8	Нерізгі	Білім беру, оқыту, кеңес беру, қызметкерлерге, олардың отбасы мүшелеріне және халық өкілдеріне ауыр науқастануға қарсы көмек көрсету үшін тәуекелдің алдын алу және бақылау бойынша бар бағдарламалар	5.4 «Қауіпсіздік және еңбекті қорғау» бөлімі, бет 81

Көр-сет-кіш	Көр-сеткіш өлшемі	Көрсеткіш сипаты	Есепте беті
Оқу және білім алу			
LA10	Негізгі	Қызметкерлер санаты бойынша бөлгенде жылына бір қызметкерлің оқу сағатының орташа саны	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 81
LA11	Қосымша	Қызметкердің жұмыста болу қасиетін қолдауға, сондай-ақ оларға жұмысты аяқтау кезінде қолдау көрсетуге арналған өмір бойына дағды мен білімін дамыту бағдарламалары	5.6 «Әлеуметтік саясат» бөлімі, бет 82-83
LA12	Қосымша	Олар үшін мансабының нәтижелігі мен дамуына кезеңді бағалаулар өткізілетін қызметкерлер үлесі	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 82
Түрлі және тең мүмкіндіктер			
LA14	Негізгі	Қызметкерлер санаты бойынша бөлгенде ерлер мен әйелдердің негізгі еңбекақысының қатынасы	5.5 «Қызметкерлер» бөлімі, бет 81
Жемқорлық (қоғам)			
S03	Негізгі	Жемқорлыққа қарсы және ұйым рәсімдеріне оқудан өткен қызметкерлер үлесі	4.1.4 «Топтық әдеп» бөлімі, бет 60
Өнім мен қызметтерді таңбалау (өнімге жауаптылық)			
PR3	Негізгі	Рәсімдермен талап етілетін өнім мен қызметтер қасиеттері туралы ақпарат түрлері және оларға қатысты ақпаратқа қойылатын талаптар қолданылатын мәнді өнім мен қызметтер үлесі	1.3 «ҚазТрансОйл» АҚ бизнес-үлгісі» бөлімі, бет 16

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

«Эрнст энд Янг» ЖШС
Әл-Фараби д.лм., 77/77
«Есентай Тауэр» ғимараты
Алматы қ., 050060
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 5960
Факс: +7 727 258 5961
www.ey.com

ТОО «Эрнст энд Янг»
пр. Аль-Фараби, 77/77
здание «Есентай Тауэр»
г. Алматы, 050060
Республика Казахстан
Тел.: +7 727 258 5960
Факс: +7 727 258 5961

Ernst & Young LLP
Al-Farabi ave., 77/77
Esentai Tower
Almaty, 050060
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 5960
Fax: +7 727 258 5961

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

«ҚазТрансОйл» АҚ-ның акционерлеріне

Біз «ҚазТрансОйл» АҚ-ның және оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан әрі – «Топ») қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп, жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп, ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп, сондай-ақ есеп саясатының маңызды аспектілері туралы ақпарат пен басқа да түсіндірме ақпараты жатады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке қатысты басшылықтың жауапкершілігі

Топ басшылығы осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірлеуге және дұрыс беруге әрі басшылықтың пікірінше шынайы емес әрекеттердің немесе қате салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп айқындайтын ішкі бақылау рәсімдері үшін жауап береді.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің міндетіміз жүргізілген аудиттің негізінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы өз ойымызды білдіру болып табылады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар біздің өдеп нормаларын сақтауымызды, аудитті қоса берілген шоғырландырылған қаржылық есептілікте маңызды бұрмаланулардың жоқтығына жеткілікті түрде сенімді болатындай етіп жоспарлауымызды және жүргізуімізді талап етеді.

Аудитке шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған сомалар мен ақпаратқа қатысты аудиторлық дәлелдерді алуға бағытталған рәсімдерді орындау жатады. Шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің едәуір бұрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда, рәсімдерді таңдау аудиторлар тұжырымдарына негізделеді. Бұл тәуекелді бағалау кезінде аудитор шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау мен дұрыс беруге қатысты ішкі бақылау аспектілерін ұйымның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірін білдіру үшін емес, нақты жағдайларда қажет аудит рәсімдерін анықтау үшін қарастырады. Сондай-ақ аудитке пайдаланылған есеп саясатының дұрыстығын және басшылық жасаған бухгалтерлік бағалаудың негізділігін бағалау және жалпы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ұсынылуын бағалау жатады.

Біз алған аудиторлық дәлелдер аудиторлық қорытындымызды білдіруге негіздемені ұсыну үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп санаймыз.

Қорытынды

Біздің ойымызша шоғырландырылған қаржылық есептілік барлық маңызды аспектілерде «ҚазТрансОйл» АҚ-ның және оның еншілес кәсіпорындарының 2013 жылдың 31 желтоқсанына қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қаржы нәтижелері мен көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес шынайы түрде көрсетеді.

Ernst & Young LLP

Айсұлу Нарбаева
Аудитор

Аудитордың 1994 жылғы 21 қазандағы
№0000137 Біліктілік куәлігі

2014 жылғы 25 ақпан

Евгений Жемалетдинов
Бас директор
«Эрнст энд Янг» ЖШС

Қазақстан Республикасында аудиторлық
қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік
лицензия сериясы МФЮ - 2, № 0000003,
Қазақстан Республикасы Қаржы
Министрлігімен 2005 жылғы 15 шілдеде
берілген

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Мың теңге	Ескертпе	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	7	401.108.901	362.869.105
Материалдық емес активтер	8	5.701.002	6.233.226
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға инвестициялар	10	53.554.027	40.815.549
Негізгі құралдар үшін жеткізушілерге берілген алғытөлемдер	11	5.835.651	524.274
Банк салымдары	17	576.541	—
Өзге де ұзақ мерзімді активтер		123.904	130.805
		466.900.026	410.572.959
Ағымдағы активтер			
Тауар-материалдық қорлар	12	2.346.043	2.599.941
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	13	4.548.932	2.527.881
Жеткізушілерге берілген алғытөлемдер	14	842.702	603.109
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем		3.994	1.580.756
Өтеуге ҚҚС және өзге де салықтар бойынша алдын ала төлем	15	3.144.714	2.092.013
Өзге де ағымдағы активтер	16	3.946.793	4.405.862
Банк салымдары	17	83.116.538	53.084.676
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	18	25.645.348	18.954.044
		123.595.064	85.848.282
Сатуға арналған деп жіктелген активтер		32.138	29.299
		123.627.202	85.877.581
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		590.527.228	496.450.540

Мың теңге	Ескертпе	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Капитал			
Жарғылық капитал	19	61.937.567	61.937.567
Активтерді қайта бағалау бойынша резерв	19	171.902.104	144.421.031
Капиталдың өзге де резервтері		(1.016.496)	17.104
Есептілік валютасын қайта есептеу бойынша резерв		10.069.002	9.875.876
Үлестірілмеген пайда		224.377.740	176.062.485
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		467.269.917	392.314.063
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Байланысты тараптың пайдасына шығарылған қаржы кепілдігі	36	–	199.654
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	20	9.333.180	6.562.263
Мерзімі ұзартылған салық бойынша міндеттемелер	34	43.537.849	39.406.770
Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу жөніндегі міндеттемелерге резерв	25	16.677.538	15.531.037
Болашақ кезеңдер кірістері	21	4.079.971	4.412.922
		73.628.538	66.112.646
Ағымдағы міндеттемелер			
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	20	322.000	238.000
Төлемге корпоративтік табыс салығы		1.467.675	919.213
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	22	11.096.007	6.771.926
Алынған алғытөлемдер	23	17.181.723	15.970.695
Төлемге өзге де салықтар	24	2.587.351	1.639.801
Резервтер	25	228.125	353.697
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	26	16.745.892	12.130.499
		49.628.773	38.023.831
Міндеттемелер жиыны		123.257.311	104.136.477
КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		590.527.228	496.450.540
Бір жай акцияның теңгерімдік құны (теңгемен)			
	6	1.200	1.004

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Мың теңге	Ескертпе	2013 жыл	2012 жыл
Түсім	27	190.021.672	143.061.325
Сатудың өзіндік құны	28	(110.968.699)	(99.603.631)
Жалпы пайда		79.052.973	43.457.694
Жалпы және әкімшілік шығыстар	29	(11.027.504)	(10.977.575)
Өзге де операциялық кірістер	30	7.937.123	1.658.170
Өзге де операциялық шығыстар	31	(681.742)	(620.970)
Негізгі құралдардың құнсыздануына резерв есептеу	7	(12.663.453)	(766.227)
Еншілес ұйымның шығуынан түсетін кіріс	9	-	309.675
Операциялық пайда		62.617.397	33.060.767
Бағамдық айырмадан болатын кіріс/(залал)		103.799	(220.281)
Қаржылық кірістер	32	4.197.234	1.950.357
Қаржылық шығындар	33	(1.374.236)	(847.531)
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың кіріс үлесі	10	11.846.567	8.107.979
Салық салғанға дейінгі пайда		77.390.761	42.051.291
Табыс салығы бойынша шығыстар	34	(13.847.161)	(8.550.163)
Есепті жылдағы пайда		63.543.600	33.501.128
Акцияға пайда (теңгемен)	6	165	96
Өзге де жиынтық кіріс			
Кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктеуге жататын өзге де жиынтық кіріс			
Шетел бөлімшелерінің есептілігін қайта есептеу кезіндегі бағамдық айырмашылық		193.126	541.747
Кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктеуге жататын өзге де жиынтық кіріс жиыны		193.126	541.747

Мың теңге	Ескертпе	2013 жыл	2012 жыл
Кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық кіріс			
Негізгі құралдарды қайта бағалау	7	71.093.853	23.982.196
Табыс салығының өсері	34	(13.801.721)	(4.796.439)
		57.292.132	19.185.757
Негізгі құралдардың құнсыздануы	7	(21.837.763)	(19.713)
Табыс салығының өсері	34	4.305.422	3.943
		(17.532.341)	(15.770)
Белгіленген төлемдері бар жоспарлар бойынша қайта бағалаудан болатын актуарлық залалдар	20	(1.292.000)	—
Табыс салығының өсері		258.400	—
		(1.033.600)	—
Кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық кіріс жиыны		38.919.317	19.711.734
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындар бойынша кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық кіріс			
Негізгі құралдарды қайта бағалау		1.629.376	—
Табыс салығының өсері		(325.874)	—
		1.303.502	—
Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша резерв		126.425	312.361
Табыс салығының өсері		(87.757)	—
		38.668	312.361
Негізгі құралдардың құнсыздануы		(1,954)	(34.511)
Табыс салығының өсері		391	6.902
		(1.563)	(27.609)
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындар бойынша кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық кіріс жиыны		1.340.607	284.752
Салықты шегергендегі өзге де жиынтық кіріс жиыны		40.259.924	19.996.486
Есепті жылға салықты шегергенде өзге де жиынтық кіріс жиыны		103.803.524	53.497.614

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Мың теңге	31 желтоқсанға аяқталатын жылдар үшін		
	Ескертпе	2013 жылғы	2012 жылғы
Операциялық қызметтен түсетін ақша ағындары			
Салық салынғанға дейінгі пайда		77.390.761	42.051.291
Салық салынғанға дейінгі таза ақша ағындары мен салыстыруға арналған ақшалай емес түзетулер			
Тозу және өтелім	28, 29	30.202.852	27.663.345
Еншілес ұйымды сатудан түскен кіріс	9	–	(309.675)
Күмәнді берешек бойынша резервті есептеу	29	56.405	119.756
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындар кірістерінің үлесі	10	(11.846.567)	(8.107.979)
Қаржылық шығындар	33	1.374.236	847.531
Қаржылық кірістер	32	(4.197.234)	(1.950.357)
Актuarлық залалдар	31	–	153.000
Қызметкерлерге сыйақылар, өткен жылдардағы қызметтер құны	20	1.008.000	–
Қызметкерлерге сыйақылар, ағымдағы жылдың қызметтер құны	20	495.000	460.000
Резервтерді есептеу	25	9.188	305.542
Негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің шығуынан болатын залал	30, 31	203.372	46.050
Материалдық емес активтердің құнсыздануынан болатын залал	8	165.670	–
Негізгі құралдардың құнсыздануы	7	12.663.453	766.227
Есептен шығарылған кредиторлық берешектен түскен пайда	30	(23.853)	(11.222)
Болашақ кезеңдер кірістерінің өтелімі	30	(312.366)	(312.365)
ҚҚС және есепке алынбайтын ҚҚС бойынша шығыстар	29	194.727	309.957
Байланысты тарап пайдасына шығарылған қаржы кепілдігінің өтелімі	30	(26.463)	(138.570)
Байланысқан тарап пайдасына шығарылған қаржы кепілдігін тануды доғару		(177.743)	–
Бағам айырмасынан болатын іске асырылмаған кіріс		(42.484)	(94.322)
Ескірген тауар-материалдық қорлар бойынша резерв есептеу	29	2.520	12.973
Айналым капиталының өзгерісіне дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағыны			
		107.139.474	61.811.182
Тауар-материалдық қорлардағы өзгеріс		400.408	191.142
Сауда және өзге де дебиторлық берешектегі өзгеріс		(2.076.956)	311.800
Жеткізушілерге берілген алғытөлемдердегі өзгеріс		(240.093)	52.754
Өтеуге жататын салықтардағы және өзге де салықтар бойынша алғытөлемдердегі өзгеріс		(1.616.877)	399.608

Мың теңге	31 желтоқсанға аяқталатын жылдар үшін		
	Ескертпе	2013 жылғы	2012 жылғы
Өзге де қысқа мерзімді активтердегі өзгеріс		501.507	518.138
Сауда және өзге де кредиторлық берешектегі өзгеріс		(545.491)	(32.026)
Алынған алғытөлемдердегі өзгеріс		1.211.028	4.765.455
Төлемге өзге де салықтардағы өзгерістер		947.550	381.972
Өзге де ағымдағы және ұзақ мерзімдік міндеттемелердегі және қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердегі өзгеріс		4.132.765	(714.433)
Операциялық қызметтен түскен ақша ағыны		109.853.315	67.685.592
Төленген табыс салығы		(16.350.776)	(7.488.276)
Алынған пайыздар		2.356.479	2.738.100
Төленген пайыздар		-	(27.960)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша ағыны		95.859.018	62.907.456
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша ағыны			
Банк салымдарын алу		56.047.879	49.811.934
Банк салымдарын орналастыру		(85.128.680)	(62.600.000)
Негізгі құралдарды сатып алу		(32.801.915)	(26.010.001)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(203.738)	(287.119)
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатудан түскен түсім		1.118.641	317.409
Шыққан еншілес ұйымның ақша қаражаттарын шегергеннен кейінгі еншілес ұйымды сатудан түскен таза түсімдері	9	-	5.671.856
Алынған дивидендтер		647.769	-
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағыны		(60.320.044)	(33.095.921)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағыны			
Акцияларды шығарудан түскен түсімдер	19	-	27.886.080
Акцияларды шығарумен байланысты кеңес беру қызметтері үшін төлемдер	19	-	(289.774)
Қарыздар мен несиелер бойынша түсімдер		-	690.000
Қарыздар мен несиелерді өтеу		-	(994.184)
Төленген дивидендтер	19	(28.847.670)	(60.002.000)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағыны		(28.847.670)	(32.709.878)
Ақша қаражаттарындағы және олардың баламаларындағы таза өзгеріс		6.691.304	(2.898.343)
Жылдың басына ақша қаражаттары және олардың баламалары		18.954.044	21.852.387
Жылдың аяғына ақша қаражаттары және олардың баламалары	18	25.645.348	18.954.044

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Мың теңге	Ескерт- пе	Жарғылық капитал	Активтерді қайта бағалау бойынша резерв	Есептілік валютасын қайта есептеу бойынша резерв	Капиталдың өзге де резервтері	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2012 жылғы 1 қаңтарға		34.617.204	138.056.828	9.334.129	17.104	189.472.821	371.498.086
Есепті кезеңдегі пайда		—	—	—	—	33.501.128	33.501.128
Өзге де жиынтық кіріс		—	19.454.739	541.747	—	—	19.996.486
Бір жылға жиынтық кіріс жиыны		—	19.454.739	541.747	—	33.501.128	53.497.614
Қайта бағаланған негізгі құралдардың өтелімін ауыстыру		—	(13.090.536)	—	—	13.090.536	—
Акциялар шығару	19	27.886.080	—	—	—	—	27.886.080
Акцияларды шығарумен байланысты кеңес беру қызметтері бойынша шығындар	19	(565.717)	—	—	—	—	(565.717)
Дивидендтер	19	—	—	—	—	(60.002.000)	(60.002.000)
2012 жылғы 31 желтоқсанға		61.937.567	144.421.031	9.875.876	17.104	176.062.485	392.314.063
Есепті жылға пайда		—	—	—	—	63.543.600	63.543.600
Өзге де жиынтық кіріс		—	41.100.398	193.126	(1.033.600)	—	40.259.924
Бір жылға жиынтық кіріс жиыны		—	41.100.398	193.126	(1.033.600)	63.543.600	103.803.524
Қайта бағаланған негізгі құралдардың өтелімін ауыстыру		—	(13.619.325)	—	—	13.619.325	—
Дивидендтер	19	—	—	—	—	(28.847.670)	(28.847.670)
2013 жылғы 31 желтоқсанға		61.937.567	171.902.104	10.069.002	(1.016.496)	224.377.740	467.269.917

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Мұнай және Газ көлігі» ұлттық компаниясы» ЖАҚ («МГК») Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 2 мамырдағы қаулысына сәйкес құрылды. Осы қаулының негізінде Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті «ҚазТрансОйл» ҰМТК» ЖАҚ акцияларына меншік құқығын МГК-ға берді, осының нәтижесінде «ҚазТрансОйл» ҰМТК» ЖАҚ «ҚазТрансОйл» ЖАҚ болып қайта тіркелді және қайта аталды.

2004 жылғы 31 мамырда Қазақстан заңнамасының талаптарына сай «ҚазТрансОйл» ЖАҚ «ҚазТрансОйл» АҚ («Компания») болып қайта тіркелді.

2013 жылдың 31 желтоқсанына «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ («ҚМГ» немесе «Бас Компания») Компанияның ірі акционері болып табылады, оған Компанияда қатысудың бақылаушы үлесі (90

пайыз) тиесілі. ҚМГ толығымен «Самұрық-Қазына» Ұлттық өл-ауқат қоры» АҚ (Самұрық-Қазына) тұлғасында Үкіметке тиесілі.

2012 жылы Компания акцияларын 1:10 үйлесімдеріне бөлшектеді, осының нәтижесінде жарияланған акциялардың саны 34.617.204 акциядан 346.172.040 акцияға дейін өсті, бұл ретте жарғылық капиталдың мөлшері өзгерген жоқ (34.617.204 мың теңге). Бұдан кейін Компания «Халықтық IPO» бағдарламасының шеңберінде Қазақстандық Қор Биржасында орналастырылған акциялардың санын 38.463.560 данаға өсірді (жалпы саннан 10% 384.635.600 данада). 2012 жылғы 25 желтоқсанда Қазақстандық Қор Биржасында «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларының сауда-саттығы ашылды. Нәтижесінде бір акция үшін 725 теңге бойынша 27.886.080 мың теңге көлемінде 38.463.559 жай акция сатылды (19-ескертпе).

2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның мына ұйымдарда қатысу үлесі бар:

Қатысу үлесі	Тіркелген жері	Негізгі қызметі	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
«МұнайТас» СБҚК» АҚ («МұнайТас»)	Қазақстан	Мұнай тасымалдау	51%	51%
«Қазақстан — Қытай құбыры» ЖШС («ҚҚҚ»)	Қазақстан	Мұнай тасымалдау	50%	50%
«Batumi Terminals Limited» («BTL»)	Кипр*	Мұнайды және мұнай өнімдерін экспедициялау, ауыстырып құю және сақтау, Батуми қ. Теңіз кемежайын және мұнай құю терминалын пайдалану	100%*	—*
«Batumi Capital Partners Limited» («BCPL»)	Кипр*	Мұнайды және мұнай өнімдерін экспедициялау, ауыстырып құю және сақтау	—*	50%*
«Batumi Industrial Holdings Limited» («BIHL»)	Кипр*	Мұнайды және мұнай өнімдерін экспедициялау, ауыстырып құю және сақтау, Батуми қ. Теңіз кемежайын және мұнай құю терминалын пайдалану	—*	100%*

* BIHL 2013 жылғы 11 желтоқсанға дейін BCPL 50%-ына тікелей иелік етті. Тісінше Компания BIHL еншілес кәсіпорны арқылы 100% BCPL-ға тікелей және жанама иелік етті. 2013 жылғы 11 желтоқсанда BCPL және BIHL компаниялары тобын өздеріне тиесілі BTL компаниясына қосу арқылы оларды қайта құру аяқталды. BTL негізгі қызметін Грузияда орналасқан еншілес компаниялар жүзеге асырады.

Компания және оның еншілес ұйымдары бұдан әрі мәтін бойынша «Топ» ретінде қаралады.

Компанияның бас кеңсесі Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қабанбай батыр даңғылы, 19 мекенжайы бойынша орналасқан. Компанияның Атырау (Батыс филиалы), Павлодар (Шығыс филиалы), Алматы (Ғылыми-техникалық орталық), Астана (Ұжымдық пайдалану есептеу орталығы) қалаларында орналасқан 4 филиалы және Ресей Федерациясында (Мәскеу, Омбы және Самара қалалары) және Украинада (Киев қаласы) өкілдік кеңселері бар.

Топтың Қазақстан Республикасы аумағында ұзындығы 5.503 км магистральды мұнай құбырлары және ұзындығы 2.148 км суағызғылар желісі бар. Мұнымен қатар Топ басқа аралас құбыр желілерінде мұнайды сақтауды, ауыстырып құюды және оның көлік экспедициясын жүзеге асырады. Топтың МұнайТас және ҚҚҚ бірлескен бақылаудағы кәсіпорындары Қазақстан мұнайын Қытайға тасымалдау үшін пайдаланылатын Кеңқияқ – Атырау, Кеңқияқ – Құмкөл және Атасу – Алашаңқай құбырларына иелік етеді. Топтың BTL еншілес кәсіпорнына Батуми мұнай терминалы және негізгі қызметі мұнай құю және құрғақ жүктерін сақтау және ауыстырып құю болып табылатын Батуми теңіз кемежайын басқару құқығы тиесілі.

Компания табиғи монополист болып табылады және тиісінше Қазақстан Республикасы Табиғи монополияларды реттеу агенттігінің (ТМПА) реттеу объектісі болып табылады. Бұл агенттік тарифті, сондай-ақ тарифтік мөлшерлемелерді есептеу әдіснамасын бекіту үшін жауапты, бұлардың негізінде Топ Қазақстан Республикасындағы кірістердің негізгі үлесін алады. Негізінде тарифтер іске қосылған активтерге капитал бағасын қайтаруға негізделеді. Қазақстан Республикасының табиғи монополиялардың қызметін реттеу туралы заңнамасына сәйкес тарифтер қызметтерді көрсету үшін қажетті шығындардың бағасынан төмен бола алмайды және табиғи монополия субъектісінің тиімді қызмет етуін қамтамасыз ететін пайда алу мүмкіндігін есепке ала алмайды.

ТМПА 2012 жылғы 1 желтоқсаннан бастап Компанияның ішкі және экспорттық нарықтарға мұнай айдау тарифтерін өсірді: Ішкі нарыққа 1.000 км-ге мұнайдың 1 тоннасын тасымалдауға тариф 1.303 теңгеден 1.954,5 теңгеге дейін өсті; экспортқа мұнай айдауға 1.000 км-ге мұнайдың 1 тоннасын тасымалдауға тариф 3.331 теңгеден 4.732,6 теңгеге дейін өсті.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті Компанияның бас директоры және бас бухгалтері 2014 жылғы 25 ақпанда шығаруға бекітті.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары кеңесі (ҚЕХС жөніндегі кеңес) бекіткен редакцияда дайындалған.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мына баптарды: негізгі құралдар, олар қайта бағаланған құны бойынша есептеледі және қаржы активтері – өділ құны бойынша есептеледі, қоспағанда бастапқы құны бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалған. Шоғырландырылған қаржылық есептілік теңгемен берілген, ал барлық сома басқаша көрсетілген жағдайларды қоспағанда, тұтас мыңдыққа дейін дөңгелектеп алынған.

3. ШОҒЫРЛАНДЫРУ НЕГІЗІ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның және оның еншілес кәсіпорындарының 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық есептілігін қамтиды. Бақылау Топтың инвестициядан айнымалы қайтарымға құқығы болған немесе оның өзгерісіне байланысты тәуекелге ұшыраған және инвестиция объектісіне қатысты өз өкілеттігі салдарынан осындай қайтарымға өсер ете алмаған жағдайда жүзеге асырылады. Атап айтқанда Топ инвестиция объектісін мына шарттар орындалған жағдайда ғана бақылайды:

- Топтың инвестиция объектісіне қатысты өкілеттігі болғанда (яғни инвестиция объектісінің маңызды қызметін басқарудың ағымдағы мүмкіндігін қамтамасыз ететін құқығы болған);

- Топта инвестициядан айнаымалы қайтарымға құқығы немесе оның өзгерісіне байланысты тәуекелге ұшырағыштығы болғанда;
- Топта инвестициядан айнаымалы қайтарымға әсер ету мақсатында инвестиция объектісіне қатысты өз өкілеттігін пайдалану мүмкіндігі болғанда.

Топта инвестиция объектісіне қатысты басым дауыс құқығынан кем немесе ұқсас құқық болған жағдайда, Топ осы инвестиция объектісіне қатысты өкілеттіктің болуын бағалау кезінде барлық ақылға қонымды фактілерді және жағдаяттарды ескереді:

- инвестиция объектісінде дауыс беру құқығына ие басқа тұлғалармен келісім;
- басқа келісімдермен негізделген құқықтар;
- Топқа тиесілі дауыс құқығы және ықтимал дауыс құқығы.

Егер фактілер мен жағдаяттар бақылаудың үш құраушысының біреуінің немесе бірнешеуінің өзгергенін білдірсе, Топ инвестиция объектісіне қатысты бақылаудың болуын қайта талдайды. Еншілес компанияны шоғырландыру Топ еншілес компанияны бақылауды алған кезден басталады және Топ еншілес компанияны бақылауды жоғалтқан кезде доғарылады.

Еншіліс компанияның жыл ішінде сатып алған немесе шығарылған активтері, міндеттемелері, кірістері мен шығыстары Топ бақылауды алған күннен бастап жиынтық табыс туралы есепке кіргізіледі және Топ еншілес компанияға бақылауды жоғалтқан күнге дейін көрсетіледі.

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық табыстың өр құраушысы және бақыланбайтын қатысу үлесі, егер бұл бақыланбайтын қатысу үлестерінің теріс сальдосына өкелеген жағдайдың өзінде Топтың бас компаниясының меншігіне жатады. Қажет болған жағдайда еншілес компаниялардың қаржы есептілігі осындай компаниялардың есеп саясатын Топтың есеп саясатымен сәйкестікке келтіру үшін түзетіледі. Топ ішінде операцияларды жүзеге асыру нәтижесінде туындайтын барлық топішілік актив мен міндеттеме, капитал, кірістер, шығыстар мен ақша ағындары шоғырландыру кезінде толық алынып тасталады.

Бақылауды жоғалтпағанда еншілес кәсіпорындағы қатысу үлесінің өзгерісі капиталмен операция ретінде ескеріледі. Егер Топ еншілес кәсіпорынға бақылауды жоғалтса, ол:

- еншілес кәсіпорын активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтатады (оның ішінде өзіне жататын гудвилді);
- бақыланбайтын қатысу үлесінің теңгерімдік құнын тануды тоқтатады;
- капиталда көрсетілген жинақталған бағамдық айырманы тануды тоқтатады;
- алынған сыйақының әділ құнын таниды;
- қалған инвестицияның әділ құнын таниды;
- пайда немесе залал құрамындағы операция нәтижесінде туындаған артығын немесе дефицитті таниды;
- бұрын басқа жиынтық кіріс құрамында танылған компоненттердің, пайда мен залалдың немесе бөлінбеген пайданың құрамындағы компания үлесін Топ тиісті активтер мен міндеттемелердің тікелей шығыын жүзеге асырғандағыдай ҚЕХС-тің нақты талаптарына сәйкес қайта жіктейді.

4. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

4.1 БІРЛЕСКЕН ҚЫЗМЕТКЕ ҚАТЫСУ

Топтың бірлескен бақылаудағы кәсіпорындар нысанында бірлескен қызметке қатысу үлесі бар.

Бірлескен бақылаудағы кәсіпорын — бұл бірлескен қызмет туралы келісім, оған сай келісімге қатысты бірлескен бақылауды жүзеге асырушы тараптардың бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың таза активтеріне құқығы бар. Бірлескен бақылау — шартпен негізделген бірлескен бақылауды жүзеге асыру, бұл маңызды қызметке қатысты шешім қабылдау бірлескен бақылауды жүзеге асырушы тараптардың бірауызды келісімін талап ететін жағдайларда орын алады.

Бірлескен бақылауды анықтау кезінде ескерілетін факторлар еншілес компанияларға бақылаудың болуын айқындау кезінде ескерілетін факторларға ұқсас.

Топтың бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға инвестициялары үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі. Үлестік қатысу әдісіне сәйкес бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға инвестициялар бастапқы құны бойынша танылады. Инвестициялардың теңгерімдік құны бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың таза активтеріндегі сатып алу күнінен кейін туындайтын өзгерістердегі үлесті тану салдарынан артады немесе кемиді. Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға қатысты гудвилл инвестициялардың теңгерімдік құнына кіреді және өтелмейді, сондай-ақ құнсыздану мәніне жеке тексеруге ұшырамайды.

Жиынтық табыс туралы есеп Топтың бірлескен бақылаудағы кәсіпорын қызметінің қаржылық нәтижелеріндегі үлесін көрсетеді. Осындай объектілердің өзге де жиынтық табысындағы өзгерістер Топтың өзге де жиынтық табысының құрамында ұсынылады. Сонымен бірге егер бірлескен кәсіпорынның капиталында тікелей танылған өзгерістер орын алса, Топ осындай өзгерістердегі өз үлесін мойындайды және егер бұл капиталдың өзгерістері туралы есепте қолданылатын болса, осы фактіні ашады. Топтың бірлескен кәсіпорындармен операциялары бойынша туындайтын іске асырылмаған пайда мен залалдар Топтың бірлескен бақылаудағы кәсіпорынға қатысу үлесі болатын дәрежеде алынып тасталады.

Топтың бірлескен бақылаудағы кәсіпорынның пайдасындағы немесе залалындағы үлесі операциялық пайда шегінен тыс тікелей жиынтық табыс туралы есепте берілген. Ол бірлескен бақылаудағы кәсіпорынның салық салуды есепке алғаннан кейінгі пайдасын немесе залалын көрсетеді.

Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың қаржылық есептілігі Топ қаржылық есептілігі сияқты есепті кезеңде жасалады. Қажет болған ретте есеп саясатын Топтың есеп саясатымен сәйкестікке келтіру мақсатында оған түзетулер енгізіледі.

Үлестік қатысу әдісін қолданғаннан кейін Топ бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға Топтың инвестициялары бойынша құнсызданудан болған қосымша залалдарды тану қажеттілігін айқындайды. Топ әр есепті күнге бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға инвестициялар құнсыздануының объективті айғақтарының болуын анықтайды. Осындай айғақтар болған жағдайда Топ құнсыздану сомасын бірлескен бақылаудағы кәсіпорынның өтелген құны мен оның теңгерімдік

құны арасындағы айырма ретінде есептейді және осы соманы «Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардағы пайда мен залалдардағы үлес» бабы бойынша жиынтық кіріс туралы есепте таниды.

Бірлескен бақылаудағы кәсіпорынға елеулі өсерді жоғалтқан жағдайда, Топ әділ құны бойынша қалған инвестицияны бағалайды және таниды. Бірлескен бақылаудағы кәсіпорынның бірлескен бақылауды жоғалту кезіне теңгерімдік құны мен қалған инвестициялардың әділ құны және шығудан болатын түсімдер арасындағы айырма пайда немесе залал құрамында танылады.

4.2 ШЕТЕЛ ВАЛЮТАСЫН ҚАЙТА ЕСЕПТЕУ

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі теңгемен берілген. Топтың әр компаниясы өзінің қызмет ететін валютасын айқындайды және әр компанияның қаржылық есептілігіне кіргізілген баптар осы қызмет ететін валютада бағаланады. Компанияның, МұнайТас және ҚҚК бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың атқарымдық валютасы – теңге. BTL-дың атқарымдық валютасы АҚШ доллары.

ОПЕРАЦИЯЛАР МЕН ҚАЛДЫҚТАР

Топ компаниялары шетел валютасындағы операцияларды бастапқыда өздерінің қызмет ететін валютасында операция тану көрсеткіштерін қанағаттандыратын күнге қолданылатын валюта бағамы бойынша есептейді.

Шетел валютасында бейнеленген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданыстағы қызмет ететін валюта спот-бағамымен қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырма жиынтық кіріс туралы есепке кіргізіледі.

Тарихи құн негізінде шетел валютасында бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасау күніне қолданыстағы бағам бойынша қайта есептеледі. Әділ құн негізінде шетел валютасында бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданыстағы бағам бойынша қайта есептеледі. Монетарлық емес баптарды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар

баптың әділ құны (яғни баптар бойынша бағамдық айырмалар, өзге де жиынтық кіріс немесе пайда немесе залал құрамында танылған әділ құнның өзгерісінен болған кірістер немесе шығыстар да тиісінше өзге де жиынтық кіріс немесе пайда немесе залал құрамында танылады) өзгерісі нәтижесінде болған кірістерді немесе шығыстарды тану қағидаттарына сәйкес есептеледі. Шетелдік бөлімшені сатып алған кезде туындайтын гудвил және олардың әділ құнына дейін активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнын түзету шетелдік бөлімшенің активтері және міндеттемелері ретінде есепке алынады және есепті күнге қызмет ететін валюта бағамы бойынша қайта есептеледі.

ТОП КОМПАНИЯЛАРЫ

Шоғырландыру кезінде шетелдік бөлімшенің активтері мен міндеттемелері есепті күнге әрекет ететін бағам бойынша теңгемен қайта есептеледі, осындай бөлімшелердің пайдасы мен залалдары орташа бағам бойынша қайта есептеледі. Осындай қайта есептеу кезінде пайда болатын бағамдық айырма өзге жиынтық кіріс құрамында танылады. Шетел бөлімшесі шыққан кезде осы шетел бөлімшесіне жататын өзге жиынтық кіріс құрамдастары пайда немесе залал құрамында танылады.

ВАЛЮТА АЙЫРБАСТАУ БАҒАМДАРЫ

Қазақстан қор биржасында («ҚҚБ») белгіленген орташа өлшенген айырбас бағамдары Қазақстан Республикасындағы ресми айырбас бағамдары ретінде пайдаланылады.

31 желтоқсанға ҚҚБ белгілеген валюта айырбастау бағамдары мынаы құрады:

Теңге	2013 жыл	2012 жыл
АҚШ доллары	153,61	150,74
Ресей рублі	4,69	4,96
Евро	211,17	199,22
Грузин лариі	88,47	90,99

4.3 АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІ АЙНАЛЫМДЫ / ҚЫСҚА МЕРЗІМДІГЕ ЖӘНЕ АЙНАЛЫМНАН ТЫС / ҰЗАҚ МЕРЗІМДІГЕ ЖІКТЕУ

Қаржы жағдайы туралы есепте Топ активтер мен міндеттемелерді айналымды /қысқа мерзімдіге және айналымнан тыс / ұзақ мерзімдіге жіктеу негізінде көрсетеді. Актив айналымды болады, егер:

- оны іске асыру болжанса немесе ол сатуға немесе қарапайым операциялық цикл аясында тұтынуға арналса;
- ол негізінен сату мақсатына арналса;
- оны есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде іске асыру болжанса;
- немесе ол өзін айырбастауға немесе есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он екі ай ішінде міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға шектеу болған жағдайларды қоспағанда, ақша қаражаттарын немесе олардың баламаларын білдірсе.

Барлық өзге актив айналымнан тыс ретінде жіктеледі.

Міндеттеме қысқа мерзімді болып табылады, егер:

- оны қалыпты операциялық цикл аясында өтеу болжанса;
- ол негізінен сауда мақсатында ұсталса;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде өтеуге жатса;
- немесе Топта есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он екі ай ішінде міндеттемелерді өтеу мерзімін ұзарту сөзсіз құқығы болмаса.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері айналымнан тыс / ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер ретінде жіктеледі.

4.4 ӘДІЛ ҚҰНДЫ БАҒАЛАУ

Әділ құн бағалау күніне нарық қатысушылары арасында қалыпты тәртіпте жасалатын мәміле аясында активтерді сату үшін алынатын немесе міндеттемелерді беру үшін төленетін баға болып табылады. Әділ құн бағасы активтерді сату немесе міндеттемелерді беру жөніндегі мәміле мынадай болып өтуін болжайды:

- не осы актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта;
- не негізгі нарық болмаған жағдайда осы актив немесе міндеттеме үшін неғұрлым қолайлы нарықта.

Топ негізгі немесе неғұрлым қолайлы нарыққа қол жеткізуі тиіс. Активтің немесе міндеттеменің өділ құны жол берушілікті пайдалану арқылы бағаланады, оларды нарық қатысушылары активтің немесе міндеттеменің бағасын айқындау кезінде пайдалануы мүмкін, бұл орайда нарық қатысушылары өзінің озық мүдделерінде өрекет етеді.

Қаржылық емес актив өділ құнының бағасы не активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдалану жолымен немесе осы активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сату нәтижесінде нарық қатысушысының экономикалық пайдасын еселеу мүмкіндігін ескереді. Топ бағалаудың пайда болған жағдаяттарында қолайлы және өділ құнын бағалау үшін жеткілікті деректерге қол жетімді бағалау өдістемелерін пайдаланады, бұл орайда бақыланатын орынды бастапқы деректерді мейлінше көп және бақыланбайтын бастапқы деректерді мейлінше аз пайдаланады.

Өділ құны қаржы есептілігінде бағаланатын немесе көрсетілетін барлық актив пен міндеттеме тұтас алғанда өділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде өділ құн көздерінің төменде сипатталған сатылары аясында жіктеледі:

- 1-деңгей — бірыңғай активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтағы бағалардың нарықтық белгіленуі бойынша (қандай да бір түзетулерсіз);
- 2-деңгей — сатының ең төменгі деңгейіне жататын өділ құнын бағалау үшін маңызды бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама бақыланатын болып табылатын баға үлгісі;
- 3-деңгей — сатының ең төменгі деңгейіне жататын өділ құнын бағалау үшін маңызды бастапқы деректер нарықта бақыланабайтын болып табылатын баға үлгісі.

Қаржы есептілігінде кезеңдік негізде қайта бағаланатын активтер мен міндеттемелер жағдайында әр есепті кезеңнің аяғына жіктемені (тұтас алғанда өділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде) қайтадан талдай отырып Топ оларды саты көздері деңгейлері арасында ауыстыру қажеттілігін айқындайды.

Жылжымайтын мүлік объектілері сияқты маңызды активтерді бағалау үшін сыртқы бағалаушылар тартылады. Негізгі құралдарды бағалау үш жылда бір рет кезеңділігімен жүргізіледі. Бағалаушыларды таңдау конкурстық негізде жүргізіледі. Іріктеу өлшемі ретінде нарықты білуі, беделі, тәуелсіздігі және кәсіби стандарттарға сәйкестігі қолданылады.

Әр есепті кезеңге Топтың есеп саясатына сәйкес қайта талдау және қайта бағалау қажет болатын активтер мен міндеттемелер құнының өзгерістерін Топ талдайды. Осындай талдау аясында Топ соңғы бағалау кезінде қолданылған негізгі бастапқы деректерді бағалау кезінде пайдаланылатын ақпаратты шарттармен және өзге де ақылға қонымды құжаттармен салыстыру жолымен тексереді. Топ және сыртқы бағалаушылар әр актив пен міндеттеменің өділ құнының өзгерісін өзгерістің негізділігін айқындау мақсатында тиісті сыртқы көздермен салыстырады.

Топ басшылығы мен сыртқы бағалаушылар бағалау нәтижелерін Топтың аудиторлық комитетіне және тәуелсіз аудиторларға кезең кезеңімен ұсынады, бұл бағалау кезінде қолданылған негізгі жорамалдарды талқылауды болжайды. Өділ құн туралы ақпаратты ашу мақсатында Топ активтер мен міндеттемелерді олардың сипаты, оларға тән сипаттамалар мен тәуекелдер, сондай-ақ жоғарыда көрсетілген өділ құн көздері сатысының қолданылатын деңгейі негізінде жіктейді.

4.5 САТУ ҮШІН НЕМЕСЕ БАС КОМПАНИЯНЫҢ МЕНШІК ИЕЛЕРІ АРАСЫНДА БӨЛУ ҮШІН ҰСТАЛАТЫН АЙНАЛЫМНАН ТЫС АКТИВТЕР ЖӘНЕ ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ

Топ айналымнан тыс активтерді және шығатын топтарды егер олардың теңгерімдік құны негізінен оларды ұзақ пайдалану нәтижесінде емес, оларды сату арқылы өтелуге жатса, сату үшін немесе бас компанияның меншік иелері арасында бөлу үшін ұсталатын ретінде жіктейді. Осындай айналымнан тыс активтер және сату үшін немесе бас компанияның меншік иелері арасында бөлу үшін ұсталатын ретінде жіктелген шығу топтары мына екі мәннің — теңгерімдік құнның және сатуға немесе бөлуге арналған шығындарды шегергендегі өділ құн-

ның кішісі бойынша бағаланады. Бөлуге арналған шығындар бөлумен тікелей байланысты қосымша шығындар болып табылады және өзіне қаржы шығындарын және пайдаға салынатын салық бойынша шығыстарды қамтымайды.

Объектіні сату үшін ұсталатын ретінде жіктеу өлшемі егер сату мүмкіндігі жоғары, ал активтер немесе шығу тобы өзінің ағымдағы күйінде жедел сатылуы мүмкін болған жағдайда сақталған болып есептеледі. Сатуды жүзеге асыру үшін қажетті іс-әрекеттер сатуға байланысты елеулі өзгерістердің, сондай-ақ сатуды болдырмаудың шағын мүмкіндігін көрсетуі тиіс. Басшылықтың жіктеу күнінен бастап бір жыл ішінде сатуды аяқтау нақты ниеті болуы тиіс. Осындай ережелер шығу топтарына немесе бас компанияның меншік иелері арасында бөлу үшін ұсталатын активтерге қатысты да қолданылады. Сатуға немесе бөлуге арналған ретінде жіктелгеннен кейін негізгі құралдар мен материалдақ емес активтер өтелімге жатпайды. Сату немесе бөлу үшін ұсталатын ретінде жіктелген активтер мен міндеттемелер қаржы жағдайы туралы есепте айналымдағы/қысқа мерзімді баптар ретінде жеке ұсынылады.

Шығатын топ тоқтатылған қызмет ретінде мына жағдайда жіктеу өлшемдерін қанағаттандырады:

- топ құрамдасы болып табылады, ол ақша ағынын еселейтін бөлімшені (ААЕБ) немесе топты (ААЕТ) білдіреді;
- сату немесе бөлу үшін ұсталатын ретінде жіктеледі немесе оның шығуы осындай түрде болған;
- қызметтің ірі түрі болып табылады немесе ірі географиялық өңірді білдіреді.

Тоқтатылған қызмет жалғастырылатын қызмет нәтижелерінен шығарылады және жиынтық табыс туралы есепте тоқтатылған қызметтен салық салудан кейінгі пайда немесе залал ретінде жеке бап болып көрсетіледі.

Қаржы есептілігіне барлық ескерпелер өзіне жалғастырылатын қызметке қатысты сомаларды қамтиды.

4.6 НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Негізгі құралдар жинақталған өтелімді (жерден, технологиялық мұнайдан және аяқталмаған өндірістен басқа) және қайта бағалау болған жағдайда ол болған күннен кейін танылған құнсызданудан болатын залалдарды шегергендегі әділ құны бойынша бағаланады. Топ өзінің негізгі құралдарын оларды ауыстырудың қалдық құнына дейін қайта бағалау жүргізу үшін кезең-кезеңімен тәуелсіз сарапшыларды тартады. Қайта бағалау қайта бағаланған активтің әділ құны оның теңгерімдік құнынан елеулі айырмашылығы болмағанына сенімділікті қамтамасыз ету үшін жеткілікті жиілікпен жүзеге асырылады.

Қайта бағалаудан құнның өсуі өзге де жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі және капиталдың құрамына кіретін активтерді, оның осы активтің құнын қайта бағалау салдарынан болған және пайда немесе залал құрамында бұрын жасалған қайта бағалау салдарынан танылған мұндай активтерді қайта бағалаудан болған залалды қалпына келтіретін бөлікті қоспағанда, активтерді қайта бағалау резерві қорының артуына жатады. Қайта бағалаудан болатын залал оның бұрын активті қайта бағалау резерві қорының құрамында танылған осы актив бойынша оң қайта бағалауын тікелей кемітетін бөлігін қоспағанда пайда немесе залал құрамында танылады.

Активтің қайта бағаланған теңгерімдік құны негізінде есептелген өтелім мен активтің бастапқы құны негізінде есептелген өтелім арасындағы айырмашылық активтерді қайта бағалау резервінен жыл сайын бөлінбеген пайдаға ауыстырылады. Сонымен қатар қайта бағалау күніне жинақталған өтелім активтің жалпы теңгерімдік құнын бір мезгілде азайта отырып алынып тасталады және одан кейін таза сома активтің қайта бағаланған құнына дейін жете бағаланады. Актив шығарылған кезде нақты сатылатын активке жататын қайта бағалау резерві бөлінбейтін пайдаға көшіріледі.

Негізгі құралдардың құны жабдықтар бөліктерін ауыстыру құнын және ұзақ мерзімді құрылыс жобалары жағдайында, егер оларды капиталдандыру өлшемдері орындалатын болса, қарыз жөніндегі шығындар. Белгілі бір уақыт аралығында негізгі құралдардың маңызды құраушыларын ауыстыру қажет болған жағдайда, Топ осындай құраушыларды өздеріне сәйкес дербес пайдалы қолдану мерзімдері

бар жеке активтер ретінде таниды. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған өзге барлық шығын пайда немесе шығын шегу кезіне олардың құрамында танылады.

Актив пайдаланылғаннан кейін оны пайдаланудан шығару бойынша күтілетін шығындардың келтірілген бағасы келешек шығындарға резервті тану критерийлері орындалатын болса тиісті активтің бастапқы бағасына қосылады. Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша танылған резерв туралы бұдан әрі толық ақпарат үшін 5,7 және 25-маңызды есепке алу пайымдарын, бағалау мөндерін және жол берушіліктерді қараңыз.

Өтелім активтерді пайдалы қолданудың бағалау мерзімі ішінде желілік әдіспен мынадай түрде есептеледі:

	Жылдар
Ғимараттар мен құрылыс	5-50
Машиналар мен жабдық	3-30
Құбырлар мен өзге де көлік активтері	5-30
Өзге де	2-10

Топтың Есеп саясатына сәйкес технологиялық мұнай, аяқталмаған құрылыс және жер өтелімге жатпайды.

Бұрын танылған негізгі құралдарды немесе олардың маңызды құрауыштарын тануды доғару олар шығарылған кезде немесе егер келешекте осы активті пайдаланудан немесе шығарудан экономикалық тиімділік алу күтілмеген жағдайда болады. Активті тануды доғару нәтижесінде туындайтын кіріс немесе шығыс (активтің шығуынан және теңгерімдік құнынан болатын таза түсімдер арасындағы айырмашылық ретінде есептелген) активті тану доғарылған есепті жыл үшін пайдаға және залалға кіргізіледі.

Таратылу құны, активтерді пайдалы қолдану мерзімі және негізгі құралдардың өтелімі әдістері әрбір жылдық есепті кезеңнің аяғында талданады және қажетіне қарай түзетіледі.

4.7 МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер бастапқы танылған кезде бастапқы құны бойынша бағаланады. Топ ішінде жүргізілген материалдық емес активтер өнім өзірлеуге арналған капиталдандырылған шығындарды қоспағанда, капиталдандырылмайды және тиісінше шығыс ол туындаған есепті кезең үшін пайда мен залал құрамында көрсетіледі.

Материалдық емес активтерді пайдалы қолдану мерзімі шектелген. Пайдалы қолдану шектеулі мерзімі бар материалдық емес активтер осы мерзім ішінде өтеледі және егер осы материалдық емес активтің құнсыздану белгілері болса, құнсыздану мөніне бағаланады. Өтелім активтер қызметінің бағаланған пайдалы мерзімі үшін тік желілік әдіс негізінде есептеледі. Материалдық емес активтер негізінен бес жыл ішінде өтеледі. Пайдалы қолдану мерзімі шектеулі материалдық емес актив үшін өтелімді есептеу кезеңі мен әдісі кем дегенде әр есепті кезеңнің аяғында қайта қаралады. Активке кіргізілген келешек экономикалық тиімділікті пайдалы қолданудың болжалды мерзімінің немесе тұтынудың болжалды құрылымының өзгерісі тиісінше өтелім кезеңін немесе есептеу әдісін өзгертеді және есепке алу бағаларының өзгерісі ретінде ескеріледі. Пайдалы қолдану мерзімі шектеулі материалдық емес активке арналған шығындар жиынтық кіріс туралы есепте материалдық емес активтер қызметіне сәйкес шығыстар санатында танылады.

Материалдық емес активтерді танудың тоқтатылуынан болатын кіріс немесе шығыс активтің шығуынан болатын таза түсім және активтің теңгерімдік құны арасындағы айырмашылық ретінде өлшенеді және осы активті тану тоқтатылған кездегі жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

4.8 ҚАРЖЫ ЕМЕС АКТИВТЕРДІҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫ

Әрбір есепті күнге Топ активтің мүмкін болатын құнсыздану белгілері болуын айқындайды. Егер осындай белгілер орын алса немесе егер активті құнсыздануға жыл сайынғы тексеру талап етілсе, Топ активтің өтелетін құнына бағалау жүргізеді. Активтің немесе ААТБ өтелетін құны — мына шамалардың ең үлкені: сатуға арналған шығындарды шегергенде активтің (ААТБ) өділ құны және активті (ААТБ) пайдаланудан болатын құндылық.

Актив негізінен басқа активтер немесе активтер тобы тудыратын ағындарға тәуелсіз ақша қаражаты ағындарын тудырмайтын жағдайларды қоспағанда, өтелетін құн жеке актив үшін айқындалады. Егер активтің немесе ААТБ теңгерімдік құны оның өтелетін құнынан артып кетсе, актив құнсызданған деп саналады және өтелетін құнына дейін есептен шығарылады. Пайдаланудан болатын құндылықтарды бағалау кезінде келешек ақша ағындары активке тән ақшаның және төуекелдің уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконтталады. Сатуға арналған шығындарды шегергенде өділ құнын анықтау кезінде жуық арадағы нарықтық мәмілелер (егер ондайлар орын алса) ескеріледі. Олар болмаған ретте бағалаудың тиісті үлгісі қолданылады. Бұл есептер бағалау коэффициенттерімен, акциялардың нарығында еркін айналыстағы бағаларды белгілеумен немесе өділ құнның өзге де қол жетімді көрсеткіштерімен расталады.

Топ құнсыздану сомасын Топтың жеке активтер жатқызылатын әр ААТБ үшін жеке дайындалатын жан-жақты жоспарлары және болжамды есеп айырысуларын басшылыққа ала отырып айқындайды. Бұл жоспарлар мен болжамды есеп айырысулар әдетте бес жылға жасалады. Неғұрлым ұзақ кезеңдер үшін өсудің ұзақ мерзімді қарқыны есептеледі, ол бесінші жылдан кейінгі келешек болжамды ақша ағындарына қатысты қолданылады.

Бұрын, қайта бағалау өзге де жиынтық кіріс құрамында танылған кезде қайта бағаланған негізгі құралдарды қоспағанда, құнсызданған актив қызметіне сәйкес шығыстар санаты құрамындағы жиынтық кіріс есебінде танылатын жалғасып отырған қызметтің құнсыздануынан (қорлардың құнсыздануын қосқанда) болатын залалдар. Бұл жағдайда құнсызданудан болатын залал да бұрын жүргізілген қайта бағалау сомасы шегінде өзге де жиынтық кіріс құрамында танылады.

Әрбір есепті күнге Топ бұрын активтің (гудвилді қоспағанда) құнсыздануынан болған деп танылған залалдардың енді жоқ екендігінің немесе қысқарғандығының белгілері бар не жоқ екендігін анықтайды. Егер мұндай белгі бар болса, Топ активтің немесе ААТБ-ның өтелетін құнын есептейді. Кейінгі құнсызданудан болған деп танылған залалдардан бері активтің өтелетін құнын анықтау үшін қолданылған бағада өзгеріс болған жағдайда ғана бұрын құнсызданудан болған деп танылған залалдар қалпына келтіріледі. Қалпына келтіру активтің теңгерімдік құны оның өтелетін құнынан асып кетпеуімен, сондай-ақ өтелімді шегеріп тастағанда теңгерімдік құнынан аспауымен шектелген, бұл актив егер алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал деп танылмаған жағдайда, теңгерімдік құны бойынша танылуы мүмкін. Құнды бұлайша қалпына келтіру актив қайта бағаланған құны бойынша есептелген жағдайларды қоспағанда, пайдалар мен залалдарда танылады. Актив қайта бағалау құны бойынша есепке алынатын жағдайды қоспағанда, құнды осындай қалпына келтіру пайдалар мен залалдарда танылады. Соңғы жағдайда құнды қалпына келтіру қайта бағалаудан құнның өсуі ретінде есепке алынады.

4.9 ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

БАСТАПҚЫ ТАЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Қаржы активтері тиісінше пайда немесе залал арқылы өділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері; қарыздар мен дебиторлық берешек; өтелгенге дейін ұсталып тұратын инвестиция; сату үшін қолда бар қаржы активтері, тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралы ретінде айқындалған туынды құралдар ретінде жіктеледі. Топ өз қаржы активтерін олар бастапқы танылған кезде жіктейді.

Қаржы активтері пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, алғашқыда мәміле бойынша онымен тікелей байланысты шығындарға көбейтілген әділ құны бойынша танылады.

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта («стандартты жағдайлардағы» сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуді талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық мәмілелер ол жасалған күнге, яғни Топ активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Топтың қаржы активтері ақша қаражатын, банк салымдары сауда және басқа да дебиторлық берешекті қамтиды.

КЕЙІНГІ БАҒАЛАУ

Қаржы активін одан кейін бағалау былайша оларды жіктеуге байланысты болады.

ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Қарыздар мен дебиторлық берешек белгіленген немесе анықталған төлемдері бар туындамайтын қаржы активін білдіреді, белсенді нарықта олардың бағасы белгіленбейді. Алғашқы танылғаннан кейін мұндай қаржы активтері құнсызданудан болған залалдарды шегеріп тастап, тиімді пайыздық мөлшерлемені қолданып анықталатын өтелімдік құны бойынша бағаланады.

Өтелімдік құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақылар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болатын комиссиялық немесе шығындар ескеріліп есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану негізінде өтелім жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық кірістердің құрамына енгізіледі. Құнсызданумен байланысты шығыстар қарыздар жағдайында жиынтық кіріс туралы есепте қаржы шығындарының және дебиторлық берешек жағдайында жалпы және әкімшілік шығындар құрамында есептеледі.

ӨТЕЛУГЕ ДЕЙІН ҰСТАЛЫП ТҰРАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Тіркелетін немесе анықталатын төлемдері және өтелу мерзімі бар туынды емес қаржы активтері Топ оларды өтеу мерзіміне дейін нық ұстап тұруға ниетті және қабілетті болғанда өтеуге дейін ұсталып тұратын инвестиция ретінде жіктеледі. Өтеуге дейін ұсталып тұратын инвестициялар алғаш бағалағаннан кейін құнсызданудан болған залалдарды шегеріп тастап, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып анықталатын өтелімдік құны бойынша бағаланады.

Өтелімдік құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақылар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болатын комиссиялық немесе шығындар ескеріліп есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеменің өтелімі жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық табыстар құрамына енгізіледі. Құнсызданумен байланысты шығыстар жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық табыстар құрамында танылады. Топтың 2013 және 2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын есепті кезеңдер ішінде өтеуге дейін ұсталып тұратын банк салымдары болған.

ТАНУДЫ ДОҒАРУ

Қаржы активі (немесе қолданылу ретіне қарай — қаржы активінің бөлігі немесе осындай қаржы активтері тобының бөлігі) тануды доғарады (яғни Топтың қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептен шығарылады), егер:

- активтен ақша ағынын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Топ өзінің активтен ақша ағынын алу құқығын берсе не алынатын ақша ағынын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша айтарлықтай кідіртусіз үшінші тарапқа төлеуге өзіне міндеттеме алса; және не (а) Топ активтен болатын барлық тәуекел мен табысты іс жүзінде берсе, не (б) Топ активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сақтамаса, бірақ осы активке бақылауды берсе.

Егер Топ өзінің активтен ақша ағынын алу барлық құқығын берсе не транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен табысты сақтап қала алған-алмағанын және, егер сақтап қала алған болса, онда қандай көлемде екендігін бағалайды. Егер Топ активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сақтамаса, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, Топ берілген активті сол дәрежеде тануды жалғастырады. Бұл жағдайда Топ тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Топ сақтаған құқық пен міндеттемені көрсететін негізде бағаланады. Табыс етілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайтын жалғастырылған қатысу мына шамалардың ең азында танылады: активтің бастапқы теңгерімдік құны немесе Топтан төлеу талап етілетін ең көп сомма.

4.10 ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫ

Әрбір есепті күнге Топ қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануының уәжді белгілері болуын бағалайды. Сонда сол жағдайда ғана активтің бастапқы танылғанынан кейін болған бір немесе одан көп оқиға («залал шегу жағдайының» басталуы) қаржы активі немесе қаржы активтері тобы бойынша күтілетін келешек ақша ағындарына сенімді бағаға икемді әсер көрсетсе, құнсыздану орын алады.

Құнсыздану дәлелі борышкер немесе борышкерлер тобы айтарлықтай қаржылық қиыншылықтар көріп отырғанын көрсетуді, өзінің қарызын өтей алмауды немесе берешектің пайыздарын немесе негізгі сомасын төлеуді тиянақты жүзеге асырмауды, сондай-ақ олар банкроттық немесе өзге түрде қаржылық қайта ұйымдастыру рәсімін жүргізуі мүмкін болуын қамтиды. Бұдан басқа, мұндай дәлелдерге қаржы құралдары бойынша күтіліп отырған болашақ ақша ағынының бағалауға болатын төмендеуін көрсететін бақыланатын деректер, атап айтқанда, мерзімі өткен берешек көлемінің өзгеруі немесе борыштарды төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудан бас тартумен белгілі бір байланыста тұрған экономикалық жағдайлардың болуы жатады.

ӨТЕЛІМДІК ҚҰН БОЙЫНША ЕСКЕРІЛЕТІН ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

Өтелімдік құн бойынша ескерілетін қаржы активтеріне қатысты Топ алдымен жекелей маңызды қаржы активтерінің құнсыздануының уәжді дәлелдері бар екендігіне не жинақтай алғанда жекелей маңызды емес қаржы активтері бойынша бағалау жүргізеді. Егер Топ жекелей маңызды қаржы активтерінің құнсыздануының уәжді дәлелдері оның маңызына тәуелсіз жоқ екендігін анықтаса, ол бұл активті несие тәуекелінің осындай сипаттамасы бар қаржы активтері тобына қосады, ал сонан соң бұл активтерді жиынтық негізде құнсыздану мәніне қарастырады. Құнсыздану мәніне жеке бағаланатын активтер бойынша не құнсызданудан болған залалдарды тану жалғастырылады, не құнсыздану мәніне жиынтық бағаға енгізілмейді.

Анықталған құнсызданудан болатын залал сомасы активтің теңгерімдік құны мен күтілетін келешек ақша ағындарының келтірілген құны (өлі шекпеген күтілетін келешек кредиттік залалдар есебінсіз) арасындағы айырмашылық ретінде бағаланады. Есепті болашақ ақша ағындарының келтірілген құны қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша шегеріледі.

Активтің теңгерімдік құны резерв шотын қолдану арқылы кемітіледі, ал залал пайда немесе залал құрамында танылады. Төмендетілген теңгерімдік құны бойынша пайыздық кірісті (пайда немесе залал құрамында қаржы кірісі ретінде көрінетін) есептеу құнсызданудан болған залалды бағалау мақсатында болашақ ақша ағындарын шегеру үшін қолданылатын пайыздық мөлшерлемеге негізделіп, жалғасады. Қарыздар және дебиторлық берешек егер оларды болашақта өтеудің айқын келешегі болмаса, ал барлық қол жетімді қамтамасыз ету іске асырылған не Топқа берілген болса, тиісті резервтермен бірге теңгерімнен шығарылады. Егер келесі жыл ішінде құнсызданудан болған есепті залал сомасы құнсыздануды танығаннан кейін болған өлдебір оқиғадан ұлғайса не кемісе, құнсызданудан болған бұрын танылған залал сомасы резерв шотын түзету арқылы ұлғаяды не кемиді.

Егер қаржы құралы құнының бұрынғы есептен шығарылуы кейіннен қалпына келтірілсе, қалпына келтіру сомасы жиынтық кіріс есебінде қаржы шығындарының және жалпы өрі әкімшілік шығыстардың кемуі ретінде танылады.

4.11 ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

БАСТАПҚЫ ТАНУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Қаржылық міндеттемелер тиісінше пайда немесе залал, несиелер және қарыз, кредиторлық берешек немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралы ретінде айқындалған туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі. Топ өзінің қаржылық міндеттемелерін оларды бастапқы тану кезінде жіктейді.

Барлық қаржылық міндеттеме бастапқыда олармен мәміле бойынша тікелей байланысты шығындар шегеріліп (қарыздар мен несиелер және кредиторлық берешек жағдайында) әділ құны бойынша танылады.

Топтың қаржылық міндеттемелері сауда және басқа да кредиттік берешекті, кредиттер мен қарызды, қаржылық кепілдік шарттарын қамтуы мүмкін.

КЕЙІНГІ БАҒАЛАУ

Қаржылық міндеттемелерді кейінгі бағалау олардың жіктелуіне байланысты:

НЕСИЕЛЕР МЕН ҚАРЫЗДАР

Бастапқы танудан кейін пайыздық несиелер мен қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып, өтелімдік құны бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану доғарылғаннан кейін, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме қолданыла отырып өтелім есептелуіне қарай танылады.

Өтелімдік құн сатып алу кезінде шегерімдер мен сыйақылар, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болатын комиссиялық пен шығындар ескеріліп есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме өтелімі пайда немесе залал құрамында қаржыландыру бойынша шығындар құрамына қосылады.

ҚАРЖЫ КЕПІЛДІГІ ШАРТТАРЫ

Қаржы кепілдігі шарттары осы шарт иесі белгілі бір борышкердің борыш құралдары шарттарына сәйкес уақтылы төлеуді жүзеге асыруға қабілетсіздігінің салдарынан шеккен залалдарды өтеу үшін төлем жасауды талап етуші шарттарды білдіреді. Қаржы кепілдігі шарттары бастапқыда кепілдікті шығарумен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар ескерілген әділ құн бойынша міндеттеме ретінде танылады. Кейіннен міндеттеме есепті күнге бар міндеттемені өтеу үшін қажетті шығындарды аса үздік бағалау және жинақталған өтелімді шегерген міндеттемелердің танылған сомасы өлшемдерінің ең көбі бойынша бағаланады.

ТАНУДЫ ДОҒАРУ

Қаржылық міндеттемелерді тану егер міндеттеме өтелген, жойылған немесе оның қолданылу мерзімі біткен болса, доғарылады.

Егер бар қаржылық міндеттеме елеулі айырмашылығы бар шарттарда сол кредитордың алдында басқа міндеттемемен ауыстырылатын болса немесе егер бар міндеттеменің шарттары елеулі өзгерсе, мұндай ауыстыру немесе өзгерту бастапқы міндеттемені тануды доғару және жаңа міндеттемені тану ретінде ескеріледі, ал олардың теңгерімдік құнындағы айырма пайда немесе залал құрамында ескеріледі.

4.12 ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫН ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алуға жатады, ал қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте берілген таза сома қазіргі кезде танылған сомаларды өзара есепке алуға заңды құқық болған кезде, сондай-ақ таза негізде есеп айырысуға не активтерді өткізіп, сонымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеуге ниет болғанда жүзеге асырылады.

4.13 ҚОРЛАР

Қорлар сатып алу құны бойынша және өткізудің таза құны екі өлшемнің ең азы бойынша ескеріледі. Қорлар құны қорларды орнына жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтірумен байланысты кәдімгі қызмет барысында шеккен барлық шығынды өзіне қамтиды.

Өткізудің таза құны өндірісті аяқтауға арналған болжамды шығыстар мен өткізуге кеткен бағалау шығындарын шегеріп тастап, көдімгі қызмет барысында сатудың болжамды бағасы ретінде анықталады.

Қорлардың өзіндік құны ФИФО әдісін пайдалану арқылы айқындалады.

4.14 АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте ақша қаражаттары және олардың баламалары кассадағы қолма-қол ақшаны, қысқа мерзімді банк салымдары, өтеудің бастапқы мерзімі үш айдан аспайтын басқа да қысқа мерзімді жоғары өтімді инвестицияларды қамтиды.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің мақсаттары үшін ақша қаражаттары және олардың баламалары өтелмеген банкілік овердрафтарды шегеріп тастағанда, жоғарыдағы анықтамаға сай ақша қаражаттарынан және қысқа мерзімді банк салымдарынан тұрады.

4.15 РЕЗЕРВТЕР

Егер Топтың өткен оқиға нәтижесінде пайда болған ағымдық міндеттемесі, осы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын экономикалық пайдадан айрылу ықтимал болса және осындай міндеттеме сомасының сенімді бағасын алу мүмкін болса, резервтер танылады. Топ резервтің бір бөлігінің немесе барлығының өтемін алуды болжаса, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтеу дербес актив ретінде танылады, бірақ тек өтеуді алу күмән туғызбайтын жағдайда. Резервке жататын шығыстар өтеуді шегеріп тастап, пайдалар мен залалдарда көрсетіледі.

Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша болашақ шығындарға қатысты резервті таниды. Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу шығындары бойынша резервтер есепті ақша ағынын пайдалануды есеп алған міндеттемелерді реттеуге жұмсалатын күтілетін шығындардың дисконтталған бағасы

бойынша ескеріледі және тиісті актив бағасының бөлігі ретінде танылады. Ақша ағындары активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелерге төн тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Дисконттау өсері пайда болуына қарай шығындар шотына қарайды және жиынтық кіріс туралы есепте қаржы шығындары ретінде танылады. Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша болашақ шығындар жыл сайын қайта қаралып отырады және қажеттілігіне қарай түзетіледі. Күтілетін болашақ шығындардағы немесе дисконттаудың қолданылатын мөлшерлемесіндегі өзгерістер актив бағасына қосылады немесе алынады (5-ескертпе).

4.16 ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫЛАР

Компания өз қызметкерлеріне Компания мен өз қызметкерлері арасындағы Ұжымдық шартқа сәйкес зейнеткерлікке шыққанға дейін де және кейін де ұзақ мерзімді сыйақы төлейді. Ұжымдық шарт, атап айтқанда, зейнеткерлікке шыққанда біржолғы жәрдемақы төлеуді, еңбекке жарамсыздық, мерейтой және қаза болу жағдайында қызметкерлерге материалдық көмек көрсетуді көздейді. Жәрдемақы алу құқығы әдетте қызметкердің зейнеткерлікке шыққанға дейін жұмысты жалғастыру қажеттігімен байланыстырылады.

Біржолғы жәрдемақыларды төлеу бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу еңбек қызметі аяқталуы бойынша белгіленген төлемдері бар зейнетақылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіс бойынша қызметкердің еңбек қызметі ішінде жүзеге асырылады. Белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша сыйақылар ұсыну құны «болжанатын шартты бірлік» әдісін пайдалана отырып айқындалады. Актуарлық пайда мен залал актуарлық болжамдардағы өзгерістердің өсерін де, актуарлық болжамдар мен нақты деректер арасындағы айырмашылықтарға байланысты өткен тәжірибенің өсерін де қамтиды. Өзге өзгерістер ағымдағы қызметтер құнын, өткен қызметтер құнын жіне кадрлық қысқартулар немесе жүзеге асырылған есеп айырысулар өсерін қамти отырып ағымдағы кезеңде танылады. Басқа өзгерістер ағымдағы қызметтер құнын, бұрынғы қызметтер құнын және кадрлар қысқаруын немесе жасалған есеп айырысуларды қоса алғанда ағымдағы кезеңде танылады.

Зейнетақылық міндеттемелерді есепке алғанда қолданылған аса елеулі болжамдар — бұл шегерім мөлшерлемесі мен қайтыс болуды болжау. Шегерім мөлшерлемесі болашақ міндеттемелердің таза келтірілген құнын анықтау үшін қолданылады және әр жылы осындай міндеттемелер бойынша шегерім өтелімі жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте пайыздық шығыстар ретінде көрсетіледі. Қайтыс болуды болжау сыйақы төлеудің болашақ ағынын болжамдау үшін қолданылады, ол сонан соң міндеттемелердің таза келтірілген құнын алу үшін шегеріледі.

Өзіне актуарлық пайдалар мен залалдарды қамтитын қайта бағалау нәтижелері тиісті соманы тиісті кірістер мен шығыстар пайда болған кезеңдегі өзге де жиынтық табыс арқылы капитал құрамына тиісті соманы жатқыза отырып, қаржы жағдайы туралы есепте тікелей танылады. Қайта бағалау нәтижелері кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелмейді.

Таза пайыздар белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша нетто-міндеттемелерге қатысты дисконттау ставкасын пайдалана отырып айқындалады. Топ пайдада немесе залалда «Сатудың өзіндік құны», «Жалпы және әкімшілік шығыстар» және «Қаржылық шығындар» баптары құрамында (қызметтер бойынша жіктей отырып) белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша нетто-міндеттемелердің аталған өзгерістерін таниды:

- өзіне ағымдағы қызметтер құнын, өткен қызметтер құнын қамтитын қызметтер құны;
- таза пайыздық шығыстар немесе кірістер.

Біржолғы демалыс жәрдемақылардан басқа, қызметкерлерге сыйақылар қызметкерлерге басқа ұзақ мерзімді сыйақылар ретінде қарастырылады. Осы сыйақылар бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу қызметкердің еңбек қызметі ішінде белгіленген төлемдері бар зейнетақылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіспен жүзеге асырылады.

Мұндай міндеттемелерді жыл сайынғы негізде тәуелсіз білікті актуарийлер бағалайды.

Компанияның Директорлар кеңесі қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақыларға қатысты 2013 жылғы желтоқсанда жыл қорытындылары бойынша сыйақы төлеу жөнінде шешім қабылдады. Есептелген сыйақыларды 2014 жылдың бірінші тоқсанында төлеу жоспарланып отыр.

4.17 ТҮСІМДІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА КІРІСТЕРДІ ТАНУ

Егер Топ экономикалық пайда алуды мүмкін деп бағаласа және егер пайда төлем жасау мерзіміне тәуелсіз сенімді бағалануы мүмкін болса, танылады. Пайда шартта анықталған төлем ережелері ескеріліп және салықтар немесе баждар шегеріліп, алынған немесе алуға жататын сыйақылардың әділ бағасы бойынша бағаланады.

Топ пайда алуды көздейтін өзі жасаған шарттарды өзі принципал ма әлде агент пе дегенді анықтау мақсатында белгілі бір өлшемдерге сәйкес талдайды. Топ өз қызметтеріне комиссияны табыс ретінде танитын, Топ агент ретінде қатысатын көліктік экспедициялау шарттарын қоспағанда барлық осындай шарт бойынша (шарт бойынша өзіне міндеттеме алатын негізгі тарап болғандықтан шартпен байланысты пайданы алады және тәуекелдерді қабылдайды) принципал ретінде әрекет етеді деген қорытындыға келді. Пайданы тану үшін мынадай өлшемдер де орындалуы тиіс:

ТАСЫМАЛДАУ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР КӨРСЕТУ

Тасымалдау және ауыстырып құю қызметтерінен алынған кіріс есепті кезеңде тасымалданған мұнай мен судың нақты көлемі негізінде қызметтер көрсету кезінде танылады.

БАСҚА ДА ҚЫЗМЕТТЕРДІ КӨРСЕТУ

Басқа да қызметтерді көрсетуден алынған кірістер оларды көрсету кезінде танылады.

ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС

Өтелімдік құны бойынша бағаланатын барлық қаржы құралы және қолда бар сатуға арналған ретінде жіктелген пайыздық қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс немесе шығыс тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып танылады. Тиімді пайыздық ставка — бұл қаржы құралының болжалды пайдалану мерзімі бойына немесе егер бұл орынды болса қаржы активінің немесе міндеттемесінің таза теңгерімдік құнына дейінгі ұзақтығы кемдеу кезеңіне күтілетін келешек төлемдерді немесе ақша қаражатының түсімін дәл дисконттайтын ставка. Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы есепте қаржыландырудан алынған табыс ретінде көрсетіледі.

ДИВИДЕНДТЕР

Дивидендтерден алынған кіріс Топтың төлемді алуға құқығы белгіленгенде танылады (дивидендтер бекітілген күнге).

КЛИЕНТТЕРДЕН АЛЫНҒАН НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Топ алынған объект актив айқындамасын қанағаттандыратынын айқындайды, және бұл солай болса алынған активті негізгі құрал ретінде таниды. Бастапқы танылған кезде объект әділ құн бойынша бағаланады, және Топтың болашақ кезеңдерге қатысты орындалуы керек міндеттемелері болған кезде, тиісті сома болашақ кезеңдер кірісі ретінде немесе Топтың мұндай міндеттемелері болмаған жағдайда басқа операциялық кіріс ретінде танылады.

4.18 САЛЫҚТАР

ПАЙДАҒА АҒЫМДАҒЫ САЛЫҚ

Салық активтері және ағымдағы кезеңге пайдаға ағымдағы салық бойынша міндеттемелер салық органдарынан өтелуге немесе салық органдарына төлеуге болжанып отырған сома бойынша бағаланады.

Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері және салық заңнамасы есепті күнге Топ өзінің қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын табыс алатын елдерде қабылданған немесе іс жүзінде қабылданған мөлшерлемелер мен заңнама.

Тікелей капиталда танылған баптарға жататын пайдаға ағымдағы салық жиынтық кіріс пен залалда емес, капитал құрамында танылады. Топ басшылығы салық декларацияларында көрсетілген көрсеткіштерді бағалауды мезгіл-мезгіл жүзеге асырады, тиісті салық заңнамасы оларға қатысты әртүрлі түсінілуі мүмкін, сөйтіп қажет болуына қарай резервтер жасалады.

МЕРЗІМІ КЕЙІНГЕ ҚАЛДЫРЫЛҒАН САЛЫҚ

Мерзімі кейінге қалдырылған салық есепті күнге активтердің салық базасы мен міндеттемелер және олардың қаржылық есептілігі үшін теңгерімдік құны арасындағы уақыт айырмасын анықтау арқылы міндеттемелер әдісімен есепті күнге есептеледі.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық міндеттемелері барлық салық салынатын уақыт айырмалары бойынша мына жағдайларды қоспағанда танылады:

- мерзімі кейінге қалдырылған салық міндеттемесі гудвилді, активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде, бизнесті біріктіру емес мәмілелер барысында пайда болады және операцияларды жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалдарға өсер етпейді;
- еншілес компанияларға, қауымдасқан компанияларға, сондай-ақ бірлескен қызметке үлестермен қатысуға инвестициялармен байланысты салық салынатын уақыт айырмашылықтарына қатысты егер уақыт айырмасының уақыттың азайып бөлінуін бақылау мүмкін болса және уақыт айырмасы таяу болашақта азаймайтындығына елеулі мүмкіндік бар болса.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық залалдары бойынша салық салынатын пайда бар дәрежеде танылады, оған қарсы шегерілетін уақыт айырмалары, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық залалдары мына жағдайларды қоспағанда есептелуі мүмкін:

- шегерілетін уақыт айырмасына жататын мерзімі кейінге қалдырылған салық активі бизнесті біріктіру салдарынан тумаған болса және ол операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалдарға да өсер етпейтін активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде туындаса;

- еншілес компанияларға, қауымдасқан компанияларға, сондай-ақ бірлескен қызметке үлестермен қатысуға инвестициялармен байланысты шегерілетін уақыт айырмашылықтары пайдаланылуы және салық салынатын пайда болуы мүмкін екендігі елеулі бар дәреже ғана танылады, уақыт айырмашылықтары оған қарсы пайдаланылуы мүмкін.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтерінің теңгерімдік құны өрбір есепті күнге қайта қаралады және кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығы немесе бір бөлігі жеткілікті салық салынатын пайда деңгейінде кемітіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері өрбір есепті күнге қайта қаралады және келешек салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беруі елеулі мүмкіндігі пайда болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері және міндеттемелер есепті күнге жағдай бойынша қабылданған немесе іс жүзінде қабылданған активтер өткізілген, ал міндеттеме өтелген есепті жылы қолданылуы мүмкін салық мөлшерлемелері (және салық заңнамасы) бойынша бағаланады.

Пайда немесе залал құрамында танылмаған баптарға жататын кейінге қалдырылған салық та пайда немесе залал құрамында танылмайды. Кейінге қалдырылған салықтар баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес басқа жиынтық кіріс құрамында немесе тікелей капитал құрамында танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алудың заңдық бекітілген құқығы бар болса және кейінге қалдырылған салықтар сол бір салық салынатын компанияға және салық органына жататын болса, бір-біріне қарама-қарсы есепке алынады.

Бизнесті біріктіру аясында сатып алынған, бірақ осы күнге жеке тану үшін өлшемді қанағаттандыра алмайтын салық пайдалары фактілер мен жағдаяттардың өзгерістері туралы жаңа ақпарат пайда болған жағдайда, кейін танылады. Түзету егер ол бизнесті сатып алудың бастапқы есебі аяқталғанға дейін жүзеге асырылған болса, гудвилдің азаюы (егер шамасы гудвил мөлшерінен аспаса) ретінде көрінеді, өзге жағдайларда ол пайда немесе залал құрамында танылады.

ҚОСЫЛҒАН ҚҰН САЛЫҒЫ (ҚҚС)

Сатулар бойынша ҚҚС тауарларды жөнелту немесе қызметтер көрсету кезінде Қазақстан Республикасының бюджетіне төлеуге жатады. Сатып алулар бойынша ҚҚС жеткізушіден салық шот-фактурасын алған кезде сату бойынша ҚҚС-мен есепке алуға жатады.

Түсім, шығыстар мен активтер активтерді немесе қызметтерді сатып алу бойынша пайда болған қосылған құн салығын салық органдары өтемейтін жағдайларды қоспағанда, қосылған құн салығының сомасы шегеріліп, танылады; бұл жағдайда қосылған құн салығы тиісінше активті сатып алу шығыстарының бір бөлігі немесе шығыстар бабының бір бөлігі ретінде танылады.

Салық заңнамасы ҚҚС бойынша бюджетпен таза негізде есеп айырысу жүргізуге рұқсат етеді. Тиісінше есепті күнге есеп айырысу жүргізілмеген сату және сатып алу бойынша ҚҚС қаржылық жағдай туралы есепте таза негізде көрсетіледі.

Салық заңнамасының және Топ қызметінің ерекшелігіне қарай өтеуге жататын ҚҚС-ның белгілі бір бөлігі кейінгі жылдарға ауыстырылуы мүмкін. ҚҚС-ның мұндай бөлігі ұзақ мерзімді актив ретінде жіктеледі, құнсыздану мәніне бағаланады және бар ААТБ-ға бөлінген жеке актив ретінде қаралады.

Дебиторлық және кредиторлық берешек ҚҚС сомасы есебімен бейнеленеді. Салық органы өтейтін немесе оған төленетін ҚҚС-ның таза сомасы өтелетін ҚҚС және өзге де салықтар бойынша алдын ала төлем, сондай-ақ шоғырландырылған қаржы жағдайы туралы есепте көрінетін төлеуге жататын өзге де салықтар құрамына кіргізіледі.

4.19 КАПИТАЛ

ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Кәсіпорындарды біріктірген жағдайларды қоспағанда, жаңа акциялар шығарумен тікелей байланысты үшінші жақтарға қызметтеріне ақы төлеу шығындары осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың кемуі ретінде өз капиталы құрамында көрсетіледі.

ДИВИДЕНДТЕР

Төлемге дивидендтер меншік иелері арасында ақша қаражатын бөлуге қатысты міндеттеме ретінде танылады және акционерлер бөлуді бекіткен (есепті кезеңге дейінгіні қоса алғанда) жағдайда ғана есепті кезеңге капитал сомасынан шегеріледі және бұдан кейін Компанияның қарау мәні бола алмайды. Дивидендтер есепті күнге дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ұсынылса немесе бекітілсе (жарияланса), олар туралы ақпарат есептілікте ашып жазылады.

4.20 ЕСЕП ЖҮРГІЗУ САЯСАТЫНДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӘНЕ АҚПАРАТТЫ АШУ ҚАҒИДАТТАРЫ

Қабылданған есеп жүргізу саясаты төменде келтірілген жаңа немесе қайта қаралған 2013 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген Стандарттар қоспағанда, алдыңғы есепті жылы қолданылған есеп жүргізу саясатына сәйкес келеді.

ТОП АЛҒАШ РЕТ ҚОЛДАНҒАН ЖАҢА СТАНДАРТТАР, ТҮСІНДІРМЕЛЕР ЖӘНЕ ОЛАРҒА ТҮЗЕТУЛЕР

Топ алғаш рет кейбір жаңа стандарттарды және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулерді қолданады. Оларға мыналар жатады:

- ҚЕХС(ІАС) 1 «Басқа жиынтық кіріс бабын ұсыну» – ҚЕХС-қа түзету(ІАС) 1;
- ҚЕХС (ІАС) 19 «Қызметкерлерге сыйақы» (2011 жылы қайта қаралды) – ҚЕХС-қа түзету (ІАС) 19;

- 7 ҚЕХС (ІFRS) «Қаржы құралдары: Ақпарат беруге» – «Қаржылық активтерді және қаржылық міндеттемелерді өзара есептеу» – ҚЕХС-қа түзету (ІFRS) 7;
- ҚЕХС (ІFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржы есептілігі» және ҚЕХС (ІАС) 27 «Жеке қаржы есептілігі»;
- ҚЕХС (ІFRS) 11 «Бірлескен қызмет туралы келісім» және ҚЕХС (ІАС) 28 «Қауымдастырылған компанияларға және бірлескен бақылаудағы-кәсіпорындарға инвестициялар»;
- ҚЕХС (ІFRS) 12 «Басқа компанияларға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашу»;
- ҚЕХС (ІFRS) 13 «Әділ құнды бағалау».

Әрбір жаңа стандарттың/түзетудің сипаттамасы мен ықпалы төменде баяндалған:

ҚЕХС (ІАС) 1 «Басқа жиынтық кіріс бабын ұсыну»

ҚЕХС-қа түзету (ІАС) 1 – басқа жиынтық кіріс құрамында ұсынылған баптар топтамасын өзгертеді. Келешекте бір кезде (мысалы, шетелдік бөлімшелер есептілігін қайта есептеу кезінде бағам айырмасы және сатуға арналған қолда бар қаржы активтері бойынша таза шығыстар немесе кірістер) пайда немесе залал құрамында қайта жіктелуі мүмкін баптар еш уақытта қайта жіктелмейтін баптардан бөлек ұсынылуы тиіс (мысалы, белгіленген төлемдер бар жоспарлар бойынша актуарлық кірістер мен шығыстар және жер мен ғимараттарды қайта бағалау). Түзету қаржы есептілігінде ақпарат ұсынуға ықпал етеді және Топ қызметінің қаржы жағдайын немесе қаржы нәтижелерін қозғамайды.

ҚЕХС (ІАС) 19 «Қызметкерлерге сыйақы» (2011 жылы қайта қаралды) – ҚЕХС-қа түзету (ІАС) 19

ҚЕХС (ІАС) 19R белгіленген төлемдері бар жоспарларды есепке алуға қатысты бірқатар түзетулерді қамтиды. Атап айтқанда, актуарлық кірістер мен шығыстар стандартының жаңа редакциясына сәйкес басқа жиынтық кіріс құрамында танылады және кейін пайда немесе залал құрамында қайта жіктеуге жатпайды; жоспар активтерінің күтіліп отырған кірістілігі пайда немесе залал құрамында танылмайды, оның орнына пайда немесе залал құрамында белгіленген төлемдері бар жоспардың таза міндеттемесі (активі) бойынша пайыздарды тану туралы талап қолданылады, ол белгіленген төлемдері бар міндеттемелерді бағалау үшін дисконттау ставкасын қолданып

есептеледі; өткен жылдар қызметтерінің құны, әлі көшпеген сый-ақы үшін құқық пайда немесе залал құрамында мынадай мерзімдерден бұрын танылады: жоспарды өзгерту мерзімі немесе қайта құрылымдауға немесе демалыс жәрдемақыларына арналған тиісті шығындарды тану мерзімі. Ақпаратты ашу жөніндегі жаңа талаптарға қатысты басқа түзетулер, мысалы, сезімталдық туралы ақпарат саны нашу жөніндегі талаптар. Қызметкерлерге сыйақылар бойынша белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша ақпарат 20-ескертпеде. 2012 жылы актуарлық залалдар елеулі болмады және тиісінше 2012 жыл үшін жиынтық кіріс туралы есепте салыстырма деректер қайта есетлеген жоқ, түзету Топтың жылдық шоғырландырылған қаржы есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

ҚЕХС (IFRS) 7 «Қаржы құралдары: Ақпарат беруге» – «Қаржылық активтерді және қаржылық міндеттемелерді өзара есептеу» – ҚЕХС-қа түзету (IFRS) 7

Бұл түзетулер кәсіпорыннан қаржы құралдарын есепке алу құқықтары және тиісті келісімдер (мысалы, қамтамасыз ету туралы келісім) туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Осындай талаптардың арқасында пайдаланушылар компанияның қаржы жағдайында өзара есепке алу туралы келісімнің ықпалын бағалау үшін пайдалы ақпаратты алатын болады. Жаңа ашу барлық танылған қаржы құралдары жөнінде талап етіледі, олар ҚЕХС (IAS) 32-ге сәйкес өзара есепке алынады. Ақпаратты ашуға қатысты талаптар танылған қаржы құралдарына да қолданылады, олар өзара есепке алу туралы заңды бекітілген бас келісімнің немесе олар ҚЕХС (IAS) 32-ге сай өзара есепке алуға жататынына байланыссыз осындай келісімнің мәнісі болады. Сөйтіп Топ ҚЕХС (IAS) 32-ге сәйкес қаржы құралдарын өзара есепке алмайды және өзара есепке алу туралы тиісті келісімдері жоқ, түзетудің Топқа ықпалы жоқ.

ҚЕХС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржы есептілігі» және ҚЕХС (IAS) 27 «Жеке қаржы есептілігі»

ҚЕХС (IFRS) 10 бақылаудың бірыңғай үлгісін көздейді, ол құрылымды компанияларды қоса алғанда барлық компанияға қатысты қолданылады. ҚЕХС (IFRS) 10 шоғырландырылған қаржы есептілігіне талаптар бар ҚЕХС (IAS) 27 «Жеке қаржы есептілігі» бөлігін ауыстырады. Стандарт ПКИ-12 «Арнайы мақсаттағы компанияларды шоғырландыру» түсіндірмесінде қаралған. ҚЕХС (IFRS) 10 «бақылау»

анықтамасын өзгертеді, егер ол инвестициядан айнаымалы беруге құқығы немесе оның өзгеруімен байланысты тәуекелге бейім болса және инвестиция объектісіне қатысты өз өкілеттіктері нәтижесінде осы беруге ықпал ете алса, инвестор инвестициялар объектісін бақылайды. ҚЕХС (IFRS) 10-дағы бақылау анықтамасына сай инвестор инвестиция объектісін егер мынадай шарттар орындалған жағдайда ғана бақылайды:

- (а) инвесторда инвестиция объектісіне қатысты өкілеттіктердің болуы;
- (б) инвесторда инвестициядан ауыспалы беруге құқық немесе оның өзгеруімен байланысты тәуекелге бейімділіктің болуы;
- (в) инвесторда инвестициядан ауыспалы беруге ықпал ету мақсатында инвестиция объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін пайдалануға мүмкіндіктің болуы.

ҚЕХС (IFRS) 10 және ҚЕХС (IAS) 27 жылдық шоғырландырылған қаржы есептілігіне ықпал еткен жоқ.

ҚЕХС (IFRS) 11 «Бірлескен қызмет туралы келісім» және ҚЕХС (IAS) 28 «Қауымдастырылған компанияларға және бірлескен бақылаудағы-кәсіпорындарға инвестициялар»

ҚЕХС (IFRS) 11 ауыстырады ҚЕХС (IAS) 31 «Бірлескен қызметке қатысу» және Интерпретацию ПКИ-13 «Бірлескен-бақылаудағы компаниялар – қатысушылардың беймонетарлық салымдары» ПКИ-13 түсіндірмесі. ҚЕХС (IFRS) 11 бірлесіп бақыланатын компаниялардың есебін жүргізу мүмкіндігін жоққа шығарады. Оның орнына ҚЕХС (IFRS) 11-ге сай бірлескен-бақылаудағы кәсіпорындардың анықтауын қанағаттандырушы бірлесіп бақыланатын компаниялар үлесті қатысу әдісі бойынша есепке алынады. Осы жаңа стандартты қолдану қаржы жағдайы ықпал етпеді.

ҚЕХС (IFRS) 12 «Басқа компанияларға қатысу үлестері туралы ақпаратты ашу»

ҚЕХС (IFRS) 12 компанияның еншілес компанияларға қатысу үлестеріне қатысты ақпаратты ақпаратты ашуына қойылатын талаптарды қамтиды.

ҚЕХС (IFRS) 13 «Әділ құнды бағалау»

ҚЕХС (IFRS) 13 әділ құнды бағалауға қатысты барлық нұсқау ҚЕХС-ке сай бір стандартта біріктіріледі. ҚЕХС (IFRS) 13 компания әділ құнды қолдануына өзгеріс енгізбейді, ҚЕХС-ке сай әділ құнды бағалауға қатысты нұсқауды ұсынады, оны пайдалану талап етілген кезде немесе ҚЕХС құрамында басқа стандарттармен шешіледі ҚЕХС (IFRS) 13 әділ құнды шығу бағасы ретінде анықтайды. ҚЕХС-тағы нұсқауларға сай (IFRS) 13 Топ әділ құнға қатысты өз саясатын қайта талдады. ҚЕХС (IFRS) 13 қосымша ақпаратты ашуды да талап етеді.

ҚЕХС (IFRS) 13-ті қолдану Топ анықтайтын әділ құнды бағалауға елеулі ықпал етпейді. Негізгі құралдарды әділ бағалауға қатысты қосымша ақпарат 4-ескертемеде ашылған. Жоғарыда аталған түзетулер мен стандарттардан басқа 2013 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейін күшіне енетін есепті кезеңдерде ҚЕХС (IFRS) 1 «Қаржы есептілігінің халықаралық стандарттарын алғаш қолдану» күшіне енеді. Топ ҚЕХС алғаш қолданылып отырған компания емес, сондықтан бұл өзгерістер Топқа ықпал етпейді.

Топ әлдебір басқа стандартты қолданған жоқ, шығарылған, бірақ әлі күшіне енген түсіндірмелер мен түзетулер.

ШЫҒАРЫЛҒАН, БІРАҚ ӘЛІ КҮШІНЕ ЕНБЕГЕН СТАНДАРТТАР

Төменде шығарылған, бірақ Топ қаржылық есептілікті шығару күніне әлі күшіне енген стандарттар мен түсіндірмелер келтіріліп отыр. Тізімге Топ бұл стандарттарды олар күшіне енген күннен бастап қолдануға ниетті.

ҚЕХС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары»

ҚЕХС (IFRS) 9 ҚЕХС (IAS) 39-ды ауыстыру жөніндегі кеңес жобасының бірінші кезеңінің нәтижелерін көрсететін қазір редакцияда ҚЕХС (IAS) 39-да анықталғанындай қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеумен бағалауға қатысты қолданылады.

Бастапқыда стандарт 2013 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді депі болжанды, бірақ 2011 жылғы желтоқсанда жарияланған «ҚЕХС (IFRS) 9-ды міндетті қолдану күні және ақпаратты ашуға өтпелі кезең» ҚЕХС (IFRS) 9-ға түзетулер шығару нәтижесінде міндетті қолдану 2015 жылғы 1 қаңтарға көшірілді. Кейінгі кезеңдер барысында ҚЕХС жөніндегі кеңес хеджерлеу есебін жүргізуді және қаржы активтерінің құнсыздануын қарайды. Топ қаржы есептілігіне осы стандарттың ықпалын стандарттың түпкілікті редакциясы жарияланғаннан кейін бағалайды.

«Инвестициялық компаниялар» (ҚЕХС (IFRS) 10-ға, ҚЕХС (IFRS) 12-ге және ҚЕХС (IAS) 27-ге түзету)

Бұл түзетулер 2014 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді және компания үшін шоғырлану туралы талаптардан алып тастауды көздейді, олар ҚЕХС (IFRS) 10-ға сай инвестициялық компаниялар анықтама-сына жауап береді. Шоғырлану туралы талаптардан алып тастау инвестициялық компаниялар еншілес компанияларды әділ құны бойынша бағалауды пайда немесе залал арқылы ескергенін талап етеді. Топ бұл түзетуді Топ үшін қолдануға жарайды депі күтпейді.

ҚЕХС (IAS) 32-ге түзету «Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке алу»

Бұл түзетулер аясында «заңды бекітілген өзара есепке алу құқығын жүзеге асыруға қазіргі кезде иеленеді» деген сөз мағынасы түсіндіріледі. Түзетулер есептер жүйесіне (бірыңғай клиринг орталығы жүйесі сияқтылар) қатысты ҚЕХС (IAS) 32-де өзара есепке алу өлшемдерін қалай дұпрыс қолдана білу керектігін сипаттайды, соның аясында олар бір мезгілдік емес жалпы төлемдер механизмдері қолданылады. Түзетулер 2014 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Бұл түзетулер Топ қызметінің қаржы жағдайына немесе қаржы нәтижелеріне ықпал етпейді деп болжануда.

IFRIC 21 түсіндірмесі «Міндетті төлемдер» (IFRIC 21 түсіндірме)

IFRIC 21 түсіндірмесі компания міндетті төлемдерді төлеуге соқтыратын әрекеттер болған кезде оларға қатысты міндеттемелерді таниды. Ең аз шекті мөнге жеткен жағдайда талап етілетін міндетті төлем жағдайында түсіндірмеде белгіленген ең аз шекті мөнге жеткенге дейін болжамды міндеттемелерді тануға тыйым белгіленеді. IFRIC 21 түсіндірмесі 2014 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. IFRIC 21 түсіндірмесі Топ қызметінің қаржы жағдайына немесе қаржы нәтижелеріне ықпал етпейді деп болжануда.

ҚЕХС (IAS) 39-ға түзету «Туынды құралдардың жаңалығы және хеджирлеу есебін жүргізуді жалғастыру»

Бұл түзетулерде хеджирлеу құралы ретінде анықталған туынды құрал жаңалығы белгіленген өлшемдерге жауап берген жағдайда хеджирлеу есебін жүргізуді доғару туралы талаптардан алып тастауды көздейді. Бұл түзетулер 2014 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Бұл түзетулер Топ қызметінің қаржы жағдайына немесе қаржы нәтижелеріне ықпал етпейді деп болжануда.

ҚЕХС (IAS) 36-ға түзету «Активтерді қамтамасыз ету» – «Қаржылық емес активтер үшін құнды өтеу туралы ақпаратты ашу»

Бұл түзетулер ҚЕХС (IFRS) 13 күшіне енумен байланысты ҚЕХС (IAS) 36-ға сай ақпаратты ашу үшін жайсыз салдарларды жояды. Бұдан басқа, бұл түзетулер активтердің өтелетін құны немесе есепті кезең ішінде құнсызданудан болған залалдар танылған немесе қалпына келтірілген ПГДП туралы ақпаратты ашуды талап етеді. Бұл түзетулер 2014 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты өткенді шөла қолданылады. Топ бұл стандарттың қаржылық есептілікке ықпалын стандарттың түпкілікті редакциясы жарияланған соң бағалайды.

2009-2011 ЖЫЛҒЫ ҚЕХС-ТІ ЖЕТІЛДІРУ

ҚЕХС (IAS) 32 «Үлестік құралдар иелеріне төлемдердің салық салдарлары» (Түзету)

ҚЕХС (IAS) 32-ге түзету «Қаржы құралдары: ақпарат ұсыну» ҚЕХС (IAS) 32-ден табыс салығына қатысты бар талаптарды жояды және кәсіпорын акционерлерге төлемдермен байланысты кез келген табыс салығына қатысты ҚЕХС (IAS) 12 талаптары сақталуын талап етеді. Түзету Топтың жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал еткен жоқ.

ҚЕХС (IAS) 34 «Аралық қаржылық есептілік және жалпы активтер мен міндеттемелерге қатысты бөлік ақпарат» (Түзету)

Түзету ҚЕХС (IAS) 34-тің ҚЕХС (IAS) 8 талаптарымен үйлесімділікті жақсарту үшін жалпы активтер мен әрбір есепті бөлік бойынша міндеттемелерге қатысты бөлік ақпарат жөніндегі талаптарды түсіндіреді. Жалпы активтер мен есепті бөлім бойынша міндеттемелер туралы ақпарат сома операциялық шешімдер қабылдау үшін жауапты атқарушы органға ұдайы беріліп отырған және көрсетілген есепті бөлік бойынша алдыңғы жылдық қаржылық есептілікте ашылған жалпы сома елеулі өзгерген жағдайда ғана ашылуы тиіс. Түзету Топтың жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ықпал еткен жоқ.

5. МАҢЫЗДЫ ЕСЕП ЖҮРГІЗУ ПАЙЫМДАУЛАРЫ, БАҒАЛАУ МӘНІ ЖӘНЕ БОЛЖАУ

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есепті кезеңнің аяғында есептілікте ұсынылатын түсімдер, шығыстар сомасына, активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ міндеттемелер шарттары туралы ақпаратты ашуға әсер ететін бағалау мәндерін және болжауларды пайымдау мен анықтау енгізуді талап етеді. Алайда осы болжаулар мен бағалау мәндеріне қатысты айқынсыздық келешекте осындай болжаулар мен бағалау қолданылатын активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнын елеулі түзетуді талап етуі мүмкін.

БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ БОЛЖАУЛАР

Болашақ туралы негізгі болжаулар және есепті күнге бағалаулардағы айқынсыздықтың басқа да негізгі көздері төменде қаралады, олар келесі қаржы жылы ішінде активтердің теңгерімдік құны мен міндеттемелерге елеулі түзетулердің себебі болуы мүмкін. Топтың болжаулары мен бағалау мәндері ол шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау кезінде оның қолында болған бастапқы деректерге негізделген. Алайда ағымдағы жағдаяттар мен болашаққа қатысты болжаулар нарықтық өзгерістер мен Топ бақылауында емес жағдаяттарға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер олардың пайда болуына қарай болжауларда көрініс табады.

Негізгі құралдарды қайта бағалау

Топ негізгі құралдарды (технологиялық мұнайды қоспағанда) қайта бағалауды 2013 жылғы 31 шілдедегі жағдай бойынша жүргізді. Ал-

дыңғы қайта бағалау 2010 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жүргізілген болатын. Қайта бағалауды тәуелсіз кәсіби бағалаушы «ПрайсуотерхаусКуперс Такс энд Эдвайзори» ЖШС жүргізді. Техно-логиялық мұнайдан басқа негізгі құралдардың өділ құнын анықтау үшін бастапқы деректер өділ құн сатысының 3-деңгейіне жатады (бақыланбайтын бастапқы деректер) Бағалаудың пайдаланылған өдіснамасы негізінен алмастырудың өтелімді құнын бағалауға («шығынды өдіс») негізделді. Шығынды өдіс бағаланатын негізгі құралдардың белсенді нарығы болмаған ретте негізінен мамандандырылған активтерді бағалау үшін қолданылады.

Жүргізілген бағалау аясында негізгі құралдардың өтелімділігіне де тест жасалды. Бұл ретте өтелімді құн пайдаланылуына қарай құндылықты бағалау арқылы есептелді. Пайдаланылуына қарай құндылықты есептеу кезінде мынадай негізгі жол берушілік қолданылды.

	Еселенетін ақша бірліктері		
	Мұнай тасымалдау	Мұнайды ауыстырып құю	Теңіз кемежайы
Дисконттау ставкасы	12,7%	14,7%	14,5%
Ұзақ мерзімді өсу қарқыны	5,16%	2,2%	2,2%
Бірінші дәрежелі активтің қызмет етуінің қалдық мерзімі	13,6 жыл	10 жыл	10 жыл

Пайдаланылуына қарай құндылықты бағалау нәтижелері ұсынылатын қызметтерді іске асыру көлеміне, ұсынылатын қызметтерге тарифтер деңгейіне, күрделі және ағымдық шығындар мөлшеріне де сезімтал. Сөйтіп, Топ негізгі құралдарының өтімділігіне тестке сай пайдаланылуына қарай құндылық 414.201.492 мың теңгені құрады.

Жер пайдалануға құқықтың құнсыздануы 2013 жылғы 31 шілдедегі жағдай бойынша жүргізілген негізгі құралдарды қайта бағалау аясында BTL активтерінің сәйкес пайдалылығына тест жүргізу нәтижесінде 165.670 мың теңге немесе 1.089 мың АҚШ доллары мөлшерінде пайда болды.

Әрбі есепті күнге Топ өзінің негізгі құралдарының теңгерімдік құны мен есепті күнге өділ құн қолданылып анықталғанмен арадағы айырманың болуын бағалайды. 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ басшылығы өзінің негізгі құралдарының өділ құнына қатысты өз бағалауын тағыда қайта қарады. Нәтижесінде басшылық 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдар өділ құнында 2013 жылғы 31 шілдедегі соңғы қайта бағалаудан бері елеулі өзгеріс жоқ деген қорытындыға келді. Нәтижесінде Топ негізгі құралдарының өділ құны олардың теңгерімдік құнына сәйкес келеді.

Технологиялық мұнайды қайта бағалау

Технологиялық мұнайды қайта бағалау мұнайдың өділ бағасының ауытқуы айтарлықтай жиі әрі елеулі болатындықтан, жыл сайын 30 қыркүйектегі жағдай бойынша жүргізіледі. Технологиялық мұнай 2013 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша қайта бағаланды. Технологиялық мұнайдың өділ құнын анықтауға арналған бастапқы деректер өділ құн сатында 2-деңгейге жатады (ауыстырылмайтын бақыланатын бастапқы деректер).

Келесі пайымдауды Топ басшылығы технологиялық мұнайдың өділ құнын анықтау кезінде назарға алды:

- технологиялық мұнай құбырды пайдалану үдерісінің ажырағыссыз бөлігі, онсыз тасымалдау мүмкін емес және тиісінше бағалау нысаны мамандандырылған актив болады;
- технологиялық мұнай ТМРА қойған шектеулер нәтижесінде сатыла да және өзгелей түрде пайдаланыла да алмайды;
- ТМРА және Үкімет елдегі жалпы баға көрсеткішіне тарифтердің жағымсыз әсерінің алдын алу үшін оларды мұқият қадағалап отырады және тиісінше егер мұнай халықаралық нарық бағасы бойынша бағаланған болса, оның құнын өтеуге мүмкіндік бермейтін деңгейде белгіленуі мүмкін;
- Топқа ҚМГ белгілеген қағида әсер етеді және егер мұнайдың белгілі бір бөлігін сатуға шешім қабылданып, мұндай шешімді ТМРА бекіткен жағдайда, ол тек ҚМГ тобының сауда бөлімшесіне ғана ішкі баға бойынша сатылуы мүмкін;
- және егер Топқа құбырдың жаңа бөліктерін толтыру үшін қосымша мұнай қажет болса, ол оны осындай ішкі бағамен ҚМГ тобының кәсіпорнынан сатып алар еді.

Осы факторлардың бәрін назарға алып, басшылық өділ құнын көрсету үшін құбырдағы технологиялық мұнайға мейлінше сай келетін, 2013 жылғы 30 қыркүйекке нарықтың хабардар қатысушысы анықтаған баға бір тонна үшін 264,7 АҚШ доллары (40.663 теңге) болар еді (2012 жылғы 30 қыркүйек: бір тонна үшін 252 АҚШ доллары (38.000 теңге). Табысты пайдаланып технологиялық мұнайды бағалау аясында сәйкес пайдалылыққа жасалған сынау қорытындылары бойынша экономикалық тозу анықталмады.

2013 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша негізгі құралдар құрамына енгізілген құбырдағы мұнай көлемі 2.176.933 тонна болды (2012 жылғы 30 қыркүйек: 2.151.546 тонна). 2013 жылғы 31 желтоқсанда түгендеу нәтижелері бойынша 24.434 тонна мөлшерінде артық мұнай анықталды (2012: 29.951 тонна). 2013 жылғы 31 желтоқсанға құбырдағы мұнай көлемі 2.193.351 тоннаны құрады (2012 жылғы 31 желтоқсан: 2.181.377 тонна). Топ артық мұнайды өзінің капиталындағы активтерді қайта бағалау бойынша резервті өзгерту жолымен актив (негізгі құрал) ретінде көрсетеді.

Негізгі құралдардың құнсыздануы

Егер активтің немесе ақша ағындарын тудыратын бөлімшенің теңгерімдік құны сату шығындарын шегергендегі өділ құн және пайдаланудан болған құндылық өлшемдерінің ең көбі болып табылатын өтелетін құннан асатын болса орын алады. Сатуға шығындарды шегергендегі өділ құн есебі ұқсас активтерді сатудың коммерциялық мәмілелеріне міндетті күші бар ақпаратқа немесе активтің шығуынан болған қосымша шығындарды шегергендегі бақыланытын нарықтық бағаларға негізделген. Пайдаланудан болған құндылықты есептеу дисконтталған ақша ағындары моделіне негізделген. Ақша ағындары бюджеттен келесі бес жылға алынады және Топтың ол қызметті жүргізу бойынша міндеттемелері жоқ қайта құрылымдау бойынша қызметті және келешекте ақша ағынын тудыратын бөлімшенің құнсыздану мәніне тексерілетін активтердің нәтижелерін жақсартатын елеулі инвестицияларды қамтымайды. Өтелетін сома ақша қаражаттарының дисконтталған ағындарының моделінде пайдаланылатын дисконтау мөлшерлемесіне, сондай-ақ ақша қаражаттарының күтілетін түсімдеріне және экстраполяциялау мақсатында пайдаланылған өсу қарқынына анағұрлым сезімтал.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімі

Топ негізгі құралдар қызметінің қалған пайдалы қызмет мерзімін ең әрі дегенде әрбір қаржы жылының соңына бағалайды және егер күтілетіні бұрынғы бағалаудан өзгеше болса, өзгерістер БЕХС 8 «Есеп жүргізу саясаты, есептеу бағаларындағы өзгерістер мен қателіктерге» сәйкес есептеу бағаларындағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттеме

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген «Магистральдық құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Топта пайдалану аяқталғаннан кейін магистральдық құбырды (мұнай құбырын) жою және бұдан әрі қоршаған ортаны қалпына келтіру, соның ішінде жерді қайта өңдеу жөнінде іс-шаралар жүргізу бойынша заңды міндеттемелері бар. Бұл Топтың құбырлары бойынша мұнай тасымалдайтын жер пайдаланушылардың мұнай қорлары толығымен таусылған жағдайда мүмкін.

Құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемеге резерв Топ есептеген Қазақстан Республикасында қолданылатын техникалық ережелер мен нормаларға сәйкес бөлшектеу және жерді қалпына келтіру бойынша жұмыстарды жүргізу құнының негізінде бағаланады (құбырды бөлшектеу бойынша шығындар сомасын 1 км үшін 2.891 теңге құрайды).

Сондай-ақ активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу жөніндегі міндеттемелер құрамында қалдықтар орналастырылатын полигондарды жою бойынша резерв көрсетілген. Резерв Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі талаптарына сәйкес 2013 жылы құрылған, оған сай қалдықтарды орналастыру полигонының меншік иелеріне полигон жабылғаннан кейін жерді қайта өңдеу және қоршаған ортаға әсерді бақылау үшін жою қоры құрылады.

Резервтер сомасы міндеттемені орындаудың күтілетін мерзіміне (17 жыл) құнсызданудың болжалды мөлшерлемесі және төменде берілген есепті кезеңнің аяғына дисконт мөлшерлемесі қолданылып есепті кезең аяғына белгіленді.

Пайыздық мәнде	2013 жыл	2012 жыл
Дисконттау мөлшерлемесі 31 желтоқсанға	6,0%	6,0%
Құнсыздану коэффициенті 31 желтоқсанға	5,6%	5,6%

Дисконттау мөлшерлемесін есептеу Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары бойынша тәуекелдері жоқ мөлшерлемелерге негізделеді.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемеге резервтің теңгерімдік құнын 16.677.538 мың теңге құрады (2012 жылғы 31 желтоқсанға: 15.531.037 теңге) (25-ескертпе).

Залалды жою бойынша шығындар бағалары табиғат қорғау талаптарында және заңнама түсіндіруінше әлеуетті өзгерістерге ұшырайды. Бұдан басқа осындай шығындардың бағаларындағы айқынсыздықтар баламаларда, жою, бұзылған топырақты қалпына келтіру әдістемелерінде, дисконт, құнсыздану мөлшерлемесі және осы міндеттеме күшіне енетін мерзім деңгейлерінің әлеуетті өзгерістерін қамтиды.

Егер есептеу кезінде пайдаланылатын салық салынғанға дейінгі дисконттаудың бағаланған мөлшерлемесі басшылық бағасынан 1%-ға жоғары болса, резервтің теңгерімдік бағасы танылған сомадан 2.354.717 мың теңгеге төмен болар еді.

Күмәнді берешектер бойынша резервтер

Топ күмәнді берешектер, жеткізушілерге берген алғытөлемдер және басқа да активтер бойынша резервтер жасайды. Күмәнді шоттарды бағалау кезінде тапсырысшының қызметінің бұрынғы және күтіліп отырған нәтижелері назарға алынады.

Экономикадағы, саладағы немесе тапсырысшының нақты сипаттарындағы өзгерістер, шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ескерілген күмәнді шоттарға резерв бойынша түзетулерді талап етуі мүмкін. 2013 және 2012 жылғы 31 желтоқсанда күмәнді шоттар бойынша резервтер 737.000 мың теңге, және тиісінше 681.617 мың теңге көлемінде құрылды (11, 13, 14 және 16-ескертпелер).

Салықтар бойынша резервтер

Күрделі салық заңнамасын, салық заңнамасындағы өзгерістерді, сондай-ақ салық салынатын келешек табыс сомаларын және оларды алу мерзімдерін түсінуге қатысты айқынсыздық бар. Топтың халықаралық операцияларының маңызды әртүрлілігін, сондай-ақ шарттық қатынастардың ұзақ мерзімді сипатын және күрделілігін есеп ала, нақты нәтижелер мен қабылданған болжалдар арасында пайда болатын айырма немесе осындай болжалдардың келешек өзгерістері есептілікте көрсетілген шығындар сомасын немесе пайдаға салынатын салық бойынша табыстар сомасын түзетуге әкеліп соғады. Негізделген болжалдар негізінде Топ өз қызметін жүзеге асыратын елдің салық органдары жүргізетін салық аудитінің мүмкін салдарларына резервтер жасайды. Осындай резервтердің өлшемі әртүрлі факторларға байланысты, мысалы алдыңғы аудиттердің нәтижелеріне және салық төлеуші-компания мен тиісті салық органының салық заңнамасын түрлі түсінуіне байланысты. Түсініктердегі осындай айырмалар Топ компаниясы тіркелген елде басым жағдайларға байланысты мәселелердің көп болуынан пайда болуы мүмкін.

Мерзімі кейінге қалдырылған активтер

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық залалдары және салық жеңілдіктері бойынша оған қарағанда салық залалдары есептелуі мүмкін салық салынатын пайда алу мүмкін болатын мөлшерде танылады. Болашақ салық салынатын пайданы алудың ықтимал мерзімі мен мөлшері негізінде шоғырландырылған қаржылық есептілігінде тануға болатын мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері сомасын анықтау үшін басшылықтың елеулі пайымдауы қажет. 2013 жылғы 31 желтоқсанда мерзімі кейінге қалдырылған салық бойынша танылған активтер сомасы 6.935.332 мың теңге болды (2012: 5.021.726 мың теңге) (34-ескертпе). 2013 және 2012 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың мерзімі кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтері болған жоқ.

Қызметкерлерге сыйақылар

Зейнеткерлікке шыққанға дейін және одан кейін қызметкерлерге ұзақ мерзімді сыйақылар құны және келтірілген міндеттемелер құны актуарлық әдіс қолданылып белгіленеді. Актуарлық әдіс

келешекте нақты нәтижелерден айырмашылығы болуы мүмкін түрлі болжамдарды қолдануды білдіреді. Актуарлық әдіс шегеру мөлшерлемелері, келешекте жалақының өсімі, өлім-жітім деңгейі және келешекте қызметкерлерге сыйақылар өсімі туралы болжамдарды қамтиды.

Негізгі болжамдарды бағалаудың күрделілігіне және еңбек қызметінің аяқталуы бойынша қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді сипатына байланысты мұндай міндеттемелер осындай болжамдардың өзгерістеріне аса сезімтал. Барлық болжам әрбір есепті күнге қайта қаралады.

Қазақстанда топтық бағалы қағаздар белсенді нарығының болмауына байланысты шегерудің тиісті мөлшерлемесін анықтау кезінде Топ басшылығы еңбек қызметінің аяқталуы бойынша сыйақылардың қолданылуының күтіліп отырған мерзіміне сәйкес келетін өтеудің экстраполирленген мерзімдері бар мемлекеттік бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемесін (МЕОКАМ) ескереді. Тиісті бағалы қағаздар сапасы одан әрі ұдайы талданып отырады.

Өлім-жітім деңгейі ашық қол жетімді өлім-жітім кестесіне негізделеді. Болашақ жалақы мөлшерінің көбеюі күтіліп отырған болашақ құнсыздану қарқынына негізделеді.

Компания 2011 жылғы 20 мамырда Компания қызметкерлерімен Ұжымдық шартты бекітті. 2013 жылы Ұжымдық шартқа, оның ішінде еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы мөлшерін арттыру, сондай-ақ еңбек қызметі аяқталуы бойынша ҚР заңнамасымен бекітілген айлық есептік көрсеткішке байланысты жәрдемақы мөлшері бекітілген өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Тиісінше айлық есептік көрсеткіш өзгерген жағдайда жәрдемақы мөлшері де өзгеретін болады.

Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығыстарының өзгерісіне есепті күнге зейнеткерлер санының өзгерісі де әсер етеді.

Қолданылған болжамдар туралы әлдеқайда кең ақпарат 20-ескертпеде келтірілген.

6. АКЦИЯНЫҢ ТЕҢГЕРІМДІК ҚҰНЫ ЖӘНЕ АКЦИЯҒА ПАЙДА

Акцияға базалық пайда сомалары Топтың бас компаниясы жай акцияларын ұстаушыларға жататын бір жылғы таза пайданы жыл ішіндегі айналыстағы жай акциялардың өлшенген орташа санына бөлу жолымен есептелген. Бөлу нәтижесінде акциялар санының өсуі алдыңғы кезеңдер үшін қолданылады.

Компания Топтың бас компаниясы ретінде айырбасталымды қаржы құралдарын шығармайтындықтан Топтың акциясына негізгі пайда акцияға таратылған пайдаға тең.

Төменде акцияға базалық пайда есептерінде пайдаланылған пайда мен акциялар саны туралы ақпарат келтіріледі.

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Топтың бас компаниясының жай акцияларын ұстаушыларға жататын таза пайда	63.543.600	33.501.128
Акцияға базалық пайданы есептеуге арналған жай акциялардың өлшенген орташа саны	384.635.599	349.130.775
Топтың бас компаниясы ретінде Компанияның жай акцияларын ұстаушыларға жататын есепті жылдағы пайдаға қатысты акцияға базалық пайда (теңгемен)	165	96

Төменде Топтың бас компаниясы үшін ҚҚБ талаптарына сәйкес бір жай акцияның теңгерімдік құны келтірілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Активтер жиыны	590.527.228	496.450.540
Минус: Материалдық емес активтер	(5.701.002)	(6.233.226)
Минус: Міндеттемелер жиыны	(123.257.311)	(104.136.477)
Жай акциялардың теңгерімдік құнын есептеуге арналған таза активтер	461.568.915	386.080.837
Жай акциялар саны	384.635.599	384.635.599
Бір жай акцияның теңгерімдік құны (теңгемен)	1.200	1.004

7. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

Мың теңге	Жер	Құбырлар	Көлік активтері
2012 жылғы 1 қаңтарға құны	16.249.861	100.068.206	8.277.842
Валютаны қайта есептеудің әсері	198.072	-	43.564
Түсімдер	36.444	1.339	426.863
Шығарылулар	(51.492)	(26.078)	(7.321)
Еншілес ұйымның шығуы (9-ескертпе)	(423.021)	-	(15.099)
Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша резервті тану (25-ескертпе)	-	15.084.384	-
Капитал есебінен қайта бағалау	-	-	-
Шығыс есебінен қайта бағалау	-	-	-
Аяқталмаған құрылыстан ауыстырылған	22.597	3.107.388	75.255
Материалдық емес активке аудару және ауыстыру (8-ескертпе)	-	-	-
Ауыстырулар және аударымдар	(1.404)	387.411	(125.908)
2012 жылғы 31 желтоқсанға бастапқы құны	16.031.057	118.622.650	8.675.196
2012 жылғы 1 қаңтарға жинақталған өтелім және құнсыздану	(5.523.893)	(15.145.640)	(1.875.142)
Валютаны қайта есептеудің әсері	(70.397)	-	(4.851)
Тозу	-	(9.254.120)	(1.020.554)
Шығарылу	25.050	9.729	5.134
Еншілес ұйымның шығуы (9-ескертпе)	-	-	2.468
Капитал есебінен құнсыздану	-	(1.510)	(24)
Шығыс есебінен құнсыздану	-	(244)	(1.388)
Материалдық емес активке аудару және ауыстыру (8-ескертпе)	-	-	-
Ауыстырулар және аударымдар	-	(43.148)	4.893
2012 жылғы 31 желтоқсанға жинақталған өтелім және құнсыздану	(5.569.240)	(24.434.933)	(2.889.464)
2013 жылғы 1 қаңтарға құны	16.031.057	118.622.650	8.675.196
Валютаны қайта есептеудің әсері	181.390	-	(22.788)
Түсімдер	76.084	2.904	145.778
Шығарылу	(88.275)	(176.228)	(113.259)
Капитал есебінен қайта бағалау	525.965	9.292.586	1.634.581
Шығыс есебінен құнсыздану	(59.645)	(4.074.954)	(292.304)
Жинақталған өтелімді өзара есепке алу және қайта бағалау кезіндегі бастапқы құнмен құнсыздану	(5.588.800)	(29.954.950)	(3.408.514)

Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар және жабдық	Технологиялық мұнай	Өзге де	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
87.533.300	81.176.560	59.184.177	12.331.948	21.914.221	386.736.115
269.276	124.099	-	38.375	50.645	724.031
184.318	1.547.242	2.622	774.205	23.332.528	26.305.561
(231.653)	(117.953)	(89.182)	(195.720)	(128.190)	(847.589)
(3.813.876)	(773.623)	-	(246.353)	(325.360)	(5.597.332)
-	-	-	-	-	15.084.384
-	-	23.982.196	-	-	23.982.196
-	-	142.717	-	-	142.717
5.416.807	7.806.958	-	2.165.244	(18.594.249)	-
-	(46.079)	-	(18.360)	(212.467)	(276.906)
(471.318)	132.307	-	59.458	9.200	(10.254)
88.886.854	89.849.511	83.222.530	14.908.797	26.046.328	446.242.923
(15.958.849)	(14.621.228)	(330.205)	(2.691.454)	(75.226)	(56.221.637)
(89.923)	(51.309)	-	(13.447)	-	(229.927)
(5.972.179)	(8.617.312)	-	(2.262.125)	-	(27.126.290)
167.919	80.614	-	181.315	-	469.761
383.117	200.676	-	58.714	-	644.975
(3.831)	(1.565)	-	(96)	(12.687)	(19.713)
(683.880)	(88.757)	-	(36.387)	(98.288)	(908.944)
-	6.285	-	1.418	-	7.703
37.203	(85.179)	-	96.485	-	10.254
(22.120.423)	(23.177.775)	(330.205)	(4.665.577)	(186.201)	(83.373.818)
88.886.854	89.849.511	83.222.530	14.908.797	26.046.328	446.242.923
70.193	65.634	-	2.655	3.789	300.873
452.532	1.500.542	2.348	796.058	29.743.876	32.720.122
(1.177.346)	(537.836)	(444.756)	(247.646)	(199.971)	(2.985.317)
8.122.706	19.261.449	6.738.331	2.573.664	1.651.182	49.800.464
(5.003.886)	(2.076.767)	-	(505.704)	-	(12.013.260)
(23.991.528)	(27.869.211)	-	(5.915.969)	-	(96.728.972)

7. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР (жалғасы)

Мың теңге	Жер	Құбырлар	Көлік активтері
Сату үшін ұстап қалынған активтерге ауыстыру	(2.319)	-	-
Аяқталмаған құрылыстан ауыстырылған	12.387	3.566.168	1.520.811
Материалдық емес активке аудару және ауыстыру (8-ескертпе)	-	-	-
Ауыстырулар және аударымдар	-	55.890	(28.721)
2013 жылғы 31 желтоқсанға құны	11.087.844	97.334.066	8.110.780
2013 жылғы 1 қаңтарға жинақталған өтелім және құнсыздану	(5.569.240)	(24.434.933)	(2.889.464)
Валютаны қайта есептеудің өсері	(51.507)	-	(3.731)
Тозу	-	(9.856.859)	(1.209.427)
Шығарылу	31.947	136.193	100.345
Капитал есебінен құнсыздану	-	(537)	(22.363)
Шығыс есебінен құнсыздану	-	1.345	(22.667)
Жинақталған өтелімді өзара есепке алу және қайта бағалау кезіндегі бастапқы құнмен құнсыздану	5.588.800	29.954.950	3.408.514
Сату үшін ұстап қалынған активтерге ауыстыру	-	-	-
Материалдық емес активке аудару және ауыстыру (8-ескертпе)	-	-	-
Ауыстырулар және аударымдар	-	(40.517)	(50)
2013 жылғы 31 желтоқсанға жинақталған өтелім және құнсыздану	-	(4.240.358)	(638.843)
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша			
Құны	11.087.844	97.334.066	8.110.780
Жинақталған өтелім және құнсыздану	-	(4.240.358)	(638.843)
Теңгерімдік құны	11.087.844	93.093.708	7.471.937
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша			
Құны	16.031.057	118.622.650	8.675.196
Жинақталған өтелім және құнсыздану	(5.569.240)	(24.434.933)	(2.889.464)
Теңгерімдік құны	10.461.817	94.187.717	5.785.732

Топта 2013 жылғы 31 маусымдағы жағдай бойынша негізгі құралдардың (технологиялық мұнайдан басқа) қайта бағалануы жүргізілді (алдыңғы қайта бағалау 2010 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жүргізілген). Технологиялық мұнайды қайта бағалау 30 қыркүйектегі жағдай бойынша жыл сайын жүргізіледі, себебі мұнайдың әділ құны

жиі және едәуір ауытқылайды. Технологиялық мұнай 2013 жылғы 30 қыркүйектегі жағдай бойынша қайта бағаланды. Қайта бағалау нәтижесінде жиналған тозу негізгі құралдардың теңгерімдік құнының есебіне алып тасталды да таза теңгерімдік құны негізгі құралдардың құнын қайта бағалауға әкелді.

Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар және жабдық	Технологиялық мұнай	Өзге де	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
(878.154)	(3.941)	-	-		(884.414)
5.415.430	8.496.751	-	809.879	(19.821.426)	-
-	(477)	-	(224)	(131.136)	(131.837)
9.917	(57.239)	-	55.970	(331.755)	(295.938)
71.906.718	88.628.416	89.518.453	12.477.480	36.960.887	416.024.644
(22.120.423)	(23.177.775)	(330.205)	(4.665.577)	(186.201)	(83.373.818)
(63.903)	(43.646)	-	625	-	(162.162)
(5.992.207)	(9.796.510)	-	(2.809.254)	-	(29.664.257)
955.285	440.982	306.798	233.415	172.084	2.377.049
(138.566)	(69.601)	(262.238)	(609)	(50.460)	(544.374)
(25.159)	(14.189)	(44.560)	(2.226)	(542.737)	(650.193)
23.991.528	27.869.211	-	5.915.969	-	96.728.972
73.165	3.918	-	-	-	77.083
-	-	-	19	-	19
(457)	(7.158)	-	6.076	338.044	295.938
(3.320.737)	(4.794.768)	(330.205)	(1.321.562)	(269.270)	(14.915.743)
71.906.718	88.628.416	89.518.453	12.477.480	36.960.887	416.024.644
(3.320.737)	(4.794.768)	(330.205)	(1.321.562)	(269.270)	(14.915.743)
68.585.981	83.833.648	89.188.248	11.155.918	36.691.617	401.108.901
88.886.854	89.849.511	83.222.530	14.908.797	26.046.328	446.242.923
(22.120.423)	(23.177.775)	(330.205)	(4.665.577)	(186.201)	(83.373.818)
66.766.431	66.671.736	82.892.325	10.243.220	25.860.127	362.869.105

Қайта бағалау нәтижесінде негізгі құралдар кейбір объектілерінің әділ құны олардың теңгерімдік құнынан төмен екендігі анықталды, соңғы бірнеше жыл ішінде Топ осы объектілерді күрделі жөндеуді және жаңғыртуды жүзеге асырған жоқ. Тиісінше теңгерімдік құнның әділ құннан артық сомасы осы активтер бұрын жете бағаланбағандай

дәрежеде Топ қайта бағалау бойынша тиісті резервті азайту ретінде көрсетілді, ал қалған сома пайда мен залал туралы есепте негізгі құралдардың жалпы сомасы 12.663.453 мың теңгеге құнсыздануы ретінде танылды.

2012 жылы «Құбырлар» тобы бойынша негізгі құралдардың 15.084.384 мың теңге мөлшерінде өсуі құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша резервті тануды білдіреді (5, 25-ескертпелер).

2013 және 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс негізінен келесі өндірістік объектілерді қамтиды:

- салынып жатқан магистральды мұнай құбырлары (оның ішінде Қазақстан – Қытай магистральды мұнай құбырын салу мемлекетаралық жобасы аясында іске асырылатын Құмкөл – Қарақойын магистральды мұнай құбыры құрылысы);
- «Қаламқас-Қаражанбас-Ақтау» (Қаражанбас-Ақтау учаскесі) және Өзен-Жетібай-Ақтау магистральды мұнай құбырларын қайта құру;
- Кеңқияқ БМАС қайта құру;
- өрт сөндіру жүйесін қайта құру, объектілердің электрмен жабдықтауын қайта құру және басқаларын.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толығымен өтелінген, бірақ негізгі құралдардың пайдаланылуында тұрған бастапқы құны мен тиісті жинақталған өтелімін 2.938.299 мың теңге құрады (2012: 5.743.628 мың теңге).

2013 жыл үшін аяқталмаған құрылыс құнына кіргізілген тозу сомасы 11.639 мың теңгені құрады (2012: 22.996 мың теңге).

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құбырдағы негізгі құралдардың құрамына қосылған мұнайдың көлемі 2.193 мың тоннаны құрады (2012: 2.181 мың тонна).

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс 13.613.707 мың теңге көлемінде (2012: 12.838.006 мың теңге) құрылыс жұмыстары үшін сатып алынған материалдар мен қосалқы бөлшектерді қамтиды.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 768.463 мың теңге көлемінде Қарағанды облысы Атасу ауылындағы балабақшалар кешенін және 37.800 мың теңге көлемінде Алматы облысы Ұшарал қаласындағы спорт алаңын құнсыздандыруға резерв құрылды, себебі бұл объектілер өлеуметтік объектілер болып табылады және бұдан өрі экономикалық табыс әкелмейді. Сондай-ақ 2012 жылы пайда мен залалдар арқылы 160.361 мың теңге көлемінде басқа да негізгі құралдардың құнсыздануы танылды, соның ішінде жобалау-ізде-стіру жұмыстары.

Егер жинақталған тозуды және жинақталған құнсыздануды шегергенде, активтер бастапқы баға бойынша ескерілсе, шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылған негізгі құралдар өр қайта бағаланған санатының теңгерімдік құны төмендегідей көрсетіледі:

	Жер	Құбырлар	Көлік активтері	Ғимарат- тар мен құрылстар	Машина- лар мен жабдық	Техноло- гиялық мұнай	Өзге	Аяқтал- маған құрылыс	Жиыны
2013 жылғы 31 желтоқсанға	12.558.408	53.347.278	5.705.043	37.959.883	57.913.313	1.171.808	7.712.998	35.138.347	211.507.078
2012 жылғы 31 желтоқсанға	12.301.711	55.640.022	4.968.375	35.448.469	55.695.049	1.171.845	8.557.559	25.541.269	199.324.299

8. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

Мың теңге	Лицензиялар	Бағдарлама- мен қамтама- сыз ету	Жерді пайдалануға арналған құқықтар	Өзге де	Жиыны
2012 жылғы 1 қаңтарға қалдық құны	252.473	936.374	4.674.400	365.790	6.229.037
Түсімдер	42.734	201.780	—	4.363	248.877
Шығулар	(2)	(8.887)	—	(471)	(9.360)
Өтелім	(68.266)	(324.687)	(107.807)	(59.291)	(560.051)
Шығулар бойынша жинақталған тозу	2	8.887	—	441	9.330
Еншілес ұйымның шығуы (9-ескертпе)	(181)	(5.363)	—	(48.221)	(53.765)
Еншілес ұйымның шығуынан болған жинақталған тозу (9-ескертпе)	—	2.842	—	19.866	22.708
Негізгі құралдардан ауыстырулар мен аударымдар	23.008	245.726	—	469	269.203
Валютаны қайта есептеу	679	(120)	72.570	4.118	77.247
Ауыстырулар мен аударымдар	4.473	3.824	—	(8.297)	—
2012 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	254.920	1.060.376	4.639.163	278.767	6.233.226
Түсімдер	5.478	140.701	39.858	—	186.037
Шығулар	—	(102.971)	—	(633.926)	(736.897)
Өтелім	(79.164)	(332.677)	(109.229)	(29.163)	(550.233)
Шығулар бойынша жинақталған тозу	—	102.971	—	410.599	513.570
Құнсыздану залалы	—	—	(165.670)	—	(165.670)
Негізгі құралдардан ауыстырулар мен аударымдар	905	130.913	—	—	131.818
Валютаны қайта есептеу	798	27	86.041	2.285	89.151
Ауыстырулар мен аударымдар	1.820	(1.820)	—	—	—
2013 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	184.757	997.520	4.490.163	28.562	5.701.002
2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша					
Бастапқы құн	455.682	4.163.442	6.106.597	76.219	10.801.940
Жинақталған өтелім және құнсыздану	(270.925)	(3.165.922)	(1.616.434)	(47.657)	(5.100.938)
Теңгерімдік құны	184.757	997.520	4.490.163	28.562	5.701.002
2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша					
Бастапқы құн	447.373	3.996.520	5.953.009	704.353	11.101.255
Жинақталған өтелім және құнсыздану	(192.453)	(2.936.144)	(1.313.846)	(425.586)	(4.868.029)
Теңгерімдік құны	254.920	1.060.376	4.639.163	278.767	6.233.226

9. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМНЫҢ ШЫҒУЫ

2012 жылғы 18 қыркүйекте Компания «ҚазТрансОйл-Сервис» АҚ («ҚТО-Сервис») жай акциялар пакетінің 100% «ҚазМұнайГаз-Сервис» АҚ пайдасына өткізуге шарт жасасты. Шарттың сомасы 11.647.889 мың теңгені құрады және 2012 жылғы 21 қыркүйекте төленді.

Шарт ережелеріне сәйкес меншік құқығы 2012 жылғы 21 қыркүйекте «ҚазМұнайГаз-Сервис» АҚ-қа көшті.

«ҚазМұнайГаз-Сервис» АҚ-қа өткізілген «ҚазТрансОйл-Сервис» АҚ сәйкестендірілген активтерінің, міндеттемелерінің және шартты міндеттемелерінің теңгерімдік құны шығу күніне келесідей көрсетілді:

Мың теңге	Шығу кездегі теңгерімдік құн
Негізгі құралдар	4.952.357
Материалдық емес активтер	31.057
Банк салымдары	531
Тауар-материалдық қорлар	195.678
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	100.249
Жеткізушілерге берілген алғытөлемдер	86.818
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем	516
Өтелетін ҚҚС және өзге де салықтар бойынша алдын ала төлем	53.340
Өзге де ағымдағы активтер	36.543
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	5.976.033
Активтер жиыны	11.433.122
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	6.392
Алынған алғытөлемдер	21.556
Төлеуге жататын өзге де салықтар	11.488
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	55.472
Міндеттемелер жиыны	94.908
Шыққан таза активтер жиыны	11.338.214
Ақша қаражаттары пен алынған сыйақы	11.647.889
Еншілес ұйымның шығуынан болған табыс	309.675

Алынған ақшалай сыйақының сомасы ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте шығу күніне «ҚТО-Сервис» АҚ-ның ақша қаражаттары және олардың баламалары жалпы сомасы 5.671.856к мың теңге шегеріліп көрсетілген.

10. БІРЛЕСКЕН БАҚЫЛАУ КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
ҚҚҚ	40.878.930	30.188.246
МұнайТас	12.675.097	10.627.303
	53.554.027	40.815.549

2013 жылға ҚҚҚ пайдасындағы Топтың үлесі 10.648.691 мың теңгені (2012: 7.019.889 мың теңге), өзге де бірлескен кірістегі үлес 41.993 мың теңгені құрады (2012: 288.666 мың теңге). 2013 жылға МұнайТас пайдасындағы Топтың үлесі 1.197.876 мың

теңгені (2012: 1.088.090 мың теңге), өзге де бірлескен кірістегі үлес 1.303.502 мың теңгені құрады (2012: нөл). 2013 жыл ішінде МұнайТас Компанияға 2012 жылдың қорытындысы бойынша 453.584 мың теңге көлемінде дивиденттер төледі (2012: нөл).

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан		2012 жылғы 31 желтоқсан	
	ҚҚҚ	МұнайТас	ҚҚҚ	МұнайТас
Бірлескен кәсіпорындағы сомалық активтер мен міндеттемелердегі үлес				
Қысқа мерзімді активтер	22.462.883	1.448.667	22.990.588	927.921
оның ішінде ақша және олардың баламалары	5.941.869	162.279	8.485.914	786.993
Ұзақ мерзімді активтер	128.663.581	14.835.854	121.837.789	14.211.948
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(19.868.226)	(296.701)	(14.026.734)	(1.312.340)
оның ішінде қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	-	-	-	844.636
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(90.379.308)	(3.312.723)	(100.613.397)	(3.200.226)
оның ішінде ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	77.829.046	-	88.911.403	-
Таза активтердегі үлес	40.878.930	12.675.097	30.188.246	10.627.303

Мың теңге	2013 жыл		2012 жыл	
	ҚҚҚ	МұнайТас	ҚҚҚ	МұнайТас
Бір жылға бірлескен бақылау кәсіпорындағы сомалық түсім мен таза пайдадағы үлес				
Түсім	33.848.334	3.975.326	27.298.690	3.936.671
Тозу және өтелім	6.602.428	1.010.762	6.285.345	966.051
Пайыздық кірістер	572.701	23.534	263.598	7.761
Пайыздық шығыстар	4.934.486	5.238	5.636.631	53.362
Табыс салығы	3.879.123	302.729	1.045.445	280.554
Таза пайда	10.648.691	1.197.876	7.019.889	1.088.090
Өзге де жиынтық кіріс	41.993	1.303.502	288.666	-
Жиынтық кіріс жиыны	10.690.684	2.501.378	7.308.555	1.088.090

11. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР ҮШІН ЖЕТКІЗУШІЛЕРГЕ БЕРІЛГЕН АЛҒЫТӨЛЕМДЕР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Негізгі құралдар мен құрылыс қызметтері үшін үшінші тараптарға алғытөлемдер	5.934.981	623.604
Минус: күмәнді борыштар бойынша резерв	(99.330)	(99.330)
	5.835.651	524.274

Негізгі құралдар үшін жеткізушілерге берілген алғытөлемдерге қатысты күмәнді борыштар бойынша резервтің қозғалысы мынадай түрде берілген:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
1 қаңтарға	99.330	-
Тиісті резервпен алғытөлемдер қалпына келтірілген	-	99.330
31 желтоқсанға	99.330	99.330

12. ТАУАР-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Қосалқы бөлшектер	937.047	962.951
Отын	698.546	770.441
Құрылыс материалдары	138.466	154.549
Тауарлар	76.520	76.248
Химиялық реагенттер	33.496	89.053
Өзге де	510.181	612.112
Минус: ескірген және өтемсіз тауар-материалдық қорлар бойынша резерв	(48.213)	(65.413)
	2.346.043	2.599.941

Ескірген және өтемсіз тауар-материалдық қорлар бойынша резервтің қозғалысы мынадай түрде берілген:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
1 қаңтарға	65.413	54.278
Бір жылға есептеу	7.672	17.148
Тауар- материалдық қорларды есептен шығару	(20.034)	(106)
Еншілес ұйымның шығуы	–	(1.648)
Резервтің қайтарылуы	(5.148)	(4.175)
Валюталарды қайта есептеу	310	(84)
31 желтоқсанға	48.213	65.413

13. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі (36-ескертпе)	1.416.969	1.031.480
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	1.203.023	1.049.790
Үшінші тараптардың өзге де дебиторлық берешегі	2.526.184	825.882
Байланысты тараптардың өзге де дебиторлық берешегі (36-ескертпе)	35.828	198.918
Минус: күмәнді берешектер бойынша резерв	(633.072)	(578.189)
	4.548.932	2.527.881

Сауда және өзге де дебиторлық берешек негізінен «айда немесе төле» ережелерінде мұнай тасымалдау жөнінде қызметтер көрсетуге арналған шарттарға сай мұнайдың өтінім берілген және жеткізілмеген көлемдері сомаларымен берілген.

Сауда және өзге де дебиторлық берешекке қатысты күмәнді берешектер бойынша резервтегі өзгерістер мынадай түрде берілген:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
1 қаңтарға	578.189	109.688
Тиісті резервпен дебиторлық берешекті қалпына келтіру	–	409.688
Бір жылға есептеу	89.895	136.104
Дебиторлық берешекті есептен шығару	(1.071)	(42.266)
Резерв түзетпесі	(33.990)	(23.112)
Еншілес ұйымның шығуы	–	(11.961)
Валюталарды қайта есептеу	49	48
31 желтоқсанға	633.072	578.189

Топтың сауда және өзге де дебиторлық берешегі мына валюталарда көрсетілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен	4.128.283	2.052.571
АҚШ долларымен	357.911	429.910
Ресей рублімен	1.756	780
Өзге де валютада	60.982	44.620
	4.548.932	2.527.881

31 желтоқсанға туындау мерзімдері бойынша сауда дебиторлық берешегін талдау мынадай түрде берілген:

Мың теңге	Жиыны	Мерзімі өткізілмеген, әрі құнсызданбаған	Мерзімі өткізілген, бірақ құнсызданбаған				
			<30 күн	30-60 күн	30-60 күн	90-120 күн	>120 күн
2013	4.548.932	3.956.772	396.736	107.489	32.584	18.673	36.678
2012	2.527.881	1.984.584	405.000	53.068	1.725	32.516	50.988

14. ЖЕТКІЗУШІЛЕРГЕ БЕРІЛГЕН АЛҒЫТӨЛЕМДЕР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға алғытөлемдер	587.519	184.307
Байланысты тараптарға алғытөлемдер (36-ескертпе)	257.165	420.284
Минус: күмәнді берешектер бойынша резерв	(1.982)	(1.482)
	842.702	603.109

Жеткізушілерге берілген алғытөлемдерге қатысты күмәнді берешектер бойынша резервтің қозғалысы келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
1 қаңтарға	1.482	3.443
Бір жылға есептеу	1.788	11.249
Тиісті резервпен алғытөлемдерді қалпына келтіру	-	847
Алғытөлемдерді есептен шығару	-	(5.025)
Резерв түзетпесі	(1.288)	(9.032)
31 желтоқсанға	1.982	1.482

15. ӨТЕУГЕ ҚҚС ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ САЛЫҚТАР БОЙЫНША АЛДЫН АЛА ТӨЛЕМ

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Өтеуге ҚҚС	3.038.279	1.974.968
Өзге де салықтар бойынша алдын ала төлем	106.435	117.045
	3.144.714	2.092.013

16. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Мұнайды тасымалдау бойынша көліктік экспедиция қызметтері үшін берешек	3.770.279	4.284.419
Қызметкерлердің берешегі	93.731	41.315
Сақтандыру бойынша алдын ала төлем	38.840	34.635
Болашақ кезеңдер шығыстары	20.445	7.409
Өзге де	26.114	40.700
Минус: күмәнді берешектер бойынша резерв	(2.616)	(2.616)
	3.946.793	4.405.862

17. БАНК САЛЫМДАРЫ

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді банк салымдары	81.554.300	53.000.000
Ұзақ мерзімді банк салымдары	576.541	—
Салымдар бойынша есептелген пайыздар	1.562.238	84.676
	83.693.079	53.084.676

31 желтоқсандағы банк салымдары мынадай түрде берілген:

- қысқа мерзімді банк салымдары, 3-12 ай мерзімге теңгемен, пайыздық мөлшерлемесі жылдық 3,7%-7,2% (2012: жылдық 3,3%-дан 7,1%-ға дейін теңгемен), өтеу мерзімі 2014 жылғы желтоқсанда аяқталатын, қазақстандық банктерде орналастырылған (2012: 2013 жылғы желтоқсан);
- Компания қызметкерлеріне «Қазақстан Ұлттық банкі» АҚ берген ипотекалық қарыздарды қамтамасыз ету үшін мерзімі 2028 жылға дейінгі мөлшерлемесі жылдық 2% пайдалануы шектеулі ұзақ мерзімді банк салымдары.

18. АҚША ҚАРАЖАТТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі теңгемен көрсетілген мерзімді салымдар	22.980.000	10.000.000
Банктердегі теңгемен көрсетілген ағымдағы шоттар	1.374.515	8.114.269
Банктердегі АҚШ долларымен көрсетілген ағымдағы шоттар	1.152.074	332.576
Банктердегі ларимен көрсетілген ағымдағы шоттар	67.742	475.434
Банктердегі евромен көрсетілген ағымдағы шоттар	57.604	11.908
Банктердегі Ресей рублімен көрсетілген ағымдағы шоттар	5.194	9.306
Банктердегі өзге де валютамен көрсетілген ағымдағы шоттар	-	152
Банктердегі өзге де ағымдағы шоттар	11.374	12.365
Кассадағы қолма-қол ақша	1.547	2.581
Минус: құнсыздануға резерв	(4.702)	(4.547)
	25.645.348	18.954.044

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қазақстандық банктерде орналасқан 3 айға дейінгі ағымдағы шоттары мен мерзімді салымдардың көпшілігі бойынша пайыздар жылдық 1,7%-10,25% мөлшерінде есептелді (2012: 1,65% - 4% жылдық).

19. МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

2012 жылғы 26 маусымда Компания жарияланған акциялар санын өсірді (2012 жылғы 26 мамырдағы № А2995 құнды қағаздардың шығарылуын мемлекеттік тіркеу туралы куәлік). 1:10 үйлесіміне бөлшектеу нәтижесінде жарияланған акциялардың саны 34.617.204 акциядан 346.172.040 акцияға дейін өсті, бұл ретте жарғылық капиталдың өлшемі өзгерген жоқ (34.617.204 мың теңге). Сонымен қатар, Компания жарияланған акциялардың санын 38.463.560 данаға өсірді. Жарияланған акциялар санын бөлшектеу және өсіру «Халық IPO» бағдарламасы шегінде Қазақстандық Қор Биржасында Компанияның акцияларын орналастырумен байланысты.

2012 жылғы 25 желтоқсанда ҚҚБ-да «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларының сауда-саттығы ашылды. Нәтижесінде 27.886.080 мың теңгеге бір акция үшін 725 теңге бойынша 38.463.559 жай акция сатылды. 2013 және 2012 жылдары 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы жарияланған, шығарылған және 62.503.284 мың теңге көлемінде төленген 384.635.600 жай акциядан құралды жарияланған бірақ шығарылмаған және төленбеген 1 акцияны қоспағанда.

2013 және 2012 жылдары 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал Компанияның акцияларды шығаруға байланысты 565.717 мың теңге мөлшерінде (оның ішінде төленгені 2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 289.774 мың теңге) шеккен кеңес беру қызметтердің құны шегеріліп көрсетілді және 61.937.567 мың теңгені құрады.

АКЦИОНЕРГЕ ТӨЛЕМ

Дивидендтер

2013 жыл ішінде Топ 2012 жылдың қорытындысы бойынша 28.847.670 мың теңге жалпы сомада дивидендтерді жариялады және төледі (2012: 2011 жылдың пайдасынан 60.002.000 мың теңге). 384.635.599 данаға акцияның жалпы санынан бір жай акцияға дивидендтердің сомасы 75 теңгені құрады (2012: 346.172.040 данаға акцияның жалпы санынан шаққанда 173,33 теңге).

Активтерді қайта бағалаудан резерв

Топтың Есеп саясатына сәйкес әрбір 3 жылда тәуелсіз бағалаушылармен жүзеге асырылатын активтерді қайта бағалау бойынша резерв негізгі құралдарды қайта бағалау негізінде жасалған (жыл сайын 30 қыркүйектегі жағдай бойынша қайта бағаланатын технологиялық мұнайды қоспағанда).

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтерді қайта бағалау жөніндегі резерв 2013 жылғы 31 шілдедегі жағдай бойынша негізгі құралдарды 41.100.398 мың теңге көлемінде қайта бағалауға (осының алдындағы қайта бағалау 2010 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жүргізілген болатын) байланысты 27.481.073 мың теңгеге өзгерді және қайта бағаланған негізгі құралдар өтелімін аударуға байланысты 13.619.325 мың теңге (2012: 13.090.536 мың теңге) көлемінде өзгерді.

Капиталдың өзге де резервтері

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша капиталдың өзге де резервтері 1.016.496 мың теңгені (2012 жылғы 31 желтоқсанға 17.104 мың теңге) құрады. Осы резервтің өзгерісі 1.292.000 мың теңге мөлшерінде белгіленген төлемдері бар жоспарлар бойынша қайта бағалаудан болатын актуарлық залалдарды танумен негізделген, оның салық өсері 258.400 теңгені құрайды.

Есептілік валютасын қайта есептеу резерві

2013 жылғы 31 желтоқсанға есептілік валютасын қайта есептеу бойынша резерв 10.069.002 мың теңгені құрады (2012 жылғы 31 желтоқсанға 9.875.876 мың теңге). Осы резервтің өзгерісі шетелдік кәсіпорындардың есептілігін қайта есептеумен негізделген.

20. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЯҚЫЛАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕ

Қызметкерлерге төлемдер қызметкерлерге өзге де ұзақ мерзімді төлемдер ретінде қаралады. Осы төлемдерді алу құқығы негізінен қызметтің ең аз мерзімі аяқталуына тәуелді. Осы төлемдердің күтілетін құны белгіленген төлемдері бар жоспар үшін пайдаланылатынға ұқсас есепке алу әдістемесін пайдалана отырып қызмет мерзімі ішінде есептеледі. Топ келешек сыйақыларды төлеуді қамтамасыз етуге ешқандай қорларды құрмады.

2013 жылы Топтық шартқа, оның ішінде еңбек қызметі аяқталғанға байланысты сыйақы көлемін ұлғайтуға әкелген, сондай-ақ ҚР заңнамасымен белгіленген айлық есептік көрсеткішке байланысты еңбек қызметі аяқталғаннан кейін жәрдемақы көлемін бекіткен өзгерістер мен қосымшалар енгізілді.

Белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердегі өзгерістер, мынадай түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Жылдың басына белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	6.800.263	6.135.892
Өткен жылдардағы қызметтер құны	1.008.000	—
Ағымдағы жылдағы қызметтер құны	495.000	460.000
Таза пайыздық шығыстар (33-ескертпе)	417.000	372.000
Актuarлық залалдар**	1.292.000	153.000
Төленген сыйақылар	(357.083)	(320.629)
Жылдың аяғына белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелердің ағымдағы құны	9.655.180	6.800.263
Минус: белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелер ағымдағы құнының қысқа мерзімді бөлігі	(322.000)	(238.000)
Белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттемелер ағымдағы құнының ұзақ мерзімді бөлігі	9.333.180	6.562.263

** ҚЕХС (IAS) 19 өзгерістер енгізгеннің салдарынан (2013 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылады) актуарлық залалдар өзге де жиынтық кіріс құрамында көрсетілуге тиіс. Топ бұл талапты ретроспективті қолданбаған себебі, осы өзгерістер Топтың қаржылық есептілігіне маңызды бір өсер келтірмегендіктен.

Ағымдағы жылдың қаржылық жағдайы және жиынтық кіріс туралы есебі туралы шоғырландырылған есепте танылған сомалар мынадай түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Жылдың аяғына белгіленген төлемдері бар жәрдемақылар төлеу бойынша міндеттеменің ағымдағы құны	9.655.180	6.800.263
Таза міндеттеме	9.655.180	6.800.263
Өткен жылдардың шығыстары	1.008.000	—
Ағымдағы жылдың шығыстары	495.000	460.000
Актuarлық залалдар (31-ескертпе)	1.292.000	153.000
Таза пайыздық шығыстар (33-ескертпе)	417.000	372.000
Ағымдағы кезеңде танылған шығыстар	3.212.000	985.000

Ағымдағы жылдың және өткен жылдардың қызмет құны, таза пайыздық шығыстар тиісінше жалпы және әкімшілік шығыстар және қаржылық шығыстар, іске асыру өзіндік құны құрамында пайдалар мен шығыстарға кіргізілген (28, 29, 33-ескертпелер). ҚЕХС (IAS) 19 (2011 жылғы редакция) талаптары 2013 жылғы 1 қаңтарда күшіне енуіне байланысты 2013 жылы актуарлық залалдар өзге де жиынтық кіріс құрамында танылған (2012 жылы өзге де операциялық шығыстар құрамында табыстар мен шығыстарда танылды (31-ескертпе).

2013 жылғы актуарлық залалдар сомасының ұлғаюы 5-ескертпеде көрсетілген Топтық шарттағы өзгерістермен, зейнеткерлер санының өсуімен және кейбір актуарлық долбарлардың өзгеруімен байланысты.

2013 және 2012 жылдың 31 желтоқсанына қызметкерлерге төлемдер бойынша міндеттемелерді бағалау үшін пайдаланылған негізгі актуарлық долбарлар мынадай түрде берілген:

	2013 жыл	2012 жыл
Дисконттау мөлшерлемесі	6,0%	6,0%
Құнсыздану мөлшерлемесі	5,6%	4,0%
Ұзақ мерзімді жылдық төлемдердің болашақта ұлғаюы	5,5%	6,0%
Болашақта жалақының өсуі	6,0%	6,0%
Өлім-жітім пайызы	12,0%	12,0%

2012 және 2013 жылдардағы 31 желтоқсанға еңбек қызметінің аяқталуынан кейін қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттеменің орташа ұзақтығы 16 жылды құрады.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды долбарларға сезінушілікті талдау келесідей берілген:

Мың теңге	Төмендеуі	Өсуі
Дисконттау мөлшерлемесі	-0,5% 778.000	+0,5% (693.000)
Құнсыздану мөлшерлемесі	-0,5% (720.000)	+0,5% 803.000
оның ішінде:		
	-0,5%	+0,5%
Болашақта жалақының өсуі	(79.200)	88.330
	-0,5%	+0,5%
Ұзақ мерзімді төлемдердің өсуі	(640.800)	714.670
Өмірдің ұзақтығы	-1 жыл (395.000)	+1 жыл 400.000

21. БОЛАШАҚ КЕЗЕҢДЕР КІРІСТЕРІ

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Үшінші тараптардан болашақ кезеңдер кірістері	3.819.666	3.840.252
Байланысты тараптардан болашақ кезеңдер кірістері (36-ескертпе)	260.305	572.670
	4.079.971	4.412.922

22. САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Тауарлар мен қызметтер үшін үшінші тараптар алдындағы кредиторлық берешек	10.194.390	5.905.433
Тауарлар мен қызметтер үшін байланысты тараптар алдындағы кредиторлық берешек (36-ескертпе)	650.602	596.783
Үшінші тараптардың өзге де кредиторлық берешегі	249.065	269.141
Байланысты тараптардың өзге де кредиторлық берешегі (36-ескертпе)	1.950	569
	11.096.007	6.771.926

Сауда және өзге де кредиторлық берешек аяқталмаған күрделі құрылысқа қатысты байланысты және үшінші тараптар алдындағы 7.711.017 мың теңге көлеміндегі берешекті қосқан.

Сауда және өзге де кредиторлық берешектің ағымдағы құны мына валюталарда көрсетілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен	10.550.602	6.274.570
АҚШ долларымен	351.156	223.020
Ресей рублімен	48.590	58.192
Еуромен	13.480	12.289
Өзге де валютада	132.179	203.855
	11.096.007	6.771.926

23. АЛЫНҒАН АЛҒЫТӨЛЕМДЕР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардан алынған алғытөлем (36-ескертпе)	10.706.153	10.426.287
Үшінші тараптардан алынған алғытөлем	6.475.570	5.544.408
	17.181.723	15.970.695

24. ТӨЛЕМГЕ ӨЗГЕ ДЕ САЛЫҚТАР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Жеке табыс салығы	998.348	432.489
Әлеуметтік салық	550.961	309.878
Мүлікке салынатын салық	355.611	79.651
Төлеуге ҚҚС	564	297.528
Өзге де салықтар	681.867	520.255
	2.587.351	1.639.801

25. РЕЗЕРВТЕР

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ РЕЗЕРВТЕР

Мың теңге	Салықтар резерві (BTL)	Экология резерві (Компания)	Өзге де резервтер (Компания)	Жиыны
2012 жылғы 1 қаңтарға	227.646	48.267	11.814	287.727
Бір жылға есептеу	—	306.318	—	306.318
Пайдаланылған резерв	(56.214)	(186.332)	—	(242.546)
Резервтің қайтарылуы	—	(776)	—	(776)
Валютаны қайта есептеу	2.974	—	—	2.974
2012 жылғы 31 желтоқсанға	174.406	167.477	11.814	353.697
Бір жылға есептеу	8.671	517	—	9.188
Пайдаланылған резерв	—	(126.352)	(11.814)	(138.166)
Валютаны қайта есептеу	3.406	—	—	3.406
2013 жылғы 31 желтоқсанға	186.483	41.642	—	228.125

Салықтар бойынша BTL резервтері

2011 жылғы 31 желтоқсанына BTL 1.534.000 АҚШ доллары сомасында (227.646 мың теңгеге барабар) төлем көзінен салық қосымша есептелуіне қатысты Грузияның Салық комитетімен сот талқылауына тартылды және шоғырландырылған қаржылық есептілікте тиісті сомаға резерв көрсетілді. 2012 жыл ішінде Топ 377 мың АҚШ доллар

сомасына көрсетілген резервтің бөлігін пайдаланды (56.214 мың теңгеге барабар).

Экология резерві

Экология резерві заңсыз кірекесу нәтижесінде мұнайдың төгілуімен байланысты Компаниямен есептелді.

ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ РЕЗЕРВТЕР

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
1 қаңтарға сальдо	15.531.037	—
Бір жылға есептеу	189.265	15.084.384
Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелер дисконтының өтелімі (33-ескертпе)	957.236	446.653
31 желтоқсанға сальдо	16.677.538	15.531.037

Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттеме

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген «Магистральды құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес, Компанияның пайдалануды аяқтағаннан кейін магистральды құбырды (мұнай құбырын) жою және кейіннен қоршаған ортаны қалпына келтіру, соның ішінде жерді қайта өңдеу шараларын жүргізу бойынша заңды міндеттемесі бар. Осыған байланысты 2012 жылы Компания басшылығы активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелерге 15.084.384 мың теңге көлемінде резерв есептеді.

Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелер құрамында қалдықтарды орналастыру полигондарын жоюда резерв көрсетілген. Резерв 2013 жылы Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес құрылған, ол бойынша қалдықтарды орналастыру полигон иесі жерді қайта өңдеу және полигон жабылғаннан кейін қоршаған ортаға әсерін мониторингтеу бойынша шаралар жүргізу үшін жою қорын құрады. Полигондарды жою резерві болашақтағы шығындардың дисконтталған құнының сомасына құрастырылған, ол полигонның жойылу күніне қалған кезеңге байланысты 189.265 мың теңге көлемінде есептелген. Дисконттау мөлшерлемесі ретінде Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары бойынша қатерсіз мөлшерлеме қолданылды.

26. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Жалақы	7.385.065	2.941.700
Байланысты тараптардың алдында көліктік экспедиция қызметтері бойынша берешек (36-ескертпе)	4.153.476	4.839.624
Үшінші тарап алдында көліктік экспедиция қызметтері бойынша берешек	3.281.040	3.190.974
Байланысты тараптардың алдында мұнай тасымалдау туралы тапсырыс шарты бойынша берешек (36-ескертпе)	651.706	—
Зейнетақы қоры алдындағы берешек	593.575	338.898
Үшінші тараптардан болашақ кезеңдер табыстарының ағымдағы бөлігі	324.578	444.532
Байланысты тараптардан болашақ кезеңдер табыстарының ағымдағы бөлігі (36-ескертпе)	312.366	312.365
Өзге де есептеулер	44.086	62.406
	16.745.892	12.130.499

2013 жылғы желтоқсанда Компанияның Директорлар кеңесі қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақы беруге қатысты жыл қорытындыла-

ры бойынша сыйақы төлеу жөнінде шешім қабылдады, ол әлеуметтік салық есебімен 4.424.784 мың теңгені құрады.

27. ТҮСІМ

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Шикі мұнайды тасымалдау	153.861.014	110.260.550
Мұнайды және мұнай өнімдерін ауыстырып құю және темір жолмен тасымалдау	17.810.315	14.880.582
Құбырларды пайдалану және оларға техникалық қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	6.816.579	5.968.264
Су тасымалдау	6.573.345	6.431.874
Мұнайдың көлік экспедициясы және теңіз кемежай қызметтері	3.995.350	3.853.047
Мұнайды сақтау бойынша қызметтер	174.555	235.996
Өзге де	790.514	1.431.012
	190.021.672	143.061.325

Кірістердің ұлғаюы жоғарыда айтылған ішкі және экспорттық нарықтарға мұнай қотару тарифтерінің өсуіне байланысты (1-ескертпе). 2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын 12 ай үшін ең екі үлкен жүк жіберушілерден түскен түсім 41.333.606 мың теңгені және тиісінше

18.434.349 мың теңгені құрады. 2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын 12 ай үшін екі үлкен жүк жіберушілерден түскен түсім құрады 36.137.646 мың теңгені және тиісінше 8.215.120 мың теңгені құрады.

28. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	35.939.251	29.063.058
Тозу және өтелім	29.442.621	26.976.466
Темір жол қызметтері	10.298.681	9.229.798
Отын және материалдар	6.112.086	5.831.571
Электр энергиясы	6.065.868	5.355.092
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар	4.895.316	4.324.473
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	4.670.474	4.994.652
Күзет қызметтері	3.466.756	3.587.876
Газға арналған шығындар	2.211.319	2.206.043
Еңбек қызметінің аяқталуына байланысты қызметкерлерге сыйақы беруге арналған шығындар	1.406.914	431.867
Әуеден күзету қызметтері	1.296.160	1.931.505
Иссапар шығыстары	816.498	706.013
Қоршаған ортаны қорғау	612.422	888.008
Сақтандыру	446.548	476.373
Құбырларды диагностикалау	389.203	194.260
Операциялық жалдау	295.453	744.589
Байланыс қызметтері	253.297	214.538
Өзге де	2.349.832	2.447.449
	110.968.699	99.603.631

Өндірістік қызметшілерге жұмсалған шығындардың ұлғаюы негізінен 2013 жылдың қорытындысы бойынша сыйақыны есептеумен байланысты.

29. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Қызметшілерге жұмсалатын шығындар	6.529.810	5.447.561
Тозу және өтелім	760.231	686.879
Кеңес беру қызметтері	413.088	767.630
Кеңсеге қызмет көрсету	355.714	121.661
Әлеуметтік сала бойынша шығыстар	274.705	172.820
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар	229.479	361.723
Иссапар шығыстары	228.849	215.928
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	223.186	218.156
Сақтандыру және қауіпсіздікті қамтамасыз ету	217.343	232.607
ҚҚС және ҚҚС-ны есептен шығару бойынша шығыстар	194.727	309.957
Материалдар және отын	182.300	140.532
Қайырымдылық бойынша шығындар	166.028	1.079.886
Материалдық емес активтердің құнсыздануы	165.670	—
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	148.765	149.098
Оқыту	112.962	132.182
Байланыс қызметтері	111.544	124.219
Банк қызметтері	111.417	102.622
Еңбек қызметінің аяқталуына байланысты қызметкерлерге сыйақы беруге арналған шығындар	96.086	28.133
Ақпараттық қамтамасыз ету	71.653	77.118
Күмөнді берешектер бойынша есептеу	56.405	119.756
Жарнама бойынша шығыстар	41.972	186.903
Көлік шығыстары	12.018	14.366
Ескірген тауар-материалдық қорлар бойынша резерв	2.520	12.973
Өзге де	321.032	274.865
	11.027.504	10.977.575

Әкімшілік қызметшілерге жұмсалған шығындардың ұлғаюы негізінен 2013 жылдың қорытындысы бойынша сыйақыны есептеумен байланысты.

2012 жылы Топ «Павлодар – біздің ортақ үйіміз» қоғамдық бірлестігіне Павлодар қаласындағы спорт кешенінің құрылысына 1.000.000 мың теңге мөлшерінде қайырымдылық көмек көрсетті.

30. ӨЗГЕ ДЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Айыппұлдар мен өсімақылардан болатын кіріс	6.694.613	928.945
Тауар-материалдық қорларды іске асырудан болатын кіріс	314.320	—
Болашақ кезеңдер кірістерінің өтелімі (36-ескертпе)	312.366	312.365
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің шығуынан болатын кіріс	257.696	—
Бірлескен кәсіпорындарға шығарылған қаржы кепілдігін мойындауды тоқтату (36-ескертпе)	177.743	—
Байланысты тараптарға шығарылған қаржы кепілдігінің өтелімі (36-ескертпе)	26.463	138.570
Есептен шығарылған кредиторлық берешектен болған кіріс	23.853	11.222
Өзге де кірістер	130.069	267.068
	7.937.123	1.658.170

Айыппұлдар мен өсімпұлдардан түсетін кірістер «айда немесе төле» ережелерінде мұнай тасымалдау жөнінде қызметтер көрсетуге арналған шарттарға сай мұнайдың өтінім берілген және жеткізілмеген

көлемдері айыппұл сомаларымен негізінде берілген. 2013 жылы айыппұлдардан түскен кірістер Қашаған кен орнында мұнайды коммерциялық өндіру мерзімінің ауыстыруымен байланысты.

31. ӨЗГЕ ДЕ ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің шығарылуынан болған шығыстар	461.068	46.050
Тауар-материалдық қорларды өткізуден болған шығыстар	2.594	—
Ақтуарлық шығыстар (20-ескертпе)	—	153.000
Өзге де кірістер	218.080	421.920
	681.742	620.970

32. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Банктердегі салымдар бойынша пайыздық кіріс	3.967.511	1.851.365
Дивидендік кіріс	194.185	—
Қызметкерлер мен байланысты тараптарға беретін қарыз: дисконттың өтелуі	23.672	84.827
Үшінші жақтардан өзге де қаржылық кірістер	7.758	5.666
Байланысты тараптардан болатын өзге де қаржы кірістері (36-ескертпе)	4.108	8.499
	4.197.234	1.950.357

33. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Активтерді пайдаланудан шығару және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелер дисконтының өтелімі (25-ескертпе)	957.236	446.653
Қызметкерлерге сыйақы: таза пайыздық шығыстар (20-ескертпе)	417.000	372.000
Несиелер мен қарыздар пайыздары бойынша шығыстар	—	27.436
Өзге де пайыздық шығыстар	—	1.442
	1.374.236	847.531

34. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстарға кіреді:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Ағымдағы салық табысы бойынша шығыстар	18.870.045	8.172.066
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша шығыстар (үнемдеу)	(5.022.884)	378.097
Табыс салығы	13.847.161	8.550.163

2013 және 2012 жылдарға табыс салығы мөлшерлемесіне көбейтілген табыс салығы мен бухгалтерлік пайда бойынша шығыстар арасындағы салыстырып тексеру:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Салық салуға дейінгі пайда	77.390.761	42.051.291
Салықтың ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Бухгалтерлік пайдадан түскен табыс салығы бойынша шығыстар	15.478.152	8.410.258
Тұрақты айырмалардың салық әсері		
Өзге де шегерілмейтін шығыстар	805.563	612.375
Басқа түзетімдердің салық әсері		
Бақыланатын еншілес ұйымдардың кірістері бойынша кейінге қалдырылған салықтарды тануды доғару	–	1.110.119
Үлескерлік қатысу әдісі бойынша бірлескен кәсіпорындардың пайдасы	(2.369.313)	(1.621.596)
Түрлі салық мөлшерлемелердің әсері	(67.241)	39.007
Жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	13.847.161	8.550.163

Қаржылық жағдай туралы тиісті есептердің жасалу күніне шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтерді және міндеттемелер мен сомаларды есептеу үшін негіздеме аралығындағы

уақытта айырмаларға қолданылатын заңмен белгіленген салық мөлшерлемесін қолдану арқылы есептелген мерзімі ұзартылған салық сальдосы 31 желтоқсанға келесіні қамтиды:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	Пайда мен залал есебіне жатқызу	Есептілік валютасын қайта есептеу
Мерзімі ұзартылған салық бойынша активтер			
Қызметкерлерге беретін сыйақылар мен өзге де өтемақы және тиісті шығыстар	3.023.646	1.199.277	-
Байланысты тарап пайдасына шығарылған қаржы кепілдігі	-	(39.931)	-
Күмәнді борыштар бойынша резерв	147.401	113.051	-
Ескірген тауар-материалдық қорына резерв	9.643	(3.440)	-
Қоршаған ортаны қорғау бойынша міндеттемелерге резервтер және өзге де резервтер	88.164	17.425	-
Құбырларды жою және жерді қайта өңдеу бойынша міндеттемелерге резерв	3.292.968	186.761	-
Төлем салығы	253.890	253.890	-
Байланысты тараптарға қаржы көмегі және қызметкерлерге қарыз беру	5.086	(9.354)	-
Байланысты тараптардан болашақ кезеңдер кірістері	114.534	(62.473)	-
Еншілес шетел кәсіпорындарының кірістері	-	-	-
	6.935.332	1.655.206	-
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша міндеттемелер			
Төлем салығы	-	33.759	-
Негізгі құралдар	(50.473.181)	3.333.919	83.936
	(50.473.181)	3.367.678	83.936
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(43.537.849)	5.022.884	83.936

Негізгі құралдар бойынша мерзімі ұзартылған салықтар салық және бухгалтерлік есепке алудағы өтелімінің түрлі мөлшерлемелерінің және негізгі құралдардың құнсыздануы салдарынан негізгі құралдарды есепке алуда салық және бухгалтерлік базасы арасындағы айырманы құрайды.

Болашақта салық салу табыстың болу мүмкіндігі бар дәрежеде ғана және оған қарасты қолданылатын мерзімі ұзартылған салық активі

құпталады. Мерзімі ұзартылған салық активтерінің азаюы мүмкін, егер олармен байланысты салық жеңілдіктері жүзеге асырылса.

Топ 2012 жылы Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес жеңілдетілген салық салу әрекет ететін елдерде алынған еншілес шетел кәсіпорындарының табыстары бойынша мерзімі ұзартылған салық активтерінің өтелуіне қатысты өз бағаларын өзгертті. Тиісінше 2012 жылдың 31 желтоқсанына Топ 1.110.118 мың теңге көлемінде кейінге қалдырылған тиісті салық активін тануды доғарды.

Өзге де жиынтық кіріс	2012 жылғы 31 желтоқсан	Пайда мен шығын есебіне жатқызу	Есептілік валютасын қайта есептеу	Өзге де жиынтық кіріс	2012 жылғы 1 қантар
258.400	1.565.969	152.212	—	—	1.413.757
—	39.931	(27.853)	—	—	67.784
—	34.350	18.506	—	—	15.844
—	13.083	2.943	—	—	10.140
—	70.739	70.739	—	—	—
—	3.106.207	3.106.207	—	—	—
—	—	(50.997)	—	—	50.997
—	14.440	8.787	—	—	5.653
—	177.007	(62.473)	—	—	239.480
—	—	(1.110.118)	—	—	1.110.118
258.400	5.021.726	2.107.953	—	—	2.913.773
—	(33.759)	(33.759)	—	—	—
(9.496.299)	(44.394.737)	(2.452.291)	(34.466)	(4.792.496)	(37.115.484)
(9.496.299)	(44.428.496)	(2.486.050)	(34.466)	(4.792.496)	(37.115.484)
(9.237.899)	(39.406.770)	(378.097)	(34.466)	(4.792.496)	(34.201.711)

35. СЕГМЕНТТЕР ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТ

Басқару мақсатында Топ қызмет көрсетуіне байланысты биз-
нес-бөлімшелерге бөлінген және үш есептік сегменттен тұрады:

- Мұнай тасымалдау және сонымен байланысты қызметтер;
- Мұнайды ауыстырып құю;
- Өзге де сегменттер.

Сәйкестендірілетін, бірақ жеке есептік шектен аспайтын сегменттер «Өзге де сегменттерге» біріккен (жеке сегменттердің түсім мөлшері жиынтық түсімнің кемінде 10%). Оларға ҚТО-Сервис еншілес ұй-
ыммен көрсетілетін сервистік қызметтер, сондай-ақ Батуми теңіз
портында құрғақ жүк таситын, паромдық және контейнерлік терми-
налдарды қолдана отыра құрғақ жүкті (аршылмаған қант, аммоний
нитраты, цемент, дән, күнбағыс және күнжара) ауыстырып тиеу және
жолаушы терминалының қызметі жатады.

Мұнай тасымалдаумен байланысты қызметтерге есептік шектен аспайтын және қызметтің негізгі түрімен немесе мұнай құбырлары деген Компанияның негізгі активтерімен тығыз байланысқан су тасымалдау, мұнайды сақтау, экспедиторлық, Компаниямен көрсетілетін

пайдалану және құбырларға техникалық қызмет көрсету қызметтері кіреді. Қызметтің кейбір түрлері бойынша Топ басшылығына жеке басқарушылық есептілік берілмейді және осыған орай мұндай қызметтер бөлініп шыға алмайды.

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын 12 айға			
	Мұнай тасымалдау және байланысқан қызметтер (Қазақстан)	Мұнайды ауыстырып құю (Грузия)	Өзге де	Сегменттер бойынша қорытынды
Түсім				
Сыртқы клиенттерге сату	168.214.901	17.810.315	3.996.456	190.021.672
Сегментаралық сатылым	—	—	—	—
Барлық түсім	168.214.901	17.810.315	3.996.456	190.021.672
Қаржы нәтижелері				
Пайда мен шығын арқылы негізгі қаражаттардың құнсыздануы	(12.663.453)	—	—	(12.663.453)
Материалды емес активтердің құнсыздануы	—	—	(165.670)	(165.670)
Тозу мен өтелім	(28.263.650)	(1.718.004)	(221.198)	(30.202.852)
Пайыздар бойынша кірістер	3.947.430	10.953	14.910	3.973.293
Пайыздар бойынша шығыстар	—	—	—	—
КТС бойынша шығыстар	(13.063.819)	(265.163)	65.264	(13.263.718)
Сегмент пайдасы	52.016.546	748.936	229.716	52.995.198
Активтер жиыны	527.084.407	31.127.379	14.636.268	572.848.054
Міндеттемелер жиыны	111.328.479	5.905.229	4.706.610	121.940.318
Өзге де ақпаратты ашу				
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға инвестициялар (10-ескертпе)	53.554.027	—	—	—
Күрделі шығындар	24.900.504	3.066.226	2.268.820	30.235.550

Батуми мұнай терминалын пайдалана отырып, Батуми теңіз порты арқылы мұнай мен мұнай өнімдерін ауыстырып құю бойынша қызметтер «Мұнайды ауыстырып құю» сегментіне кіреді. Мұнай терминалының кірістері сақтау, мұнай мен өнімдерін ауыстырып құю және жөнелту арқылы туындайды. Жөнелту қызметіне азербайжан-грузин

шекарасынан Батуми терминалына теміржол арқылы мұнай мен мұнай өнімдерін тасымалдау жатады. Қызметтің бұл түрі мұнайды ауыстырып құюмен тікелей байланысты, сондықтан жеке сегменттік-ке бөлінбейді.

Топ басшысы сегменттер пайдасына қарай сегменттерді талдайды.

		2012 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын 12 айға					
Түзетулер мен алып тастау	Шоғырландырылған	Мұнай тасымалдау және байланысқан қызметтер (Қазақстан)	Мұнайды ауыстырып құю (Грузия)	Өзге де	Сегменттер бойынша қорытынды	Түзетулер мен алып тастау	Шоғырландырылған
–	190.021.672	123.931.842	14.880.582	4.248.901	143.061.325	–	143.061.325
–	–	–	–	394.544	394.544	(394.544)	–
–	190.021.672	123.931.842	14.880.582	4.643.445	143.455.869	(394.544)	143.061.325
–	(12.663.453)	(766.227)	–	–	(766.227)	–	(766.227)
–	(165.670)	–	–	–	–	–	–
–	(30.202.852)	(26.184.824)	(1.021.851)	(456.670)	(27.663.345)	–	(27.663.345)
–	3.973.293	1.783.562	21.770	60.198	1.865.530	–	1.865.530
–	–	–	(27.436)	–	(27.436)	–	(27.436)
(583.443)	(13.847.161)	(8.432.962)	53.680	(170.880)	(7.379.444)	–	(8.550.162)
10.548.402	63.543.600	24.164.234	1.472.012	(262.312)	25.373.934	8.127.194	33.501.128
17.679.174	590.527.228	454.957.600	25.527.517	15.747.004	496.232.121	218.419	496.450.540
1.316.993	123.257.311	94.526.397	3.794.427	4.820.967	103.141.791	994.686	104.136.477
–	53.554.027	40.815.549	–	–	–	–	40.815.549
–	30.235.550	16.375.470	2.910.329	1.186.157	20.471.956	–	20.471.956

Сегментаралық түсім шоғырландырылған кезде алынып тасталады да «Түзетулер мен алып тастау» бағанасында көрсетіледі. Барлық басқа түзетулер мен алып тастаулар төменде көрсетілген салыстырулардың бөлігі болып табылады.

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Пайданы салыстыру		
Сегменттер пайдасы	52.995.198	25.373.934
Түзетулер мен алып тастау	(1.298.165)	19.215
Үлестік қатысудан болатын кіріс	11.846.567	8.107.979
Топтық пайдасы	63.543.600	33.501.128

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Активтерді салыстыру		
Сегменттер бойынша активтер жиыны	572.848.054	496.232.121
Түзетулер және ерекшеліктер	17.679.174	218.419
Активтер жиыны	590.527.228	496.450.540

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Міндеттемелерді салыстыру		
Сегменттер бойынша міндеттемелер жиыны	121.940.318	103.141.791
Түзетулер және ерекшеліктер	1.316.993	994.686
Міндеттемелер жиыны	123.257.311	104.136.477

36. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛҒАН МӘМІЛЕЛЕР

Егер тараптың бір жағы екінші жақты бақылай алса немесе қаржылық не операциялық шешім қабылдаған кезде екінші жаққа едәуір әсер етсе, 24 ҚЕХС «Байланысты тараптар туралы ақпараттар ашуға» сәйкес тараптар байланысты деп саналады. Әр байланысты тараппен болуы мүмкін қатынасты бағалаған кезде тек заңдығына ғана емес, қарым-қатынастың егжей-тегжейіне назар аударылады.

Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер тараптар арасында келісілген, байланысты және кейбір реттелетін қызметтерді есепке алмағанда үшінші тарапқа қолданылатын тарифтермен берілетін, нарық мөлшерлемесі бойынша жүзеге асырылмаған жағдайларда жүзеге асырылған.

Келесі кестелерде 2013 және 2012 жылдары байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің жалпы сомасы мен 2013 және 2012 жылдарғы 31 желтоқсанға тиісті сальдо көрсетілген.

Байланысты тараптардың сауда және өзге де дебиторлық берешегі келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда және өзге де дебиторлық берешегі		
Бірлескен байланысты кәсіпорындардың сауда дебиторлық берешегі	806.094	471.451
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындардың сауда дебиторлық берешегі	609.882	559.841
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындардың сауда дебиторлық берешегі	993	188
	1.416.969	1.031.480
ҚМГ мен «Самұрық-Қазына» Тобының бақылауындағы кәсіпорындардың өзге де дебиторлық берешегі	35.828	198.918
Байланысты тараптардың сауда және өзге де дебиторлық берешектің жиыны	1.452.797	1.230.398

Байланысты тараптарға берілген алғытөлемдер келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптарға берілген алғытөлемдер		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындарға берілген алғытөлемдер	176.380	219.298
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындарға берілген алғытөлемдер	80.785	2.612
Өзге де байланысты тараптарға берілген алғытөлемдер	-	198.374
Байланысты тараптарға берілген алғытөлемдер жиыны	257.165	420.284

Байланысты тараптардың пайдасына шығарылған қаржы кепілдігі келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптар пайдасына шығарылған қаржы кепілдігі		
МұнайТас пайдасына шығарылған қаржы кепілдігі	-	199.654
Байланысты тараптар пайдасына шығарылған қаржы кепілдігінің жиыны	-	199.654

Байланысты тараптардан түсетін болашақ кезеңдер кірістерінің ұзақ мерзімді бөлігі келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардан түсетін болашақ кезеңдер кірістерінің ұзақ мерзімді бөлігі		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындардан түсетін болашақ кезеңдер кірістерінің ұзақ мерзімді бөлігі	260.305	572.670
Байланысты тараптардан түсетін болашақ кезеңдер кірістерінің ұзақ мерзімді бөлігінің жиыны	260.305	572.670

Байланысты тараптардың сауда және өзге де кредиторлық берешегі келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Тауарлар мен қызметтер үшін байланысты тараптардың кредиторлық берешегі		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындар алдында кредиторлық берешек	632.581	567.859
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындар алдында кредиторлық берешек	18.021	28.924
	650.602	596.783
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындар алдында өзге де кредиторлық берешек	1.950	569
	1.950	569
Байланысты тараптар алдында сауда және өзге де кредиторлық берешегінің жиыны	652.552	597.352

Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындардан алынған алғытөлемдер	8.764.571	9.143.441
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындардан алынған алғытөлемдер	1.941.567	1.282.846
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардан алынған алғытөлемдер	15	—
Байланысты тараптардан алынған алғытөлемдер жиыны	10.706.153	10.426.287

Байланысты тараптар алдында өзге де ағымдағы міндеттемелер келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптар алдында мұнайдың көлік экспедициясы қызметтері үшін берешегі		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындардың мұнайдың көлік экспедициясы қызметтері үшін берешегі	4.153.476	4.839.624
	4.153.476	4.839.624
Байланысты тараптар алдында тапсырыс шарттар бойынша берешек		
Бірлескен бақылау кәсіпорындар алдында мұнай тасымалдаудың тапсырыс шарты бойынша берешек	651.706	—
	651.706	—
Негізгі басқарушы қызметкерлерге сыйақылар		
Негізгі басқарушы қызметкерлерге сыйақылар	5.516	17.577
	5.516	17.577
Байланысты тараптардан түсетін болашақ кезеңдер кірістерінің ағымды бөлігі		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындардан түсетін болашақ кезеңдер кірістерінің ағымды бөлігі	312.366	312.365
	312.366	312.365
Байланысты тараптар алдында өзге де ағымдағы міндеттемелер жиыны	5.123.064	5.169.566

Топтың байланысты тараптармен 31 желтоқсанда аяқталатын жыл бойы жасалған мәмілелері келесі түрде берілген:

Мың теңге	2013 жыл	2012 жыл
Байланысты тараптарға сату		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындарға көрсететін қызметтерден түскен кіріс	94.333.240	68.484.274
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындарына көрсететін қызметтерден түскен кіріс	10.878.953	7.505.538
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың негізгі қызметінен түскен кіріс	5.742.000	4.937.616
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындардың өзге де қызметінен түскен кіріс	315.896	209.442
Бірлескен бақылаудағы кәсіпорындардың өзге де қызметінен түскен кіріс	–	4.209
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындардың өзге де қызметінен түскен кіріс	103	–
Еншілес кәсіпорындарды сатудан түскен кіріс	–	11.647.889
Өзге де байланысты тараптарға көрсететін қызметтерден түскен кіріс	4.108	16.104
	111.274.300	92.805.072
Байланысты тараптардан сатып алу		
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындарынан қызметтер сатып алу	7.998.048	7.222.887
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындардан қызметтер сатып алу	1.191.689	932.503
Өзге де байланысты тараптардан қызметтерді сатып алу	2.721.149	9.015.787
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындарынан тауар-материалдық қорларды сатып алу	1.997	–
«Самұрық-Қазына» Тобының жалпы бақылауындағы кәсіпорындардан тауар-материалдық қорларды сатып алу	9.226	12.837
ҚМГ жалпы бақылауындағы кәсіпорындарынан негізгі құралдарды сатып алу	148.401	–
	12.070.510	17.184.014
Байланысты тараптардан түскен өзге де кірістер		
Бірлескен бақылау кәсіпорындарына шығарылған қаржы кепілдемелерін мойындауды тоқтату	177.743	–
Байланысты тараптардан болған алдағы кезеңдегі кірістердің өтелімі	312.366	312.365
Байланысты тараптардан болған қаржы кепілдемелерінің өтелімі	26.463	138.570
	516.572	450.935
Байланысты тараптардан түскен қаржы кірістері		
Байланысты тараптардың берешегін дисконттау бойынша кірістер	–	65.199
Байланысты тараптардан болған өзге де қаржылық кірістер	4.108	8.499
	4.108	73.698

Негізгі басқарушы қызметкерлердің мүшелеріне сыйақы төлеу жалпы сомасы келесі түрде көрсетілген:

Мың теңге	2013 жыл 31 желтоқсан	2012 жыл 31 желтоқсан
Жалақы	121.691	137.033
Қысқа мерзімді сыйақылар	16.925	24.113
Өткен жыл қорытындылары бойынша сыйақылар	183.989	82.175
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін сыйақылар	1.301	395
	323.906	243.716
Адам саны	7	7

37. ЫҚТИМАЛ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

САЛЫҚ САЛУ

Қазақстандық салық салу заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер әрдайым өзгерістер мен әр түрлі түсіндірмелердің мән-мағынасы болады. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының әр түрлі пікірі жиі кездеседі. Қазақстанда қолданыстағы заңдардың негізінде анықталған құқық бұзушылыққа қолданылатын айыппұл мен өсімпұл жүйесі өте қатаң.

Айыппұлдық ықпалшараға 2,5-ке көбейтілген, Қазақстан Ұлттық банкімен белгіленген, қайта қаржыландырылған мөлшерлемесі бойынша есептелген өсімпұл мен қосымша есептелген салық сомасынан 50% көлемінде болатын айыппұлдар кіреді. Нәтижесінде, айыппұл мен өсімпұл сомалары кез келген есептелген салықтың туындысы болуы мүмкін. Салық салу кезеңдері тексерудің алдындағы жылдың күнтізбелік бес жыл мөлшерінде салық органдары тексеру үшін қол жетімді болады.Белгілі жағдайларда тексерулер ұзақ мерзімді қамтуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесіне төн белгісіздік нәтижесінде салық, айыппұлдық ықпалшара мен өсімпұл сомасы, егер ондайлар болса, қазіргі уақытқа дейін шығысқа жатқызатын және 2013 жылғы 31 желтоқсанға есептелген соманы асып кетуі мүмкін.

Басшылық 2013 жылғы 31 желтоқсандағы қолданыстағы заңнамаға түсінік беру тиісті деп есептейді және салық бойынша тек осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілгендерді алмағанда Топтың ұстанымы расталады деген ықтимал бар.

Трансфертті баға белгілеу бойынша бақылау

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу бойынша бақылау, операцияға қатысушылар байланысты тараптар болып табылатындығын немесе табылмайтындығын назарға алмастан, кең ауқымға таралған және халықаралық бизнеске тура немесе жанама қатысты көптеген операцияларына қолданылады. Трансфертті баға белгілеу бойынша заңнама операцияларға қолданылатын салықтар, «ұзартылған қол» принципі бойынша белгіленген нарық бағаларының негізінде есептелуін талап етеді.

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу туралы жаңа заң 2009 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген. Жаңа заң толық емес және заңның кейбір ережелеріне байланысты жағдай бар. Оның үстіне, заңда өзінше кезеңінде тұрған егжей-тегжей жетекшілік ету нормалары жоқ. Нәтижесінде, операцияның әралуан түріне қолданылатын трансфертті баға белгілеу бойынша бақылауды іске асыру реттелмеген.

Қазақстанның трансфертті баға белгілеу туралы заңнамасына байланысты екіұштылықтың болуы салық органдарының Топ ұстанымынан бөлек ұстанымды қабылдауына әкеледі, ол деген 2013 жылғы 31 желтоқсанға қосымша салықтарға, айыппұлдар мен өсімпұлдарға әкеліп соқтырады.

Басшылық 2013 жылғы 31 желтоқсандағы қолданыстағы заңнамаға түсінік беру дұрыс деп санайды және салық бойынша Топ ұстанымы құпталады деген ықтимал бар.

Грузиядағы кәсіпорындардың салық міндеттемелері

Грузияның салық кодексіне сәйкес («ГСК»), салық органдары салық салу мақсатында нарық бағаларын пайдалану туралы дәлелденген жазбаша шешім қабылдауға құқылы, егер мәміле байланысты тараптар арасында жасалса. Бірақ ГСК-да тауарлар мен қызметтердің нарық бағасын анықтау жөнінде белгілі нұсқау болғанмен, анықтау механизмі жеткіліксіз өзірленген және Грузияда трансфертті баға белгілеу бойынша жеке заңнама жоқ. Осындай түсініксіздіктің болуы байланысты тараптар арасында салық салу мәмілелерін қарастырған кезде салық органдары ұстанымының екіұштылығын тудырады.

Топтың грузиялық еншілес ұйымдарында Топтың шетел еншілес ұйымдарымен, сондай-ақ бір бірімен жасалған мәмілелердің елеулі көлемі бар. Бұл мәмілелер байланысты тараптар арасындағы мәмілелерге жатады және оларға Грузияның салық органдары қарсы болуы мүмкін. Басшылық Топ ұйымдары арасында жасалған мәмілелердегі баға жасалуы нарық талаптарына сәйкес жасалады деген негіздемеге маңызды дәлелдер бар деп есептейді, бірақ нарық бағасын анықтау жөнінде заңнамалық базаның болмағандығынан, салық органдарының ұстанымы Топ ұстанымынан өзгеше болуы мүмкін.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау бойынша заңнама даму үдерісі үстінде, сондықтан үнемі өзгерістерге шалдығады. Заңнаманың өзгеруі нәтижесінде пайда болған ықтимал міндеттемелер толық бағаланбайды. Ағымдағы заңнамаға сәйкес, басшылық Топтың қаржылық жағдайына және оның қызметінің нәтижесіне теріс әсер ететін мүмкін елде ықтимал міндеттемелер болмайды деп есептейді.

САҚТАНДЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Қазақстан Республикасында сақтандыру саласы даму сатысында, сондықтан әлемнің басқа өңірлерінде таралған сақтандырудың көптеген нысандары бізде әлі қол жетімді емес.

Топ мүлкті сақтандыру, үшінші тұлға алдында Топтың немесе оның қызметіне жататын объектілерде болған апаттан мүлікке немесе қоршаған ортаға залал келтірілгені үшін жауапкершілік артады.

КОВЕНАНТТАР

Кепілдер

2012 жылғы 31 желтоқсанда Компания ҚЖДЕБ несиелік шарт аясында МұнайТас міндеттемелеріне ҚЖДЕБ алдында кепілгер болды. Компания мен ҚЖДЕБ арасында жасалған кепілдік шартына сәйкес Компания шарттың келесі ережелерін сақтау тиіс:

- Өтімділік коэффициенті 1:1-ден кем емес;
- Пайыздар мен табыс салығын алып тастағанға дейін пайда арасалмағы пайыздарға 2:1-ден кем емес; және
- Капиталға деген қарыздың арасалмағы 2:1-ден жоғары емес.
- Кепілгер, реттеуші органмен мақұлданбағанша, өз еркімен өрекет жасайтын тәуелсіз тараптар арасындағы мәмілелерден өзгеше негізінде жүзеге асатын ешқандай мәмілелерге кірмеуге тиіс.
- Кепілгер активтердің жалпы көлемінен 30 пайыз жоғары мөлшерде өз активтерін сатпайды, жалға бермейді не қайта құрмайды немесе біріктіру мен қайта құруды жүргізбейді.

2012 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания шарттың осы ережелерін сақтады.

2013 жылғы наурызда МұнайТас осы кредиттік келісім бойынша ҚҰЖДЕБ алдындағы барлық міндеттемесін мерзімінен бұрын өтеді және Компанияның шарт бойынша міндеттемелері, кепілдіктері доғарылды.

ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың негізгі құралдар мен құрылыс қызметтерін сомасы 33.130.344 мың теңгеге (2012: 5.607.369 мың теңге) сатып алуға шарттық міндеттемелері болған. Қосымша ретінде, 2013 жылғы 31 желтоқсанға Топ 4.646.947 мың теңге көлемінде тауар-материалдық қорды (материалдар мен қосалқы бөлшектер) және өзге де қызметтерді (2012: 1.948.794 мың теңге) сатып алуға міндеттелді.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бірлесіп бақылайтын компаниялардың негізгі құралдар мен құрылыс қызметтерін сатып алу жөніндегі шарттық міндеттемелерінде Топтың үлесі 1.248.036 мың теңгені (2012 жылы: 11.623.922 мың теңге), материалдар, қосалқы бөлшектер мен қызметтерді сатып алуда 240.636 мың теңгені (2012 жылы: 986.037 мың теңге) құрады.

БАТУМИ ТЕҢІЗ ПОРТЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЭКСПРОПРИАЦИЯСЫ (БТП)

BTL (бұдан бұрын – VINL) мен Грузия Үкіметінің арасындағы БТП-ны сенімді басқару туралы келісімге сәйкес, егер БТП қатарынан 2 жыл ішінде ауыстырып құюдың жылына 4 млн. тонна ең аз көлемі бойынша өз міндеттемелерін орындай алмаған жағдайда Грузия Үкіметінің БТП активтерін экспроприациялауға құқығы бар.

2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, БТП арқылы ауыстырып құюдың нақты көлемдері 10.170 млн. тоннаны құрағандықтан БТП Грузия Үкіметінің тарапынан мемлекеттік экспроприациялау қаупіне ұшыраған жоқ.

38. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Топтың негізгі қаржылық міндеттемелер құрамына саудалық және өзге де кредиторлық берешектер кіреді. Көрсетілген қаржы құралдары ең басты Топтың шаруашылық қызметін қаржыландыруға қолданылады. Топтың тікелей шаруашылық қызметінің нәтижесінде пайда болатын сауда дебиторлық берешегі, ақша мен ақша баламалары бар.

Топ нарық тәуекеліне бейім, ол пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекелден, несиелік тәуекелден, валюталық тәуекелден және өтімділік тәуекелден тұрады.

Топ басшылары шолу жасайды және осы тәуекелдерді басқару үшін қабылданатын келесі шараларды бекітеді.

ПАЙЫЗДЫҚ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ТӘУЕКЕЛ

Топ пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге бейім емес, себебі 2013 және 2012 жылдары құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздары болған жоқ.

НЕСИЕЛІК ТӘУЕКЕЛ

Топ мәмілелерді тек белгілі және несиені кредитті өтеуге қабілетті тараптармен жасайды. Топ саясатына сәйкес, коммерциялық несиесі шартына қарай саудалық операцияларын жасауды қалайтын барлық клиенттер, несиелік тексеру рәсімінен өтуге жатады. Сондай-ақ, топқа берешекті қайтармау тәуекелін төмендетуде сенімділікті қамтамасыз ету үшін осындай сатып алушының дебиторлық берешегі үздіксіз мониторингке жатады. Тәуекелдің ең жоғары мөлшері теңгерім құны болады. Топта несиелік тәуекелдің маңызды шоғырлануы жоқ.

Топ салымдарды қазақстандық банктерге орналастырады (17 және 18-ескертпе). Топ басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында осы банктердің несиесі рейтингін мерзімді қарастырады.

Топ басшылығы жақындағы халықаралық несиелік дағдарыс пен одан кейін болған жергілікті банктердің несиелік рейтингілерінің өзгерістері төтенше несиелік тәуекелді ақтамайды деп санайды. Тиісінше, банк салымдары бойынша құнсыздануға қор керек емес.

Келесі кестеде «Moody's», «Fitch Ratings» және «Standard&Poors» агентігінің несие рейтингін қолдана отыра есепті күнге банк салымдары бойынша сомалар көрсетіледі.

Банктер	Орналасқан жері	Рейтинг		2013 жыл	2012 жыл
		2013 жыл	2012 жыл		
«Қазкоммерцбанк» АҚ	Қазақстан	B2/ Тұрақты	Ba2/Келеңсіз	44.793.592	28.543.632
«Халық банкі» АҚ	Қазақстан	Ba2/ Тұрақты	Ba2/Тұрақты	34.892.638	34.783.201
«Сбербанк России» АҚ	Қазақстан	Ba2/Тұрақты	Ba2/Тұрақты	10.424.707	4.690
«Цесна Банк» АҚ	Қазақстан	B/Жағымды	B/Тұрақты	10.040.000	7.005.347
«БанкЦентрКредит» АҚ	Қазақстан	B2/ Тұрақты	—	5.103.161	—
«Kaspi Bank» АҚ	Қазақстан	B1/Тұрақты	—	2.000.000	—
«Банк Kassa Nova» АҚ	Қазақстан	B/Тұрақты	B/Тұрақты	1.000.000	1.000.542
Berenberg Bank	Кипр	—	—	701.690	14.773
Hellenic Bank	Грузия	Сaa3/ Келеңсіз	—	318.280	—
TBC Bank	Грузия	B1/Тұрақты	B1/Тұрақты	23.502	258.519
Basis Bank	Грузия	B/Тұрақты	B-	17.358	55.171
Bank of Georgia	Грузия	B1/Тұрақты	B1/Тұрақты	13.825	106.573
Bank of Cyprus	Грузия	Ca/Келеңсіз	Сaa2/Келеңсіз	6.450	74.164
BNP Paribas	Кипр	A2/Тұрақты	—	922	142.449
ГазБанк	Ресей	—	—	490	—
Cartu Bank	Грузия	—	—	154	1.960
«АСҚ Банк» АҚ	Қазақстан	B-/Тұрақты	B1/Тұрақты	62	7
«RBS Банк Казахстан» АҚ	Қазақстан	A3/Келеңсіз	A3/Келеңсіз	41	350
«Сити Банк» АҚ	Қазақстан	A2/ Тұрақты	A3/Келеңсіз	5	269
«HSBC Банк Қазақстан» АҚ ЕБ	Қазақстан	—	—	3	6
Republic Bank	Грузия	—	—	-	16.883
Өзге де	Грузия	—	—	-	27.603
				109.336.880	72.036.139

ӨТІМДІЛІК ТӘУЕКЕЛ

Ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын қолдана отыра, Топ ақша қаражаттардың тапшылық тәуекелдігіне бақылау жасайды. Осы құралдың көмегі арқылы қаржылық инвестициямен және қаржы активтерімен байланысты төлем мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа да қаржы активтері), сондай-ақ операциялық қызметтен болатын болжамды ақша ағымдары талданады.

Келесі кестеде 2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың қаржылық міндеттемелері бойынша осы міндеттемелерді өтеу мерзіміне қарай шарттық дисконтталмаған төлемдер туралы ақпарат берілген.

Мың теңге	Сұраныс бойынша	<1 жыл	1 жылдан 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2013 жылғы 31 желтоқсанға						
Саудалық және өзге де кредиторлық берешектер	–	10.736.434	84.725	274.848	–	11.096.007
Өзге де міндеттемелер	–	7.385.065	–	–	–	7.385.065
	–	18.121.499	84.725	274.848	–	18.481.072
2012 жылғы 31 желтоқсанға						
Саудалық және өзге де кредиторлық берешектер	–	6.500.714	92.453	178.759	–	6.771.926
Өзге де міндеттемелер	–	2.941.700	–	–	–	2.941.700
	–	9.442.414	92.453	178.759	–	9.713.626

ВАЛЮТАЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДІК

Валюталық тәуекелдікке ұшырайтын, шетел валютасымен берілген активтер мен міндеттемелердің жалпы сомасы төменгі кестеде берілген.

Мың теңге	АҚШ Доллары	Ресей рублі	Евро	Өзге де валюталар	Жиыны
2013 жылғы 31 желтоқсанға					
Активтер	1.518.949	15.207	71.429	174.963	1.780.548
Міндеттемелер	713.061	100.888	18.703	301.501	1.134.153
2012 жылғы 31 желтоқсанға					
Активтер	762.486	10.086	11.908	520.206	1.304.686
Міндеттемелер	948.682	77.546	30.076	227.458	1.283.762

Топтың операцияларымен байланысты валюталық тәуекелдерді төмендетуге ықпал ететін ресми құралдары жоқ. Топта шетел валюта-сында жасалатын мәмілелермен байланысты тәуекелдер бар. Ондай тәуекелдер АҚШ долларында болатын кіріске байланысты пайда болады.

Келесі кестеде Топтың салық салынғанға дейінгі табысының (активтер мен міндеттемелердің әділ құнындағы мүмкін өзгерістерге байланысты) өзге көрсеткіштердің тұрақтылығы жағдайында АҚШ доллары мен ресей рублі айырбас бағамының мүмкін өзгерістеріне сезімталдығы көрсетілген. Топтың капиталына өсер ету жоқ.

Мың теңге	Валюта айырбас бағамының өсуі/ төмендеуі	Салық салуға дейін табысқа әсері
2013 жыл	+30,00%	241.766
АҚШ доллары	+10,00%	80.589
2013 жыл	+20,00%	(17.136)
Ресей рублі	-20,00%	17.136
2012 жыл	+1,57%	(2.923)
АҚШ доллары	-1,57%	2.923
2012 жыл	+10,74%	(7.245)
Ресей рублі	-10,74%	7.245

КАПИТАЛДЫ БАСҚАРУ

Капиталды басқаруға байланысты Топтың негізгі мақсаты тұрақты несиелер төлеу қабілетін қамтамасыз ету және Топ қызметін жүргізу үшін капиталдың барабар деңгейі мен акционердің пайдасын барынша көбейту.

Топ капиталдың құрылымын басқарады және экономикалық жағдайдың өзгеруіне сәйкес оны өзгертеді. Топ капитал құрылымын сақтау немесе өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеу мөлшерін реттей алады, акционерге капиталды қайтара алады немесе жаңа акцияларды шығара алады.

2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталатын жылдарда объектілерде, саясатта және капиталды басқару үдерістерінде өзгерістер болған емес.

Топ капитал бақылауын қарыз қаражаттары бөлігінің коэффициентімен жүзеге асырады, ол таза берешекті капитал және таза берешек сомасына бөлу арқылы есептеледі. Таза берешекке ақша қаражаттары және олардың баламаларын алып тастағанда пайыздық несиелер мен қарыздар, саудалық және өзге де кредиторлық берешектер кіреді.

2013 және 2012 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топта үлкен берешек сомасы болған жоқ. Топтың есепті күнге берешектен асатын ақша қаражаттарының едәуір сомасы бар.

ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ

Ақша қаражаттарының, банктердегі депозиттердің, саудалық және өзге де дебиторлық берешектің, саудалық және өзге де кредиторлық берешектердің және басқа қаржылық міндеттемелердің теңгерімдік құны қаржы құралдары дерегінің қысқа мерзімді болғанына орай олардың әділ құнына шамамен тең.

Пайыздық қарыздардың өділ құны басым пайыздық мөлшерлемелер бойынша болашақтағы ақша қаражаттарының ағымын есептеумен саналған.

39. ЕСЕПТІК КЕЗЕҢНЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2014 жылғы 1 қаңтардан бастап ТМРА-ның 2013 жылғы 21 қарашадағы Компанияның ішкі және экспорт нарықтарына мұнай айдауға арналған тарифтерін арттыру туралы бұйрығы күшіне енеді: 1 тонна мұнайды 1.000 км-ге ішкі нарыққа тасымалдауға арналған тариф 1.954,5 теңгеден 2.931,8 теңгеге дейін артты (арту 50%-ға); 1 тонна мұнайды 1.000 км-ге экспортқа айдауға арналған тариф 4.732,6 теңгеден 4.850,6 теңгеге дейін артты (арту 2,5%-ға).

Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі 2014 жылғы 11 ақпаннан бастап теңгенің АҚШ долларына және басқа да негізгі валюталарға қатысты айырбас бағамын бұрынғы деңгейде ұстап тұрудан бас тарту, валюталық басқыншылық көлемін азайту және теңгенің айырбас бағамын қалыптастыру үдерісіне араласуды қысқарту туралы шешім қабылдады. Құнсыздануға дейін және кейін айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 155,56 теңгені және 184,5 теңгені құрады. 2014 жылғы 25 ақпандағы жағдай бойынша доллардың айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 184,51 теңгені құрады.

СӨЗДІК

B.V./ BV/Б.В./БВ	Besloten Vennootschap (Жабық акционерлік қоғам)
CNODC	China National Oil and Gas Exploration and Development Corporation (Қытайдың даму және игеру жөніндегі ұлттық корпорациясы)
CNPC	China National Petroleum Corporation (Қытай ұлттық мұнай-газ корпорациясы)
GRI	Global Reporting Initiative (Есеп бойынша жаһандық бастама)
HR	Human Resources (Адам ресурстары)
IEC	International Electrotechnical Commission (Халықаралық электртехникалық комиссия)
IPO	Initial public offering (Алғашқы жария орналастыру)
ISO	International Organization for Standardization (Халықаралық стандарттау жөніндегі ұйым)
Ltd./ЛТД	Limited (Шектеулі)
MSc	Master of Science (Ғылым магистрі)
OHSAS	Occupational Health and Safety Assessment Series (Денсаулықты қорғау және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы қызметті бағалау бойынша құжаттар топтамасы)
SCADA	Supervisory Control and Data Acquisition (Шынайы уақыт режимінде қызмет ететін және мұнайды тасымалдаудың технологиялық процесінің жағдайы туралы ақпаратты жинауды, өңдеуді, жіберуді және сақтауды жүзеге асырушы, сондай-ақ мұнай құбыры объектілері мен мұнай құбырларының желілік бөлігі объектілерінің технологиялық жабдықтарының жұмысын қашықтықтан басқаруды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін бірыңғай көп деңгейлі бөлінген жүйе)
АҚ	Акционерлік қоғам
АНПЗ	Атырау мұнайды қайта өңдеу зауыты
БВА	Британия Виргиния Аралдары
га.	Гектар
ГНПС	Бас мұнай айдау стансасы
ЖАҚ	Жабық акционерлік қоғам
ЫМЖ	Ықпалдасқан менеджмент жүйесі
текше м.	Текше метр
м.	Метр

млн.	Миллион
млрд.	Миллиард
мм	Миллиметр
МНК	Теңіз мұнай компаниясы
ХБЕС	Халықаралық ықпалдасқан есеп бойынша стандарт
НГДУ	Мұнай газ игеру басқармасы
ҚҚС	Қосылған құн салығы
ҰҚ	Ұлттық компания
МТБҰК	Мұнай тасымалдау бойынша ұлттық компания
ҰТҚҚМ	Ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы
ҰМГК	Ұлттық мұнай газ компаниясы
МҚС	Мұнай айдау стансасы
ЖЗҚ	Жинақтаушы зейнетақы қоры
МХЗ	Мұнай химия зауыты
ААҚ	Ашық акционерлік қоғам
ЖШҚ	Жауапкершілігі шектеулі қоғам
ПМХЗ	«Павлодар мұнай химия зауыты» ЖШС
ПО	Өндірістік бірлестік
СЗТК	Солтүстік Батыс Құбыр Компаниясы
БАҚ	Бұқаралық ақпарат құралдары
ТМД	Тәуелсіз мемлекеттер достастығы
ҚСРО	Кеңестік социалистік республикалар одағы
СТ	Стандарт
АҚШ	Америка Құрама Штаттары
ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ЗЕМ	Электрондық есептеу машинасы

